

UNIVERSITATEA DE ARHITECTURĂ ȘI URBANISM
ION MINCU - BUCUREȘTI
CENTRUL DE CERCETARE, PROIECTARE,
EXPERTIZĂ ȘI CONSULTING

Strada Academiei 18-20, 010014 - BUCUREȘTI, ROMANIA, Tel: 307.71.05 ; 307.71.90 fax 307.71.05 cod fiscal R14771110

Tema lucrării:
**STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA
ACTUALIZĂRII PATN - SECȚIUNEA REȚEAUA DE
LOCALITĂȚI**

Tipul activității specifice de reglementare:
Studiu

CONTRACT
nr. 151/26.07.2013 (Nr.UAUIM-CCPEC 5/2013)

BENEFICIAR:
MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

**Etapa a III a - Rețeaua de localități urbane; Rețeaua
de localități rurale - propuneri**

BENEFICIAR:
MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Direcția Generală Dezvoltare Regională și Infrastructură
Director general: Doina ȚENEA

Responsabil temă: Amalia VÎRDOL

ELABORATORI:
UNIVERSITATEA DE ARHITECTURĂ ȘI URBANISM "ION MINCU" -
Centrul de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting
proiectant general / coordonare

RECTOR: Prof. dr. arh. Zeno BOGDĂNESCU

Șef proiect: Conf. dr. arh. Gabriel PASCARIU

subcontractanți

Universitatea București
Centrul Interdisciplinar de
Cercetări Avansate Asupra
Dinamicii Teritoriale (CICADIT)

S.C. QUATTRO DESIGN S.R.L.

Director: prof. dr. Ioan IANOȘ,

Administrator: arh. Andrei JELESCU

Director General: arh. Toader POPESCU

responsabil proiect:
prof. dr. Ioan IANOȘ

responsabil proiect:
arh. Șerban POPESCU-CRIVEANU

Colective de elaborare (etapa a II-a):

UNIVERSITATEA DE ARHITECTURĂ ȘI URBANISM "ION MINCU"

(capitolul 1 și sub-capitolele 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, Anexă)

Conf. dr. arh. Gabriel Pascariu - șef proiect

Conf. dr. arh. Cerasella Crăciun

Conf. dr. arh. Tiberiu Florescu

Conf. dr. arh. Monica Rădulescu

Conf. dr. arh. Cătălin Sârbu

Lect. dr. arh. Claudiu Runceanu

Dr. arh. Andrei Mitrea

Drd. urb. Radu Matei Cocheci

Drd. urb. Paul Iuga Mureșan

Urb. Sabina Dimitriu

Ec. Daniela Racu

Colaboratori: Prof. dr. ec. Luminița Daniela Constantin.

Ec. Iuliana Leca

Dr. ec. Victor Platon

Universitatea București - CICADIT

(sub-capitolele 2.2, 3.1 și capitolul 5)

Prof. dr. Ioan Ianoș - coordonator

Prof. dr. Cristian Braghină

Prof. dr. Cristian Tălăngă

Lector dr. Daniela Zamfir

Asist. cerc. dr. Andrei Schvab

Asist. cerc. dr. Valentina Stoica

Dr. Florentina Cristina Merciu

Dr. Natașa Tatui Văidianu

S.C. QUATTRO DESIGN S.R.L.

(sub-capitolul 2.1 și capitolul 6 și contribuții la sub-capitolul 4.2)

Arh. Șerban Popescu-Criveanu - coordonator

Urb.peis. Carmen Moldoveanu

Drd. Urb. Ana Petrescu

Colaboratori: Arh. Irina Popescu-Criveanu

Urb. Alexandra Hajnšek

Urb. Alina Marinescu

Urb. Ramona Ungureanu

CUPRINS

1. INTRODUCERE.....	10
1.1. Motivația și obiectivele studiului.....	10
1.2. Elemente metodologice.....	12
1.3. Rezultate scontate și etapizare	13
PARTEA I.....	15
PROPUNERE PRIVIND STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL SECȚIUNII IV A PATN. 15	
2. STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL SECȚIUNII IV A PATN (propunere)	16
Propunere de modificare a legii 351 / 2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de Localități	19
a. Un concept diferit de abordare bazat pe reflectarea mai exactă a realității	16
b. Stabilirea unei corelații între noțiunea de localitate și cea de sistem de localități	18
c. Focalizarea pe gradul de îndeplinire a criteriilor / indicatorilor aferenți categoriilor stabilite și nu pe schimbarea statutului administrativ	26
d. Corelarea cu prioritățile formulate în documente europene de referință.....	28
e. Corelare cu documente strategice de nivel național.....	33
f. Completarea și actualizarea terminologiei.....	37
g. Introducerea sistemului de clasificare a localităților după importanță și funcții la nivel teritorial	44
h. Introducerea categoriei de orașe cu caracteristici rurale.....	52
i. Introducerea categoriei de orașe în declin demografic	62
j. Introducerea categoriei de comune în declin demografic.....	71
k. Introducerea unui sistem de evaluare / monitorizare a nivelului de echipare tehnică a localităților după rolul teritorial și corelarea cu politicile guvernamentale / locale	76
l. Introducerea noțiunii de arie funcțională de bază	83
m. Introducerea unui sistem de clasificare a sistemelor / ariilor funcționale	85
n. Introducerea unui sistem de evaluare / monitorizare a nivelului de echipare socio-culturală a ariilor funcționale în raport cu aria de polarizare	98
o. Introducerea unei metodologii de definire a zonelor metropolitane / arii funcționale.....	101
p. Corelarea ariilor funcționale cu documentațiile de amenajarea teritoriului.....	102
q. Definirea de zone problemă / prioritare (lipsite de centre / servicii urbane, în declin demografic, zone cu localități sub 100 de locuitori, zone cu localități izolate etc.)	102
r. Identificarea actelor normative care trebuie modificate sau relaționări cu alte legi	107

s.	Lista schemelor / cartogramelor propuse a fi incluse în proiectul de lege:.....	108
t.	Lista indicatorilor care trebuie monitorizați prin constituirea unei baze de date (în cadrul Observatorului Teritorial).....	108
u.	Clarificarea noțiunii de stațiune turistică / stațiune balneo-climaterică.....	108
PARTEA a II-a		111
Elemente suport pentru fundamentarea propunerii de lege privind Rețeaua de localități		
3. EVALUAREA OPORTUNITĂȚII INTRODUCERII DE NOI CONCEPTE.....		111
2.1.	Concepte privind orașul și formele de concentrare urbană cu aplicabilitate la România	112
2.2.	Concepte privind entitățile teritoriale create datorită capacității orașelor de structurare a spațiului și cu aplicabilitate la România	118
4. RESTRUCTURAREA SETULUI DE CRITERII ȘI INDICATORI PRIVIND IERARHIZAREA LOCALITĂȚILOR URBANE ȘI RURALE		122
5. ELABORAREA IERARHIILOR (separate pentru urban și rural) CU INTRODUCEREA UNOR RANGURI NOI PENTRU LOCALITĂȚI RURALE.....		125
5.1.	Necesitatea și scopul ierarhizării	125
5.2.	Indicatori pentru clasificarea localităților	127
6. STABILIREA METODOLOGIEI DE DELIMITARE A ZONEI DE INFLUENȚĂ URBANĂ.....		130
7. IDENTIFICAREA ZONELOR DE INFLUENȚĂ URBANĂ – EXEMPLE		134
7.1.	Zona de influență a municipiului București	134
7.1.1.	Zona de influență teoretică a municipiului București.....	134
7.1.2.	Zona de influență reală a municipiului București.....	136
7.2.	Zona de influență urbană a municipiului Baia Mare.....	144
8. INTRODUCEREA VIZIUNII PROSPECTIVE ASUPRA DINAMICII REȚELEI DE LOCALITĂȚI CA STRUCTURĂ ÎN EVOLUȚIE, TRANSFORMARE ȘI DEZVOLTARE.....		147
9. INTRODUCEREA CONCEPTULUI „IMPORTANȚA ORAȘELOR”		152
9.1.	Dimensiunile principale și indicatorii conceptului ”importanța orașelor”.....	156
9.2.	Bibliografie.....	158
ANEXE.....		162
Anexa nr. 1 Analiza structurii urbane în unele țări din Europa		162
Anexa nr. 2. Clasamentul localităților urbane din România		170
Anexa nr. 3. Punctajul și poziția în clasament a localităților urbane din România, ordonate alfabetic.....		176
Anexa nr. 4: Clasamentul sistemelor urbane din România		183
Anexa nr. 5: Minută		189

LISTA TABELELOR DIN TEXT

Tabel nr. 1: Etape și capitole ale lucrării.....	13
Tabel nr. 2: Comentariu de sinteză asupra legii 351 / 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități.....	17
Tabel nr. 3: Principii ale Agendei Teritoriale 2020 și relaționare cu PATN Secțiunea IV.....	29
Tabel nr. 4: Obiectivele tematice pentru etapa 2014-2020 și relaționare cu PATN Secțiunea IV.....	29
Tabel nr. 5: Obiective ale CSDTR 2030 și relaționare cu PATN Secțiunea IV.....	33
Tabel nr. 6: Obiectivele generale și specifice ale SDTR și relaționare cu secțiunile PATN ...	34
Tabel nr. 7: Obiectivele CSB 2035 și Secțiunile PATN.....	36
Tabel nr. 8: Analiza terminologiei din legea 351 / 2001 și propuneri de modificare / completare.....	38
Tabel nr. 9: Categori de localități urbane după rolul teritorial.....	45
Tabel nr. 10: Situație statistică privind împărțirea administrativă a teritoriului în 1968.....	49
Tabel nr. 11: Categori de localități după rolul teritorial.....	52
Tabel nr. 12: Orașe cu caracteristici rurale.....	54
Tabel nr. 13 – Orașe cu caracteristici rurale - situația pe regiuni.....	58
Tabel nr. 14 – Situația pe regiuni.....	59
Tabel nr. 15: Lista municipiilor cu scăderi de peste 10% în intervalul 1990-2012.....	64
Tabel nr. 16: Lista municipiilor cu pierderi de peste 10.000 locuitori în intervalul 1990-2012.....	65
Tabel nr. 17: Lista orașelor cu pierderi de peste 10% în intervalul 1990-2012.....	67
Tabel nr. 18: Lista orașelor cu pierderi de peste 2.000 locuitori în intervalul 1990-2012.....	69
Tabel nr. 19: Populația rurală pe regiuni de dezvoltare în intervalul 1990-2012.....	71
Tabel nr. 20: Comune cu scăderi ale populației de peste 30% în intervalul 1991– 2012.....	72
Tabel nr. 21: Categoriile de localități și accesibilitatea în sistemul de căi de comunicații și transport.....	78
Tabel nr. 22: Criterii și indicatori țintă pentru categoria localităților urbane.....	79
Tabel nr. 23: Criterii de monitorizare a categoriilor de localități.....	82
Tabel nr. 24: Denumirea și numărul unităților administrative locale (LAU) din UE.....	83
Tabel nr. 25: Categori de Arii Funcționale (AF) și caracteristici.....	90
Tabel nr. 26: Sisteme urbane după numărul orașelor componente.....	95
Tabel nr. 27: Comparație privind sistemele de clasificare a localităților.....	96
Tabel nr. 28: Corelare clasificări Arii Funcționale / Localități.....	97
Tabel nr. 29: Categori de echipamente și servicii de interes general după importanță.....	98
Tabel nr. 30: Echiparea socio-culturală la nivelul Ariilor Funcționale Urbane și Rurale.....	99

Tabel nr. 31: Orașe care sunt în declin demografic și prezintă și caracteristici rurale.....	103
Tabel nr. 32: Listă indicatori de monitorizare la nivel local prin intermediul OT.....	108
Tabel nr. 33: Forme de concentrare urbană.....	117
Tabel nr. 34: Entități teritoriale	121
Tabel nr. 35: Unitățile administrativ-teritoriale care alcătuiesc sistemul teritorial al zonei de influență.....	144
Tabel nr. 36: Componentele conceptului „importanța orașelor” și numărul de indicatori	153
Tabel nr. 37: Țările, grupele de orașe și anii de analiză.....	162
Tabel nr. 38: Populația urbană cuprinsă în eșantion	163
Tabel nr. 39: Indicatorii de concentrare urbană pentru orașele cuprinse în eșantion.....	164
Tabel nr. 40: Evoluția structurii urbane în România.....	165

LISTA FIGURILOR DIN TEXT

Fig. nr. 1: Extras din legea 2 / 1968 privitor la tipologia și denumirea așezărilor	21
Fig. nr. 2: Schema sistemului de organizare administrativ-teritorială la nivel local.....	22
Fig. nr. 3: Exemple schematiche privind diferite tipuri de arii funcționale / sisteme	23
Fig. nr. 4: Pașii propuși de OECD pentru identificarea ariilor funcționale urbane.....	24
Fig. nr. 5: Scenariul A care favorizează marile metropole.....	31
Fig. nr. 6: Scenariul B care promovează rețelele secundare de orașe	32
Fig. nr. 7: Scenariul C care favorizează orașele mici și regiunile mai puțin dezvoltate	32
Fig. nr. 8: Schemă de relaționare a obiectivelor SDTR cu cele ale Secțiunii a IV-a a PATN. 35	
Fig. nr. 9: Orașul Breaza (jud. Prahova) și localitățile sale componente	47
Fig. nr. 10: Orașul Călimănești (jud. Vâlcea) și localitățile sale componente	48
Fig. nr. 11: Orașul Horezu (jud. Vâlcea) și satele sale aparținătoare	48
Fig. nr. 12: Distribuția municipiilor din categoriile I-V.....	50
Fig. nr. 13: Sistemul principal de relații între categoriile I-IV.....	50
Fig. nr. 14: Sistemul de localități al județului Gorj incluzând „locurile centrale”	51
Fig. nr. 15: Orașe cu caracteristici rurale	59
Fig. nr. 16: Orașe cu peste 30% din populație ocupată în sectorul primar regiuni (date RPL 2011).....	60
Fig. nr. 17: Orașe cu peste 50% din străzi nemodernizate (date INS Tempo on-line 2012)....	60
Fig. nr. 18: Orașe cu tendință demografică negativă 1990 - 2012 (INS Tempo on-line)	61
Fig. nr. 19: Orașe cu peste 40% din populație în sate aparținătoare și / sau localități componente, pe regiuni (date RPL 2011).....	61

Fig. nr. 20: Descreșterea demografică urbană în intervalul 1989-2012	63
Fig. nr. 21: Descreșterea demografică a municipiilor în intervalul 1989-2012	66
Fig. nr. 22: Descreșterea demografică a orașelor în intervalul 1989-2012	70
Fig. nr. 23: Distribuția teritorială a comunelor cu scăderi de peste 30% în intervalul 1991-2012 (ține cont de fragmentarea administrativă).....	75
Fig. nr. 24: O unitate administrativ teritorială de bază (comună) și elementele ei componente formând o arie funcțională de bază	84
Fig. nr. 25: Teritoriul național cu AFB și un exemplu de formare a unei entități teritoriale în jurul municipiului Brașov.....	86
Fig. nr. 26: Forme de reprezentare a unei entități teritoriale cu și fără indicarea localităților .	86
Fig. nr. 27: Modelul relațiilor dintre localitățile principale ce pot conduce la formarea de entități teritoriale	87
Fig. nr. 28: Distribuția primelor 20 de Aree Funcționale Urbane (RMC, 3 AU-I, 10 GT-I, 6 AU-II).....	92
Fig. nr. 29: Distribuția celor 75 de Aree Funcționale Urbane principale și RMC (17 AU și 58 GT)	93
Fig. nr. 30: Delimitarea după distanța dintre orașe a sistemelor urbane	94
Fig. nr. 31: Ierarhizarea orașelor și sistemelor urbane	95
Fig. nr. 32: Scheme de exemplificare a grupării UATB-urilor în arii funcționale și categorii de localități la nivelul unui județ.....	100
Fig. nr. 33: Schemă ilustrativă pentru delimitarea ariilor funcționale pe bază de fluxuri.....	102
Fig. nr. 34: Cele 17 zone lipsite de orașe stabilite prin legea 351 / 2001 și distribuția orașelor noi, declarate după 1990.....	105
Fig. nr. 35: Cele 3 metode grafice de stabilirea incluziunii unei comune în raza de 25 de km a unui oraș	106
Fig. nr. 36: Zone rurale lipsite de orașe rezultate în urma aplicării metodelor 2 (intersecție) și respectiv 3 (incluziune)	106
Fig. nr. 37: Zone rurale lipsite de orașe rezultate în urma aplicării metodei 1 (centrul de greutate).....	107
Fig. nr. 38: Reprezentarea schematică a aglomerației urbane.....	113
Fig. nr. 39: Reprezentare schematică a grupării urbane – distribuția spațială a orașelor.....	113
Fig. nr. 40: Reprezentarea schematică a unei conurbații și tipuri de conurbații	114
Fig. nr. 41: Reprezentarea schematică a unei interurbații – orașe complementare funcțional	115
Fig. nr. 42: Reprezentarea schematică a modului de definire a orașului cu caracteristici rurale	116
Fig. nr. 43: Geneza zonelor suburbană, periurbană și de influență (după I. Ianoș, 2004)	119
Fig. nr. 44: Schema criteriilor de definire ierarhiilor urbane și rurale	124
Fig. nr. 45: Ilustrarea modelului gravitațional.....	134

Fig. nr. 46: Limita zonei de influență a municipiului București (după formula Reilly-Converse)	135
Fig. nr. 47: Aria de influență și bazinele de aprovizionare cu produse agro-alimentare a municipiului București	137
Fig. nr. 48: Aria de influență comercială a municipiului București	137
Fig. nr. 49: Aria de influență sanitară a municipiului București	139
Fig. nr. 50: Aria de influență culturală și de învățământ a municipiului București	140
Fig. nr. 51: Aria de influență a învățământului universitar pentru municipiul București	140
Fig. nr. 52: Aria de influență a transporturilor rutiere a municipiului București	142
Fig. nr. 53: Aria de influență a transporturilor feroviare a municipiului București	142
Fig. nr. 54: Zona de influență a municipiului București	143
Fig. nr. 55: Volumul cifrei de afaceri la nivelul anului 2010 în unitățile administrative teritoriale ale zonei de influență a municipiului Baia Mare	145
Fig. nr. 56: Principii ale modelului conceptual de dezvoltare a sistemului național de așezări	149
Fig. nr. 57: Evoluția structurii urbane în România între 1978 și 2011	165
Fig. nr. 58: Evoluția structurii urbane în Grecia între 1991 și 2011	166
Fig. nr. 59: Evoluția structurii urbane în Bulgaria între 1980 și 2012	166
Fig. nr. 60: Evoluția structurii urbane în Polonia între 1980 și 2012	167
Fig. nr. 61: Evoluția structurii urbane în Ungaria între 1980 și 2012	167
Fig. nr. 62: Evoluția structurii urbane în Suedia între 1990 și 2012	168

1. INTRODUCERE

Conform caietului de sarcini elaborat de beneficiar, **obiectul studiului** îl reprezintă reevaluarea conținutului legii 351 din 06/07/2001 publicată în Monitorul Oficial Nr. 408 din 24/07/2001, prin care a fost aprobat **Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități**, prin:

- identificarea problemelor și tendințelor actuale care se manifestă în evoluția rețelei de localități,
- reglementarea statutului localităților și
- fundamentarea strategiei de organizare, structurare și dezvoltare a acesteia în vederea armonizării dezvoltării pe plan național și a integrării ei în rețeaua de localități europene.

Se dorește ca studiul să fundamenteze:

- reactualizarea cadrului legal care va stabili **principiile fundamentale de structurare** a rețelei de localități
- **țintele strategice** care vor sta la baza dezvoltării și structurării rețelei de localități și
- **criteriile** pe baza cărora se pot ierarhiza localitățile.

Rezultatele studiului vor putea fi utilizate la definirea unor **politici naționale și locale de dezvoltare a sistemelor de localități** la diferite paliere teritoriale: național, regional, județean, zonal.

Rezultatele studiului vor putea fi de asemenea utilizate și la **fundamentarea preconizatei regionalizări și a reformei administrativ teritoriale** a țării precum și la **fundamentarea politicii polilor de creștere în România** pentru perioada de programare 2014-2020 și după, în scopul unei utilizări mai eficiente a Fondurilor Structurale și a asigurării coeziunii teritoriale.

1.1. Motivația și obiectivele studiului

În caietul de sarcini, la pct. 4.4 sunt precizate următoarele elemente, care susțin necesitatea și oportunitatea prezentului studiu:

- prevederile programului de guvernare 2009-2012 referitoare la elaborarea unui proiect de reorganizare administrativ-teritorială a României, descurajarea oricărei inițiative de înființare de noi comune și orașe și sprijinirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară;
- realizarea infrastructurii de date spațiale în vederea asigurării suportului informațional necesar adoptării unor decizii fundamentate cu privire la limitele unităților administrative-teritoriale, infrastructura de interes public, situații de urgență, urbanism și amenajarea teritoriului, protecția mediului, prevenirea dezastrelor naturale;
- accentuarea disparităților teritoriale în dezvoltarea economică și socială a României în ultimii 10 ani, nu doar între mediul urban și cel rural, dar și între localitățile de același rang;

- actualizarea anexelor legii 351 / 2001 pe baza modificărilor repetate de statut apărute la nivelul unităților administrativ-teritoriale de bază (municipii, orașe, comune) dar și a localităților;
- stabilirea unui mecanism de monitorizare a gradului de îndeplinire a indicatorilor cantitativi și calitativi minimali de definire a localităților urbane.

Acestora li se mai pot adăuga și următoarele aspecte, care țin de necesitatea adoptării unor politici active și eficiente de dezvoltare echilibrată a sistemului național de așezări:

- menținerea obiectivului regionalizării și reformei administrativ-teritoriale în Programul de Guvernare 2013-2016¹ însoțit de un proces de descentralizare și transfer de competențe către regiuni, ceea ce presupune și o redefinire a nivelului de echipare a principalilor poli urbani de dezvoltare²;
- introducerea unor elemente de viziune și perspectivă în lege, care lipsesc în prezent și a unui sistem de indicatori de verificare a obiectivelor și politicilor adoptate;
- stabilirea unui sistem de indicatori verificabili pentru criteriile de încadrare a localităților pe ranguri, prin care să poată fi cuantificat gradul de îndeplinire a criteriului respectiv;
- actualizarea listelor de indicatori minimali pentru municipiu, oraș și a condițiilor necesare pentru înființarea de comune stabilite prin legea 100 / 2007³;
- redefinirea zonelor metropolitane și a rolului orașelor mici și mijlocii pe baza evoluțiilor din ultimii 10 ani⁴;
- reechilibrarea rețelei naționale prin contracararea tendințelor de accentuare a gradului de polarizare și hipertrofiere a capitalei, prin adoptarea principiilor dezvoltării policentrice promovate la nivelul UE;
- reconsiderarea zonelor și relațiilor transfrontaliere în urma integrării României în Uniunea Europeană;
- fundamentarea propunerilor din Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (în curs de elaborare) privind sistemul național de așezări.

Necesitatea actualizării Secțiunii IV a PATN, trebuie pusă și în contextul în care la nivel european, în ultimii 10-12 ani s-a dezvoltat pe de o parte, foarte mult cercetarea în domeniul

¹ <http://guvernulromaniei.ro/>.

² Conf. Programului de Guvernare 2013-2016 (pag. 34-35), obiectivele de dezvoltare regională vor urmări ca la nivelul fiecărei regiuni să existe cel puțin:

- un spital regional (cu medicină de înaltă performanță).
- sistem regional de intervenție în situații de urgență.
- infrastructura rutieră și feroviară modernizată.
- un aeroport internațional.
- un centru sportiv regional polivalent de nivel internațional.
- un centru de afaceri regional.
- un centru cultural de nivel european.
- o universitate acreditată la nivel internațional.

³ Lege nr. 100 din 19/04/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități

⁴ Programul de Guvernare 2013-2016 prevede realizarea / continuarea unor programe precum: programul pentru dezvoltarea durabilă a orașelor mici și mijlocii și programul pentru stimularea dezvoltării marilor aglomerări urbane prin măsuri instituționale și legislative (pag. 33).

planificării spațiale prin programul ESPON⁵ (etapa 2000-2006, respectiv 2007-2013), iar pe de altă parte au fost adoptate o serie de documente de referință precum *Carta verde privind coeziunea teritorială* sau *Agenda Teritorială a Uniunii Europene 2020. Spre o Europă inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, compusă din regiuni diverse*, care determină noi abordări principiale și metode în dezvoltarea spațială și redefinesc rolul orașelor, aglomerațiilor și relația urban-rural.

Un aspect de asemenea foarte important îl reprezintă accentul pus în ultimul deceniu, după adoptarea de către UE a Strategiei de la Göteborg⁶ a problematicii de mediu și a acțiunilor legate de schimbările climatice și mai puternica relaționare a politicilor spațiale cu cele de mediu.

1.2. Elemente metodologice

În vederea elaborării studiului se va ține cont de o serie de principii de abordare:

- a. **lucru în echipă pluridisciplinară:** în acest sens echipa de proiect cuprinde specialiști cu experiență din domeniul urbanismului și arhitecturii, geografiei, economiei, sociologiei și protecției patrimoniului;
- b. **consultarea specialiștilor din domeniu:** au fost realizate pe parcursul elaborării studiului mai multe întâlniri de lucru (în noiembrie 2013, aprilie 2014, iulie 2014);
- c. **consultarea reprezentanților administrației publice centrale și locale** pe parcursul elaborării, pentru a putea adapta cât mai bine propunerile la condițiile reale și cerințele specifice.

Metoda de abordare a lucrării va urmări două planuri:

- unul analitic menit să evalueze schimbările de ordin legislativ privitor la sistemul de așezări din România precum și cele care țin de evoluția reală a acestora sub aspect economic, social, cultural de echipare etc.
- și unul conceptual și prospectiv privind modul de structurare / restructurare a sistemului de așezări și reconfigurarea cadrului legislativ / normativ necesar.

Metodele de lucru vor consta în principal în:

- analize documentare
- analiza cadrului legislativ
- analize și prelucrări date statistice
- reprezentări și analize grafice

⁵ European Spatial Planning Observation Network

⁶ Consiliul European, 2001, EU Sustainable Development Strategy (SDS), actualizată succesiv în 2006 și 2009 (<http://ec.europa.eu/environment/eussd/>; accesat la 30.06.2014).

1.3. Rezultate scontate și etapizare

Conform caietului de sarcini sunt prevăzute 3 etape de elaborare care cuprind 17 aspecte principale care trebuie analizate, astfel:

Tabel nr. 1: Etape și capitole ale lucrării

Etape	Tematică principală	Aspecte de analiză și propuneri
Etapa I	Rețeaua de localități în context național și european	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza legislației statelor membre UE cu privire la rețelele naționale de așezări urbane și rurale 2. Analiza legislației speciale din România privind definirea de teritorii speciale
Etapa II	Analiza rețelei de localități din România	<ol style="list-style-type: none"> 3. Analiza reglementărilor prevăzute de PUG-urile orașelor reședință de județ (rang I și II) și ale comunelor învecinate privind bilanțul teritorial, rezerva de terenuri 4. Identificarea zonelor metropolitane existente și asociațiilor de dezvoltare intercomunală (ADI) existente 5. Analiza dinamicii orașelor mici și a zonelor lor de influență 6. Evaluarea impactului declarării orașelor noi după 2001 în general și la nivelul ariilor slab polarizate urban 7. Analiza critică a setului de indicatori cantitativi și calitativi minimali de definire a localităților urbane 8. Analiza critică a elementelor și nivelelor de dotare ale localităților pe ranguri 9. Evaluarea impactului desființării (transfer / comasare / relocare) unor dotări minime obligatorii la nivelul localităților de rang III și rang IV 10. Analiza dinamicii demografice la nivel de LAU1 și LAU2 și revizuirea listei comunelor în care s-au produs scăderi accentuate de populație pentru intervalul 1989-2002 și 2002-prezent 11. Analiza statutului de "municipiu" și a locului și rolului său în cadrul ierarhiilor teritoriale
Etapa III	Rețeaua de localități urbane; Rețeaua de localități rurale – propuneri	<ol style="list-style-type: none"> 12. Restructurarea setului de criterii și indicatori privind ierarhizarea localităților urbane și rurale 13. Evaluarea oportunității introducerii unor noi concepte 14. Stabilirea unei metodologii de delimitare a zonelor de influență urbană și propunerea de

Etape	Tematică principală	Aspecte de analiză și propuneri
		<p>delimitare a acestora pentru orașele României</p> <p>15. Elaborarea ierarhiilor (eventual separate pentru urban și rural) cu introducerea unor ranguri noi pentru localități rurale</p> <p>16. Identificarea perimetrelor zonelor metropolitane, aglomerații urbane, zone funcționale urbane, zone periurbane</p> <p>17. Introducerea viziunii prospective asupra dinamicii rețelei de localități ca structură în evoluție, transformare și dezvoltare</p>

Au fost analizate de asemenea o serie de rapoarte și documente ale Consiliului Europei și Comisiei Europene, studii elaborate la nivel european în cadrul programelor ESPON și la nivel național.

Principalele rezultate scontate sunt:

- actualizarea legii 351 / 2001 privind rețeaua de localități (cu toate modificările și completările ulterioare)
- definirea / redefinirea unor termeni / noțiuni / concepte conform celor mai recente abordări în domeniu și în sensul unei mai bune corelări cu legislația specifică
- fundamentarea unei politici urbane la nivel național
- fundamentarea de politici sectoriale (rurale, economice, ecologice, sociale etc.) care implică aspecte de dezvoltare spațială.

Structurarea și definirea rețelei de localități este un proces puternic influențat / determinat de cadrul legal ce definește și stabilește organizarea administrativ teritorială a României, prin legea 2 / 1968. O redefinire de substanță a rețelei de localități implică simultan o revizuire a legii 2 și poate fi de asemenea pusă sub incidența unui viitor proces de regionalizare și descentralizare. Cu alte cuvinte ar putea fi vorba de o reformă administrativ-teritorială însoțită desigur și de o adaptare corespunzătoare a sistemului de cercetare statistică. O asemenea reformă implică o perspectivă pe termen lung, cel puțin la orizontul anului 2020. Din acest motiv în prezentul volum se propun 2 variante de actualizare / revizuire a Secțiunii a IV-a a PATN și respectiv a legii 351 / 2001: una pe termen scurt (actualizare) și una pe termen lung (revizuire de fond).

PARTEA I

PROPUNERE PRIVIND STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL SECȚIUNII IV A PATN

2. STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL SECȚIUNII IV A PATN (propunere)

Propunerea de modificare a legii 351 / 2001, respective a secțiunii IV a PATN – Rețeaua de localități vizează o serie de aspecte de fond și detaliu care sunt prezentate în continuare. Aceste propuneri se bazează pe analizele elaborate în primele 2 etape ale studiului, pe comentariile specialiștilor din cadrul întâlnirilor consultative avute pe parcursul elaborării studiului și analiza unor documente și strategii recent elaborate sau în curs de elaborare (SDTR, CSB 2035 etc.).

Modificările propuse pornesc în primul rând de la o serie de constatări critice privitoare la conținutul și prevederile actuale ale legii 351 / 2001 și care sunt prezentate sintetic în tabelul de mai jos. Aceste constatări critice pot fi grupate în următoarele categorii: clasificări eliptice sau inadecvate, ieșirea din uz a unor indicatori sau relevanța scăzută a altora, lipsa unor definiții necesare, necorelarea cu alte documente de programare sau cu caracter strategic, necorelarea cu politicile de dezvoltare teritorială promovate la nivele europene în ultimii 10-12 ani. De altfel aceste deficiențe ale actualei legi sunt explicabile, având în vedere faptul că de la conceperea secțiunii și transmiterea ei spre aprobare sunt aproape 15 ani, perioadă în care atât pe plan intern cât și extern / european au avut loc transformări și evoluții importante în societate, la nivel economic, teritorial, ambiental. În intervalul scurs, România a devenit stat membru al Uniunii Europene, membru NATO, a cunoscut o perioadă de creștere economică după declinul accentuat din anii '90, a implementat acquis-ul comunitar, reformând cadrul legal și instituțional și beneficiază în prezent de fonduri europene de peste 1 mlrd. euro numai pentru dezvoltare urbană. La nivel european, importanța acordată dezvoltării teritoriale și urbane, a **coeziunii teritoriale**, este în creștere și a fost confirmată de agendele teritoriale promovate în 2007 și 2011, de elaborarea Cartei verzi privind coeziunea teritorială (2008) precum și de numeroasele studii de specialitate elaborate în cadrul Programului ESPON (2000-2006; 2007-2013).

Totodată la nivel național sunt în curs de finalizare strategiile de dezvoltare teritorială și regională, au fost finalizate planurile de dezvoltare regională la nivelul regiunilor și a fost aprobat (în august 2014) de către Comisia Europeană, Acordul Parteneriat 2014-2020 prin care se alocă României 22 mlrd. euro pentru politica de coeziune și 8 mlrd. euro pentru dezvoltare rurală⁷. Principalele alocări financiare ale noii perioade de programare privesc:

- Programul Operațional Infrastructura Mare - 9,41 mld. euro
- **Programul Operațional Regional - 6,7 mld. euro**
- Programul Operațional Capital Uman - 4,22 mld. euro
- Programul Operațional Competitivitate - 1,33 mld. euro
- Programul Național pentru Dezvoltare Rurală - 8 mld. euro

Programul Operațional Regional (versiunea iulie 2014)⁸ cuprinde 12 axe prioritare dintre care 2 privesc în mod direct mediul urban:

- Axa prioritară 4: Dezvoltare urbană durabilă
- Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

⁷ <http://www.fonduri-ue.ro/comunicare/stiri-am-oi/2634-por-2014-2020>

⁸ <http://www.fonduri-ue.ro/comunicare/stiri-am-oi/2634-por-2014-2020>

Tabel nr. 2: Comentariu de sinteză asupra legii 351 / 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități

	Prevederi	PT	PS	Observații
1.	stabilește o ierarhie a localităților urbane și rurale pe 6 ranguri: 4 urbane și 2 rurale	x		<ul style="list-style-type: none"> ierarhia este ambiguă: în urban se referă la UATB, iar în rural la localități ierarhia nu ține cont de rolul real în teritoriu categoria de localități componente nu este cuprinsă în mod explicit
2.	definește indicatori minimali de trecere de la oraș la municipiu și de la comună la oraș (Anexa II)	x		<ul style="list-style-type: none"> unii indicatori propuși în 2001 și modificați parțial în 2007 nu mai corespund realității sau nu sunt accesibili (rețele de distribuție apă, epurarea apelor uzate, rețele de hidranți exteriori, depozite controlate de deșeuri) unii indicatori sunt accesibili doar la recensăminte (populația ocupată, dotarea locuințelor cu instalații de apă, baie, WC, încălzire) grila nu a fost restrictivă până în 2007
3.	definește condiții necesare pentru înființarea de noi comune (Anexa IV)	x		<ul style="list-style-type: none"> criteriul "potențial economic" este dificil de evaluat grila nu este restrictivă
4.	identifică 17 zone lipsite de orașe pe o rază de 25-30km în vederea susținerii dezvoltării unor centre rurale existente (Anexa III - hartă)	x		<ul style="list-style-type: none"> din 55 de noi orașe doar 14 au fost declarate în 9 din cele 17 zone identificate
5.	identifică areale rurale și comune cu scăderi accentuate de populație în vederea revitalizării lor (Anexa IV – listă, anexa V – hartă)	x		<ul style="list-style-type: none"> nu a fost urmărită practic relația cu PNDR sau alte politici guvernamentale
6.	se definesc zonele metropolitane și necesitatea adoptării unui program de dezvoltare a zonei	x		<ul style="list-style-type: none"> nu a fost oferit un cadru metodologic nu a fost promovată o lege a zonelor metropolitane posibilitatea de a forma ZM a fost extinsă nediferențiat la toate reședințele de județ nu se face referire la obligativitatea elaborării unui PATZM
7.	prevede constituirea de zone de dezvoltare la nivelul marilor aglomerări urbane	x		<ul style="list-style-type: none"> nu este definită noțiunea de aglomerare urbană conceptul de zonă de dezvoltare nu a fost promovat (nu a fost utilizat în relație cu POR – AP1 și PIDU, zone de intervenție prioritară, de regenerare urbană)

	Prevederi	PT	PS	Observații
				<ul style="list-style-type: none"> nu a generat acte normative și metodologii⁹
8.	prevede constituirea de centuri verzi aferente capitalei și municipiilor de rang I	x		<ul style="list-style-type: none"> nu s-a constituit niciuna este prevăzută doar centura verde-galbenă în jurul capitalei, în PATJ Ilfov
9.	art. 11 și 12 prevede corelarea strategiilor naționale / sectoriale cu secțiunile PATN	x		<ul style="list-style-type: none"> prevederea nu este monitorizată și aplicată consecvent
10.	sunt definiți 15 termeni uzuali 1. Localitate 2. Localitate urbană 3. Localitate rurală (sat) 4. Unități administrativ teritoriale 5. Oraș 6. Comună 7. Teritoriu administrativ 8. Rețea de localități 9. Ierarhizarea funcțională a localităților urbane 10. Rang 11. Zonă metropolitană 12. Centură verde 13. Zonă de dezvoltare 14. Zonă de influență 15. Sistem urban	x		<ul style="list-style-type: none"> unii termeni necesită revizuire (de ex. zona de dezvoltare) lista trebuie completată (nu este definit municipiul sau aria funcțională) termenul de sistem urban este aplicat doar municipiului Brăila
16.	sunt stabilite raze de servire și un nivel de dotare general pentru localitățile urbane	x		<ul style="list-style-type: none"> nivelul de dotare este general și orientativ, greu comensurabil
17.	sunt stabilite dotări minime obligatorii pentru localitățile rurale (sate reședință de comună și sate aparținătoare, rangurile IV și V)	x		
18.	cuprinde 2 cartograme: localități urbane și localități rurale	x		<ul style="list-style-type: none"> nu sunt reprezentate efectiv localitățile
19.	nu este prevăzut modul de actualizare a legii		x	
20.	nu sunt prevăzute sancțiuni		x	
21.	nu sunt prevăzute modalități de implementare prin politici concrete		x	
22.	nu conține elemente de perspectivă / viziune de dezvoltare		x	

* notă: PT = puncte tari; PS = puncte slabe

⁹ O metodologie pentru zonele de regenerare urbană a fost recent finalizată: Studiu privind regenerarea urbană integrată a zonelor construite protejate în vederea constituirii unui program național. Elaborarea unor propuneri de etapizare metodologică a unei operațiuni de regenerare urbană integrată într-o zonă construită protejată, în context legislativ și instituțional existent azi în România.

Propunere de modificare a legii 351 / 2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de Localități

varianta pe termen scurt (1)

Această variantă reprezintă practic varianta de simplă actualizare a legii 351 / 2001 până la adoptarea unor modificări de substanță în organizarea administrativ-teritorială a țării însoțită și de o adaptare corespunzătoare a sistemului de cercetare statistică.

În această variantă se propun următoarele modificări și completări:

- Introducerea categoriei de orașe cu caracteristici rurale.
- Introducerea categoriilor de „municipii în contracție” și „orașe în contracție”.
- Introducerea categoriilor de „municipii în contracție accelerată” și „orașe în contracție accelerată”.
- Corelarea termenului de „zone de dezvoltare” (art. 9) cu terminologia utilizată pentru planurile integrate de dezvoltare urbană (zone de intervenție, zone de regenerare etc.).
- Redefinirea unor termeni din Anexa nr. I în sensul unei mai bune corelări cu legislația în vigoare.
- Revizuirea sistemului de indicatori cantitativ și calitativi minimali din Anexa nr. II (modificată prin legea 100 / 2007) în sensul eliminării celor constatați a fi nerelevanți prin prezentul studiu (respectiv indicatorii 2 - populația ocupată în activități neagricole (% din totalul populației ocupate, 12 - străzi cu rețele de distribuție a apei - % din lungimea totală a străzilor, 15 - străzi cu rețele de hidranți exteriori pentru stingerea incendiilor - % din lungimea totală a străzilor, 17 - depozit controlat de deșeuri cu acces asigurat¹⁰).
- Actualizarea listelor și tabelelor din Anexa nr. II care conțin municipii și orașe și populația acestora la nivelul anului 1999.
- Actualizarea informațiilor și listelor de la pct. 6.0 și 6.1 referitoare la zonele lipsite de orașe pe o rază de 25-30km.
- Actualizarea Anexei nr. III – cartograma rețelei de localități urbane
- Inserarea unor noi anexe cuprinzând caracteristici, liste și reprezentări grafice pentru categoriile de orașe cu caracteristici rurale, municipii în contracție, municipii în contracție accelerată, orașe în contracție, orașe în contracție accelerată (a se vedea în acest sens pct. h) și i) din prezentul volum).
- Actualizarea pct. 5.0 și 5.1 din Anexa nr. IV referitoare la comunele în care s-au produs scăderi accentuate de populației (a se vedea în acest sens pct. j) din prezentul volum).
- Actualizarea Anexei nr. V – cartograma rețelei de localități rurale

Pentru actualizarea simplă a legii 351 / 2001 se vor utiliza date statistice de la RNP 2011 și date din baza Tempo on-line (<http://statistici.insse.ro/shop/?page=tempo1&lang=ro>).

¹⁰ Indicatorul 14 – epurarea apelor uzate, poate fi de asemenea eliminat, dacă sistemul de cercetare statistică nu va permite actualizarea informației. Indicatorul GOS111A - *Debitul stațiilor în funcțiune pentru epurarea apei reziduale, pe județe și localități* este disponibil până în 2004.

Propunere de modificare a legii 351 / 2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de Localități

varianta pe termen lung (2)

Structura modificărilor propuse cuprinde următoarele elemente (sumar)

- a) Un concept diferit de abordare bazat pe reflectarea mai exactă a realității
- b) Stabilirea unei corelații între noțiunea de localitate și cea de sistem de localități
- c) Focalizarea pe gradul de îndeplinire a criteriilor / indicatorilor aferenți categoriilor stabilite și nu pe schimbarea statutului administrativ (problemă care ține mai degrabă de legislația privind organizarea administrativ-teritorială)
- d) Corelarea cu prioritățile formulate în documente europene de referință (Agenda Teritorială 2020)
- e) Corelare cu documente strategice de nivel național (CSDTR, SDTR)
- f) Completarea și actualizarea terminologiei
- g) Introducerea sistemului de clasificare a localităților după importanță și funcții la nivel teritorial
- h) Introducerea categoriei de orașe cu caracteristici rurale
- i) Introducerea categoriei de orașe în declin demografic
- j) Introducerea categoriei de comune în declin demografic
- k) Introducerea unui sistem de evaluare / monitorizare a nivelului de echipare tehnică a localităților după rolul teritorial și corelarea cu politicile guvernamentale / locale
- l) Introducerea noțiunii de arie funcțională de bază
- m) Introducerea unui sistem de clasificare a sistemelor / ariilor funcționale
- n) Introducerea unui sistem de evaluare / monitorizare a nivelului de echipare socio-culturală a ariilor funcționale în raport cu aria de polarizare
- o) Introducerea unei metodologii de definire a zonelor metropolitane / arii funcționale
- p) Corelarea ariilor funcționale cu documentațiile de amenajarea teritoriului
- q) Definirea de zone problemă / prioritare (lipsite de centre / servicii urbane, în declin demografic, zone cu localități sub 100 de locuitori, zone cu localități izolate etc.)
- r) Identificarea actelor normative care trebuie modificate sau relaționări cu alte legi
- s) Lista schemelor / cartogramelor propuse a fi incluse în proiectul de lege
- t) Lista indicatorilor care trebuie monitorizați prin constituirea unei baze de date (în cadrul Observatorului Teritorial)
- u) Clarificarea noțiunii de stațiune turistică / stațiune balneo-climaterică

În continuare sunt prezentate propunerile de modificare / completare și elemente noi pentru actualizarea Secțiunii IV a PATN - Rețeaua de localități

a. Un concept diferit de abordare bazat pe reflectarea mai exactă a realității

Conform legii 2 / 1968 teritoriul României este organizat în unități administrativ-teritoriale: **judetul, orașul și comuna**. Conform anexelor legii orașele și comunele cuprind una sau mai multe așezări / localități care poartă următoarele denumiri: **localități componente ale orașului, sate ce aparțin orașului, sate componente ale comunei** (conf. fig. nr. 1).

Denumirea orașului	Localități componente ale orașului
1. CÎMPULUNG	1. CÎMPULUNG 2. Valea Rumâneștilor
	Sate componente ale comunei suburbane
	1. VALEA MARE-PRAVĂȚ 2. Bilcești 3. Colnic 4. Fîntînea 5. Gura Pravăț 6. Nămăești 7. Pietroasa 8. Șelari
2. CURTEA DE ARGHEȘ	1. CURTEA DE ARGHEȘ 2. Noaptes
	Sate ce aparțin orașului
3. COSTEȘTI	1. Broșteni 2. Lăceni 3. Pîrvu Roșu 4. Podu Broșteni 5. Smei 6. Sîrci

Fig. nr. 1: Extras din legea 2 / 1968 privitor la tipologia și denumirea așezărilor

Legea 2 / 1968 oferă și o serie de definiții referitoare la unele categorii de localități:

Art. 4	Orașul este centrul de populație mai dezvoltat din punct de vedere economic, social-cultural și edilitar-gospodăresc. Orașele care au un număr mai mare de locuitori, o însemnătate deosebită în viața economică, social-politică și cultural-științifică a țării sau care au condiții de dezvoltare în aceste direcții pot fi organizate ca municipii . Orașele în care își au sediul organele de conducere ale județului sunt orașe-reședință.
Art. 5	Comuna este unitatea administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, fiind alcătuită din unu sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice, social-culturale, geografice și demografice. Prin organizarea comunei se asigură dezvoltarea economică, social-culturală și gospodărească a localităților rurale. Satele în care își au sediul organele de conducere ale comunei sunt sate-reședință.
Art. 6	Orașele și comunele din imediată apropiere a municipiului București, a celorlalte municipii și a orașelor mai importante pot aparține de acestea ca unități administrativ-teritoriale distincte. Comunele ce aparțin de municipiul București, de celelalte municipii și orașe sunt comune suburbane.
Art. 7	Orașele și comunele care, datorită condițiilor climaterice, hidrologice sau așezării lor, prezintă importanță pentru ocrotirea sănătății și asigurarea odihnei cetățenilor, sunt organizate ca stațiuni balneoclimaterice .
Art. 8	Municipiul București este organizat pe sectoare numerotate.

Grafic, modul de organizare a rețelei de localități pe teritoriul României, în prezent poate fi ilustrat conform imaginii de mai jos:

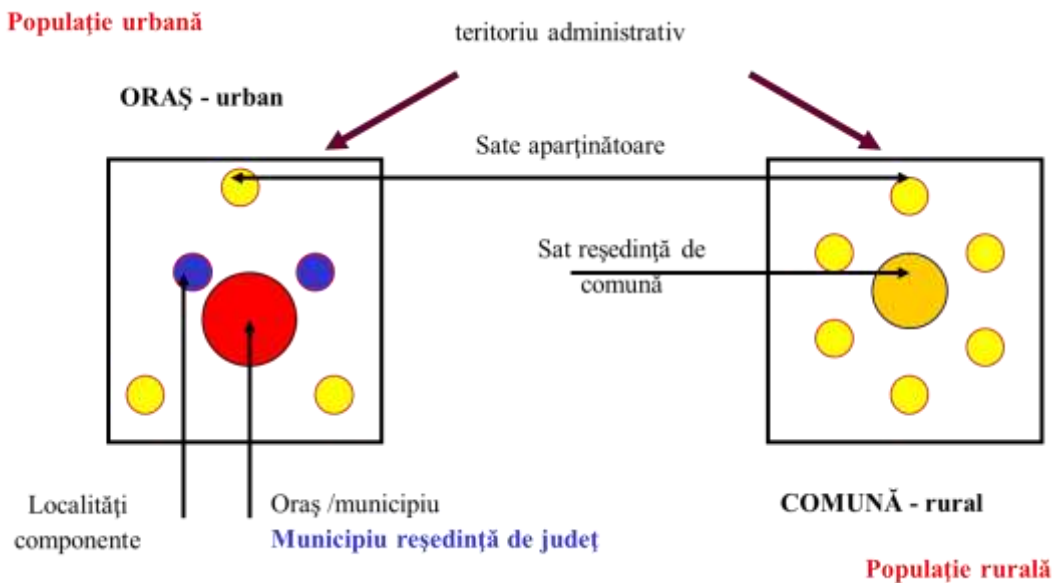

Fig. nr. 2. Schema sistemului de organizare administrativ-teritorială la nivel local¹¹

Se propune ca noua versiune a legii privind Secțiunea a IV-a a PATN – Rețeaua de localități să reflecte mai bine situația reală la nivelul teritoriului național care statistic indică faptul că există (conf. date etapa II, 2011):

- 3181 unități administrativ – teritoriale de bază dintre care 103 sunt municipii, 217 sunt orașe și 2861 de comune care cuprind
- 13750 de localități astfel: 320 de orașe / municipii reședință, 2861 de sate reședință, 473 de localități componente ale orașelor / municipiilor, 470 de sate aparținătoare de orașe / municipii și 9626 de sate componente ale comunelor¹²

Populația urbană este distribuită astfel în 1263 de localități, iar populația rurală în 12.487 de localități, indicând o fragmentare relativ ridicată. De remarcat faptul că la recensământul din 2011 au putut fi numărate peste 1600 sate cu populație sub 100 de locuitori, iar la cel din 2002, au fost recensate 115 sate cu populație nulă (dintre care 19 în orașe)¹³.

Trebuie subliniat și faptul că până în 1990 a funcționat „comuna suburbană” (145 conform legii 2 / 1968), cuprinse în zona de influență a unor municipii / orașe mari reflectând o relație funcțională la nivelul teritoriului.

Astfel de elemente vor fi reflectate de noua versiune legislativă care își propune să cuprindă totalitatea localităților din teritoriul național precum și relațiile funcționale dintre acestea.

Astfel principiul de structurare a noii propuneri legislative poate fi enunțat astfel:

¹¹ Sursa: adaptare după note de curs *Intervenții în amenajarea teritoriului și dezvoltare regională*, G. Pascariu.

¹² Denumirile de sat aparținător, sat component, localitate componentă sunt utilizate fără a fi definite în legea 2 / 1968, de organizare administrativ teritorială a României.

¹³ Acestea nu mai apar recensate în 2011. De altfel apare o diferență de cca. 140 de localități între numărul real conform nomenclatorului și cel din lista de recensământ care poate fi asociat localităților cu populație nulă (dintre acestea unele nu mai există fizic și ar trebui radiate din nomenclator; de ex. satele din comuna Ripiceni, jud. Botoșani care au fost inundate și imersate în lacul Stâncă-Costești).

Rețeaua de localități din România este formată din toate localitățile urbane și rurale organizate în unități administrativ teritoriale de bază (UATB), care reprezintă sisteme primare (de bază) din categoria ariilor funcționale.

b. Stabilirea unei corelații între noțiunea de localitate și cea de sistem de localități

Conform principiului menționat la pct. a), localitățile României sunt cuprinse / fac parte din sisteme și sub-sisteme care pot fi ierarhizate în funcție de importanță / rol la scara teritoriului și după gradul de complexitate. Formele de agregare ale localităților în sisteme pornesc de la un nivel primar al unității administrativ-teritorială de bază (comună, oraș / municipiu).

Prin agregarea sistemelor primare se formează sisteme zonale, județene, regionale, macro-regionale și un sistem național. Sistemele pot avea caracteristici diferite, în funcție de dimensiuni, configurație / formă, structură și nivel de complexitate.

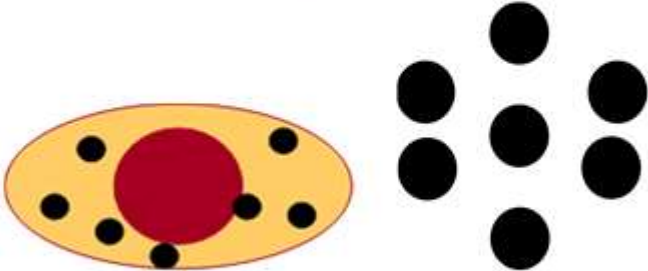

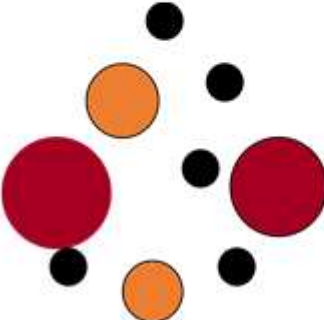
Mono-nucleare – un singur element central dominant	
Multi / pluri-nucleare: mono-centrice – un element central major și elemente secundare poli-centrice – centralitate dispersată între mai multe centre relativ egale	
Bi-polare – două centre dominante relativ egale ca dimensiune și importanță	
Liniare (axiale) – formațiuni de regulă, de tip poli-centric, formate din așezări dispuse în lungul unor văi, zone costiere, căi de comunicație etc.	
Complexe – formațiuni foarte dezvoltate și de mari dimensiuni care pot cuprinde tipuri diferite de sisteme și sub-sisteme (de regulă la nivel de regiuni metropolitane)	

Fig. nr. 3: Exemple schematice privind diferite tipuri de arii funcționale / sisteme

Propunerea legislativă va defini o serie de **arii funcționale ierarhizate** în funcție de **dimensiuni și influență teritorială**.

Ariile funcționale definite pot sta la baza formării de structuri asociative intercomunitare la diferite niveluri teritoriale: intercomunal, periurban, metropolitan, regional.

Importanța ariilor funcționale urbane este relevată de studiile din programul ESPON (ESPON 1.4.3; ESPON 2013 Database etc.) sau de studiile și clasificările propuse de OECD¹⁴ care identifică 4 categorii de astfel de arii după mărimea populației: mici (sub 200000 de locuitori), medii (între 200-500000), arii metropolitane (între 500000 și 1,5 mil. loc.) și mari arii metropolitane (cu peste 1,5 mil. loc.).

Studiile disting de asemenea 2 tipuri de arii funcționale urbane: monocentrice și policentrice.

Metodologia OECD de identificare a ariilor funcționale urbane cuprinde 3 pași ilustrați în schema de mai jos și se bazează pe câteva criterii majore: mărimea populației, densitatea, deplasările pentru muncă și ponderea forței de muncă care se deplasează.

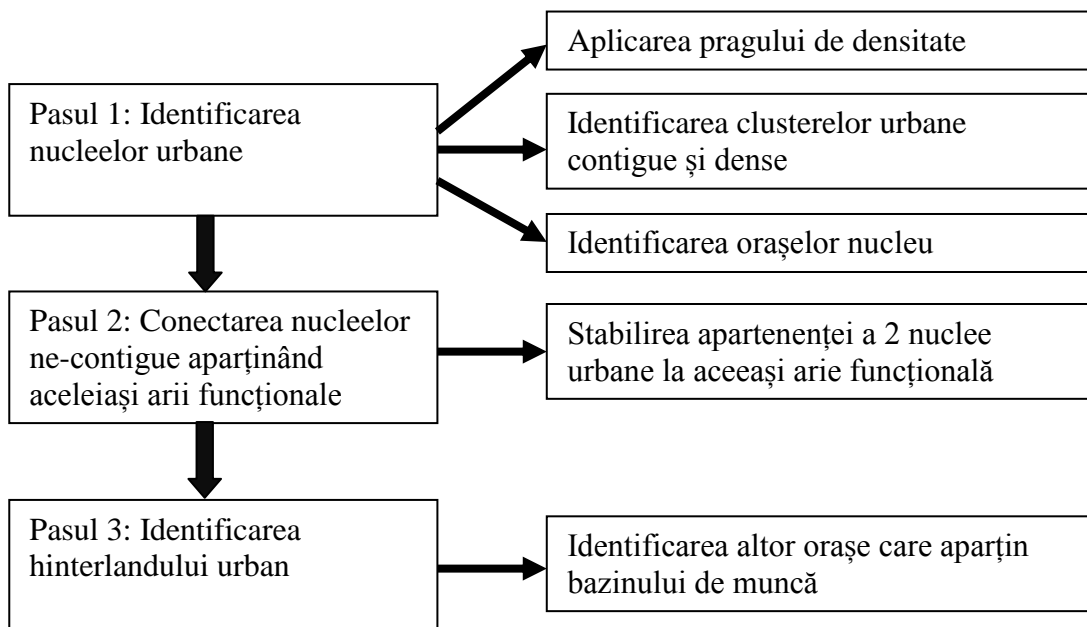

Fig. nr. 4: Pașii propuși de OECD pentru identificarea ariilor funcționale urbane¹⁵

Pentru definirea ariilor funcționale policentrice, studiile ESPON introduc și criteriul distanței și propun și alte praguri de mărime a populației. Astfel pentru arii funcționale policentrice sunt necesare următoarele condiții¹⁶: metropole (peste 500000 locuitori) cu centre la mai puțin de 60km și bazine de muncă tangente, orașe mari (cu peste 250000 locuitori) cu centre la mai puțin de 30km și bazine de muncă tangente, o metropolă și un oraș mijlociu (cu peste 100000 locuitori) și centre la mai puțin de 30km distanță și bazine de muncă tangente și metropole aflate la mai puțin de 60km distanță cu bazine de muncă separate doar de in bazin al unei arii funcționale mai mici tangente celor două.

¹⁴ Definition of Functional Urban Areas (FUA) for the OECD metropolitan database, September 2013. A se vedea și <http://measuringurban.oecd.org/#> (accesat 31 iulie 2014).

¹⁵ idem

¹⁶ The functional urban area data base, technical report, 2011.

Studiul ESPON 1.1.1. intitulat "Rolul, situațiile specifice și potențialul arealelor urbane ca noduri în dezvoltarea policentrică" analizează diversele categorii de FUAs¹⁷ (Arii Urbane Funcționale) considerând că reprezintă structura de bază pentru definirea sistemelor naționale pe cele trei dimensiuni: **mărime, localizare și grad de conectivitate**. Pentru sistemul național românesc, studiul arată că pe cele trei dimensiuni se înregistrează valori medii și se obține un index de policentricitate de 66,3. Sunt identificate două arii metropolitane (MEGAs), opt arii naționale / transnaționale (FUAs) și 49 arii de importanță regională sau locală (FUAs).

Studiul utilizează două concepte de bază pentru descrierea rețelei urbane europene și anume:

- FUA (Arie urbana funcțională) – definită drept un areal cu un centru urban de 15.000 de locuitori și o populație totală (în aria de influență directă) de 50.000 de locuitori (...) și funcțiuni de importanță națională sau regională.
- MEGA (Arie de creștere metropolitană europeană) – definită ca aria, sau ariile cu cel mai mare scor al indicatorilor ce privesc populația, transportul, producția, cunoașterea și puterea de decizie din sectoarele public și privat.

Studiul identifică șapte funcții urbane care, luate împreună, indică rolul teritorial european: **Populație**: Indicatorul demografic reprezintă cel mai important aspect luat în calcul pentru sectorul public și privat în alegerea localizării unor servicii specifice și utilități

- **Transport**: Conectivitatea ariilor funcționale constituie unul din principalii factori ai policentrismului.
- **Turism**: definit ca indicator al atractivității.
- **Producție**: Industriile de producție sunt în declin la nivel global dar totuși reprezintă scheletul economiilor naționale, astfel puterea industrială, măsurată în Valoare Adăugată produselor a fost luată în calcul la definirea indicatorului specific.
- **Cunoaștere**: Această funcție este măsurată prin numărul de studenți din instituțiile de învățământ superior.
- **Putere de decizie din mediul privat**: Reprezintă indirect atractivitatea economică a investitorilor privați. Factorul de localizare a sediilor principalelor firme private precum și concentrarea acestora sunt indicatorii luați în calcul.
- **Putere de decizie din mediul public**: Ierarhiile puternice din cadrul sistemelor urbane se datorează de regulă dezvoltării funcțiilor administrative și reprezintă rezultatul direct al creșterii și dezvoltării individuale a sistemelor naționale.

Alte studii ESPON introduc o serie de concepte noi, suplimentare care completează discursul despre arii funcționale în general și despre cele urbane / metropolitane, în particular. Astfel studiul **POLYCE** (Metropolizare și dezvoltare policentrică în Europa Centrală) vorbește despre dezvoltarea metropolitană inteligentă prin concentrare de funcțiuni și populație, prin specializare și prin conectivitate ridicată și introduce sintagma de „**capital teritorial**” format din factori de dotare, potențial și forme specifice de cooperare cu caracter de planificare strategică.

Rolul orașelor mici și mijlocii, în sistemele și rețelele de așezări este relevat în studiul ESPON 1.4.1. – SMESTO precum și prin studiul TOWN din ultima etapă de programare, ambele

¹⁷ FUA = Functional Urban Area; MEGA = Metropolitan European Growth Area. În text se vor utiliza acronimele în limba engleză. Semnificația acestora în limba română este: Arie urbana funcțională și Arie de creștere metropolitană europeană.

subliniind importanța acestora în dezvoltarea europeană și **obținerea coeziunii economice, sociale și teritoriale.**

c. Focalizarea pe gradul de îndeplinire a criteriilor / indicatorilor aferenți categoriilor stabilite și nu pe schimbarea statutului administrativ (problemă care ține mai degrabă de legislația privind organizarea administrativ-teritorială)

În funcție de categoria în care sunt încadrate, localitățile, vor fi monitorizate în raport cu o serie de criterii minimale privind populația, profilul economic, nivelul de echipare cu **infrastructuri tehnice** și calitatea factorilor de mediu (**de ex. în cazul stațiunilor turistice**).

Categoriile de arii funcționale stabilite vor fi de asemenea monitorizate în raport cu criterii privind accesibilitatea și nivelul de echipare cu **infrastructuri sociale** și servicii de interes general.

Obiectivul actului normativ este de a genera o politică investițională prin care să fie urmărită asigurarea:

- **unui nivel de dezvoltare economică și echipare tehnică a localităților corespunzător importanței și rolului acestora la nivel teritorial;** aceste aspecte pot fi în general urmărite prin indicatori privitori la infrastructura tehnică (starea drumurilor, rețelele edilitare, spațiile plantate etc.) și socială (calitatea locuirii, inclusiv a dotărilor aferente acestora și dotări cu rol teritorial în domeniul educației, sănătății, culturii, justiției, administrației, sectorului financiar-bancar, etc.);
- **un nivel de dezvoltare socio-economică a ariilor funcționale corespunzător influenței acestora la nivel teritorial** exprimat prin echipamente socio-culturale și prin serviciile de interes general, instituțiile și întreprinderile localizate la nivelul acestora; la acest nivel devin semnificativi indicatorii privitori la piața muncii și la gradul de **atractivitate și competitivitate** al ariilor funcționale identificate.

Cei 25 de indicatori utilizați de OECD pentru baza de date creată prin cercetarea din 2013¹⁸ care cuprinde 275 de arii metropolitane din 29 de țări, se referă la:

- populație (nr. locuitori)
- densitate (raport populație / suprafață)
- creșterea populației (rata anuală)
- PIB (exprimat în valoare absolută PPC)
- PIB pe locuitor
- dinamica PIB (rata anuală)
- suprafața totală
- aria urbanizată (suprafața de teren antropizat / ocupat cu construcții / utilizat în scopuri urbane; include zone construite rezidențiale și non-rezidențiale, drumuri, parcuri, terenuri de sport etc.)
- creșterea ariei urbanizate (rata anuală)
- suprafața de spații verzi / locuitor (include terenuri ocupate de vegetație, culturi agricole, păduri, pășuni etc.)

¹⁸ Definition of Functional Urban Areas (FUA) for the OECD metropolitan database, September 2013. A se vedea și <http://measuringurban.oecd.org/#>

- indicele „sprawl” (de dispersie urbană, respectiv raportul dintre creșterea în suprafață și creșterea populației)
- emisiile de CO₂ / locuitor
- poluarea aerului (ponderea populației expuse la poluare)
- forța de muncă (numărul persoanelor apte de muncă)
- creșterea forței de muncă (rata anuală)
- forța de muncă angajată (nr. angajați și ponderea acestora în total forță de muncă)
- evoluția forței de muncă angajate (rata anuală)
- șomajul (în valori absolute și relative)
- dinamica șomajului
- brevete (nr.) și intensitatea activității de brevetare (nr. cereri la 10000 locuitori)
- fragmentarea administrativă (raportul dintre numărul de autorități locale și populația ariei metropolitane)¹⁹

Se poate observa că nu toți acești indicatori sunt accesibili în prezent la nivel de UATB în România. Este vorba în special de indicatorii privitori la Produsul Intern Brut și la numărul angajaților și a populației apte de muncă, ultimii 2 fiind accesibili doar la recensăminte.

Trecerea de la o categorie la alta nu este un scop în sine, dar se poate face prin monitorizarea anumitor criterii și indicatori, la intervale regulate (ceea ce implică o republicare ritmică a listei localităților și ariilor funcționale). Scopul monitorizării este de a verifica în ce măsură nivelul de echipare și dezvoltare economică este corespunzător rolului, importanței, funcției teritoriale a localității / ariei funcționale. Există teoretic și posibilitatea declasării / retrogradării unor localități / zone funcționale și nu doar a promovării acestora.

Consecință: implementarea legii presupune **crearea unui mecanism de monitorizare a teritoriului** de tipul **Observatorului Teritorial** și publicarea (posibil anuală) a anexelor care cuprind listele cu localități și arii funcționale pe categorii. Scopul principal al unei astfel de monitorizări este acela de a orienta / direcționa / susține investițiile necesare și adecvate în localități și punerea la punct a unor politici urbane și teritoriale coerente și care să facă uz eficient și de fondurile europene din politica de coeziune.

Pentru următoarea etapă de programare Programul Operațional Regional prevede o serie de axe prioritare ce pot contribui la dezvoltarea cu prioritate a centrelor urbane. Pot fi menționate astfel:

- **AP4 - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile**, pentru care se alocă **2,6 mldr. euro** (30% din total program) prin utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor, promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor climatice și prin acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului;

¹⁹ Din păcate în baza de date creată de OECD nu se regăsește și România. Se află în baza de date capitale este-europene precum : Praga, Budapesta, Varșovia, Bratislava, Ljubljana, Tallinn. Din cele 15 orașe est-europene 8 sunt din Polonia.

- **AP8-Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale** pentru care se alocă **400 mil. euro**, prin investiții în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale
- **AP10-Îmbunătățirea infrastructurii educaționale** - pentru care se alocă **340 mil. euro** prin investiții în educație și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare/

Este vorba așadar de peste 3,0 mlrd. euro pentru următorii 7 ani care vor putea fi cheltuiți în orașe, la care se adaugă și alte alocări pentru infrastructuri tehnice din componenta de mediu a PO Infrastructura Mare precum și alocațiile financiare pentru dezvoltare sectorului rural prin PNDR.

d. Corelarea cu prioritățile formulate în documente europene de referință (Agenda Teritorială 2020)

O serie de documente europene din ultimii 10 ani abordează tema dezvoltării orașelor și teritoriilor și relația urban – rural. cu ocazia La reuniunea ministerială informală privind dezvoltarea urbană și coeziunea teritorială de la **Leipzig, 24- 25 mai, 2007**, a fost adoptată Agenda Teritorială ca un document-cadru pentru **consolidarea coeziunii teritoriale** a Uniunii Europene. Pornind de la faptul că cele mai importante noi provocări cărora trebuie să li se facă față sunt schimbările climatice, accesul la energie, competitivitatea regională, problemele de mediu, schimbările demografice și pierderea identității regionale și a diversității, documentul fixează o serie de priorități ale dezvoltării teritoriale europene. Acestea sunt:

- dezvoltarea policentrică prin crearea de rețele urbane;
- noi forme de parteneriat între zonele rurale și urbane;
- promovarea "clusterelor" regionale;
- consolidarea și extinderea rețelelor transeuropene;
- gestionarea trans-europeana a riscurilor climatice;
- consolidarea structurilor ecologice și resurselor culturale, ca valoare adăugată pentru dezvoltarea economică.

Agenda teritorială 2020²⁰ reprezintă o revizuire a Agendei teritoriale 2007. Obiectivul asumat al acestui document este **promovarea coeziunii teritoriale**, ca urmare a celor convenite prin Tratatul de la Lisabona. Documentul stabilește **îndatorirea statelor semnatare de a defini conceptele, obiectivele și instrumentele specifice pentru consolidarea dezvoltării și coeziunii teritoriale**, subliniind faptul că modalitățile de îndeplinire a acestei sarcini rămân la libera alegere a statelor membre, în acord cu specificul național.

Prioritățile teritoriale promovate de Agenda Teritorială 2020 nu diferă fundamental de cele ale documentului din 2007. Ele sunt prezentate mai jos în paralel cu modul în care Secțiunea IV a PATN privind Rețeaua de localități le va putea asigura prin prevederile ei:

²⁰ Territorial Agenda of the European Union 2020 Towards an Inclusive, Smart and Sustainable Europe of Diverse Regions agreed at the Informal Ministerial Meeting of Ministers responsible for Spatial Planning and Territorial Development on 19th May 2011 Gödöllő, Hungary.

Tabel nr. 3: Principii ale Agendei Teritoriale 2020 și relaționare cu PATN Secțiunea IV

Principii ale AT2020	Corespondență cu principiile de abordare ale PATN - Secțiunea a IV-a
Promovarea dezvoltării teritoriale policentrice și echilibrate	Prin stimularea ariilor funcționale și sprijinirea polilor secundari la diferite paliere teritoriale
Încurajarea dezvoltării integrate în orașe, regiuni rurale și specifice	Prin monitorizare unor criterii și indicatori de echipare / dezvoltare care să fundamenteze programe investiționale
Integrarea teritorială în regiuni funcționale transfrontaliere și transnaționale	Prin definirea de arii funcționale și orașe de importanță / interes / cu rol transfrontalier
Asigurarea competitivității pe baza economiilor locale puternice	Prin consolidarea unor arii funcționale și a unor localități cu rol teritorial important
Îmbunătățirea conexiunilor – accesul la servicii de interes general, informație cunoaștere și mobilitate	Prin asigurarea unor echipamente tehnice și sociale și dezvoltarea de servicii corespunzător rolului și funcțiilor teritoriale ale localităților și ariilor funcționale
Gestionarea și conectarea valorilor ecologice peisagistice și culturale	Prin monitorizarea unor criterii și indicatori de echipare și evaluare a stării factorilor de mediu
Crearea de instrumente de coordonare a politicilor	Prin mecanismele de monitorizare și instrumentele de planificare spațială

Secțiunea a IV-a a PATN trebuie corelată și cu obiectivele și prioritățile Strategiei Europa 2020 cu privire la o creștere inteligentă, durabilă și inclusivă. Acestea pot fi realizate printr-o raportare și corelare cu cele 11 obiective tematice ale Fondurilor Structurale și de Coeziune.

Tabel nr. 4: Obiectivele tematice pentru etapa 2014-2020 și relaționare cu PATN Secțiunea IV

Obiective Tematice ale UE	Corespondență cu principiile de abordare ale PATN - Secțiunea a IV-a
(1) Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovației	Prin luarea în considerare a indicatorilor de cercetare – dezvoltare și a dezvoltărilor din domeniul TIC
(2) Sporirea accesului la folosirea și calitatea tehnologiilor informaționale și a comunicării	Prin luarea în considerare a indicatorilor privitori la utilizarea Internetului de mare viteză, inclusiv în zonele rurale și în ceea ce privește diseminarea online a cunoștințelor și distribuția de bunuri și servicii
(3) Sporirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol, al pisciculturii și acvaculturii	Prin luarea în considerare a indicatorilor privind dinamica IMM în general și în sectorul primar în mod special pentru zonele rurale
(4) Susținerea tranziției către o economie bazată pe emisii scăzute de carbon în	Promovarea luarea în considerare a indicatorilor privind utilizarea

Obiective Tematice ale UE	Corespondență cu principiile de abordare ale PATN - Secțiunea a IV-a
toate sectoarele	tehnologiilor ecologice și reciclarea
(5) Promovarea adaptării la schimbările climatice, gestionarea și prevenția riscurilor	Prin luarea în considerare a unor măsuri și politici menite să prevină riscurile naturale și să contracareze efectele schimbărilor climatice (de ex. formarea centurilor verzi)
(6) Protejarea mediului și promovarea unei folosiri eficiente a resurselor	Prin luarea în considerare a indicatorilor privind promovarea surselor regenerabile de energie
(7) Promovarea modurilor de transport durabile și eliminarea congestiei în rețelele cheie de infrastructură	Prin luarea în considerare a indicatorilor privind dezvoltarea infrastructurilor de rețea de mobilitate electrică, gestionarea eficientă a traficului, logistică mai performantă, dezvoltarea de noduri intermodale (mai ales în orașele-port / orașele – poartă)
(8) Promovarea /stimularea creării locurilor de muncă și susținerea mobilității forței de muncă	Prin luarea în considerare a indicatorilor privind rată ocupării forței de muncă, inclusiv a ratelor privind ocuparea forței de muncă feminin, a lucrătorilor în vârstă și a altor categorii special (migranți, persoane cu handicap etc.)
(9) Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	Prin luarea în considerare a indicatorilor privind incluziunea socială, reducerea numărului de persoane aflate sub pragul sărăciei și a programelor și măsurilor care vizează grupurile / comunitățile defavorizate.
(10) Investirea în educație, dezvoltarea competențelor și învățării permanente	Prin luarea în considerare a indicatorilor privind ratele de abandon școlar și a celor de persoane cuprinse în diferite forme de învățământ, inclusiv formarea continuă.
(11) Sporirea capacității instituționale și eficientizarea administrației publice	Prin stimularea formelor de guvernare teritorială la nivelul ariilor funcționale

Secțiunea a IV-a a PATN se va relaționa și cu recenta viziune europeană pentru 2050²¹ privind o dezvoltare policentrică și care cuprinde 3 scenarii:

- Scenariul A care favorizează marile metropole (cele 76 MEGA) și se bazează de creșterea și dezvoltarea pieței și sporirea competitivității la nivelul UE
- Scenariul B care promovează rețelele secundare de orașe și se bazează mai mult pe prioritățile ESPD²² și ale Agendelor Teritoriale din 2007 și 2011 privind o dezvoltare echilibrată și policentrică

²¹ Making Europe Open and Polycentric. Vision and Scenarios for the European Territory towards 2050, EU, sept. 2014.

²² European Spatial Development Perspective, 1999.

- Scenariul C care favorizează orașele mici și regiunile mai puțin dezvoltate și o rețea mozaicată de teritorii urbane și rurale care ar răspunde la provocările climatice și energetice și la promovarea orașelor mici și mijlocii ca centre de regiuni reziliente.

Se poate observa:

- În scenariul A este evidențiat doar Bucureștiul ca element nodal în estul Europei pe o virtuală axă nord- sud de la Varșovia la Atena, prin Sofia. Timișoara este marcată, dar nerelaționată cu alte capitale sau centre urbane mari
- În scenariul B, la nivelul României, capitala apare conectată la o serie de poli regionali precum Cluj-Napoca, Timișoara, Craiova, Constanța, Iași, Brăila-Galați. O legătură apare și între Timișoara și zona Turda – Cluj-Napoca, sugerând un început de închidere a rețelei. Spre deosebire de alte rețele naționale mai bine inter-conectate (Polonia, Ungaria, Franța, Olanda, Italia, Grecia etc.), rețeaua României subliniază rolul extrem polarizator al Bucureștiului care rămâne o placă turnantă
- Scenariul C indică pentru România o dezvoltare intra-regională cu inter-conectări la nivelul regiunilor Nord-est – Sud-est și Vest – Sud-vest. Bucureștiul pierde din importanță, dar se relaționează cu zona sudică și sud-Dunăreană.

Pentru România un scenariu care să combine în mod echilibrat cele 3 scenarii A, B și C ar fi de dorit.

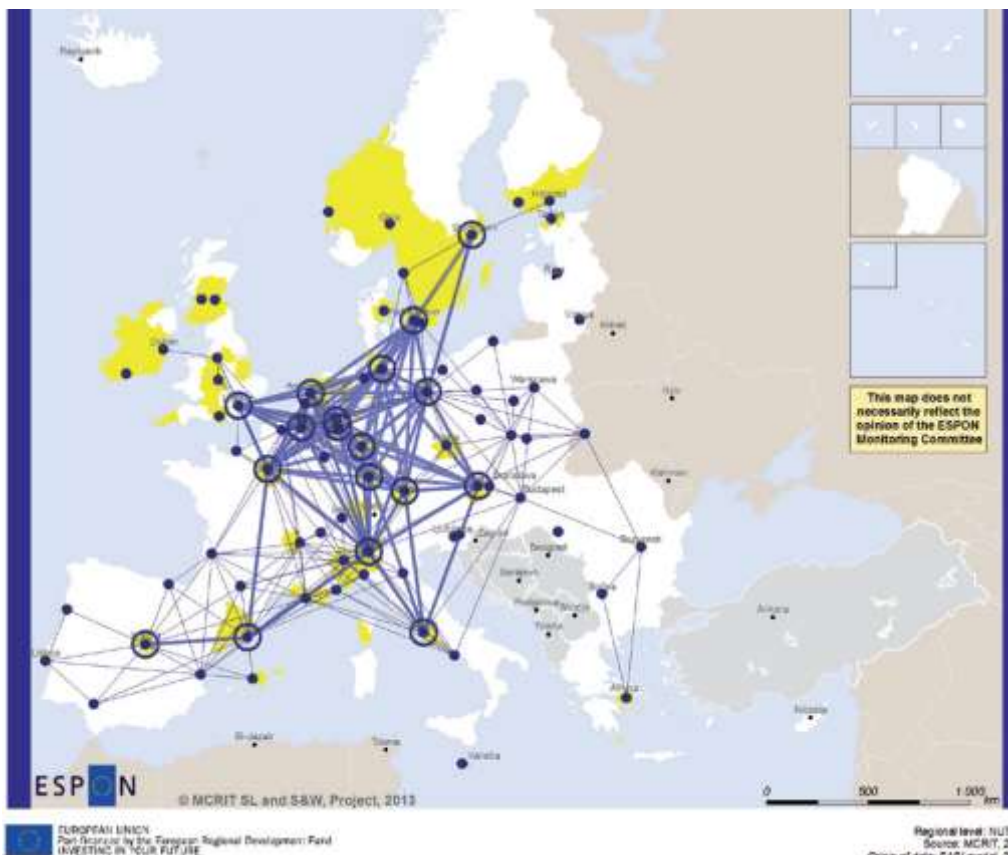

Fig. nr. 5: Scenariul A care favorizează marile metropole

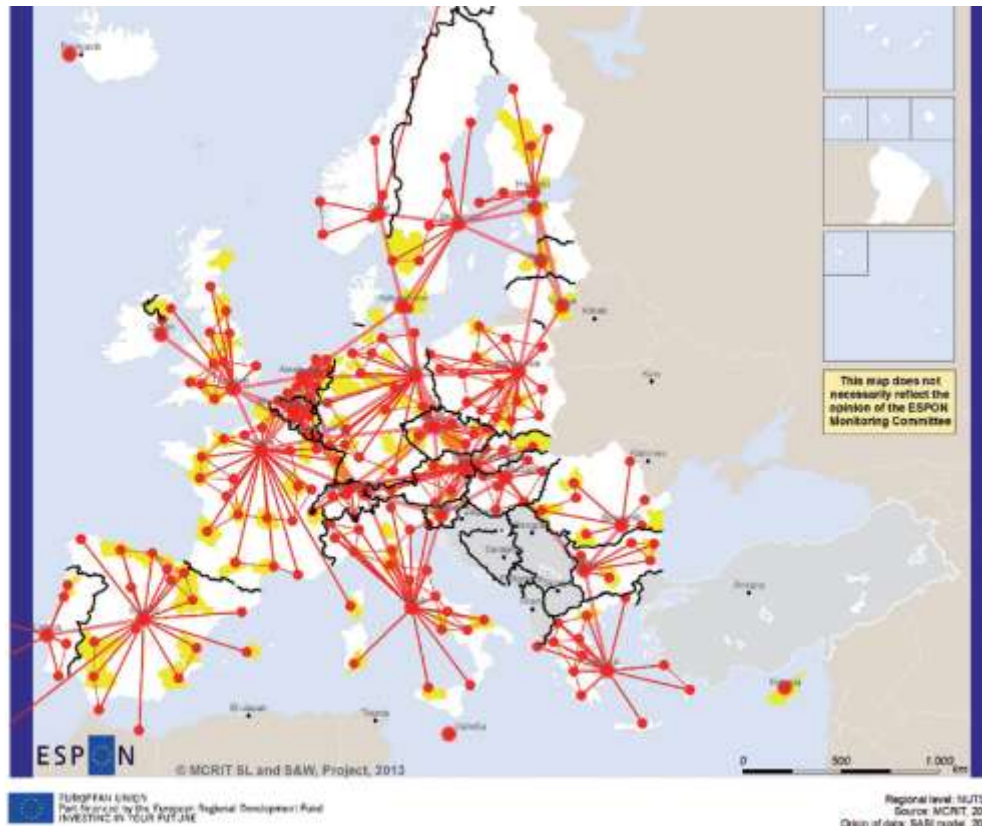

Fig. nr. 6: Scenariul B care promovează rețelele secundare de orașe

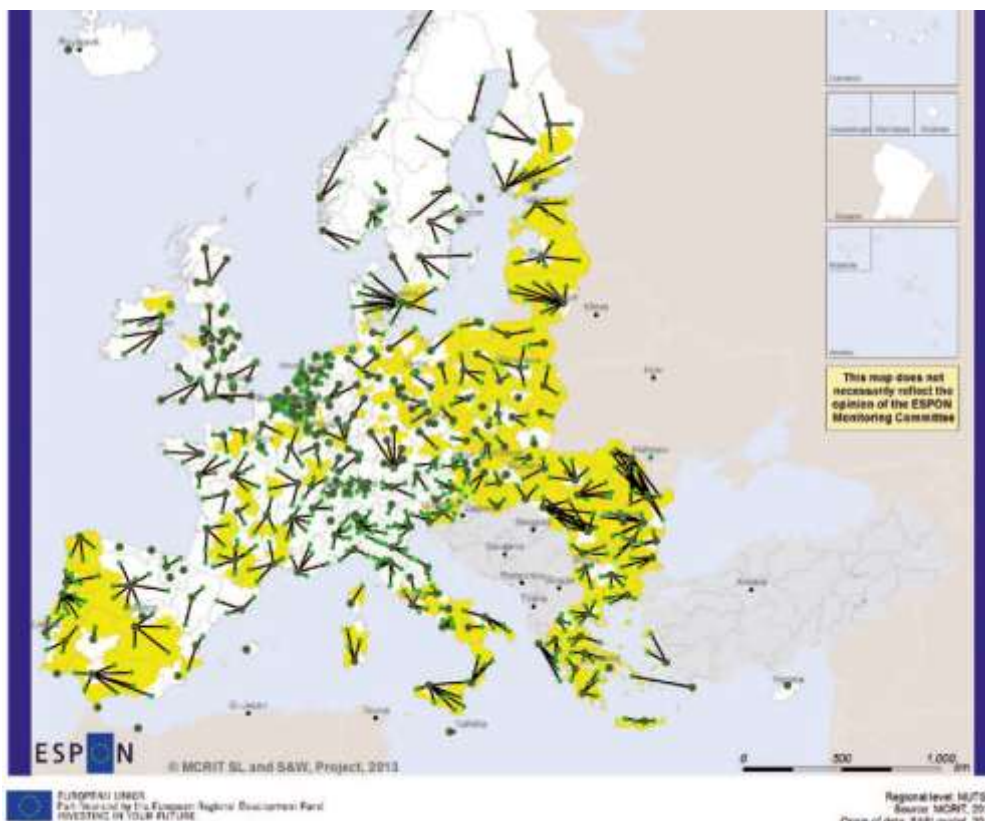

Fig. nr. 7: Scenariul C care favorizează orașele mici și regiunile mai puțin dezvoltate

e. Corelare cu documente strategice de nivel național

La nivel național există o serie de documente cu caracter strategic care identifică și definesc o serie de obiective și priorități care privesc și dezvoltarea sistemului și rețelei de localități. În acest sens se propune să se stabilească și să se urmărească o anumită corelare între prevederile Secțiunii IV și acestea. Este vorba în principal despre Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României 2030, document elaborat în 2008 precum și de Strategia de Dezvoltare Teritorială a României, document în curs de finalizare²³.

Opțiunile strategice privind structurarea și dezvoltarea unor rețele teritoriale constituite pe temeiul principiului policentricității sunt prezente în ambele documente și ilustrate în tabelele de mai jos.

Tabel nr. 5: Obiective ale CSDTR 2030 și relaționare cu PATN Secțiunea IV

Obiective ale CSDTR 2030	Correspondență cu principiile de abordare ale PATN - Secțiunea a IV-a
Dezvoltarea spațială multipolară și echilibrată	Stabilirea unei ierarhii bazate pe rolul localităților în teritoriu
Consolidarea unor orașe și zone urbanizate dinamice și competitive	Definirea de zone funcționale care să conducă la o creștere a competitivității
Diversificarea funcțională a orașelor, ca suport al echilibrului în teritoriu	Stabilirea unui sistem de indicatori care să surprindă rolul diversificat și specific al orașelor în teritoriu
Consolidarea orașelor mici și mijlocii ca poli de dezvoltare	Identificarea orașelor cu rol de poli secundari / zonali în teritoriu și definirea unor indicatori minimali de echipare / dotare
Politici speciale de susținere a mediului rural	Cuprinderea comunelor în arii funcționale sau arondarea, după caz a acestor poli teritoriale care să asigure servicii de interes general în mod adecvat
Parteneriatul urban – rural	Definirea de zone funcționale care să conducă la cooperare și guvernare teritorială și sprijinirea orașelor cu caracteristici rurale
Susținerea dezvoltării bazate pe resurse endogene	-
Dezvoltarea rețelelor de transport ca suport al îmbunătățirii legăturilor dintre centrele urbane și al cooperării în rețea	-
Valorificarea potențialelor funcționale specifice ale unor centre urbane (în special turistic, educațional, cultural).	Definirea de zone funcționale

²³ Strategia de Dezvoltare Teritorială a României, România policentrică 2035 coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni, MDRAP, 2014.

Tabel nr. 6: Obiectivele generale și specifice ale SDTR și relaționare cu secțiunile PATN

Obiective generale	Obiective specifice	Relație cu secțiunile PATN
O.1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband	O1.1 Dezvoltarea unei rețele de transport eficiente și diversificate capabilă să asigure gestionarea fluxurilor de oameni și mărfuri generate de schimburile economice între teritoriul național și piețele din spațiul european.	Secțiunea I
	O1.2 Dezvoltarea și extinderea infrastructurii portuare și aeroportuare, precum și a legăturii acestora cu centrele urbane naționale în scopul consolidării poziției României de nod logistic regional.	Secțiunea I
	O1.3 Consolidarea infrastructurii de transport a energiei și conectarea acesteia la proiectele pan-europene cu impact regional și național.	-
O.2 Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și inclusive	O2.1 Asigurarea unei echipări complete cu infrastructură de utilități publice a localităților urbane și rurale.	Secțiunea II Secțiunea IV
	O2.2 Asigurarea unei accesibilități crescute la nivelul teritoriului și a unei conectivități eficiente între orașele mari și zona urbană funcțională.	Secțiune I Secțiunea IV
	O2.3 Creșterea atractivității spațiilor urbane și rurale prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale, dezvoltarea unor spații publice de calitate și a unor servicii de transport adaptate nevoilor și specificului local.	Secțiunea IV
	O2.4 Furnizarea unor servicii sociale de calitate prin asigurarea unei diversificări a acestor servicii la nivelul teritoriului și îmbunătățirea gradului de acces a populației.	Secțiunea IV
O.3 Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane	O3.1 Dezvoltarea unor centre urbane specializate și inteligente cu vocație de poli internaționale și racordarea lor eficientă la rețeaua urbană europeană	Secțiunea IV
	O3.2 Încurajarea dezvoltării zonelor urbane funcționale în jurul orașelor cu rol polarizator la nivelul teritoriului	Secțiunea IV
	O3.3 Consolidarea rolului localităților rurale cu potențial de polarizare în scopul asigurării unei accesibilități crescute a populației rurale la servicii de interes general.	Secțiunea IV
O4 Protejarea patrimoniului natural și construit și	O4.1 Protejarea patrimoniului și promovarea măsurilor de regenerare a	Secțiunea III

Obiective generale	Obiective specifice	Relație cu secțiunile PATN
valorificarea elementelor de identitate teritorială	capitalului natural.	
	O4.2 Protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit.	Secțiunea III Secțiunea VIII
	O4.3 Reducerea vulnerabilității zonelor supuse riscurilor naturale.	Secțiunea V
	O4.4 Asigurarea echilibrului în dezvoltarea mediului rural și urban prin protejarea resurselor funciare agricole și limitarea extinderii intravilanului localităților.	Secțiunea IV
O.5 Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială	O5.1 Consolidarea capacității structurilor de guvernanta la niveluri multiple și diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice.	Secțiunea IV
	O5.2 Consolidarea instrumentelor de planificare spațială și a instituțiilor cu rol în gestionarea și planificarea proceselor de dezvoltare a teritoriului (sau de amenajare a teritoriului).	-
	O5.3 Consolidarea capacității de cooperare și planificare în domeniul transfrontalier și transnațional.	Secțiunea IV

Sursa: SDTR (<http://www.sdtr.ro/27/consultare-sdtr>, accesat nov. 2014)

Se pot observa relaționări cu 4 dintre cele 5 obiective generale și cu 10 dintre cele 17 obiective specifice.

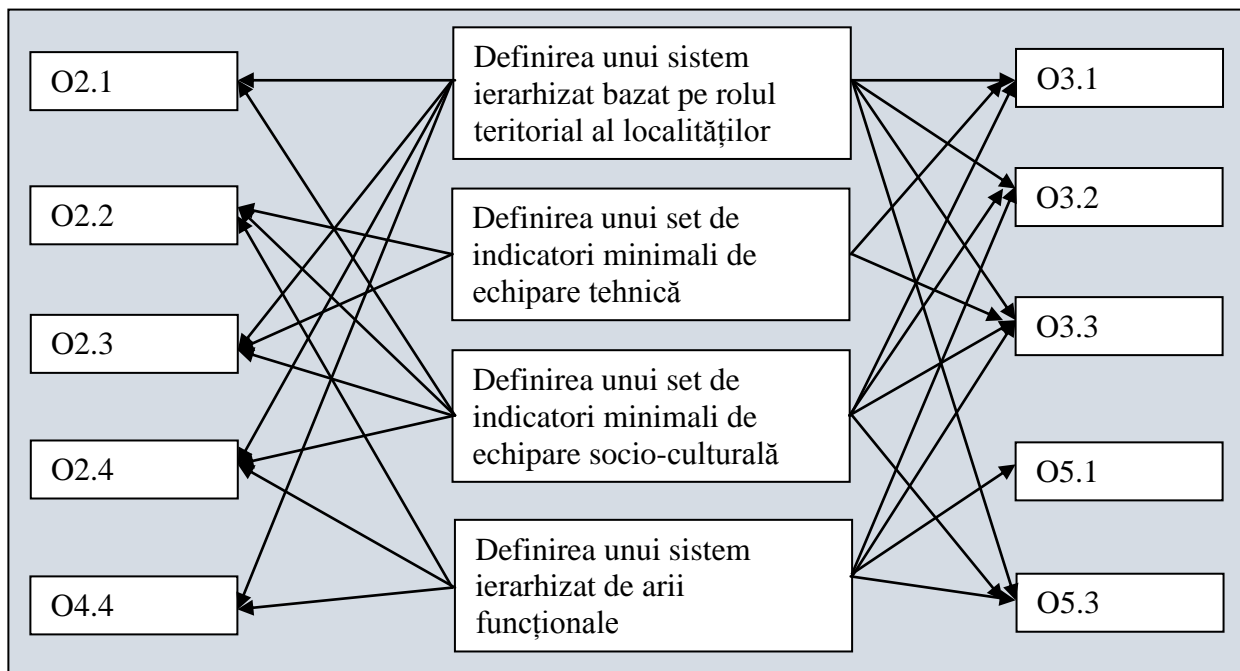

Fig. nr. 8: Schemă de relaționare a obiectivelor SDTR cu cele ale Secțiunii a IV-a a PATN

O mențiune specială trebuie făcută în ceea ce privește **capitala țării** pentru care a fost elaborat un concept strategic²⁴ de dezvoltare, element suport al PUG Dinamic în curs de elaborare. Conceptul formulează un set de 12 obiective strategice pentru orizontul de timp 2035, obiective ce pot fi corelate cu secțiunile PATN. Se poate observa din tabelul de mai jos, că cele mai multe – 7 se corelează cu obiectivele și conținutul Secțiunii a IV-a a PATN.

Tabel nr. 7: Obiectivele CSB 2035 și Secțiunile PATN

Obiective strategice pe termen lung ale CSB 2035	Relație cu secțiunile PATN
1. O comunitate educată și adaptabilă – capabilă să răspundă provocărilor	Secțiune nefinalizată
2. O structură echilibrată și dinamică de activități economice	-
3. O racordare eficientă la marile axe europene de transport și conectare facilă cu fluxurile informaționale globale	Secțiunea I
4. Un nucleu metropolitan puternic – ancorare funcțională puternică în teritoriu	Secțiunea IV
5. Un mediu sănătos de viață – poluare și amprentă ecologică reduse	Secțiunea III
6. Responsabilă gestionare a energiei, cu maximă eficiență	-
7. O calitate ridicată a locuirii fără segregare și o polarizare socio-economică diminuată	Secțiunea IV
8. Servicii sociale performante adaptate nevoilor și adecvat distribuite spațial	Secțiunea IV
9. O identitate urbană puternică – rezultat al valorificării istoriei și al construirii de noi însușiri	Secțiunea III Secțiunea IV
10. O dezvoltare urbană curajos planificată, lucid condusă și atent evaluată	Secțiunea IV
11. Administrația publică performantă, capabilă să construiască parteneriate profitabile dezvoltării sustenabile a orașului	Secțiunea IV
12. Capitală de succes, în sistemul marilor orașe balcanice, oraș-poartă și oraș punte	Secțiunea IV

Sursa: CSB 2035; www.csb2035.ro (accesat, oct. 2014)

Trebuie amintit și recent aprobatul document de programare pentru etapa 2014-2020, Acordul de Parteneriat, care alocă un loc important dezvoltării urbane durabile. Este subliniat faptul că „fiecare categorie de orașe are un rol bine definit în structura așezărilor și implicit necesită stabilirea unui nivel corespunzător de finanțare”²⁵. Sunt definite două criterii pentru selecția viitoarelor arii urbane ce vor beneficia de acțiuni urbane integrate de dezvoltare urbană durabilă:

- Contribuția orașelor la dezvoltarea economico-socială a regiunilor (7 poli de creștere) și
- Proces competitiv bazat pe cele mai bune strategii de dezvoltare urbană integrată.

²⁴ Strategia de dezvoltare urbană integrată a municipiului București și a teritoriului său de susținere și influență Conceptul Strategic București 2035, UAUIM în consorțiu cu IHS România, EMI Invest, 2010-2012.

²⁵ „Each category of cities has a well-established role in the structure of settlements and therefore an appropriate funding allocation will be set for different categories of cities” (Partnership Agreement, 2014RO16M8PA001.1.2, August 2014, p.432).

f. Completarea și actualizarea terminologiei

Completarea sau actualizarea listei de termeni definiți în lege este necesară datorită intrării în vocabularul de specialitate de noi termeni, din motive de clarificare a unora mai vechi sau pentru a explica anumiți termeni ce se propun a fi utilizați în viitorul proiect de lege.

Astfel se propune definirea / redefinirea unor termeni / sintagme precum:

- **Metropolă** = oraș mare cu peste 250.000 locuitori / sau peste 300.000 împreună cu comunele / orașele limitrofe și cu funcții de nivel regional, cu rol economic, cultural, educațional major la nivelul unor regiuni istorice, noduri importante în rețeaua națională de transport, conectate la rețele externe și cu potențial rol în arii transnaționale / transfrontaliere.
- **Grupare urbană** = sistem teritorial alcătuit dintr-un număr variabil de orașe situate la distanțe relativ mici; pentru orașe mari – D = max. 30km , pentru orașe mici și mijlocii – D = max. 20km)
- **Oraș cu caracteristici rurale** = oraș mic cu mai puțin de 20.000 de locuitori care îndeplinește cel puțin 2 dintre următorii 4 indicatori: scădere demografică în intervalul 1990-2012; peste 30% din populație ocupată în sectorul primar (la ultimul recensământ); peste 40% din populația totală localizată în sate aparținătoare și localități componente (conf. date INS tempo on-line); peste 50% din străzi nemodernizate (conf. date INS tempo on-line)
- **Municipii și orașe în contracție**= municipii și orașe cu descreșteri semnificative de populație în ultimii 25 de ani atât procentual cât și în valoare absolută.
- Aglomerația urbană
- Conurbația / interurbația (grupări sau aglomerații urbane de orașe foarte apropiate care dezvoltă relații funcționale puternice)
- Zona suburbană (se referă la prima și a 2-a coroană de comune)
- Zona periurbană (mai amplă decât zona suburbană)
- Zona de influență (mai extinsă decât zona periurbană)
- Zona metropolitană (zonă de tip periurban proprie metropolelor)
- Arie funcțională urbană (poate include zone de tip urban, suburban, periurban, metropolitan)
- Regiune urbanizată (teritoriu vast care presupune existența mai multor orașe distribuite aproape în continuitate, fără a exclude spațiile rurale)
- Micro-regiune urbană

Alți termeni: municipiu, oraș, comună, localitate, localitate componentă, sat aparținător al orașului, sat component al comunei, oraș reședință, sat reședință, rețea de localități, sistem de localități, zone / arii problemă

Tabel nr. 8: Analiza terminologiei din legea 351 / 2001 și propuneri de modificare / completare

Definiții cuprinse în actuala lege	Modificări / completări propuse	Observații
<p>1. Localitate - formă de așezare stabilă a populației în teritoriu, alcătuiind un nucleu de viață umană, cu structuri și mărimi variabile, diferențiate în funcție de specificul activităților de producție dominante ale locuitorilor, caracteristicile organizării administrativ-teritoriale, numărul de locuitori, caracterul fondului construit, gradul de dotare social- culturală și de echipare tehnico- edilitară. În funcție de specificul și de ponderea activității economice dominante, de numărul de locuitori, caracterul fondului construit, densitatea populației și a locuințelor, de nivelul de dotare social- culturală și de echipare tehnică localitățile se împart în două mari grupe: localități urbane și localități rurale.</p>	<p>Localitate - formă de așezare stabilă a populației în teritoriu, alcătuiind un nucleu de viață umană, cu structuri și mărimi variabile, diferențiate în funcție de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poziția geografică - caracteristicile organizării administrativ- teritoriale - numărul de locuitori - specificul activităților de producție dominante ale locuitorilor - caracterul fondului construit - gradul de dotare social- culturală și - de echipare tehnico- edilitară. <p>Localitățile pot avea denumirea de municipiu, oraș, sat, localitate componentă a orașului conf. legii 2 / 1968. Municipiile și orașele au caracter urban. Satele au de regulă caracter rural.</p>	<p>Se propune eliminarea ultimei părți deoarece nu corespunde situației reale.</p> <p>Nomenclatorul din legea 2 / 1968 este totuși vechi și ar trebui actualizat. Denumirea de sat aparținător aplicată unor localități din orașe și municipii creează confuzii și în multe cazuri nu corespunde situației din teren (de ex. satul Palazu Mare din Constanța). Se poate generaliza noțiunea de localitate componentă pentru UATB urbane (municipii și orașe).</p>
<p>2. Localitate urbană - localitate în care majoritatea resurselor de muncă este ocupată în activități neagricole cu un nivel diversificat de dotare și echipare, exercitând o influență socioeconomică constantă și semnificativă asupra zonei înconjurătoare.</p>	<p>Localitate urbană – localitate situată în teritoriul administrativ al unui municipiu sau oraș conform legii 2 / 1968. Localitățile urbane pot fi orașele și municipiile propriu-zise precum și alte localități cuprinse în teritoriul administrativ. Populația localităților urbane este considerată statistic populație urbană</p>	<p>Se propune eliminarea / înlocuirea definiției.</p> <p>Se vor defini doar municipiul, orașul și localitatea componentă a orașului / municipiului</p> <p>Se poate propune și o defnire a comunității urbane</p>
<p>3. Localitate rurală - localitate în care: a) majoritatea forței de muncă se află concentrată în agricultură, (sat) silvicultură, pescuit, oferind un mod specific și viabil de viață locuitorilor săi, și care prin politicile de modernizare își va păstra și în perspectivă specificul rural; b) majoritatea forței de</p>	<p>Localitate rurală – localitate situată în teritoriul administrativ al unei comune conform legii 2 / 1968. Localitățile rurale pot fi satele cuprinse în teritoriul administrativ (sate reședință, sate aparținătoare). Populația localităților rurale este considerată statistic populație rurală.</p>	<p>Se propune eliminarea / înlocuirea definiției.</p> <p>Se vor defini satul reședință, satul aparținător, satul</p> <p>Se poate propune și o defnire a</p>

Definiții cuprinse în actuala lege	Modificări / completări propuse	Observații
muncă se află în alte domenii decât cele agricole, silvice, piscicole, dar care oferă în prezent o dotare insuficientă necesară în vederea declarării ei ca oraș și care, prin politicile de echipare și de modernizare, va putea evolua spre localitățile de tip urban.		comunității rurale
4. Unități administrativ teritoriale – potrivit legii unitățile administrativ-teritoriale sunt comunele, teritoriale orașele și județele. Unitățile administrativ-teritoriale de bază sunt orașele și comunele care cuprind una sau mai multe localități.	<p>Unități administrativ-teritoriale: județul, orașul și comuna sunt unități administrativ teritoriale conform constituției României.</p> <p>Unități administrativ-teritoriale de bază: Orașele și comunele sunt unități administrativ-teritoriale de bază. Ele cuprind una sau mai multe localități care poartă numele de localități componente sau sate aparținătoare.</p> <p>Unitățile administrativ-teritoriale urbane sunt municipiile și orașele.</p> <p>Unitățile administrativ-teritoriale rurale sunt comunele.</p>	Conf. Constituției României, art. 3 „ <i>Teritoriul este organizat, sub aspect administrativ, în comune, orașe și județe. În condițiile legii, unele orașe sunt declarate municipii.</i> ”
5. Oraș - unitate administrativ- teritorială de bază alcătuită fie dintr- o singură localitate urbană, fie din mai multe localități, <u>dintre care cel puțin una este localitate urbană</u> . Ca unitate administrativ- teritorială de bază și ca sistem social- economic și geografic orașul are două componente: a) componenta teritorială - intravilanul, care reprezintă suprafața de teren ocupată sau destinată construcțiilor și amenajărilor (de locuit, social-culturale, industriale, de depozitare, de producție, de circulație, de recreare, de comerț etc.) și extravilanul care reprezintă restul teritoriului administrativ al orașului;	Se propune reformulare: Oraș - unitate administrativ- teritorială de bază urbană , alcătuită fie dintr- o singură localitate, fie din mai multe localități. Ca unitate administrativ- teritorială de bază și ca sistem socio- economic și geografic orașul are trei componente: teritorială, socio-economică și culturală . Componentele a) și b) se păstrează și se adaugă componenta culturală care devine devine pct. c) și va avea următorul conținut: pct. c) - componenta culturală cuprinde elementele de patrimoniu construit, precum și alte elemente de patrimoniu material și imaterial, obiceiuri, tradiții,	Se propune a se elimina „ <u>dintre care cel puțin una este localitate urbană.</u> ”

Definiții cuprinse în actuala lege	Modificări / completări propuse	Observații
<p>b) componenta demografică socioeconomică, care constă în grupurile de populație și activitățile economice, sociale și politico- administrative ce se desfășoară pe teritoriul localității. Dimensiunile, caracterul și funcțiile orașului prezintă mari variații, dezvoltarea sa fiind strâns corelată cu cea a teritoriului căruia îi aparține.</p> <p>Orașele care prezintă o însemnătate deosebită în viața economică, social- politică și cultural - științifică a țării sau care au condiții de dezvoltare în aceste direcții sunt declarate municipii.</p>	<p>elemente de viață și cultură urbană ce conferă identitate orașului și comunității urbane</p> <p>Municipiu – unitate administrativ-teritorială de bază, cu caracter urban, cu de importanță regională, județeană sau zonală, caracterizată prin dominanța activităților de tip terțiar și secundar, prin prezența unor importante valori culturale și având o populație de minim 20.000 locuitori. Statutul de municipiu este conferit prin lege.</p>	
<p>6. Comună - unitate administrativ- teritorială de bază care cuprinde populația rurală reunită prin comunitatea de interese și tradiții, alcătuită din unul sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice, social- culturale, geografice și demografice. Satele în care își au sediul autoritățile publice ale comunei sunt sate reședință.</p>		Nu se propun modificări.
<p>7. Teritoriu administrativ - suprafață delimitată prin lege pentru județe, municipii, orașe și comune. Este constituit din suprafața agricolă (teren arabil, pășuni și fânețe, vii și livezi), suprafața fondului forestier, suprafața ocupată de construcții și amenajări de infrastructură (căi de comunicație, altele decât cele aparținând domeniului public al statului, echipare energetică, lucrări de gospodărire a apelor), ape și bălți și suprafața aferentă intravilanului (construcții și amenajări), delimitată prin planurile urbanistice.</p>	<p>Teritoriu administrativ (V1) - suprafață delimitată prin lege pentru județe, municipii, orașe și comune. Este constituit din totalitatea suprafețelor agricole (teren arabil, pășuni și fânețe, vii și livezi), suprafața fondului forestier, suprafața ocupată de construcții și amenajări de infrastructură (căi de comunicație, altele decât cele aparținând domeniului public al statului, echipare energetică, lucrări de gospodărire a apelor), ape și bălți.</p> <p>Teritoriu administrativ (V2) - suprafață delimitată prin lege pentru județe, municipii, orașe și comune. Este constituit din suprafața aferentă intravilanului (construcții și amenajări) și cea a extravilanului,</p>	Definiția actuală introduce termenul de intravilan în combinație cu formula construcții și amenajări. Definiția ar trebui să utilizeze fie binomul intravilan – extravilan, fie categoriile de folosință conform clasificărilor cadastrale.

Definiții cuprinse în actuala lege	Modificări / completări propuse	Observații
	delimitată prin planurile urbanistice generale (PUG)	
8. Rețea de localități - totalitatea localităților de pe un teritoriu (național, județean, zonă funcțională), ale căror existență și dezvoltare sunt caracterizate printr-un ansamblu de relații desfășurate pe multiple planuri (politico- administrativ, social- cultural, economic etc.). Rețeaua de localități este constituită din localități urbane și localități rurale.	Rețea de localități – totalitatea localităților urbane și rurale cuprinse într-un teritoriu administrativ sau de planificare (regional, metropolitan, periurban, intercomunal). Sistemul de localități – totalitatea localităților urbane și rurale cuprinse într-un teritoriu administrativ sau de planificare (regional, metropolitan, periurban, intercomunal) și a relațiilor dintre ele, fie ele de natură administrativă, economică, socială sau culturală. Sistemele de localități se caracterizează prin ierarhie, specializare și polarizare și pot fi mono- sau policentrice.	Se propune introducerea conceptului de sistem de localități în completarea celui de rețea.
9. Ierarhizarea funcțională a localităților urbane și rurale - clasificarea localităților pe ranguri în funcție de importanța în rețea și de rolul teritorial, asigurându- se un sistem de servire a populației eficient din punct de vedere economic și social și o dezvoltare echilibrată a localităților în teritoriu.	Ierarhizarea funcțională a localităților și ariilor funcționale – clasificare tipologică sau pe categorii a localităților urbane și rurale și a ariilor funcționale în raport de poziția în rețeaua de localități, de importanța și rolul teritorial în scopul asigurării unui sistem optim de servire a comunităților teritoriale și de dezvoltare echilibrată și policentrică a sistemelor de localități la diferite niveluri teritoriale/	
10. Rang - expresie a importanței actuale și în perspectivă imediată a unei localități în cadrul rețelei din punct de vedere administrativ, politic, social, economic, cultural etc., în raport cu dimensiunile ariei de influență polarizate și cu nivelul de decizie pe care îl implică în alocarea de resurse. Această importanță trebuie să își găsească corespondentul și în nivelul de modernizare.		Se propune eliminarea definiției. Termenul de rang nu va mai fi utilizat în viitorul proiect de lege.

Definiții cuprinse în actuala lege	Modificări / completări propuse	Observații
11. Zonă metropolitană - zonă constituită prin asociere, pe bază de parteneriat voluntar, între marile centre urbane (Capitala României și municipiile de rangul I) și localitățile urbane și rurale aflate în zona imediată, la distanțe de până la 30 km, între care s-au dezvoltat relații de cooperare pe multiple planuri.	Zonă metropolitană - zonă constituită prin asociere, pe bază de parteneriat voluntar, între marile centre urbane (capitală și municipiile reședință de județ) și localitățile urbane și rurale aflate în zona de influență determinată prin studii de amenajarea teritoriului.	Modificată / completată prin Legea nr. 264/2011 pentru modificarea art. 1 alin. (2) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 și pentru modificarea art. 7 alin. (1) din Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități
12. Centură verde - zonă delimitată în jurul Capitalei României și al municipiilor de rangul I, în vederea protejării elementelor cadrului natural, a prevenirii extinderii necontrolate a acestor municipii și a asigurării spațiilor suplimentare de agrement și recreere.	Centura verde - galbenă este expresia unei politici specifice de amenajare a teritoriului în jurul Capitalei. După cum a fost propusă a fi delimitată prin proiectele anterioare „centura verde - galbenă”, este prezentă în județele Ilfov, Ialomița, Călărași, Giurgiu și Dâmbovița, sub forma unei benzi continue în jurul municipiului București, cu lățime de cca. 20-30 Km. și care cuprinde elemente necesar a fi ocrotite precum: <ul style="list-style-type: none"> – Pădurile situate la distanțe de până la cca. 30 Km. de Capitală; – Lacurile Căldărușani, salba de lacuri de pe valea Colentina, acumularea Mihăilești etc.; – Tronsoane ale cursurilor de apă Ialomița, Dâmbovița, Argeș, Mostiștea, Sabar etc.; – Terenuri agricole de mare valoare, ce fac parte din categoria I-a și a I-a de fertilitate; – Zone tradiționale de agrement –sport precum Snagov, Căldărușani, Cernica, Brănești, Mogoșoaia, Buftea etc (sursa: PATJ 2004) 	Definiția ar trebui corelată / adaptată conform studiilor și planurilor elaborate după 2001: PATJ Ilfov (2004), PATZM București (2006). În studii anterioare precum „Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Ilfov” (1988) a fost propusă noțiunea de centură verde-galbenă.
13. Zonă de dezvoltare - perimetru delimitat în cadrul teritoriului administrativ al unui municipiu	Arie de intervenție: arie identificată în teritoriul unei arii funcționale sau la nivelul unui centru urban și	Se propune eliminarea sau modificarea definiției în sensul

Definiții cuprinse în actuala lege	Modificări / completări propuse	Observații
sau în cadrul unei zone metropolitane în care se propun unele facilități de natură fiscală, în scopul favorizării dezvoltării economice prin atragerea de investiții de capital străin sau autohton.	delimitată pe baza unui set de criterii specifice, unde concentrarea de probleme / disfuncționalități, sau valorificarea unor atuuri și elemente de potențial, justifică localizarea de programe și proiecte de dezvoltare. Aria de intervenție reprezintă de regulă, o zonă compactă și contiguă. În anumite cazuri ea poate căpăta forme alungite, lineare sau poate fi formată dintr-un număr de zone relativ mici, dispersate în teritoriul respectiv, dar similare ca problematică. Identificarea ariilor de intervenție se realizează pe baza documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului.	corelării cu noțiunea de zonă de intervenție utilizată în cadrul Planurilor Integrate de Dezvoltare (Urbană) – PID / PIDU.
14. Zonă de influență - teritoriul și localitățile care înconjoară un centru urban și care sunt influențate direct de evoluția orașului și de relațiile de interconștientare și de cooperare care se dezvoltă pe linia activităților economice, a aprovizionării cu produse agroalimentare, a accesului la dotările sociale și comerciale, a echipării cu elemente de infrastructură și cu amenajări pentru odihnă, recreere și turism. Dimensiunile zonei de influență sunt în relație directă cu mărimea și cu funcțiunile centrului urban polarizator.		Se propune o nuanțare a termenului: zonă de influență imediată, zonă de influență extinsă. Limitele zonelor de influență sunt stabilite prin studii de specialitate și stau la baza formării de zone metropolitane sau de identificare a unor zone periurbane. De regulă zonele de influență sunt definit în jurul unor orașe mai mari de 20.000 de locuitori.
15. Sistem urban - sistem de localități învecinate între care se stabilesc relații de cooperare economică, socială și culturală, de amenajare a teritoriului și de protecție a mediului, echipare tehnico- edilitară, fiecare păstrându - și autonomia administrativă.	Completare: sistemul urban poate cuprinde zonele de influență imediată a centrelor urbane componente; sistemul urban va include atât localități urbane cât și rurale.	

g. Introducerea sistemului de clasificare a localităților după importanță și rol la nivel teritorial

Rețeaua națională de localități este compusă din localități urbane și rurale ierarhizate în funcție de importanța și funcția lor teritorială după cum urmează. **Criteriul utilizat este rolul teritorial conferit de: statutul administrativ, poziția geografică, poziția în rețeaua de localități, nivelul de echipare și dotare, valențele de natură culturală și ecologică.**

Acest rol este în general unul confirmat de o stare de fapt, de relațiile stabilite în teritoriu de-a lungul timpului și confirmate prin utilizarea diferitelor servicii, mobilitatea persoanelor și bunurilor, localizarea investițiilor. Desigur există și localități care sunt în curs de a dobândi valențe și roluri noi în urma unor mari lucrări de investiții finalizate în ultimii ani sau în curs de finalizare (mari infrastructuri, parcuri industriale / tehnologice, baze militare, zone de agrement / turistice etc.²⁶).

Rețeaua localităților urbane cuprinde 103 municipii, 217 orașe și 943 de sate aparținătoare și localități componente ale orașelor, în total 1.263 localități urbane. Se propune gruparea acestora în 8 categorii după cum urmează:

Categoria I – oraș capitală, de importanță națională, având rol la nivel european și internațional; sediu al administrației centrale și al unor instituții de interes european și internațional.

Categoria a II-a – poli regionali principali, municipii de importanță națională și transnațională, reședințe de județ, cu rol major la nivel regional și transfrontalier, sedii de instituții de interes național și supranațional, centre universitare importante; peste 250.000 de locuitori și influență regională

Categoria a III-a – poli regionali secundari, municipii de importanță regională, reședințe de județ, sedii de instituții de interes județean și supra-județean, centre culturale importante, peste 100.000 de locuitori și influență supra-județeană sau transfrontalieră

Categoria a IV-a – poli județeni principali, municipii reședință de județ, sedii ale administrațiilor județene; peste 40.000 locuitori

Categoria a V-a – poli județeni secundari, municipii cu rol de echilibru la nivelul județelor, sedii de instituții cu rol de servire la scară teritorială (spital, liceu, centre de asistență socială, agenții de ocupare a forței de muncă, muzee, case de cultură etc.); populație peste 20.000 locuitori și min. 50.000 în zona de influență

Categoria a VI-a – centre urbane cu rol zonal, municipii și orașe cu rol de servire teritorial la nivel sub-județean, de anvergură mai mică decât polii secundari județeni; populație între 5.000 și 20.000 locuitori și sub 20.000 - 50.000 în zona de influență

Categoria a VII-a – centre urbane cu funcții specializate, municipii și orașe necuprinse în categoria precedentă și care sunt de regulă subordonate unui municipiu din categoriile I-V, caracterizate printr-un specific funcțional turistic, economic, de transport, energetic, rezidențial etc.; mărimea este variabilă, nefiind determinantă

²⁶ De ex: municipiul Calafat, care în urma realizării podului mixt peste Dunăre poate dobândii noi funcții și un rol teritorial mai important în următorii ani. La fel municipiul Caracal în urma amplasării unei baze militare NATO în apropiere, orașul Novaci în urma dezvoltării zonei turistice Rânca, orașul Măgurele ca urmare a dezvoltării activității științifice la nivelul Institutului de Fizică Atomică și Fizica Laserilor etc.

Categoria a VIII-a – alte localități urbane, respectiv sate aparținătoare și localități componente ale orașelor fără funcții și rol teritorial, fiind subordonate administrativ municipiilor și orașelor din care fac parte.

Tabel nr. 9: Categoriile de localități urbane după rolul teritorial²⁷

Nr. crt.	Categoriile	Localități urbane (număr)	Importanță și rol teritorial	Localități urbane (denumiri)
1.	I	capitala țării (1)	națională și europeană	București
2.	II	municipii reședință de județ (5)	națională, transnațională, macro-regională poli secundari la nivel național; poli regionali principali	Cluj-Napoca, Constanța, Iași, Timișoara, Craiova
3.	III	municipii reședință de județ (18)	regională, transfrontalieră și județeană poli regionali secundari	Bacău, Botoșani, Piatra-Neamț , Suceava, Brăila, Buzău, Galați, Pitești, Ploiești, Drobeta-Turnu Severin, Râmnicu Vâlcea, Arad, Baia Mare, Oradea, Satu Mare, Brașov, Sibiu, Târgu Mureș
4.	IV	municipii reședință de județ (17)	județeană, transfrontalieră poli principali la nivel județean	Alba Iulia, Alexandria, Bistrița, Călărași, Deva , Focșani, Giurgiu, Miercurea-Ciuc, Reșița, Sfântu Gheorghe, Slatina, Slobozia, Târgoviște, Târgu Jiu, Tulcea, Vaslui, Zalău
5.	V	municipii (40)	județeană și zonală la nivel de județ sau inter-județean poli secundari la nivel județean	Aiud, Adjud, Bârlad, Blaj, Calafat, Caracal, Caransebeș, Carei, Câmpina, Câmpulung, Câmpulung Moldovenesc, Curtea de Argeș, Dej, Dorohoi, Drăgășani, Făgăraș, Fălticeni, Fetești, (Gheorgheni), Lugoj, Mangalia, Medgidia, Mediaș, Motru, Odorheiu Secuiesc, Oltenița, Onești, Pașcani, Petroșani, Rădăuți, Râmnicu Sărat, Reghin, Roman, Roșiori de Vede, Sighetul Marmăției, Sighișoara, Tecuci, Târnăveni, Turda, Turnu Măgurele*
6.	VI	municipii și orașe	locală	Bălcești, Beiuș , Băilești , Brad ,

²⁷ Lista localităților este exemplificativă pentru categoriile V-VII. Ea trebuie confirmată și completată pe baza unui studiu dedicat.

Nr. crt.	Categorii	Localități urbane (număr)	Importanță și rol teritorial	Localități urbane (denumiri)
		reședință cu rol zonal (cca. 110)	centre urbane cu rol zonal (poli terțiari la nivel de județ)	Cernavodă, Cugir, Dăbuleni, Flămânzi, Fierbinți Târg, Frasin, Huși, Marghita, Moinești , Novaci, Orșova , Pogoanele, Răcari, Săveni, Salonta , Scornicești, Tismana, Toplița , Urziceni, Vatra Dornei etc.
7.	VII	alte municipii și orașe reședință, noduri de transport, stațiuni turistice (cca. 130)	locală rol specializat, cu caracter mono-funcțional și subordonare / dependență față de alt centru urban	Amara. Băile Govora, Băile Olănești, Bechet, Bragadiru, Bucecea, Câmpia Turzii , Chitila, Codlea , Dolhasca, Eforie, Gherla, Hunedoara, Lupeni , Măgurele, Mioveni, Miercurea Sibiului, Moreni , Ocna Sibiului, Orăștie , Otopeni, Ovidiu, Nucet, Pantelimon, Piatra Olt, Popești-Leordeni, Rovinari, Salcea, Săcele, Sebeș , Techirghiol, Vașcău. Vulcan, Voluntari etc.**
8.	VIII	localități componente ale orașelor ²⁸ (470+473)	subordonare la nivel local; fără rol teritorial***	Sate aparținătoare (exemplu): Lacu Sărat și Vărsătura din Brăila Buciumeni din Buftea Slobozia din Giurgiu, Boiereni, Borcut, Cufoaia, Dămăcușeni, Dobricu Lăpușului, Dumbrava, Fîntînele, Groape, Inău, Răzoare, Rogoz, Rohia, Stoiceni din Târgu Lăpuș Localități componente (exemple): Făcăi, Mofleni, Popoveni, Șimnicu de Jos din Craiova, Ghinda, Sărata, Sigmir etc. din Bistrița sau Pârăul Rece, Timișu de Jos și Timișu de Sus din Predeal

* notă 1 – lista nu este definitivă; poate cuprinde majoritatea municipiilor, cu excepția unora care sunt subordonate / în zona metropolitană a unor orașe mari (ex: Codlea, Săcele) sau în zone perurbane (ex: Lupeni, Vulcan, Hunedoara, Orăștie, Moreni, Gherla, Câmpia Turzii, Sebeș)

** notă 2 – această categorie include toate orașele și municipiile care nu sunt incluse în categoriile I-VI; (cuprinde în general stațiuni turistice, noduri de transport, localități dormitor etc.)

²⁸ Sate aparținătoare și localități componente ale orașelor conf. legii 2 / 1968 (470+473).

*** notă 3 – diferența dintre sate și localități componente este în general o dependență mai mare a acestora din urmă, de localitatea centru din punct de vedere al serviciilor și distanța mai redusă față de aceasta; în multe cazuri între localitatea centru și localitatea componentă existând o continuitate spațială (ex. Constanța cu Mamaia și Palazu Mare); totuși trebuie subliniate următoarele aspecte:

- a. modul în care au fost clasificate prin legea 2 / 1968 localitățile componente și satele aparținătoare ale orașelor nu este pe deplin unitar; spre exemplu în județul Prahova nu există sate aparținătoare ci doar localități componente; atât Poiana Țapului din Bușteni cât și toate localitățile aferente UAT Breaza (Breaza de Jos, Breaza de Sus, Frășinet, Gura Belieii, Irimești, Nistorești, Podu Corbului, Podu Vadului, Surdești, Valea Târsei) sunt clasificate ca localități componente;

pe de altă parte în jud. Vâlcea, orașul Horezu are 6 sate aparținătoare - Ifrimești, Rîmești, Romanii de Jos, Romanii de Sus, Tănăsești, Urșani, iar Brezoi are 8 sate aparținătoare - Călinești, Corbu, Drăgănești, Golotreni, Păscoaia, Proieni, Valea lui Stan, Văratica, dar orașul Călimănești are numai localități componente - Căciulata, Jiblea Nouă, Jiblea Veche, Păpușa și Seaca;

în exemplele de mai jos se poate observa că sunt situații în care localități separate de localitatea centru printr-un drum național (cazul Breaza) sau printr-un curs important de apă (cazul Călimănești) au caracter de localitate componentă și localități care au continuitate spațială în raport cu localitatea centru, dar se desfășoară în lungul unor văi intra-montane au caracter de sat aparținător (cazul Horezu);

Fig. nr. 9: Orașul Breaza (jud. Prahova) și localitățile sale componente

Fig. nr. 10: Orașul Călimănești (jud. Vâlcea) și localitățile sale componente

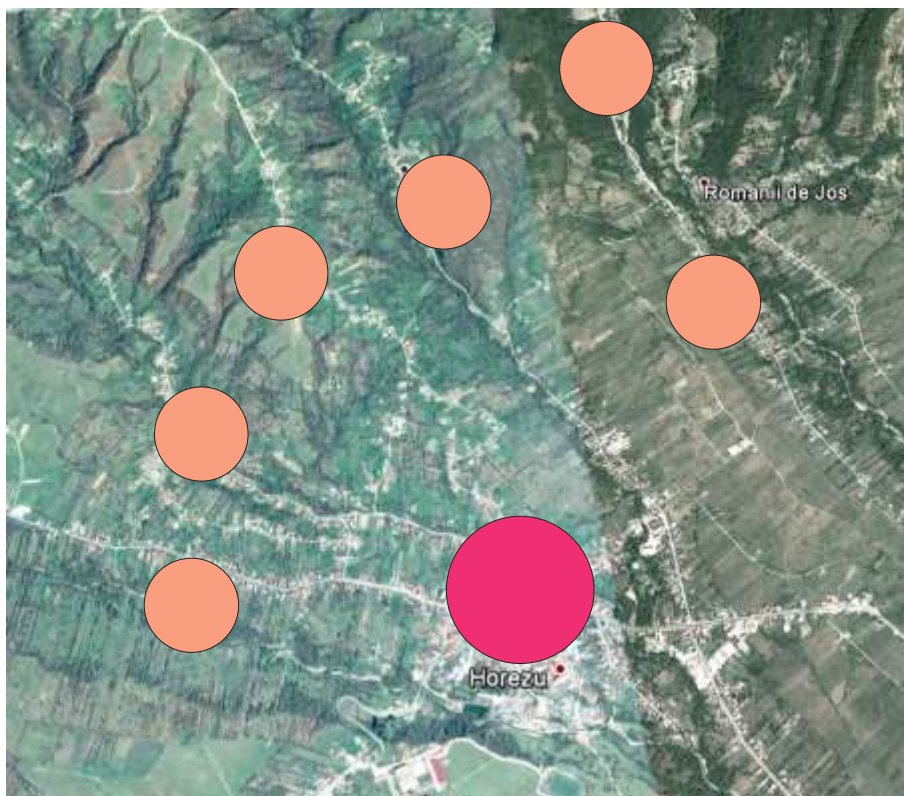

Fig. nr. 11: Orașul Horezu (jud. Vâlcea) și satele sale aparținătoare

- b. situația satelor aparținătoare ca și a localităților componente clasificate astfel în 1968 a cunoscut transformări semnificative sub aspect spațial, funcțional și ca echipare socio-culturală, diferențele fiind estompate în prezent;
- c. numărul de localități componente la nivelul anului 1968 (conf. tabel de mai jos) era de 367, fără orașele și municipiile propriu-zise, în timp ce numărul de sate aparținătoare era de 232; cele 86 de orașe declarate după 1968, dintre care 60 după 1990 au sporit numărul de sate aparținătoare cu 241, iar numărul de localități componente a sporit cu numai 73;

Tabel nr. 10: Situație statistică privind împărțirea administrativă a teritoriului în 1968

JUDEȚUL	Numărul de municipii	Numărul de orașe	Numărul localităților componente ale municipiilor și orașelor	Nr. de comune		Nr. de sate	
				Total	Din care, suburbane	Total	Din care, aparțin municipiilor sau orașelor
1	2	3	4	5	6	7	8
TOTAL:	47	189	604	2706	145	13149	232
. Alba	1	8	58	67	1	658	30
. Arad	1	8	10	67	4	273	7
. Argeș	1	4	7	94	6	578	10
. Bacău	2	5	18	80	6	491	-
. Bihor	1	7	21	87	3	435	-
. Bistrița-Năsăud	-	4	14	53	-	235	3
. Botoșani	1	3	7	69	3	338	8
. Brașov	1	8	14	43	1	150	-
. Brăila	1	1	2	41	2	142	-
. Buzău	1	1	2	83	-	485	-
. Caraș-Severin	1	7	21	69	1	288	7
. Cluj	3	3	14	74	5	420	-
. Constanța	1	7	17	49	4	196	2
. Covasna	-	5	6	33	3	122	11
. Dâmbovița	1	5	13	69	11	338	7
. Dolj	1	4	10	95	5	380	9
. Galați	2	2	4	56	5	180	2
. Gorj	1	4	18	64	3	416	17
. Harghita	1	8	28	49	3	236	-
. Hunedoara	8	9	28	57	6	459	31
. Ialomița	1	3	9	55	1	158	-
. Iași	1	3	9	85	5	420	1
. Ilfov	1	3	4	125	4	418	1
. Maramureș	2	5	19	62	5	227	14
. Mehedinți	1	4	19	59	2	347	15
. Mureș	2	4	26	91	5	487	3
. Neamț	2	2	13	70	4	347	3
. Olt	-	5	9	96	3	380	3
. Prahova	1	13	53	86	10	405	-
. Satu Mare	1	3	8	56	1	226	5
. Sălaj	-	4	8	54	-	281	8
. Sibiu	2	5	13	55	5	175	2
. Suceava	1	7	16	90	4	396	1
. Teleorman	1	4	5	84	6	233	1
. Timiș	2	4	7	76	3	318	4
. Tulcea	1	4	8	43	-	133	-
. Vaslui	1	3	9	71	-	456	6
. Vâlcea	1	7	41	78	1	568	14
. Vrancea	1	4	15	59	2	331	7
. Municipiul București	1	-	1	12	12	23	-

NOTĂ: În numărul localităților componente sunt incluse și municipiile (orașele) propriu-zise.

Sursa: Legea 2 / 1968

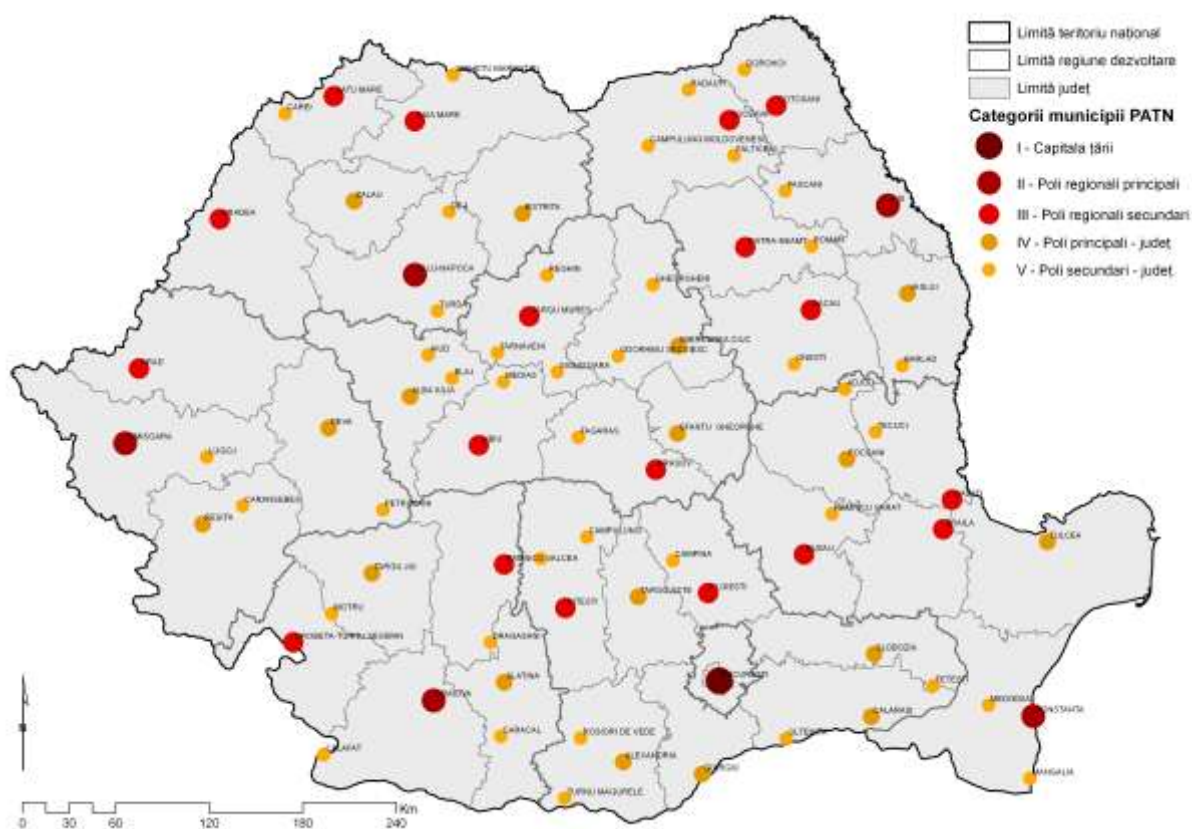

Fig. nr. 12: Distribuția municipiilor din categoriile I-V

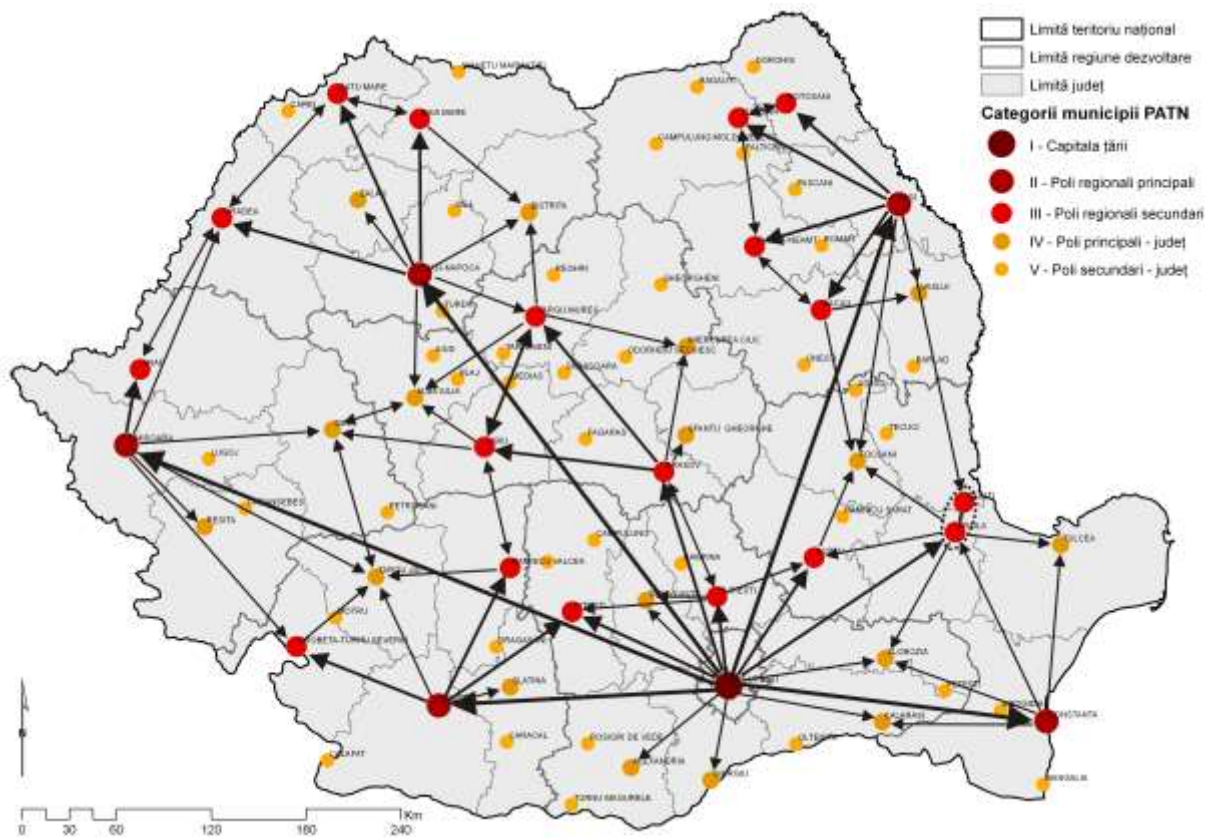

Fig. nr. 13: Sistemul principal de relații între categoriile I-IV

Localitățile rurale cuprinse în comune sunt în număr de 12.487, dintre care 2.861 sate sunt reședințe de comună, iar restul de 9.626 sunt sate aparținătoare²⁹.

Pentru localitățile rurale se propune o grupare pe 3 categorii după cum urmează:

Categoria I-R – sate reședințe de comună cu rol de „loc central” la nivelul județelor ce pot prelua servicii cu rol teritorial, în domeniul sănătății, educației, culturii, serviciilor sociale, comerțului și altor servicii pentru populație; populație – min. 2000 locuitori și min. 10.000 aria de servire teritorială; lista satelor reședință de comună cu rol de loc central se stabilește prin Planurile de Amenajare a Teritoriului Județean; se poate estima un număr mediu de cca. 10 reședințe comunale la nivelul fiecărui județ.

Categoria II-R - sate reședințe de comună cu rol exclusiv la nivelul unității administrativ teritoriale; sedii ale primăriilor și consiliilor locale și ale principalelor echipamente socio-culturale ale comunei.

Categoria III-R – cuprinde totalitatea **satelor aparținătoare**, subordonate administrativ teritoriului comunal de care aparțin; cuprind dotări de proximitate în funcție de mărimea populației.

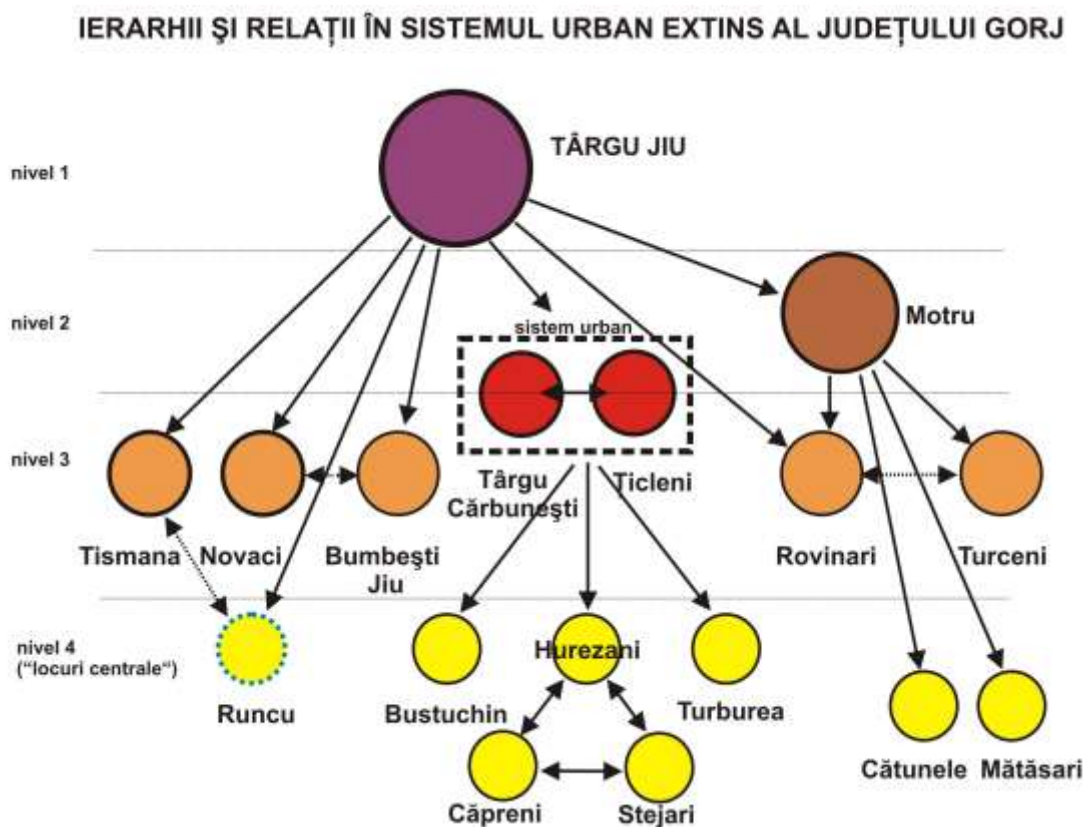

Fig. nr. 14: Sistemul de localități al județului Gorj incluzând „locurile centrale”
(sursa: Actualizare PATJ Gorj, elaborator UAUIM-CCPEC, 2009-2011)

²⁹ Numărul localităților este la nivelul anului 2012 și corelează datele din Anuarul Statistic al INS cu cele din Studiul 15 *Rețeaua de localități după rang și importanță*. Asociat responsabil: Quattro Design, (Șerban Popescu -Criveanu et al.), *Raport Final pentru fundamentarea Strategiei de dezvoltare teritorială a României*, coordonare Agora Est Consulting.

Tabel nr. 11: Categoriile de localități după rolul teritorial³⁰

Nr. crt.	Categorii	Localități rurale (număr)	Importanță și rol teritorial	Localități rurale (denumiri)*
1.	I-R	sate reședință de comună (cca. 400)	zonală, localități rurale cu rol de loc central**	Exemple: Jud. Botoșani - Albești, Coțușca, Manoleasa, Mihăileni, Rădăuți Prut, Santa Mare, Todireni, Trușești, Tudora, Ungureni, Vorona (conf. PATJ 2011) Jud. Gorj - Bustuchin, Căpreni, Cătunele, Hurezani, Mătășari, Runcu, Stejari, Turburea (conf. PATJ 2011)
2.	II-R	sate reședință de comună (cca. 2400)	locală, fără rol teritorial	Lista conf. legii 2 / 1968 cu completările și modificările apărute până în prezent, fără satele reședință din categoria I-R
3.	III-R	sate aparținătoare ale comunelor conf. legii 2 / 1968 (9626)	subordonare la nivel local; fără rol teritorial	Lista conf. legii 2 / 1968 cu completările și modificările apărute până în prezent

* notă: lista „locurilor centrale” se stabilește prin Planurile de Amenajarea Teritoriului

** noțiunea de „loc central” are la bază Teoria locurilor centrale a lui W. Christaller (1933) precum și studiile și cercetările geografice din ultimele decenii, care indică necesitatea unei organizări teritoriale bazate pe principiile centralității, ierarhiei și specializării; „locurile centrale” din spațiul rural reprezintă localități rurale care prin poziție în sistemul de căi de comunicații, nivel de echipare, tradiții și mărime pot concentra servicii de interes general pentru populația rurală din teritoriul învecinat

Categoriile urbane II și III se stabilesc prin legea de aprobare a Secțiunii a IV-a a PATN. Categoriile urbane V-VII precum și categoria I-R vor fi stabilite prin studii speciale inițiate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) sau prin planurile de amenajarea a teritoriului județean, cu avizul MDRAP. Celelalte categorii se stabilesc prin legea de organizare administrativ teritorială a României.

h. Introducerea categoriei de orașe cu caracteristici rurale

Analiza nivelului de echipare al orașelor a arătat că o mare parte dintre acestea au un nivel necorespunzător în raport cu indicatorii minimali stabiliți prin legea 100 / 2007. În raport cu cei 13 indicatori analizați privitori la dimensiune (mărimea populației), locuire, sănătate, educație, echipare tehnică, turism, spații plantate, s-a constatat că sunt peste 64 de orașe care satisfac mai puțin de 5 criterii (dintre care 3, nici unul). În marea lor majoritate, sunt orașe declarate după 1990. În ceea ce privește populația ocupată în activități neagricole (POAN) la nivelul orașelor, 59 din 217 nu îndeplinesc pragul de 75% cerut prin legea 100 / 2007, dintre

³⁰ Lista localităților este exemplificativă. Ea trebuie confirmată și completată pe baza unui studiu dedicat.

acestea, 34 fiind orașe noi, declarate după 1990. Nivelul mai scăzut de echipare, profilul ocupațional precum și unele caracteristici demografice au condus la definirea unei categorii particulare de **UATB urbană** și anume: **orașul cu caracteristici rurale**.

Pentru o mai corectă identificare a acestora a fost propus un set de 4 criterii care să ia în considerare aspecte de natură economică, socială, de echipare și spațială, respectiv:

- **criteriul economic:** peste 30% din populație ocupată în agricultură,
- **criteriul echipare tehnică:** peste 50% din străzi nemodernizate,
- **criteriul socio-demografic:** tendință demografică negativă în ultimii 20 de ani și
- **criteriul spațial (distributiv):** peste 40% din populație în sate aparținătoare și / sau localități componente³¹

Analiza datelor aferente celor 217 orașe indică următoarea situație:

- 44 de orașe au peste 30% din populație ocupată în activități primare
- 94 de orașe au cel puțin 50% din străzi nemodernizate
- 159 de orașe au înregistrat scăderi de populație în intervalul 1990 – 2012
- 55 de orașe au peste 40% din populație în sate aparținătoare sau localități componente

În ansamblu, dintre cele 217 de orașe analizate, 7 satisfac 4 criterii, 37 satisfac 3 criterii, 60 satisfac 2 criterii, 93 satisfac numai 1 criteriu, iar 20 nu satisfac niciunul dintre cele 4 criterii (a se vedea tabel nr. 12).

Orașele cu caracteristici rurale sunt orașe care satisfac cel puțin **2 dintre cele 4 criterii menționate**. Analiza, realizată pe baza datelor de recensământ (pentru criteriul economic și spațial) și din baza INS Tempo-online indică faptul că 104 orașe se află în această situație. Aceste orașe pot face obiectul unor politici specifice de dezvoltare urbană și socio-economică, politici investiționale, sociale etc. Ele pot fi cuprinse în totalitate – ca unități administrativ-teritoriale - **în programe europene și guvernamentale de sprijinire a zonelor rurale și pot beneficia de finanțare din FEADR**³².

De remarcat faptul că dintre cele 104 orașe 35 sunt orașe declarate după 1990, iar 32 după 2000. Așadar peste 50% din cele 60 de orașe declarate după anul 1990 au caracteristici rurale. Cele 7 orașe care satisfac toate cele 4 criterii sunt orașe declarate după anul 2000: **Broșteni (SV), Fierbinți/Târg (IL), Flămânzi (BT), Frasin (SV), Răcari (DB), Sărmașu (MS), Ștefănești (BT)**. Trebuie totuși subliniat și faptul că sunt 27 de orașe declarate după anul 1990 care au înregistrat creșteri de populație, dovedindu-și o anumită vitalitate și atractivitate, avantaje determinate pentru o bună parte dintre ele de poziționarea lor în imediata vecinătate a unor mari orașe (București, Pitești, Tg. Mureș etc.).

Politicile specifice pentru aceste orașe ar trebui să vizeze: echiparea tehnică (modernizarea rețelei stradale și a rețelelor tehnico-edilitare), modernizarea drumurilor comunale și dezvoltarea serviciilor de proximitate în satele aparținătoare, stimularea localizării de unități de producție / depozitare pentru valorificarea mai bună a producției agricole și crearea de locuri de muncă salarizate, sprijinirea dezvoltării turismului în orașele cu resurse turistice (balneo-climaterice, culturale etc.).

³¹ Date INS Tempo on-line și RPL 2011.

³² SDTR menționează „tendința de ruralizare a orașelor mici și mijlocii, asociată riscului de deteriorare a nivelului de trai al populației aflate în aceste zone” (pag. 52) precum și existența „orașelor mici cu funcție predominant agricolă” (pag. 54). (SDTR, aug. 2014)

Tabel nr. 12: Orașe cu caracteristici rurale

Nr. crt.	Județ	Denumire oraș	dinamica pop	% pop. ocupată sect. primar	% populație sate aparținătoare	%străzi modernizate	nr. criterii	Populație UAT 2011
1	Suceava	BROSTENI	-22.79	41.13	67.25	38.46	4	5506
2	Ialomița	FIERBINTI-TARG	-26.07	41.06	73.62	25.49	4	4969
3	Botosani	FLAMANZI	-4.72	57.74	54.78	26.67	4	10136
4	Suceava	FRASIN	-0.34	44.09	54.36	22.73	4	5876
5	Dâmbovița	RACARI	-19.39	49.84	67.62	40.00	4	6930
6	Mures	SARMASU	-0.83	40.57	48.92	13.64	4	6942
7	Botosani	STEFANESTI (Botoșani)	-0.71	31.75	77.55	21.05	4	5314
8	Mehedinți	BAIA DE ARAMA	-0.61	34.64	58.80	60.00	3	5349
9	Vâlcea	BAILE OLANESTI	-4.26	3.62	62.64	30.11	3	4186
10	Dolj	BECHET	-8.92	57.31	0.00	20.51	3	3657
11	Galăț	BERESTI	-20.14	41.45	0.00	47.22	3	2916
12	Călărași	BUDESTI	-33.16	36.65	36.40	29.03	3	7725
13	Timis	CIACOVA	-34.41	28.75	49.12	27.27	3	5348
14	Prahova	COMARNIC	-10.28	15.67	69.37	35.65	3	11970
15	Dolj	DABULENI	-14.44	62.83	0.00	15.63	3	12182
16	Botosani	DARABANI	-4.69	48.01	24.66	18.64	3	9893
17	Maramures	DRAGOMIRESTI	-14.62	39.89	0.00	23.81	3	3213
18	Brăila	INSURATEI	-12.96	61.00	7.92	21.82	3	6528
19	Călărași	LEHLIU GARA	-6.70	24.12	44.08	16.33	3	6502
20	Suceava	LITENI	3.64	61.20	53.66	29.03	3	9596
21	Sibiu	MIERCUREA SIBIULUI	-19.39	23.49	55.60	17.86	3	3910
22	Suceava	MILISAUTI	-36.06	59.02	40.88	58.33	3	5005
23	Vaslui	MURGENI	0.52	42.47	49.26	45.45	3	7119
24	Gorj	NOVACI	-12.60	33.71	50.34	51.16	3	5431
25	Vâlcea	OCNELE MARI	-4.63	22.97	54.28	17.24	3	3309
26	Vrancea	PANCIU	-13.55	15.73	40.45	30.63	3	7664
27	Buzău	PATARLAGELE	-14.53	36.46	69.33	52.38	3	7304
28	Olt	PIATRA-OLT	-7.46	33.15	62.03	64.00	3	6299
29	Buzău	POGOANELE	-9.64	53.31	27.42	46.88	3	7275
30	Olt	POTCOAVA	-4.63	15.97	57.04	23.81	3	5743
31	Timis	RECAȘ	-0.73	16.54	43.35	25.00	3	8336
32	Suceava	SALCEA	21.64	44.37	69.28	40.00	3	9015
33	Maramures	SALISTEA DE SUS	-13.91	59.50	0.00	17.39	3	4893
34	Botosani	SAVENI	-5.72	30.44	28.18	31.58	3	6999
35	Olt	SCORNICESTI	-8.97	35.24	66.93	100.00	3	11766
36	Dolj	SEGARCEA	-8.57	37.95	0.00	33.33	3	7019
37	Prahova	SLANIC	-21.95	30.79	51.64	54.84	3	6034
38	Suceava	SOLCA	-45.15	41.99	0.00	43.33	3	2188
39	Mehedinți	STREHAIA	-6.92	32.74	35.44	46.15	3	10506
40	Maramures	TARGU LAPUS	-9.20	32.10	54.30	76.92	3	11744
41	Gorj	TISMANA	-11.88	61.53	75.20	78.57	3	7035
42	Mehedinți	VANJUMARE	-23.21	46.24	46.11	91.43	3	5311
43	Teleorman	ZIMNICEA	-18.06	35.07	0.00	40.30	3	14058
44	Suceava	DOLHASCA	7.57	64.02	68.68	31.03	3	10298
45	Alba	ABRUD	-21.41	15.81	23.97	32.14	2	5072
46	Caras Severin	ANINA	-34.89	9.42	23.26	38.46	2	7485

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

Nr. crt.	Județ	Denumire oraș	dinamica pop	%primar	% populație sate aparținătoare	%străzi modernizate	nr. criterii	Populație UAT 2011
47	Sibiu	AVRIG	-1.02	7.61	32.60	25.93	2	12815
48	Tulcea	BABADAG	-3.31	13.61	0.00	43.18	2	8940
49	Alba	BAIA DE ARIES	-19.43	29.07	39.41	25.64	2	3461
50	Maramures	BAIA SPRIE	-5.58	6.32	31.29	42.75	2	15476
51	Harghita	BALAN	-52.04	2.98	0.00	43.75	2	6115
52	Vâlcea	BALCESTI	-9.97	18.81	46.81	83.33	2	4864
53	Vâlcea	BERBESTI	14.11	11.29	57.38	48.78	2	4836
54	Neamt	BICAZ	-13.79	17.41	48.23	72.22	2	6543
55	Caras Severin	BOCSA	-25.49	6.69	0.00	22.22	2	15842
56	Maramures	BORSA	-7.57	24.23	20.44	22.97	2	27611
57	Harghita	BORSEC	-18.63	4.85	0.00	27.50	2	2585
58	Prahova	BREAZA	-10.78	9.95	73.05	55.56	2	15928
59	Vâlcea	CALIMANESTI	-0.41	5.79	49.97	60.42	2	7622
60	Alba	CAMPENI	-15.29	21.59	33.43	11.27	2	7221
61	Ialomița	CAZANESTI	0.66	38.89	0.00	26.09	2	3271
62	Salaj	CEHU SILVANIEI	-19.05	16.83	32.45	44.00	2	7214
63	Arad	CHISINEU-CRIS	-16.61	13.53	22.45	47.50	2	7987
64	Sibiu	CISNADIE	-26.13	3.32	3.11	46.55	2	14282
65	Bacau	COMANESTI	-8.39	16.13	8.84	39.52	2	19568
66	Olt	CORABIA	-16.75	12.05	6.22	45.35	2	16441
67	Alba	CUGIR	-27.51	7.85	11.73	37.18	2	21376
68	Arad	CURTICI	-25.96	20.59	0.00	19.67	2	7453
69	Bacau	DARMANESTI	1.36	35.17	29.61	24.32	2	12247
70	Olt	DRAGANESTI-OLT	-7.28	27.11	27.64	19.61	2	10894
71	Timis	FAGET	-6.40	15.18	45.90	93.33	2	6761
72	Timis	GATAIA	-32.77	25.36	31.79	50.00	2	5861
73	Hunedoara	GEOAGIU	-10.52	29.01	48.83	84.21	2	5294
74	Vâlcea	HOREZU	-3.67	21.05	44.18	61.97	2	6263
75	Brăila	IANCA	0.97	30.37	41.24	58.62	2	10343
76	Mures	IERNUT	-0.46	24.87	38.17	50.00	2	8705
77	Arad	INEU	-16.32	15.31	9.54	25.00	2	9260
78	Covasna	INTORSURA BUZAULUI	4.86	31.82	26.57	20.88	2	7528
79	Arad	LIPOVA	-19.54	5.94	29.29	26.53	2	10313
80	Satu Mare	LIVADA	-4.23	9.17	28.78	37.50	2	6773
81	Ilfov	MAGURELE	9.45	13.39	47.83	34.78	2	11041
82	Vrancea	MARASESTI	-4.99	11.14	17.12	46.34	2	10671
83	Giurgiu	MIHAILESTI	-4.09	29.22	37.56	40.38	2	7923
84	Caras Severin	MOLDOVA NOUA	-36.05	5.20	74.94	89.74	2	12350
85	Arad	NADLAC	-5.06	15.40	0.00	33.33	2	7398
86	Satu Mare	NEGRESTI-OAS	-6.75	3.04	12.92	31.37	2	11867
87	Constanța	NEGRU VODA	-5.87	9.38	18.08	41.67	2	5088
88	Buzău	NEHOIU	-8.40	25.43	53.02	92.00	2	10211
89	Alba	OCNA MURES	-8.35	10.52	47.35	56.00	2	13036
90	Dâmbovița	PUCIOASA	-6.09	10.96	22.77	41.94	2	14254
91	Bihor	SACUENI	-10.32	26.06	38.62	49.40	2	11526
92	Sibiu	SALISTE	-9.42	11.14	55.27	69.23	2	5421
93	Arad	SEBIS	-14.81	6.80	14.99	42.00	2	5979
94	Prahova	SINAI	-28.36	1.18	0.00	48.75	2	10410

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

Nr. crt.	Județ	Denumire oraș	dinamica pop	%primar	% populație sate aparținătoare	%străzi modernizate	nr. criterii	Populație UAT 2011
95	Bacau	SLANICMOLDOVA	-8.96	10.89	67.82	54.35	2	4198
96	Maramures	SOMCUTAMARE	5.72	30.24	48.61	70.00	2	7565
97	Tulcea	SULINA	-27.49	12.65	0.00	23.08	2	3663
98	Galați	TARGU BUJOR	-10.70	38.44	34.58	61.54	2	6299
99	Gorj	TARGU CARBUNESTI	-1.28	10.75	44.10	93.75	2	8034
100	Neamt	TARGU NEAMT	-4.31	11.45	26.53	36.08	2	18695
101	Suceava	VICOVU DE SUS	18.09	37.54	21.43	36.36	2	13308
102	Teleorman	VIDELE	-11.01	20.19	3.57	27.78	2	11508
103	Maramures	VISEUDESUS	-26.87	17.18	15.63	20.33	2	15037
104	Alba	ZLATNA	-14.03	28.52	50.28	68.97	2	7490
105	Sibiu	AGNITA	-21.40	12.14	18.61	83.33	1	8732
106	Ialomița	AMARA	11.28	23.85	0.10	25.40	1	7345
107	Hunedoara	ANINOASA	3.28	8.92	38.92	35.71	1	4360
108	Prahova	AZUGA	-26.15	5.66	0.00	56.00	1	4440
109	Prahova	BAICOI	-4.93	8.80	38.56	78.51	1	17981
110	Vâlcea	BAILE GOVORA	-6.42	2.77	16.86	52.17	1	2449
111	Caras Severin	BAILE HERCULANE	-0.42	5.76	11.48	93.33	1	5008
112	Harghita	BAILE TUSNAD	-26.12	4.97	0.73	75.00	1	1641
113	Olt	BALS	-12.14	21.08	10.17	70.91	1	18164
114	Constanța	BANEASA	-12.28	7.57	38.32	77.14	1	5384
115	Covasna	BARAOLT	-12.90	26.91	39.30	75.00	1	8672
116	Prahova	BOLDESTI-SCAENI	-4.11	10.52	9.27	63.38	1	11137
117	Ilfov	BRAGADIRU	141.46	1.72	0.00	39.82	1	15329
118	Vâlcea	BREZOI	-9.79	8.41	27.15	53.33	1	6022
119	Bacau	BUHUSI	-12.80	8.73	2.38	60.00	1	14562
120	Gorj	BUMBESTI-JIU	-2.19	7.83	28.61	100.00	1	8932
121	Prahova	BUSTENI	-23.14	7.49	28.31	81.67	1	8894
122	Timis	BUZIAS	-8.58	10.10	32.42	89.47	1	7023
123	Suceava	CAJVANA	21.08	76.29	2.06	68.75	1	6901
124	Hunedoara	CALAN	-15.38	11.55	29.02	97.37	1	11279
125	Maramures	CAVNIC	-17.17	5.10	0.00	70.00	1	4976
126	Constanța	CERNAVODA	-17.76	1.09	0.00	97.83	1	17022
127	Ilfov	CHITILA	28.87	3.22	9.98	46.81	1	14184
128	Sibiu	COPSA MICA	-15.82	5.81	0.00	77.78	1	5404
129	Argeș	COSTESTI	-12.23	23.67	22.84	59.26	1	10375
130	Covasna	COVASNA	-13.15	9.14	4.61	52.94	1	10114
131	Harghita	CRISTURU SECUIESC	-11.37	11.99	18.80	65.85	1	9650
132	Timis	DETA	-13.67	9.07	11.29	94.44	1	6260
133	Sibiu	DUMBRAVENI	-17.29	17.54	29.67	68.75	1	7388
134	Constanța	EFORIE	11.26	0.99	54.77	74.36	1	9473
135	Brăila	FAUREI	-0.25	10.93	0.00	60.71	1	3592
136	Dâmbovița	FIENI	-6.34	16.66	18.24	62.50	1	7587
137	Călărași	FUNDULEA	2.93	24.88	10.98	29.63	1	6851
138	Dâmbovița	GAESTI	-13.60	10.31	0.00	78.85	1	13317
139	Brasov	GHIMBAV	-2.94	3.05	0.00	68.00	1	4698
140	Suceava	GURA HUMORULUI	-5.49	11.64	4.99	66.67	1	13667
141	Iasi	HARLAU	2.43	16.91	33.06	44.90	1	10905
142	Hunedoara	HATEG	-4.92	15.38	10.75	87.18	1	9685

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

Nr. crt.	Județ	Denumire oraș	dinamica pop	%primar	% populație sate aparținătoare	%străzi modernizate	nr. criterii	Populație UAT 2011
143	Cluj	HUEDIN	-0.70	5.60	3.95	81.82	1	9346
144	Tulcea	ISACCEA	-6.97	22.30	10.45	52.27	1	5026
145	Salaj	JIBOU	-3.43	15.12	15.91	92.00	1	10407
146	Timis	JIMBOLIA	-17.98	7.68	0.00	84.78	1	10808
147	Mures	LUDUS	-7.42	4.58	18.54	50.88	1	15328
148	Tulcea	MACIN	-16.46	14.92	0.00	73.08	1	8245
149	Prahova	MIZIL	-8.62	6.64	3.13	57.89	1	14312
150	Constanța	MURFATLAR	-1.15	6.23	10.49	71.88	1	10216
151	Bistrița Nasaud	NASAUD	-7.79	13.51	15.56	56.10	1	9587
152	Sibiu	OCNA SIBIULUI	-11.06	14.48	3.93	64.71	1	3562
153	Vrancea	ODOBESTI	2.60	22.14	25.16	28.57	1	9364
154	Caras Severin	ORAVITA	-21.96	4.26	18.27	79.59	1	11382
155	Caras Severin	OTELU ROSU	-20.13	7.56	9.98	100.00	1	10510
156	Arad	PANCOTA	-4.88	7.24	20.44	100.00	1	6946
157	Ilfov	PANTELIMON	52.84	1.53	0.00	36.89	1	25596
158	Arad	PECICA	5.52	10.56	11.72	15.05	1	12762
159	Hunedoara	PETRILA	-14.87	9.08	9.33	59.70	1	22692
160	Prahova	PLOPENI	-2.92	3.19	0.00	100.00	1	7718
161	Iasi	PODU ILOAIEI	38.47	23.55	26.96	35.48	1	9573
162	Brasov	PREDEAL	-36.86	1.93	22.71	76.92	1	4755
163	Brasov	RASNOV	-8.12	3.04	0.00	86.27	1	15022
164	Neamt	ROZNOV	9.70	17.94	45.04	57.14	1	8593
165	Brasov	RUPEA	-21.84	6.63	8.45	75.00	1	5269
166	Mures	SANGEORGIU DE PADURE	3.85	28.16	12.72	21.43	1	5166
167	Bistrița Nasaud	SANGEORZ-BAI	6.87	33.10	22.99	70.73	1	9679
168	Timis	SANNICOLAU MARE	-8.48	10.34	0.00	65.63	1	12312
169	Arad	SANTANA	-5.33	11.70	11.32	67.57	1	11428
170	Maramures	SEINI	14.11	10.75	16.53	38.10	1	8987
171	Hunedoara	SIMERIA	-11.58	5.39	19.42	81.08	1	12556
172	Salaj	SIMLEU SILVANIEI	-5.23	5.93	19.28	68.33	1	14436
173	Suceava	SIRET	6.11	14.60	11.85	38.98	1	7976
174	Mures	SOVATA	-24.09	5.55	8.37	52.24	1	10385
175	Argeș	STEFANESTI (Argeș)	16.11	10.26	86.86	89.58	1	14541
176	Bihor	STEI	-25.16	2.93	0.00	100.00	1	6529
177	Sibiu	TALMACIU	-29.75	5.96	20.70	55.56	1	6905
178	Ialomița	TANDAREI	-12.74	12.71	0.00	52.05	1	13219
179	Iasi	TARGU FRUMOS	13.90	23.62	0.00	43.33	1	10475
180	Bacau	TARGU OCNA	-6.28	11.11	15.37	51.67	1	11300
181	Satu Mare	TASNAD	-15.47	7.55	21.43	66.67	1	8631
182	Maramures	TAUTII-MAGHERAUS	13.26	7.67	61.31	59.77	1	7136
183	Constanța	TECHIRGHIOI	7.82	2.35	0.00	50.00	1	7292
184	Alba	TEIUS	4.45	9.66	11.58	44.44	1	6695
185	Dâmbovița	TITU	-16.93	12.75	26.87	83.72	1	9658
186	Gorj	TURCENI	13.20	14.80	44.22	78.57	1	7269
187	Maramures	ULMENI	5.64	28.83	80.89	89.47	1	7270
188	Mures	UNGHENI	7.86	16.97	45.24	75.00	1	6945

Nr. crt.	Județ	Denumire oraș	dinamica pop	%primar	% populație sate aparținătoare	%străzi modernizate	nr. criterii	Populație UAT 2011
189	Hunedoara	URICANI	-23.48	11.45	9.93	63.64	1	8972
190	Prahova	URLATI	-7.85	13.34	34.96	78.79	1	10541
191	Bihor	VALEA LUI MIHAI	-7.66	19.52	0.00	69.23	1	9902
192	Prahova	VALENI DE MUNTE	-4.51	10.01	0.00	98.51	1	12257
193	Bihor	VASCAU	-23.76	25.81	34.86	77.78	1	2315
194	Brasov	VICTORIA	-23.28	3.44	0.00	87.50	1	7386
195	Harghita	VLAHITA	-9.77	12.52	3.58	51.43	1	6898
196	Ilfov	VOLUNTARI	35.60	1.29	0.00	49.59	1	42944
197	Brasov	ZARNESTI	-9.23	2.76	6.16	69.57	1	23476
198	Dolj	FILIASI	3.45	18.42	28.60	67.39	0	16900
199	Bihor	ALESD	1.02	9.21	25.63	89.13	0	10066
200	Satu Mare	ARDUD	3.61	5.27	34.68	82.61	0	6231
201	Vâlcea	BABENI	20.30	9.07	33.85	77.59	0	8451
202	Bistrita Nasaud	BECLEAN	7.47	9.91	14.06	71.70	0	10628
203	Giurgiu	BOLINTIN-VALE	5.42	10.67	35.54	81.82	0	12929
204	Botosani	BUCECEA	3.73	22.89	16.68	58.33	0	4274
205	Ilfov	BUFTEA	13.36	3.76	13.42	57.45	0	22178
206	Constanța	HARSOVA	1.72	3.09	4.02	85.29	0	9642
207	Mures	MIERCUREA NIRAJULUI	0.27	26.82	36.21	52.63	0	5554
208	Argeș	MIOVENI	41.85	2.72	15.91	94.87	0	31998
209	Constanța	NAVODARI	30.51	1.26	4.46	67.05	0	32981
210	Vaslui	NEGRESTI	9.72	28.60	31.90	54.05	0	8380
211	Bihor	NUCET	17.97	16.67	30.72	58.33	0	2165
212	Ilfov	OTOPENI	79.87	2.87	9.53	54.79	0	13861
213	Constanța	OVIDIU	15.32	2.72	14.12	65.96	0	13847
214	Ilfov	POPESTI LEORDENI	45.24	3.89	0.00	67.57	0	21895
215	Gorj	ROVINARI	51.92	2.08	5.66	72.41	0	11816
216	Gorj	TICLENI	0.20	6.06	0.00	94.59	0	4414
217	Argeș	TOPOLOVENI	21.38	7.19	13.87	64.00	0	10219

Notă: Indicatorii sunt la nivelul anilor 2011-2012; situația trebuie revizuită la momentul definitivării liste, având în vedere numeroasele proiecte de modernizare și reabilitare a rețelelor stradale, finanțate din fonduri europene (POR 2007-2013, Axa prioritară 1).

Tabel nr. 13 – Orașe cu caracteristici rurale - situația pe regiuni

Regiune	Total orașe	2 criterii	3 criterii	4 criterii	Total orașe
Nord-Est	29	6	8	4	18
Sud-Est	24	7	5	0	12
Sud-Vest Oltenia	29	7	13	0	20
Vest	30	12	2	0	14
Centru	37	13	1	1	15
Nord-Vest	28	8	3	0	11
Sud Muntenia	32	6	5	2	13
București-Ilfov	8	1	0	0	1
TOTAL	217	60	37	7	104

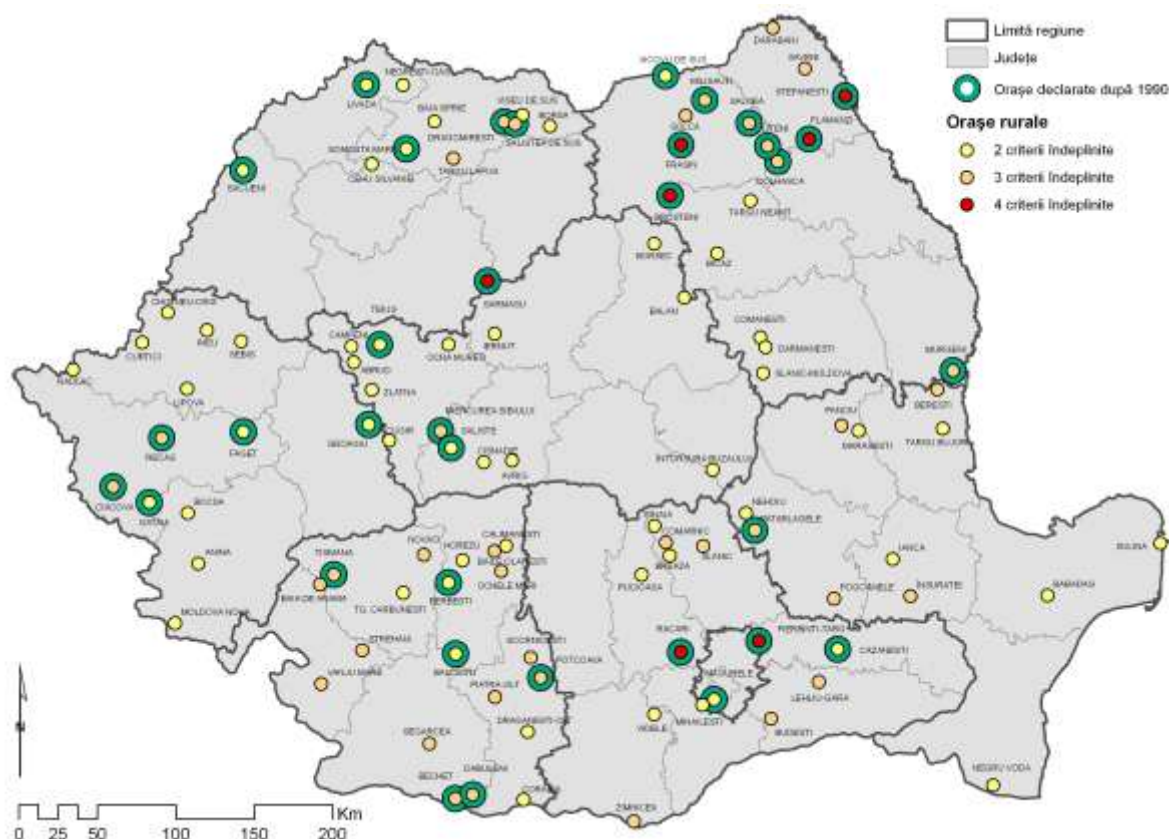

Fig. nr. 15: Orașe cu caracteristici rurale

Tabel nr. 14 – Situația pe regiuni

Criteriul economic			Criteriul echipare tehnică		
Regiune	Total orașe	Îndeplinesc criteriul	Regiune	Total orașe	Îndeplinesc criteriul
Nord-Est	29	15	Nord-Est	29	19
Sud-Est	24	6	Sud-Est	24	10
Sud-Vest Oltenia	29	10	Sud-Vest Oltenia	29	10
Vest	30	0	Vest	30	13
Centru	37	2	Centru	37	14
Nord-Vest	28	5	Nord-Vest	28	10
Sud Muntenia	32	6	Sud Muntenia	32	13
București-Ilfov	8	0	București-Ilfov	8	5
TOTAL	217	44	TOTAL	217	94
Criteriul socio-demografic			Criteriul spațial (distribuție)		
Regiune	Total orașe	Îndeplinesc criteriul	Regiune	Total orașe	Îndeplinesc criteriul
Nord-Est	29	15	Nord-Est	29	12
Sud-Est	24	17	Sud-Est	24	5
Sud-Vest Oltenia	29	23	Sud-Vest Oltenia	29	15
Vest	30	28	Vest	30	5
Centru	37	32	Centru	37	6
Nord-Vest	28	19	Nord-Vest	28	4
Sud Muntenia	32	25	Sud Muntenia	32	7
București-Ilfov	8	0	București-Ilfov	8	1
TOTAL	217	159	TOTAL	217	55

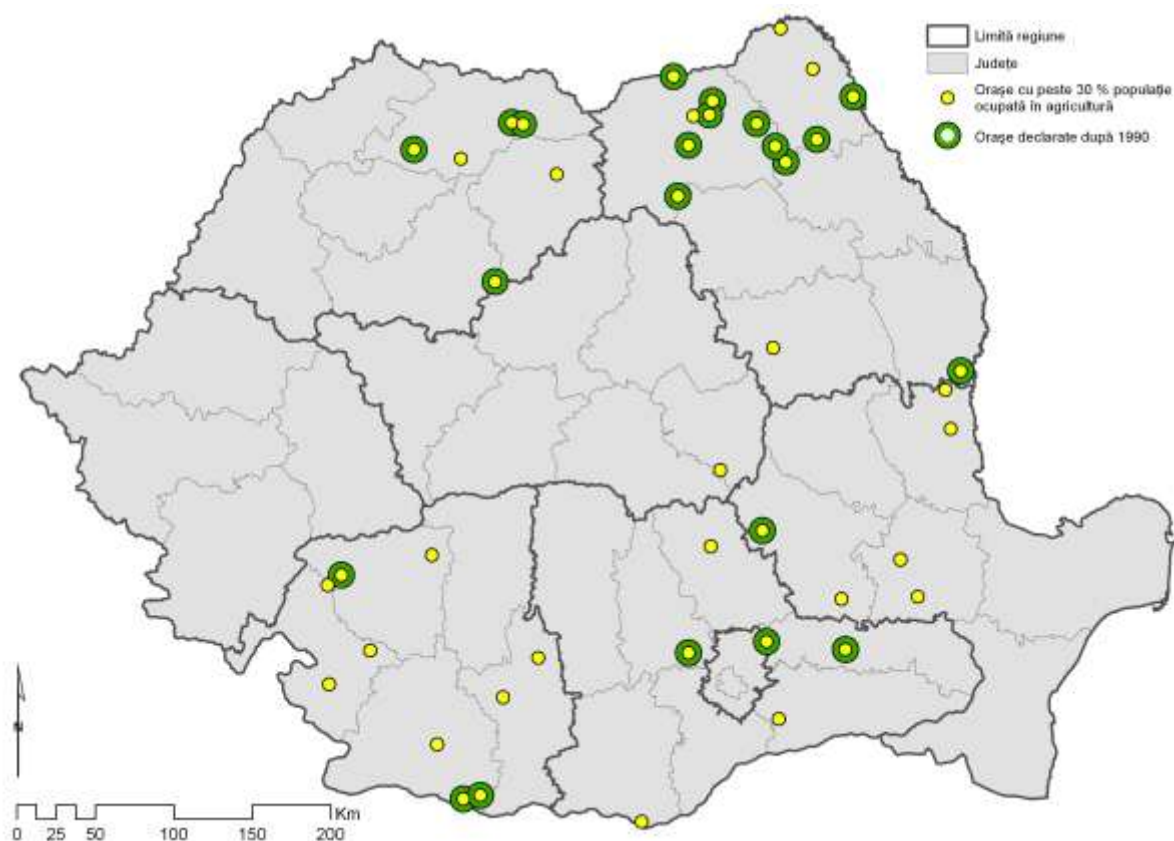

Fig. nr. 16: Orașe cu peste 30% din populație ocupată în sectorul primar regiuni (date RPL 2011)

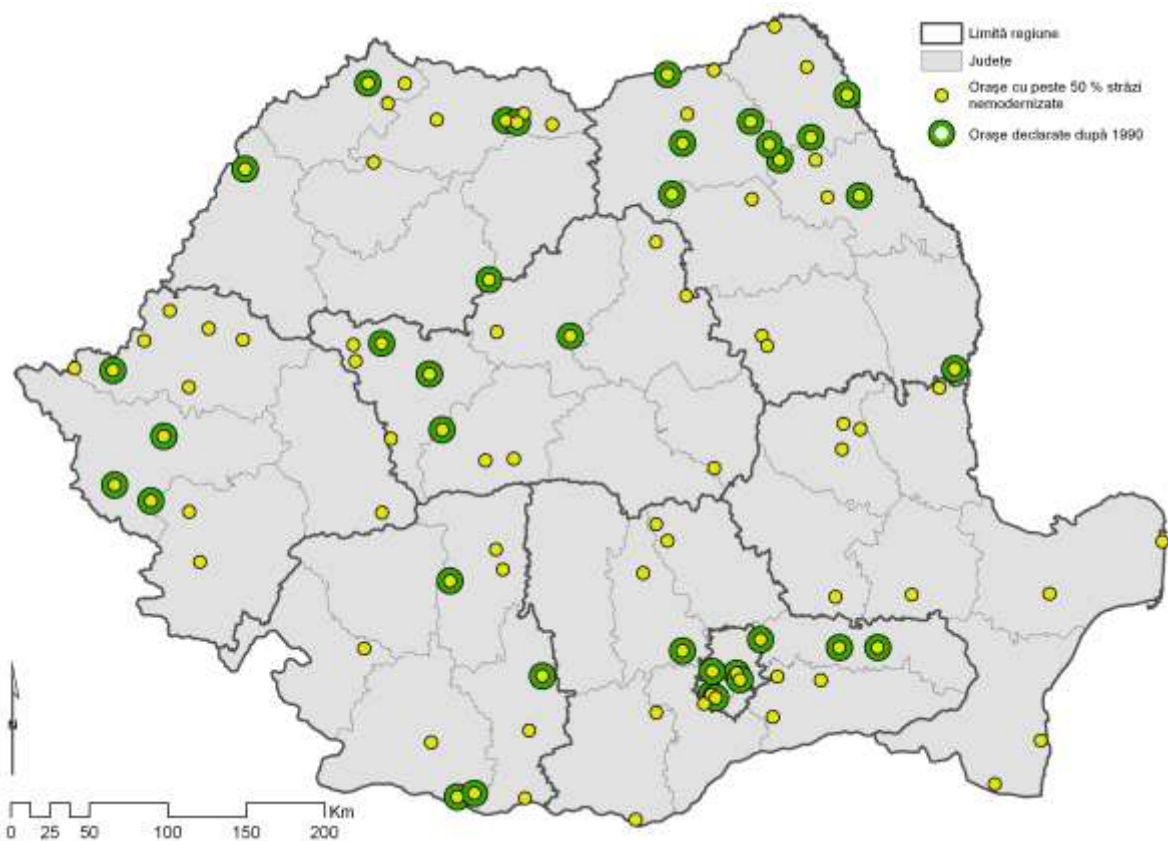

Fig. nr. 17: Orașe cu peste 50% din străzi nemodernizate (date INS Tempo on-line 2012)

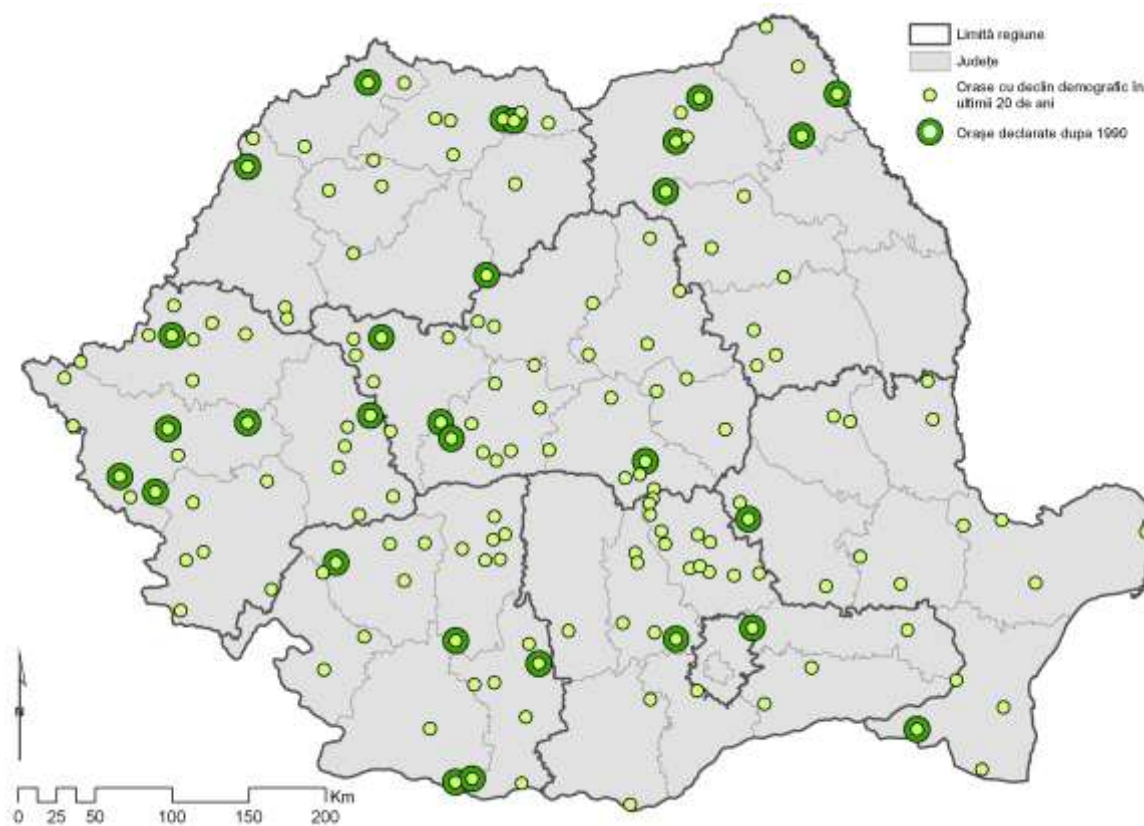

Fig. nr. 18: Orașe cu tendință demografică negativă 1990 - 2012 (INS Tempo on-line)

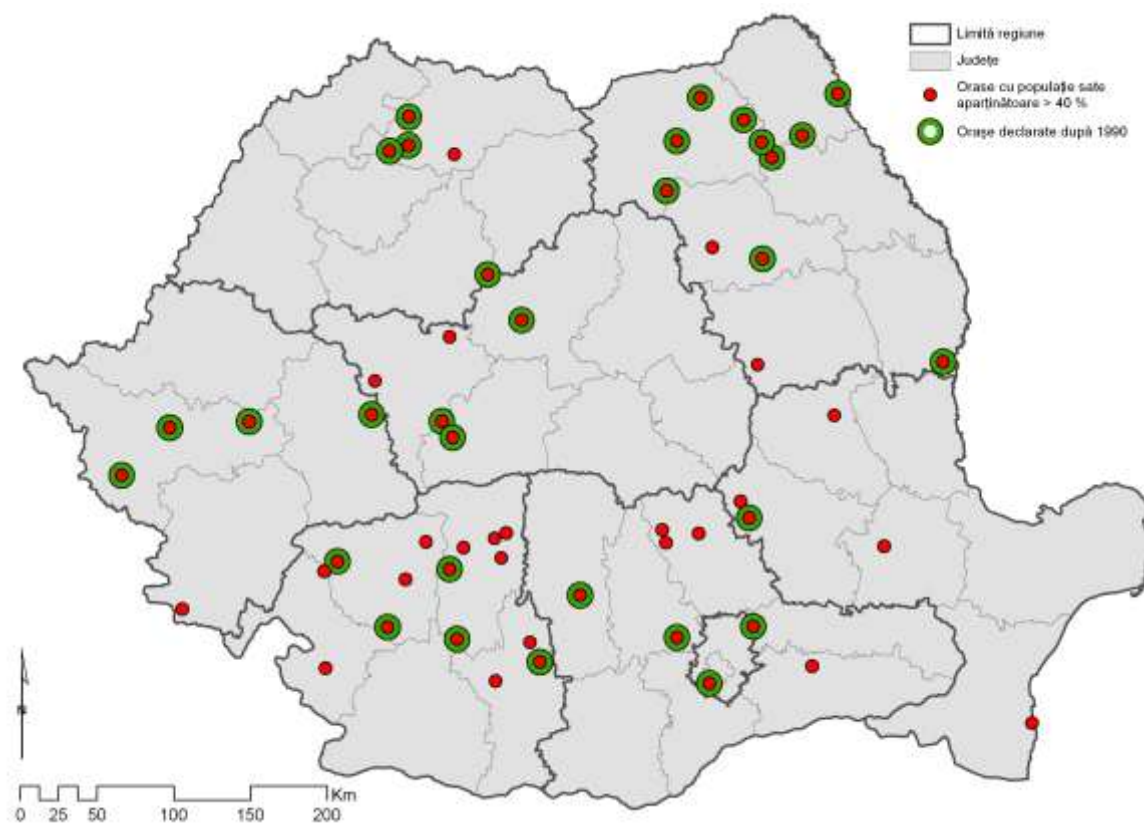

Fig. nr. 19: Orașe cu peste 40% din populație în sațe aparținătoare și / sau localități componente, pe regiuni (date RPL 2011)

i. Introducerea categoriei de orașe în declin demografic

Scăderea populației României în ultimii 25 de ani este o realitate confirmată statistică, inclusiv de ultimul recensământ. Scăderea a fost accentuată și în mediul urban. În intervalul 1990 – 2012, populația celor 320 de municipii și orașe actuale a scăzut de la 12,8 la 11,7 milioane locuitori (conf. INS Tempo on-line), deci cu 1,1 mil. loc., respectiv 8,7%. Cele 103 municipii au pierdut cca. 970.000 locuitori (9,3%), iar cele 217 orașe au pierdut cca. 145.000 locuitori (6,1%).

Doar 5 municipii au înregistrat creșteri: Craiova, Pașcani, Pitești, Râmnicu Vâlcea, Tg. Jiu, în timp ce 62 de municipii au înregistrat pierderi de peste 10%. Socotind doar populația pierdută de municipiile care au scăzut, cifra acesteia este de 982.773 locuitori (în intervalul 1990-2012). În procente, 12 municipii au pierdut peste 20% din populație: Sighișoara, Petroșani, Roșiori de Vede, **Brașov**, Brad, Vulcan, Turnu Măgurele, **Hunedoara**, Orșova, Carei, **Reșița**, **Mediaș**. Alte 49 de municipii au pierdut peste 10% din populație.

După volumul populației pierdute în intervalul 1990 – 2012, sunt 29 municipii cu pierderi de peste 10.000 locuitori, dintre care 13 municipii cu pierderi de peste 20.000 locuitori, cele mai mari fiind înregistrate de **București** cu peste 120.000 și **Brașov** cu peste 75.000. Procentual, **Mediașul** a suferit pierderea cea mai mare – peste 30% probabil pe fondul emigrației etnicilor germani și maghiari în prima parte a intervalului (ca și în cazul Brașovului sau Sibiului. În alte cazuri scăderea rapidă a apărut pe fondul restructurărilor economice (Reșița, Hunedoara, Petroșani, Vulcan etc.).

Comparativ, situația orașelor pare a fi mai puțin dramatică, 58 înregistrând creșteri și doar 79 înregistrând pierderi de peste 10%. Socotind doar populația pierdută de orașele care au scăzut, cifra acesteia este de 245.643 locuitori (în intervalul 1990-2012). În procente, 35 de orașe au pierdut peste 20% din populație, dintre care 9 au pierdut peste 30%. Cele mai mari pierderi au fost înregistrate de orașele Bălan (HG) – peste 50%, Solca (SV) – peste 40% și un grup de 7 orașe care au pierdut peste 30% din populație: Predeal (BV), Milișăuți (SV), Moldova Nouă (CS), Anina (CS), Ciacova (TM), Budești (CL), Gătaia (TM).

Dimensiunea fenomenului de scădere a populației urbane necesită o politică urbană corespunzătoare. Identificarea municipiilor și orașelor care se confruntă cu scăderi accentuate de populație și declin economic (șomaj, lipsa de locuri de muncă) este necesară în scopul de a pregăti programe și măsuri adecvate pentru a contracara fenomenul ca atare, sau efectele negative ale acestuia: sărăcire, insecuritate socială, fenomene sociale deviate, degradarea cadrului fizic etc.

Fenomenul de descreștere urbană este un fenomen specific pentru multe țări în proces de dezindustrializare și care se manifestă pregnant în majoritatea țărilor din estul și centrul Europei. În România, descreșterea urbană este legată de un declin demografic generalizat din ultimii 25 de ani, fenomen analizat de cercetători în ultimii ani³³. Descreșterea urbană a fost definită în studiile internaționale (inițiate în special în SUA și Germania de Est) cu termenul de „shrinking cities”³⁴ și definește o formă de contracție cu efecte multiple și complexe.

O cercetare atentă a fenomenului în România a făcut obiectul unei recente teze de doctorat susținută la Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București³⁵.

³³ Vasile Ghețău, Drama noastră demografică, Populația României la recensământul din octombrie 2011, Reprofesionalizarea României IV, Ed. Compania 2012.

³⁴ De la termenul în lb. Engleză „to shrink” – a se micșora, a se contracta, a se împușina.

³⁵ Ilinca Păun Constantinescu 2013, Shrinking cities în România, o abordare contemporană a contracției și declinului urban, (teză de doctorat),

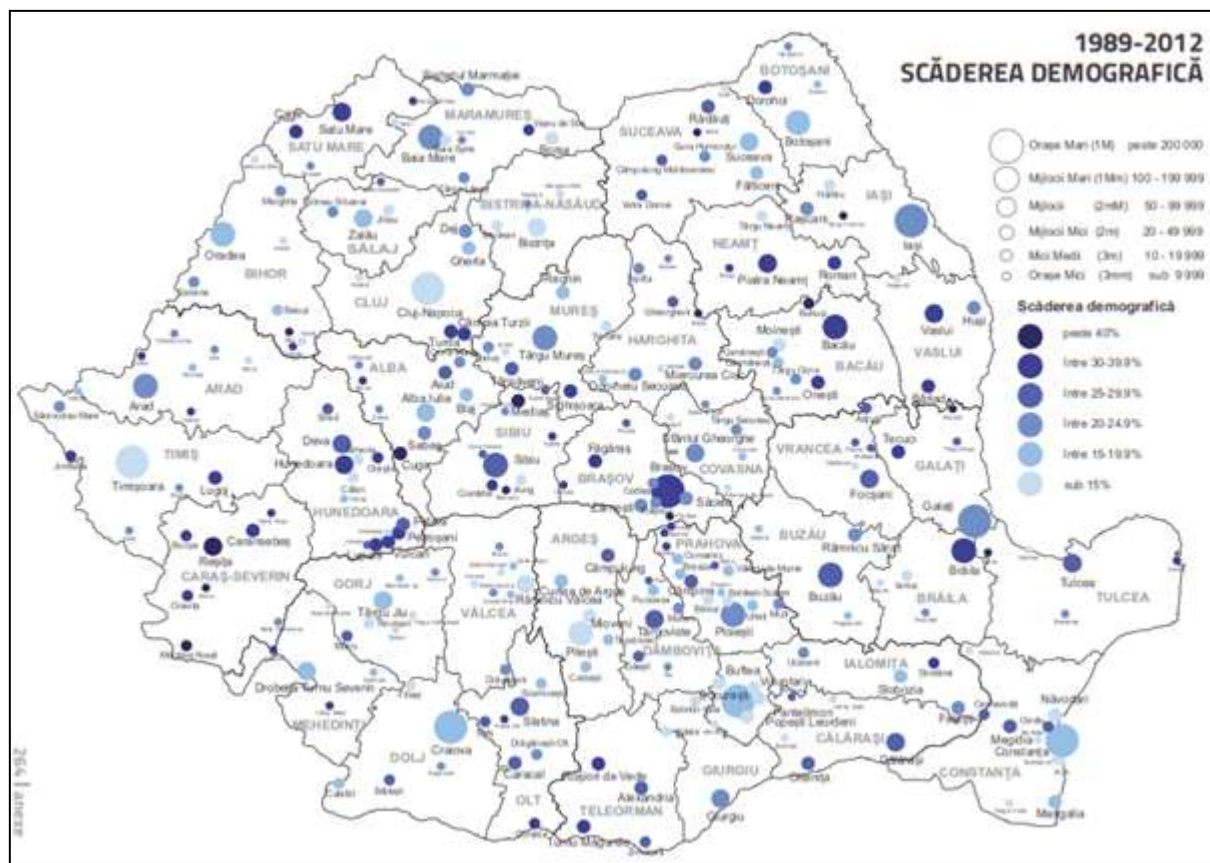

Fig. nr. 20: Descreșterea demografică urbană în intervalul 1989-2012³⁶

Imaginea de mai sus indică și o localizare mai puternică a fenomenului în centrul Transilvaniei și vestul Moldovei, cele mai puternic afectat fiind județele puternic industrializate precum: Bacău, Brașov, Caraș-Severin, Hunedoara, Olt, Neamț, dar și unele afectate de fenomenele îmbătrânirii sau migrației externe precum Sibiu, Satu Mare, Teleorman.

La nivelul celor **103 de municipii** se constată scăderi în **98** dintre ele, **61 cu o pierdere relativă medie de peste 10%** și o pierdere totală de populație de peste 670.000 de locuitori. Sunt de asemenea **29 de municipii care au o pierdere totală de populație în valoare absolută, de peste 10.000 de locuitori fiecare**. Dintre municipiile cu pierderi foarte mari se remarcă Mediaș cu peste 30.000 locuitori, Brașovul cu peste 70.000 de locuitori și Bucureștiul cu peste 120.000 de locuitori.

Se propune ca municipiile cu scăderi de peste 10% a populației și / sau cu pierderi mai mari de 10.000 locuitori să fie declarate „**municipii în contracție**” (49), iar cele cu scăderi de peste 20% a populației și / sau cu pierderi mai mari de 20.000 locuitori să fie declarate „**municipii în contracție accelerată**” (20). Capitala țării, deși a pierdut peste 120.000 de locuitori, are un procent de doar 6%, deci se situează în categoria orașelor în contracție.

Desigur analiza ar trebui nuanțată și corelată cu evoluția economică a municipiilor respective, unele dintre ele având o dinamică pozitivă în plan economic și al investițiilor, iar pierderea de

³⁶ Ilinca Păun Constantinescu 2013, Shrinking cities în România, o abordare contemporană a contracției și declinului urban, (teză de doctorat),

populație în nucleul urban se regăsește de multe ori în centura de comune / orașe periurbane (cazul Bucureștiului, Timișoarei, Brașovului, Ploieștiului etc.).

Tabel nr. 15: Lista municipiilor cu scăderi de peste 10% în intervalul 1990-2012.

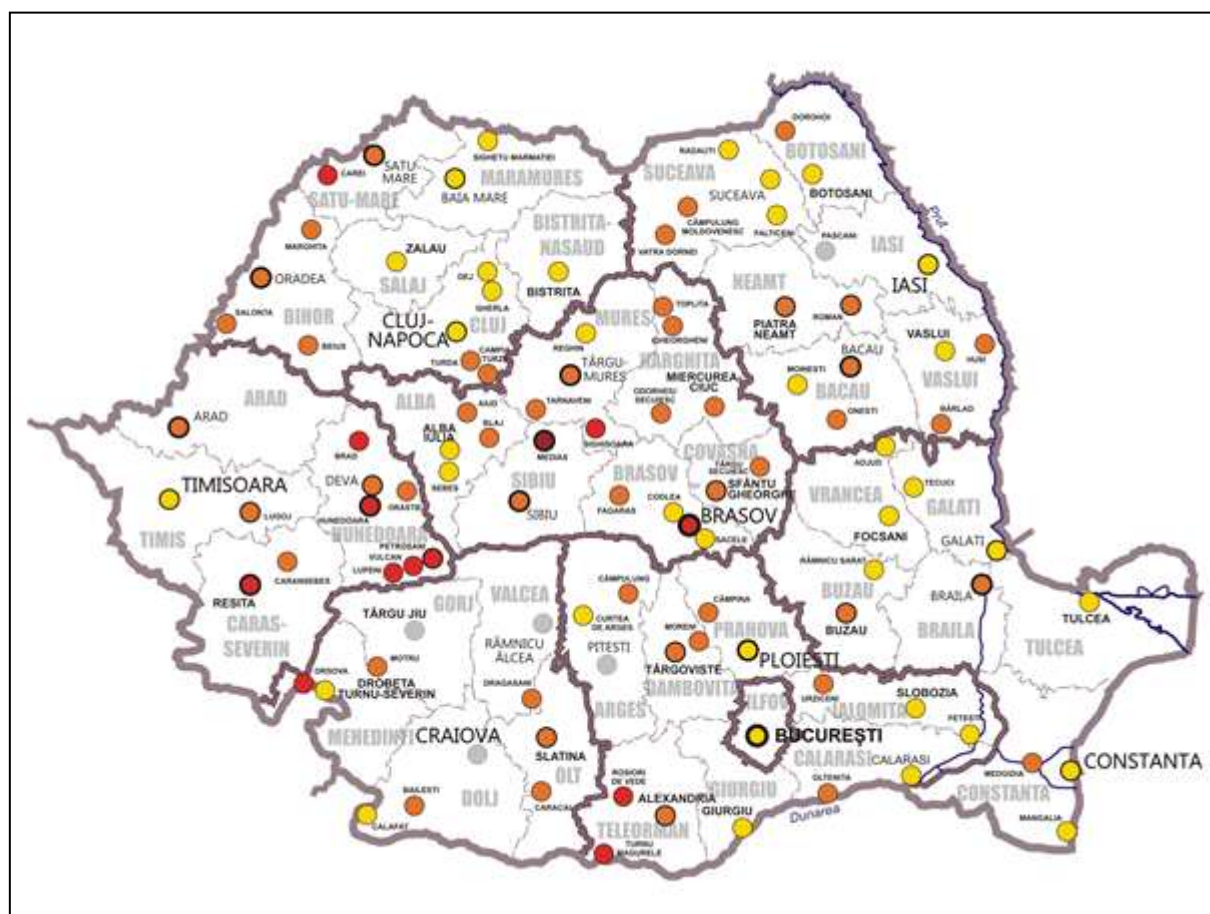
Nr. crt.	Denumire municipiu	2012-1990*	%
1	MEDIAS	-23412	-31,08
2	RESITA	-29381	-26,49
3	CAREI	-7373	-25,21
4	ORSOVA	-4069	-24,85
5	HUNEDOARA	-21878	-24,19
6	TURNU MAGURELE	-8511	-23,45
7	VULCAN	-8335	-23,04
8	BRAD	-4518	-22,62
9	BRASOV	-76202	-21,63
10	ROSIORI DE VEDE	-8051	-21,41
11	PETROSANI	-11285	-21,30
12	SIGHISOARA	-8397	-20,94
13	CARANSEBES	-7038	-19,99
14	SATU MARE	-27534	-19,96
15	TARNAVENI	-6230	-19,88
16	FAGARAS	-8963	-19,42
17	LUGOJ	-10521	-19,17
18	DEVA	-14920	-18,47
19	OLTENITA	-6024	-18,32
20	SALONTA	-4032	-18,24
21	CAMPULUNG	-7900	-18,21
22	ALEXANDRIA	-10420	-17,65
23	GHEORGHENI	-4212	-17,64
24	TARGU SECUIESC	-4059	-17,05
25	ROMAN	-13149	-16,78
26	ONESTI	-9724	-16,76
27	CAMPULUNG OLDOVENESC	-3843	-16,63
28	MIERCUREA CIUC	-8034	-16,29
29	SFANTU GHEORGHE	-11720	-16,09
30	AIUD	-4828	-15,84
31	BLAJ	-3779	-15,55
32	SIBIU	-28376	-15,54
33	ARAD	-29809	-15,38
34	TOPLITA	-2663	-14,86
35	LUPENI	-4835	-14,64
36	BAILESTI	-3242	-14,35
37	VATRA DORNEI	-2722	-14,35
38	MEDGIDIA	-7313	-14,34
39	ORASTIE	-3505	-14,20
40	ODORHEIU SECUIESC	-6032	-14,18
41	CARACAL	-5620	-14,09
42	TARGU MURES	-22938	-13,82
43	TARGOVISTE	-13943	-13,76
44	BEIUS	-1641	-12,93
45	BRAILA	-30707	-12,87
46	MORENI	-2927	-12,80
47	CAMPIA TURZII	-3809	-12,74

Nr. crt.	Denumire municipiu	2012-1990*	%
48	SLATINA	-10684	-12,23
49	MOTRU	-3064	-12,21
50	MARGHITA	-2324	-12,13
51	TURDA	-7367	-11,56
52	BARLAD	-8694	-11,34
53	BACAU	-22003	-11,24
54	CAMPINA	-4580	-11,22
55	BUZAU	-16093	-11,01
56	DOROHOI	-3553	-10,87
57	ORADEA	-23869	-10,46
58	HUSI	-3355	-10,42
59	DRAGASANI	-2297	-10,35
60	URZICENI	-1948	-10,28
61	PIATRA NEAMT	-11893	-10,14
Total		-670148	

*notă – cu culori sunt marcate municipiile care au pierdut peste 10.000, respectiv peste 20.000 de locuitori în intervalul analizat.

Tabel nr. 16: Lista municipiilor cu pierderi de peste 10.000 locuitori în intervalul 1990-2012.

Nr. crt.	Denumire municipiu	2012-1990	%
1	BUCUREȘTI	-121235	-5,93
2	BRASOV	-76202	-21,63
3	BRAILA	-30707	-12,87
4	ARAD	-29809	-15,38
5	RESITA	-29381	-26,49
6	SIBIU	-28376	-15,54
7	SATU MARE	-27534	-19,96
8	ORADEA	-23869	-10,46
9	MEDIAS	-23412	-31,08
10	PLOIESTI	-23039	-9,26
11	TARGU MURES	-22938	-13,82
12	BACAU	-22003	-11,24
13	HUNEDOARA	-21878	-24,19
14	TIMISOARA	-18185	-5,60
15	GALATI	-17883	-5,86
16	IASI	-17351	-5,19
17	BUZAU	-16093	-11,01
18	DEVA	-14920	-18,47
19	BAIA MARE	-14795	-9,73
20	CLUJ-NAPOCA	-14173	-4,44
21	TARGOVISTE	-13943	-13,76
22	CONSTANTA	-13455	-4,31
23	ROMAN	-13149	-16,78
24	PIATRA NEAMT	-11893	-10,14
25	SFANTU GHEORGHE	-11720	-16,09
26	PETROSANI	-11285	-21,30
27	SLATINA	-10684	-12,23
28	LUGOJ	-10521	-19,17
29	ALEXANDRIA	-10420	-17,65
Total		-700853	

Dinamica populației 1990-2012

Variație procentuală

- Scadere cu peste 30% (1)
- Scadere între 20% și 30% (11)
- Scadere între 10% și 20% (49)
- Scadere între 0% și 10% (37)
- Creștere procentuală a populației (5)

Variație absolută

- Scadere cu peste 30.000 loc. (2)
- Scadere între 20.000 - 30.000 loc. (11)
- Scadere între 10.000 - 20.000 loc. (16)
- Scadere sub 10.000 loc. (69)
- Creștere a populației (5)

Fig. nr. 21: Descreșterea demografică a municipiilor în intervalul 1989-2012

La nivelul celor **217 orașe** se constată scăderi în 159 dintre ele, **85 având o pierdere relativă medie de peste 10%** și o pierdere totală de populație de cca. 200.000 de locuitori. Sunt de asemenea **41 de orașe care au înregistrat pierderi de populație de peste 2.000 de locuitori fiecare**. Dintre orașele cu pierderi foarte mari se remarcă Cugir, Bălan, Moldova Nouă, Vișeu de Sus, Bocșa, Cislădie cu pierderi de peste 5.000 de locuitori.

Se propune ca orașele cu scăderi de peste 10% a populației și / sau cu pierderi mai mari de 2.000 locuitori să fie declarate „**orașe în contracție**” (88), iar cele cu scăderi de peste 20% a populației și / sau cu pierderi mai mari de 5.000 locuitori să fie declarate „**orașe în contracție accelerată**” (35). Majoritatea acestor orașe sunt orașe cu profil monoindustrial, dezvoltate în

perioada industrializării forțate. Fac excepție o serie de orașe – stațiuni, afectate în general de un proces accelerat de îmbătrânire (Azuga, Bușteni, Predeal, Sinaia, Sovata etc.).

Tabel nr. 17: Lista orașelor cu pierderi de peste 10% în intervalul 1990-2012.

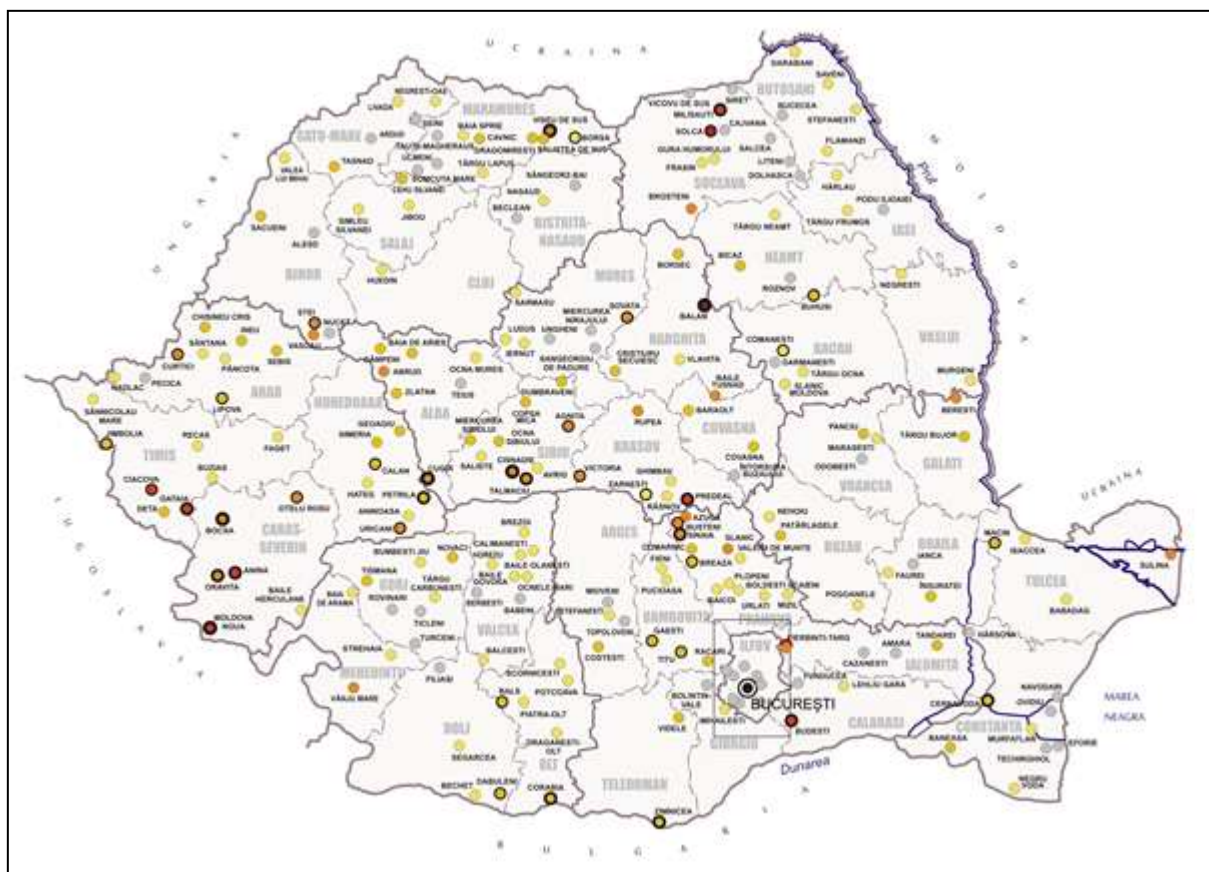
Nr. crt.	Denumire oraș	2012-1990*	%
1	BALAN	-7825	-52,04
2	SOLCA	-2189	-45,15
3	PREDEAL	-3010	-36,86
4	MILSAUTI	-3053	-36,06
5	MOLDOVANOUA	-7238	-36,05
6	ANINA	-4533	-34,89
7	CIACOVA	-2676	-34,41
8	BUDESTI	-3548	-33,16
9	GATAIA	-3024	-32,77
10	TALMACIU	-3244	-29,75
11	SINAIA	-4504	-28,36
12	CUGIR	-9660	-27,51
13	SULINA	-1600	-27,49
14	VISEUDESUS	-5959	-26,87
15	AZUGA	-1716	-26,15
16	CISNADIE	-5738	-26,13
17	BAILETUSNAD	-549	-26,12
18	FIERBINTI-TARG	-1614	-26,07
19	CURTICI	-2857	-25,96
20	BOCSA	-5789	-25,49
21	STEI	-2702	-25,16
22	SOVATA	-2976	-24,09
23	VASCAU	-811	-23,76
24	URICANI	-2801	-23,48
25	VICTORIA	-2566	-23,28
26	VANJUMARE	-1865	-23,21
27	BUSTENI	-2994	-23,14
28	BROSTENI	-1835	-22,79
29	ORAVITA	-3525	-21,96
30	SLANIC	-1800	-21,95
31	RUPEA	-1550	-21,84
32	ABRUD	-1529	-21,41
33	AGNITA	-2972	-21,40
34	BERESTI	-804	-20,14
35	OTELUROSU	-2937	-20,13
36	LIPOVA	-2637	-19,54
37	BAIADEARIES	-997	-19,43
38	RACARI	-1584	-19,39
39	MIERCUREASIBIULUI	-1028	-19,39
40	CEHUSILVANIEI	-1821	-19,05
41	BORSEC	-621	-18,63
42	ZIMNICEA	-3241	-18,06
43	JIMBOLIA	-2596	-17,98
44	CERNAVODA	-3963	-17,76
45	DUMBRAVENI	-1708	-17,29
46	CAVNIC	-1067	-17,17
47	TITU	-2050	-16,93

Nr. crt.	Denumire oraș	2012-1990*	%
48	CORABIA	-3788	-16,75
49	CHISINEU-CRIS	-1638	-16,61
50	MACIN	-2114	-16,46
51	INEU	-1850	-16,32
52	COPSAMICA	-1059	-15,82
53	TASNAD	-1697	-15,47
54	CALAN	-2306	-15,38
55	CAMPENI	-1359	-15,29
56	PETRILA	-4255	-14,87
57	SEBIS	-1073	-14,81
58	DRAGOMIRESTI	-543	-14,62
59	PATARLAGELE	-1315	-14,53
60	DABULENI	-2095	-14,44
61	ZLATNA	-1317	-14,03
62	SALISTEADESUS	-809	-13,91
63	BICAZ	-1329	-13,79
64	DETA	-1042	-13,67
65	GAESTI	-2343	-13,60
66	PANCIU	-1349	-13,55
67	COVASNA	-1676	-13,15
68	INSURATEI	-1039	-12,96
69	BARAOLT	-1376	-12,90
70	BUHUSI	-2846	-12,80
71	TANDAREI	-1921	-12,74
72	NOVACI	-855	-12,60
73	BANEASA	-771	-12,28
74	COSTESTI	-1465	-12,23
75	BALS	-2849	-12,14
76	TISMANA	-1028	-11,88
77	SIMERIA	-1744	-11,58
78	CRISTURUSECUIESC	-1320	-11,37
79	OCNASIBIULUI	-522	-11,06
80	VIDELE	-1427	-11,01
81	BREAZA	-2086	-10,78
82	TARGUBUJOR	-895	-10,70
83	GEOAGIU	-656	-10,52
84	SACUENI	-1362	-10,32
85	COMARNIC	-1473	-10,28
Total		-197898	

*notă – cu culori sunt marcate municipiile care au pierdut peste 10.000, respectiv peste 20.000 de locuitori în intervalul analizat.

Tabel nr. 18: Lista orașelor cu pierderi de peste 2.000 locuitori în intervalul 1990-2012.

Nr. crt.	Denumire oraș	2012-1990	%
1	CUGIR	-9660	-27,51
2	BALAN	-7825	-52,04
3	MOLDOVANOUA	-7238	-36,05
4	VISEUDESUS	-5959	-26,87
5	BOCSA	-5789	-25,49
6	CISNADIE	-5738	-26,13
7	ANINA	-4533	-34,89
8	SINAIA	-4504	-28,36
9	PETRILA	-4255	-14,87
10	CERNAVODA	-3963	-17,76
11	CORABIA	-3788	-16,75
12	BUDESTI	-3548	-33,16
13	ORAVITA	-3525	-21,96
14	TALMACIU	-3244	-29,75
15	ZIMNICEA	-3241	-18,06
16	MILISAUTI	-3053	-36,06
17	GATAIA	-3024	-32,77
18	PREDEAL	-3010	-36,86
19	BUSTENI	-2994	-23,14
20	SOVATA	-2976	-24,09
21	AGNITA	-2972	-21,40
22	OTELUROSU	-2937	-20,13
23	CURTICI	-2857	-25,96
24	BALS	-2849	-12,14
25	BUHUSI	-2846	-12,80
26	URICANI	-2801	-23,48
27	STEI	-2702	-25,16
28	CIACOVA	-2676	-34,41
29	LIPOVA	-2637	-19,54
30	JIMBOLIA	-2596	-17,98
31	ZARNESTI	-2595	-9,23
32	VICTORIA	-2566	-23,28
33	GAESTI	-2343	-13,60
34	BORSA	-2323	-7,57
35	CALAN	-2306	-15,38
36	SOLCA	-2189	-45,15
37	MACIN	-2114	-16,46
38	COMANESTI	-2113	-8,39
39	DABULENI	-2095	-14,44
40	BREAZA	-2086	-10,78
41	TITU	-2050	-16,93
Total		-144520	

Dinamica populatiei 1990-2012

Variatie procentuala

- Scadere cu peste 50% (1)
- Scadere intre 40% si 50% (1)
- Scadere intre 30% si 40% (7)
- Scadere intre 20% si 30% (26)
- Scadere intre 10% si 20% (50)
- Scadere intre 0% si 10% (74)
- Crestere procentuala a populatiei (58)

Variatie absoluta

- Scadere cu peste 5.000 loc. (6)
- Scadere intre 3.000 - 5.000 loc. (12)
- Scadere intre 2.000 - 3.000 loc. (23)
- Scadere sub 2.000 loc. (118)
- Crestere a populatiei (58)

Fig. nr. 22: Descreșterea demografică a orașelor în intervalul 1989-2012

Se pot observa o serie de zone cu scăderi mai inportante precum: Valea Prahovei, nordul Maramureșului și Sucevei, sud – vestul Banatului, sudul Transilvaniei și unele orașe dunărene.

j. Introducerea categoriei de comune în declin demografic

La nivelul anului 1990, populația rurală totală era de 10.858714 locuitori. La 1 ianuarie 2014, statistica INS indică o populație de 9.598.515, respectiv o pierdere de peste 1,250 mii locuitori. Trebuie însă subliniat că pierderea reală este mai mică, deoarece peste 500.000 de locuitori reprezintă populația orașelor noi declarate ca atare după anul 1990.

Diferența reală de populație la nivelul anului 2012 este următoarea:

- Populație rurală 1990 - 10.858714 locuitori
- Populație rurală 2012 – 9.618.389 locuitori
- Populația celor 60 de orașe noi 2012 – 531.598 locuitori
- Pierdere populație rurală 1990 – 2012 – 708.727 locuitori, respectiv 6,5% din total populație rurală 1990.

Tabelul de mai jos indică evoluția populației rurale pe regiuni de dezvoltare și scăderea relativă a acesteia (fără luarea în considerare a populației din noile centre urbane). Se observă diminuarea semnificativă a populației rurale în regiunea București – Ilfov, respectiv în județul Ilfov, explicabilă prin transformarea a 7 comune în orașe (Bragadiru, Chitila, Otopeni, Măgurele, Pantelimon, Popești-Leordeni, Voluntari) însumând o populație de peste 125.000 locuitori. O scădere importantă a populației rurale se observă în Regiunea sud-vest unde au apărut 8 noi orașe cu cca. 60.000 de locuitori, care nu acoperă însă o pierdere globală de populație de peste 250.000 de locuitori.

Declinul real al populației rurale este mai mic decât cel general, la nivel național de 7,99%. Declinul relativ al populației rurale este de 11,43%, cel real fiind de 6,5%. Declinul relativ al populației urbane este de 4,99%, dar cel real este mul mai mare, de 13,59%³⁷.

Tabel nr. 19: Populația rurală pe regiuni de dezvoltare în intervalul 1990-2012

Regiuni de dezvoltare	Anul 1990	Anul 2012	%
	Număr persoane	Număr persoane	
TOTAL populație	23211395	21355849	92,01
Regiunea NORD-VEST	2983614	2712188	90,90
Regiunea CENTRU	2860490	2519787	88,09
Regiunea NORD-EST	3781932	3700695	97,85
Regiunea SUD-EST	2980559	2791190	93,65
Regiunea SUD-MUNTENIA	3619796	3239247	89,49
Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	2325037	2264865	97,41
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	2461463	2220224	90,20
Regiunea VEST	2198504	1907653	86,77
TOTAL mediul rural	10858714	9618389	88,58
Regiunea NORD-VEST	1458726	1270353	87,09
Regiunea CENTRU	1131230	1029435	91,00
Regiunea NORD-EST	2190440	2105157	96,11
Regiunea SUD-EST	1358279	1256871	92,53
Regiunea SUD-MUNTENIA	2194952	1897895	86,47
Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	260223	192590	74,01
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	1416513	1152595	81,37
Regiunea VEST	848351	713493	84,10

³⁷ Declinul real ține cont de declararea a 60 de comune ca orașe după 1990. Declinul real se referă la pierderea totală de populație. Scăderea relativă reprezintă o valoare procentuală a scăderii în raport cu anul de referință.

Conform analizelor elaborate în etapa a II-a studiului, un număr de 174 de comune din 30 de județe au suferit scăderi de peste 30% în intervalul 1991 – 2012; dintre acestea în 7 comune scăderile au fost de peste 50%. Aceste analize au ținut cont de fragmentarea administrativă (divizarea comunelor). Rezultatele pot fi urmărite în tabelul de mai jos:

Tabel nr. 20: Comune cu scăderi ale populației de peste 30% în intervalul 1991– 2012

Județ	Nr. crt.	Comuna	Scăderi > 50%	Nr. crt.	Comuna	Scăderi între 30-50%
Alba				1.	PONOR	-48.6
				2.	MOGOS	-47.7
				3.	RAMET	-47.3
				4.	CERU-BACAINȚI	-47.3
				5.	OHABA	-45.8
				6.	INTREGALDE	-42.9
				7.	ALMASU MARE	-41.9
				8.	OCOLIS	-40.7
				9.	FARAU	-37.7
				10.	LIVEZILE	-35.4
				11.	VIDRA	-35.1
				12.	SCARISOARA	-32.3
				13.	POSAGA	-30.5
Arad				14.	HALMAGEL	-40.2
				15.	PLESCUTA	-37.5
Argeș				16.	UDA	-40.6
				17.	COCU	-37.8
				18.	TEIU	-37.0
				19.	MIROSI	-34.2
				20.	DAMBOVICIOARA	-33.4
				21.	ROCIU	-32.3
				22.	UNGHENI	-32.3
				23.	HARSESTI	-32.2
				24.	CIOMAGESTI	-31.2
				25.	NUCSOARA	-30.9
				26.	RECEA	-30.8
			27.	NEGRASI	-30.4	
Bihor				28.	SINTEU	-38.8
				29.	DERNA	-33.8
				30.	CRISTIORU DE JOS	-31.4
				31.	DIOSIG	-30.8
				32.	CARPINET	-30.0
Bistrița-Năsăud				33.	COSBUC	-45.9
				34.	CETATE	-45.8
				35.	TARLISUA	-35.6
				36.	CAIANU MIC	-33.0
				37.	MICESTII DE CAMPIE	-32.0
				38.	URMENIS	-30.8
Botoșani				39.	VIISOARA	-30.4
Brașov				40.	FUNDATA	-44.8
Buzău				41.	PARDOSI	-40.4
				42.	CHILIILE	-37.6
				43.	BLAJANI	-32.9
				44.	ODAILI	-31.7
Călărași				45.	GURBANESTI	-30.3
Caraș-	1.	BREBU NOU	-86.4	46.	SASCA MONTANA	-43.2

Județ	Nr. crt.	Comuna	Scăderi > 50%	Nr. crt.	Comuna	Scăderi între 30-50%
Severin				47.	VALIUG	-38.9
				48.	CARBUNARI	-34.8
				49.	COPACELE	-32.8
				50.	GARNIC	-32.8
				51.	MEHADICA	-30.8
				52.	SOPOTU NOU	-30.7
				53.	RAMNA	-30.5
				54.	ZORLENTU MARE	-30.5
Cluj				55.	RISCA	-40.9
				56.	AITON	-40.8
				57.	PALATCA	-38.9
				58.	BELIS	-38.0
				59.	SANMARTIN	-37.4
				60.	PLOSCOS	-34.8
				61.	MARGAU	-34.6
				62.	VALEA IERII	-34.3
				63.	SACUIEU	-32.5
				64.	CORNESTI	-32.2
				65.	MANASTIRENI	-30.8
				66.	ALUNIS	-30.6
				67.	MARISEL	-30.1
Constanța				68.	TARGUSOR	-48.1
				69.	MERENI	-45.7
				70.	DUMBRAVENI	-39.3
				71.	GHINDARESTI	-34.9
Dâmbovița			72.	DARMANESTI	-45.2	
Galați			73.	NAMOLOASA	-30.4	
Giurgiu				74.	RASUCENI	-41.2
				75.	STOENESTI	-38.1
				76.	IEPURESTI	-33.7
				77.	IZVOARELE	-32.4
				78.	SCHITU	-30.3
				79.	TOPORU	-30.2
Hunedoara	2.	BUNILA	-54.5	80.	BALSA	-49.1
	3.	BULZESTII DE SUS	-51.4	81.	BATRANA	-48.1
	4.	LUNCA CERNII DE JOS	-50.2	82.	CERBAL	-47.9
				83.	GHELARI	-45.8
				84.	BLAJENI	-39.7
				85.	VORTA	-38.8
				86.	LELESE	-35.4
				87.	RACHITOVA	-32.6
				88.	BUCES	-32.3
				89.	DENSUS	-30.5
				90.	TOPLITA	-30.1
Maramureș				91.	BOTIZA	-36.2
				92.	BAITA DE SUB CODRU	-34.7
				93.	BAIUT	-31.6
				94.	BICAZ	-31.1
Mehedinți				95.	PADINA	-44.7
				96.	BALTA	-42.3
				97.	CIRESU	-40.7

Județ	Nr. crt.	Comuna	Scăderi > 50%	Nr. crt.	Comuna	Scăderi între 30-50%
				98.	LIVEZILE	-40.0
				99.	VLADAIA	-39.6
				100.	PODENI	-37.7
				101.	BALA	-37.6
				102.	PRUNISOR	-37.5
				103.	POROINA MARE	-36.2
				104.	GRECI	-34.8
				105.	STANGACEAUA	-34.6
				106.	DUBOVA	-34.1
				107.	BACLES	-33.5
				108.	OPRISOR	-31.6
				109.	DUMBRAVA	-31.3
			110.	BREZNITA-MOTRU	-31.2	
			111.	PRISTOL	-30.8	
			112.	HUSNICIOARA	-30.8	
Olt				113.	RADOMIREȘTI	-35.0
				114.	SEACA	-33.7
				115.	BARASTI	-33.5
				116.	STOICANESTI	-32.6
				117.	LELEASCA	-31.5
Prahova				118.	JUGURENI	-40.0
				119.	LAPOS	-34.0
				120.	TATARU	-33.9
				121.	SALCIA	-33.2
				122.	ARICESTII ZELETIN	-31.9
Sălaj				123.	ZALHA	-44.2
				124.	GARBOU	-36.7
				125.	NUSFALAU	-36.3
				126.	ALMASU	-35.7
				127.	LETCA	-32.6
				128.	POIANA BLENCHII	-31.7
				129.	BABENI	-31.6
				130.	CARASTELEC	-31.0
Satu Mare				131.	CEHAL	-42.0
				132.	HOMOROADE	-32.6
				133.	POMI	-31.8
Sibiu			134.	PAUCA	-39.4	
Suceava	5.	ILISEȘTI	-56.8			
Teleorman				135.	SLOBOZIA MANDRA	-30.9
				136.	SUHAIA	-30.8
				137.	NECSEȘTI	-42.4
				138.	SACENI	-39.3
				139.	CIUPERCENI	-37.5
				140.	CALMATUIU	-37.2
				141.	BUJORENI	-35.7
				142.	SCURTU MARE	-35.6
				143.	CIOLANESTI	-35.3
				144.	TRAIAN	-34.6
				145.	RASMIREȘTI	-33.6
				146.	SARBENI	-33.6
				147.	TRIVALEA-MOSTENI	-33.4
				148.	RADOIESTI	-33.1

Județ	Nr. crt.	Comuna	Scăderi > 50%	Nr. crt.	Comuna	Scăderi între 30-50%
				149.	CALMATUIU DE SUS	-32.9
				150.	SALCIA	-32.3
				151.	BALACI	-32.2
				152.	GALATENI	-32.2
				153.	TALPA	-30.5
				154.	DIDESTI	-30.2
				155.	SFINTESTI	-30.1
				156.	CRANGENI	-30.0
Timiș				157.	TOMESTI	-32.5
				158.	BOGDA	-30.7
Tulcea	6.	IZVOARELE	-55.9	159.	C.A. ROSETTI	-36.5
				160.	CARCALIU	-32.4
				161.	SLAVA CERCHEZA	-32.1
				162.	STEJARU	-30.4
Vâlcea	7.	BOISOARA	-51.2	163.	VOINEASA	-35.7
				164.	LADESTI	-34.1
				165.	MADULARI	-33.4
Vaslui			166.	BLAGESTI	-30.1	
Vrancea			167.	PALTIN	-46.5	

Sursa date: INS Tempo on-line și calcule personale

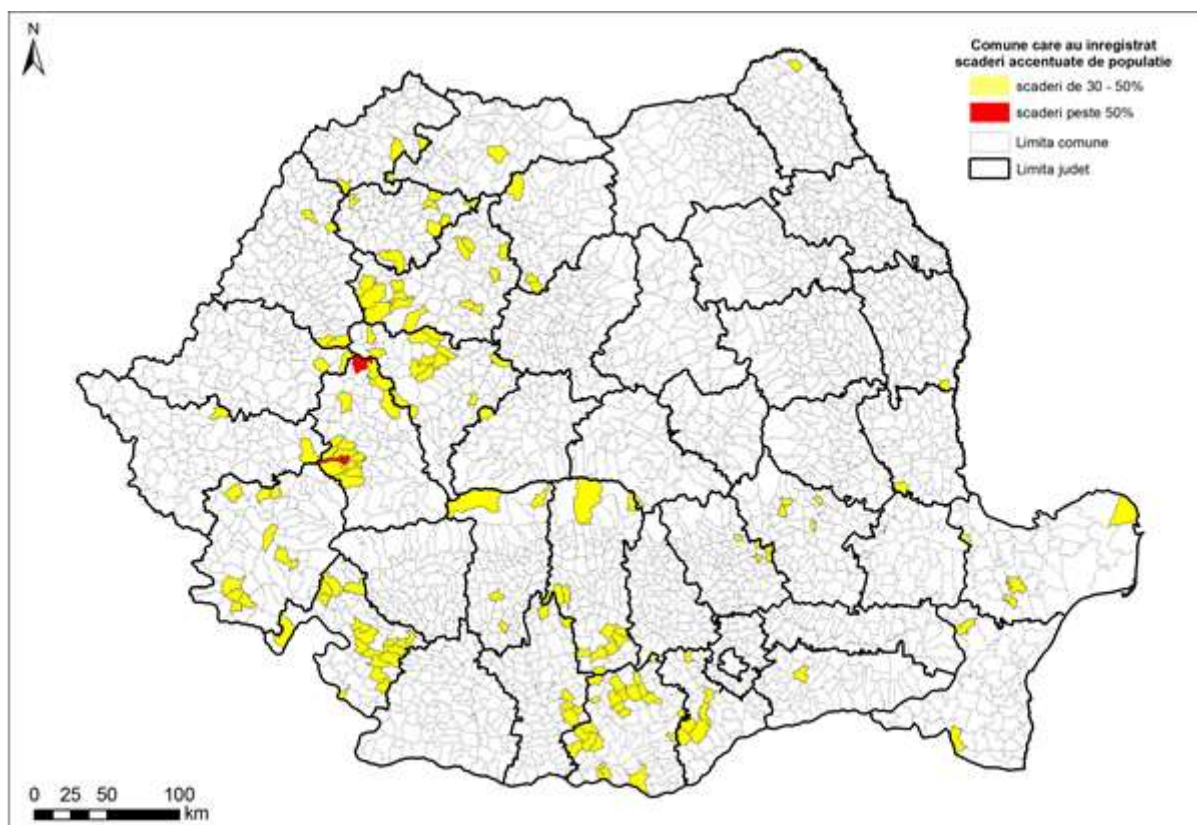

Fig. nr. 23: Distribuția teritorială a comunelor cu scăderi de peste 30% în intervalul 1991-2012 (ține cont de fragmentarea administrativă)

Politicile rurale în cazul comunelor cu pierderi mari de populație trebuie orientate spre asigurarea serviciilor de proximitate necesare, dar mai ales către cuprinderea acestora în zone funcționale (urbane sau rurale) care să asigure o optimizare a funcționării serviciilor teritoriale (extra-locale) și un acces mai bun la locuri de muncă în sectoarele secundar și terțiar.

k. Introducerea unui sistem de evaluare / monitorizare a nivelului de echipare tehnică a localităților după rolul teritorial și corelarea cu politicile guvernamentale / locale

Pentru asigurarea unui standard de calitate corespunzător rolului teritorial al localităților urbane și rurale organizate pe cele 8, respectiv 3 categorii, se propune stabilirea unui sistem de criterii și indicatori – țintă care să fie monitorizați prin intermediul **Observatorului Teritorial**. Indicatorii propuși trebuie să ofere o imagine asupra nivelului de echipare al localității, al calității locuirii și mediului de viață și al profilului economic.

Se pornește de la principiul că **trebuie să existe o anumită corelare între rolul, funcțiile și importanța teritorială a unei localități și un anumit nivel al echipării tehnice și al ocupării forței de muncă**. Se poate vorbi despre stabilirea unor standarde de echipare și dezvoltare economică care să permită o monitorizare a stării localităților și adaptarea politicilor de dezvoltare urbană și rurală în consecință.

În vederea implementării sistemului sunt necesare următoarele acțiuni:

- inițierea unui proiect pilot la nivelul unui județ pentru verificarea sistemului de indicatori și organizarea de observatoare teritoriale la nivel zonal; studiul pilot va permite validarea sistemului de indicatori și a standardelor de echipare și dezvoltare economică
- validarea sistemului de indicatori și asigurarea bazei de cercetare statistică la nivel de localitate
- formarea personalului calificat la nivel local, pentru cercetarea statistică
- formarea rețelei de observatoare teritoriale

Sunt de asemenea necesare următoarele precizări:

- actualul sistem de cercetare statistică nu asigură obținerea de indicatori la nivel de localitate cu excepția datelor privitoare la populație, locuințe și ocupare colectate la recensămintele populației și locuințelor;
- la nivel european există o structură amplă de indicatori la nivel local și care sunt utilizați în cadrul Auditului Urban efectuat pe eșantioane de orașe europene la intervale de 3 ani începând cu anul 2003³⁸;

³⁸ Urban Audit reprezintă o colecție de date statistice, realizată de EUROSTAT, care măsoară calitatea vieții urbane în orașe europene pe 3 niveluri: aria urbană (LUZ – large urban zone), orașul propriu-zis, districte urbane (SCD – sub-city districts). Pentru unele orașe a fost utilizat și un al 4-lea nivel, cel central – nucleul / zona centrală. Urban Audit a debutat cu o etapă pilot în 1999 și a fost urmat de 4 etape succesive în 2003, 2006, 2009 și 2011 (date în curs de procesare). Cuprinde pentru 300 de indicatori organizați pe 9 domenii după cum urmează: demografie, social, economie, activism civic, educație, mediu, transport, societatea informatică, cultură și recreere. În detaliu:

- Demografia: populație, naționalitate, structura pe gospodării
- Social: locuire, sănătate, infraționalitate
- Economie: piața muncii, activități economice, venituri / sărăcie

- doar 14 orașe din România au fost cuprinse în Auditul urban: București, Alba-Iulia, Arad, Bacău, Brăila, Călărași, Cluj Napoca, Craiova, Giurgiu, Oradea, Piatra Neamț, Sibiu, Târgu Mureș și Timișoara;
- pentru a putea avea o imagine corectă a dezvoltării localităților din România este necesară o adaptare a sistemului statistic la nivel de UAT și localitate cu nivelul cercetării statistice europene.

Criteriile propuse pentru monitorizarea dezvoltării localităților vor fi diferențiate pentru localitățile urbane (din orașe și municipii) și pentru cele rurale (din comune) și vor urmări cu precădere aspecte privind nivelul de echipare tehnică și dezvoltare economică, dar și aspecte care pot descrie calitatea vieții urbane, precum calitatea locuirii, stare mediului, nivelul de trai. Se propun următoarele criterii și indicatori pentru **mediul urban**:

- **economic:** forța de muncă salarială în sectoarele secundar și terțiar, activismul antreprenorial
- **echiparea tehnică** a centrelor urbane: echiparea cu rețele de distribuție a apei, rețele de canalizare și procentul străzilor modernizate
- **locuirea:** locuințe cu instalații sanitare
- **starea mediului:** epurarea apelor uzate menajere, suprafața spațiilor verzi
- **nivelul de trai:** venitul mediu în gospodărie, indicele de motorizare, gospodărie cu PC

Pentru **mediul rural** se propune un număr mai redus de criterii cu privire la echipare tehnică, locuire și starea mediului.

De asemenea având în vedere rolul teritorial al localităților, este necesară o **poziționare adecvată a acestora în raport cu căile de comunicație și sistemele de transport**. Localitățile cuprinse în categoriile I și II trebuie să fie conectate la rețele majore de transport europene și internaționale, rutiere, feroviare și aeriene, iar localitățile cuprinse în categoriile III, IV și V trebuie să fie conectate la rețelele majore de transport la nivel național, rutiere și feroviare.

Toate **localitățile urbane cu rol de reședință** trebuie să fie conectate la rețeaua națională principală de drumuri naționale și județene și să la rețeaua feroviară în limita maximă a 1-1,5 ore deplasare cu un mijloc de transport în comun.

Pentru **categoria de localități rurale** cu rol zonal (I-R) se propun condiții similare cu categoria VI – urban. Pentru categoriile de localități rurale II-R și III-R se propune a se asigura conectarea în rețeaua rutieră de nivel județean, respectiv local. Pentru categoria II-R accesul la o autogară sau haltă feroviară în limita a 1 oră de deplasare, este necesar.

- Activism civic: activism civic, administrație locală
- Educație: infrastructuri pentru educație, niveluri de calificare
- Mediu: climă, calitatea aerului / zgomot, apa, salubritatea, utilizarea terenurilor
- Transport: modele de transport
- Societatea informatică: utilizatori și infrastructură, e-guvernare, sector TIC
- Cultură și recreere: cultură și recreere, turism.

Sursa: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/region_cities/city_urban/urban_audit_data_collections

Tabel nr. 21: Categoriile de localități și accesibilitatea în sistemul de căi de comunicații și transport

Nr. crt.	Categorii	Localități urbane (număr)	Importanță și rol teritorial	Accesibilitate în sistemul de transport
1.	I	capitala țării (1)	națională și europeană	Autostradă Magistrală feroviară Aeroport internațional Gară, autogară ³⁹ Acces la un port fluvial în limita a 60km Noduri intermodale ⁴⁰
2.	II	municipii reședință de județ (5)	națională, transnațională, macro-regională poli secundari la nivel național; poli regionali principali	Autostradă Magistrală feroviară Aeroport internațional Gară, autogară Noduri intermodale
3.	III	municipii reședință de județ (18)	regională, transfrontalieră și județeană poli regionali secundari	Autostradă Magistrală feroviară Aeroport Gară, autogară Noduri intermodale
4.	IV	municipii reședință de județ (17)	județeană, transfrontalieră poli principali la nivel județean	Drum expres, DN Aeroport la 100km Magistrală feroviară Gară, autogară Noduri intermodale
5.	V	municipii (40)	județeană și zonală la nivel de județ sau inter-județean poli secundari la nivel județean	Drum expres, DN Aeroport la 150km Magistrală feroviară Gară, autogară
6.	VI	municipii și orașe reședință cu rol zonal (cca. 110)	locală centre urbane cu rol zonal (poli terțiari la nivel de județ)	DN, DJ Acces la o magistrală feroviară în limita a 70km Autogară
7.	VII	alte municipii și orașe reședință, noduri de transport, stațiuni turistice (cca. 130)	locală rol specializat, cu caracter mono-funcțional și subordonare / dependență față de alt centru urban	DN, DJ Acces la o magistrală feroviară în limita a 100km Autogară în limita a 30km
8.	VIII	localități componente ale orașelor ⁴¹ (470+473)	subordonare la nivel local; fără rol teritorial***	Minim DC modernizat Transport public în cazul UAT urbane cu peste 50.000 locuitori

³⁹ Autogara presupune conectarea la un sistem de transport în comun la nivel interjudețean / regional.

⁴⁰ În cadrul CSB 2035 sunt propuse 2 proiecte prioritare legate de multimodalitate: Proiect urbanistic prioritar "Gara de Nord" - pol multimodal și multifuncțional, Proiect urban "Obor - Gara de Est" - pol multimodal și multifuncțional. Sunt în curs de finalizare lucrările la nodurile intermodal din nordul și sudul Bucureștiului, prevăzute și prin PATN – Secțiunea I (legea 363 / 2006).

⁴¹ Sate aparținătoare și localități componente ale orașelor conf. legii 2 / 1968 (470+473).

Tabel nr. 22: Criterii și indicatori țintă pentru categoria localităților urbane

Nr. crt.	Criteriu	Indicator	Unitatea de măsură	Valori medii la nivel național	Utilizat în Urban Audit
1	Economic	1. salariați în sectorul secundar	% din total salariați	31% la nivel național**	da
		2. salariați în sectorul secundar terțiar	% din total salariați	67% la nivel național**	da
		3. întreprinderi nou create	nr. / 1000 locuitori	cca. 5 / 1000	-
2	Echipare tehnică	4. străzi modernizate	% din total străzi orășenești	63,28%*	-
		5. străzi echipate cu rețele de canalizare	% din total lungime străzi orășenești	69,17%*	-
		6. populație racordată la rețele de distribuție a apei	% locuitori din populația totală	56,67% la nivel național**	da
3	Locuire	7. locuințe cu instalații sanitare***	% din total locuințe convenționale	61,90%*	da
4	Calitatea mediului	8. spații verzi / locuitor	mp / locuitor	19,52%*	da
		9. ape uzate epurate	% din apa distribuită	-	da
5	Nivel de trai	10. indicele de motorizare	nr. vehicule / 1000 locuitori sau la 100 / gospodării	28,5/100 gospodării la nivel național	da
		11. gospodării cu PC	nr. PC / gospodărie	55,8%** la nivel național	da
		12. venitul mediu în gospodărie	euro / gospodărie / lună sau an	2559 ron / lună	da

* pe baza analizelor din etapa a 2-a a proiectului

** calcule pe baza datelor din INS-Tempo on-line; pentru populația salariaală pe activități ale economiei naționale, există date pentru anii 1990-2008

*** locuințe cu baie și WC

Descriere indicatori disponibili în baza INS Tempo on-line⁴²:

Salariatul este persoana care-și exercită activitatea pe baza unui contract de munca într-o unitate economica sau sociala - indiferent de forma ei de proprietate - sau la persoane particulare, în schimbul unei remunerații sub forma de salariu, plătit în bani sau natura, sub forma de comision etc. Numărul mediu al salariaților reprezintă numărul de salariați angajați cu contracte individuale de munca, plătiți de întreprindere pentru o durată medie normală a timpului de lucru, pe perioada de referință.

⁴² Sursa : <http://statistici.insse.ro/shop/?lang=ro>

Se determina ca medie aritmetica simpla calculata prin împărțirea sumei efectivelor zilnice de salariați din perioada de referință, inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale si alte zile nelucrătoare, la numărul total al zilelor calendaristice. Salariații angajați cu program parțial sunt incluși proporțional cu timpul de lucru prevăzut in contractul individual de munca.

In efectivul zilnic de salariați sunt cuprinse persoanele cu contract de munca pe perioada determinata sau nedeterminata (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul). In efectivul zilnic al salariaților luat in calculul numărului mediu de salariați nu se cuprind: salariații aflați in concediul fără plata, greva, detașați la lucru in străinătate, si cei care beneficiază de prevederile Legii nr.78/1995, modificata prin Legea nr.22/1996, privind protecția personalului si a patrimoniului din sectorul producției de apărare.

Indicatorul număr mediu de salariați este disponibil la nivel de localitate (UAT).

Indicatorul număr mediu de salariați pe activități ale economie naționale este disponibil doar la nivel de județ / regiune / național

Întreprinderile nou create cuprind societățile comerciale si întreprinzătorii individuali (persoane fizice, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale, profesiuni liberale) ce desfășoară activități neagricole, create într-o anumita perioada de timp. Noțiunea "creare noua" se referă la includerea unei întreprinderi in registrul statistic al întreprinderii care este actualizat lunar pe baza registrului fiscal.

Indicatorul este disponibil la nivel național.

Lungimea străzilor orășenești modernizate (km) este lungimea străzilor cu îmbrăcăminte din piatra fasonata, asfalt sau beton. Porțiunile pavate cu piatra fasonata cuprind îmbrăcămințile de piatră cubică, paralelipipedică sau de alte forme regulate.

Lungimea totala a străzilor din municipii si orașe (km) exprima lungimea drumurilor amenajate in cuprinsul localității care asigura circulația între diverse părți ale acesteia, inclusiv drumurile naționale si locale din orașul respectiv, indiferent daca au sau nu îmbrăcăminți. Se includ si căile carosabile din ansamblurile noi de locuit, daca au denumire.

Lungimea totala simplă a conductelor de canalizare reprezintă lungimea canalelor (tuburilor) prin care se colectează și se evacuează apele reziduale (menajere, industriale, etc.) și a celor provenite din precipitații de pe teritoriul localității cu canalizare publica, începând de la căminele de racordare a clădirilor cu instalații de canalizare si pana la punctul de deversare a apelor reziduale într-un emisar natural. Se includ atât rețelele de canalizare (de serviciu) cat si canalele colectoare principale si secundare. In cazul când conductele sunt așezate în mai multe rânduri pe aceeași stradă, se consideră lungimea lor totală. Nu se includ racordurile la clădiri.

Indicatori disponibili la nivel de localitate urbană (UAT urban), începând cu 1990.

Populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă este exprimată în număr de persoane. Sistemul public de alimentare cu apa se refera la rețeaua publică de distribuție centralizată, operată de unități specializate in captarea, tratarea și distribuția apei.

Indicatorul este disponibil la nivel național / regional / județean începând cu anul 2008.

Suprafața spatiilor verzi (ha) se referă la suprafața spatiilor verzi amenajate sub formă de parcuri, grădini publice sau scuaruri publice, terenurile bazelor si amenajărilor sportive în cadrul perimetrelor construibile ale localităților. In cadrul spatiilor verzi nu se includ serele, pepinierele, grădinile de zarzavaturi, cimitirele, terenurile agricole, suprafața lacurilor etc.

Indicatorul este disponibili la nivel de localitate urbană (UAT urban), începând cu 1993.

Ape uzate colectate si evacuate pe tipuri de sisteme de canalizare. Apele uzate reprezintă apele folosite in procese industriale de producție sau in gospodăriile populației, poluate cu diferite substanțe, evacuate prin intermediul sistemului de canalizare in receptori naturali (rauri, lacuri, Marea Neagra) sau pe diferite terenuri, cu sau fără epurare prealabila. Ape uzate menajere reprezintă apele uzate din gospodăriile populației, provenite de la grupurile sanitare, gătit, spălat etc. Ape uzate industriale reprezintă apele uzate provenite din diferite procese industriale. Sistemul de canalizare reprezintă un

sistem de canale și conducte care aduna apele uzate din mai multe surse pentru a le evacua împreună. Sistemul de canalizare poate fi conectat sau nu la o stație de epurare. Stația de epurare este o instalație sau un grup de instalații construite sau adaptate pentru diminuarea cantității de poluanți din apele uzate.

Indicatorul este disponibil la nivel național începând cu 2006 și este măsurat în mil. metri cubi / an

Veniturile totale medii lunare pe o gospodărie Veniturile totale reprezintă ansamblul veniturilor bănești, indiferent de sursa de proveniență (exclusiv împrumuturile și creditele luate, sumele retrase din depozitele constituite la CEC Bank, alte bănci și instituții similare) precum și contravaloarea veniturilor în natura (consumul uman și furajer de produse alimentare și nealimentare din resursele proprii ale gospodăriei, respectiv mărfurile și serviciile obținute gratuit sau cu reducere de preț de la agenții economici publici și privați) care nu au caracter de salariu în natura.

Indicatorul este disponibil începând cu 1997, la nivel național, pe medii, regiuni, județe.

Înzestrarea populației cu bunuri de folosință îndelungată reprezintă numărul de bunuri de folosință îndelungată în stare de funcționare care revin în medie la 1000 locuitori sau la 100 gospodării (exclusiv bunurile închiriate sau împrumutate). Începând cu anul 2008 se măsoară doar la nivel de gospodării. Bunurile numărate sunt aparate audio, televizoare, frigider și congelatoare, combine frigorifice, mașini de gătit cu gaze, mașini electrice de spălat rufe, aspiratoare de praf și **autoturisme**.

Indicatorul este disponibil la nivel național începând cu 2008 și continuă indicatorul număr bunuri / 1000 de locuitori care cuprindea și alte categorii de bunuri și a fost măsurat între 1995 și 2007.

Ponderea gospodăriilor care au acces la un computer acasă reprezintă raportul procentual dintre numărul gospodăriilor care au acces acasă la un computer de orice fel (PC, laptop, minicomputer) din fiecare tip de dezagregare statistică și numărul total al gospodăriilor din dezagregarea respectivă.

Indicatorul este disponibil la nivel național începând cu 2007.

Sistemul de monitorizare propus

În vederea monitorizării și aplicării unei politici urbane consecvente pentru dezvoltarea localităților urbane se propune stabilirea unei grile de standarde relative având ca referință medii naționale anuale obținute pe baza cercetărilor statistice din cele 320 de UAT urbane.

Nivelul / categoria nr. VI a localităților cu rol zonal va fi considerată ca o categorie etalon, pentru care valorile indicatorilor vor fi egale cu mediile naționale corespunzătoare.

Praguri relative / procentuale pentru celelalte categorii vor varia în sens crescător sau descrescător conform grilei din tabelul de mai jos:

Pentru cele 3 categorii ale mediului rural se vor utiliza doar următorii 7 indicatori privitori la echipare tehnică (străzi modernizate, străzi echipate cu rețele de canalizare, populație racordată la rețele de distribuție a apei), locuire (locuințe cu instalații sanitare), mediu (ape uzate epurate) și nivel de trai (gospodării cu PC, venitul mediu în gospodărie).

Categoria I-R va fi asimilată din punct de vedere al pragurilor relative categoriei VI a localităților urbane cu rol zonal. Categoria II-R va fi asimilată din punct de vedere al pragurilor relative categoriei VIII a localităților componente ale orașelor. Categoria III-R a satelor componente ale comunelor va avea nivelul cel mai scăzut al standardelor relative (cu 10%).

Tabel nr. 23: Criterii de monitorizare a categoriilor de localități

Nr. categ.	Localități urbane (număr)	Importanță și rol teritorial	Domenii și indicatori											
			Economie			Echipare			Loc.	Mediu		Nivel de trai		
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
I	capitala țării (1)	națională și europeană	110	125	140	150	150	150	140	26	140	150	150	150
II	municipii reședință de județ (5)	națională, transnațională, macro-regională poli secundari la nivel național; poli regionali principali	110	125	140	130	130	130	130	25	130	140	140	140
III	municipii reședință de județ (18)	regională, transfrontalieră și județeană poli regionali secundari	120	120	120	120	120	120	120	24	120	130	130	120
IV	municipii reședință de județ (17)	județeană, transfrontalieră poli principali la nivel județean	120	120	120	120	120	120	120	22	120	120	120	120
V	municipii (40)	județeană și zonală la nivel de județ sau inter-județean poli secundari la nivel județean	110	110	110	110	110	110	110	21	110	110	110	110
VI	municipii și orașe reședință cu rol zonal (cca. 110)	locală centre urbane cu rol zonal (poli terțiari la nivel de județ)	100	100	100	100	100	100	100	20	100	100	100	100
VII	alte municipii și orașe reședință, noduri de transport, stațiuni turistice (cca. 130)	locală rol specializat, cu caracter mono-funcțional și subordonare / dependență față de alt centru urban	80	70	60	80	80	80	90	18	75	90	90	80
VIII	localități componente ale orașelor (943)	subordonare la nivel local; fără rol teritorial	60	50	40	60	60	60	75	15	50	80	80	70

Indicatori: salariați în sectorul secundar, salariați în sectorul secundar terțiar, întreprinderi nou create, străzi modernizate, străzi echipate cu rețele de canalizare, populație racordată la rețele de distribuție a apei, locuințe cu instalații sanitare, spații verzi / locuitor ape uzate epurate, indicele de motorizare, gospodării cu PC, venitul mediu în gospodărie.

I. Introducerea noțiunii de arie funcțională de bază

Actuala organizare administrativă a teritoriului este una bazată pe o formă cu tradiții vechi de agregare a localităților în unități administrativ-teritoriale rurale și urbane numite în prezent comune și orașe. Acest nivel de bază corespunde nivelului NUTS5 sau LAU2 al sistemului statistic al Uniunii Europene⁴³ (conf. tabelului de mai jos).

Tabel nr. 24: Denumirea și numărul unităților administrative locale (LAU) din UE

Țară	LAU 1		LAU 2	
	Denumire	Nr.	Denumire	Nr.
BE	-		Gemeenten / Communes	589
BG	Общини (Obshtini)	264	Населени места (Naseleni mesta)	5329
CZ	Okresy	77	Obce	6251
DK	Kommuner	99	Sogne	2143
DE	Verwaltungsge- meinschaften	1481	Gemeinden	12066
EE	Maakond	15	Vald, linn	226
IE	Counties, Cities	34	Electoral Districts	3441
EL	Δήμοι, Κοινότητες (Demoi, Koinotites)	1035	Δημοτικά Διαμερίσματα, Κοινοτικά Διαμερίσματα (Demotiko diamerisma, Koinotiko diamerisma)	6130
ES	-		Municipios	8116
FR	Cantons de rattachement	3785	Communes	36680
HR	-		Gradovi i općine	546
IT	-		Comuni	8094
CY	Επαρχίες (Eparchies)	6	Δήμοι, Κοινότητες (Dimoi, koinotites)	615
LV	-		Republikas pilsētas, novadi	119
LT	Savivaldybės	60	Seniūnijos	518
LU	Cantons	13	Communes	116
HU	Statisztikai kistérségek	174	Települések	3154
MT	Distretti	6	Kunsilli	68
NL	-		Gemeenten	418
AT	-		Gemeinden	2357
PL	Powiaty i miasta na prawach powiatu	379	Gminy	2479
PT	Concelhos - Municipios	308	Freguesias	4260
RO	-		Comuni + Municipiu + Orașe	3181
SI	Upravne enote	58	Občine	210
SK	Okresy	79	Obce	2928
FI	Seutukunnat / Ekonomiska regioner	70	Kunnat / Kommuner	336
SE	-		Kommuner	290
UK	Lower tier authori- ties (districts) or individual unitary authorities; In- dividual unitary authorities or LECs (or parts thereof); Districts	380	Wards (or parts thereof)	10310
EU-28				120970

BE: Belgium, BG: Bulgaria, CZ: Czech Republic, DK: Denmark, DE: Germany, EE: Estonia, IE: Ireland, EL: Greece, ES: Spain, FR: France, HR: Croatia, IT: Italy, CY: Cyprus, LV: Latvia, LT: Lithuania, LU: Luxembourg, HU: Hungary, MT: Malta, NL: Netherlands, AT: Austria, PL: Poland, PT: Portugal, RO: Romania, SI: Slovenia, SK: Slovakia, FI: Finland, SE: Sweden, UK: United Kingdom.

Sursa: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nuts_nomenclature/correspondence_tables/national_structures_eu

⁴³ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nuts_nomenclature/local_administrative_units

Agregarea localităților la nivelul unei unități administrative teritoriale de bază este specifică în majoritatea statelor europene, cu excepția Franței, unde fiecare localitate rurală sau urbană are un teritoriu arondat. În România există o medie de **3,94 localități / oraș (municipiu)** și **4,36 localități / comună**. Luând în considerare relațiile funcționale puternice care s-au constituit și consolidate de-a lungul timpului între localitățile aceluiași teritoriu administrativ și între acestea și elementele naturale și antropice care sunt cuprinse într-un teritoriu administrativ (ape, păduri, terenuri agricole, căi de comunicație etc.) se apreciază că acestea reprezintă niște **arii funcționale de bază** la nivelul teritoriului și care pot forma împreună cu alte unități de bază vecine arii funcționale de o complexitate sporită.

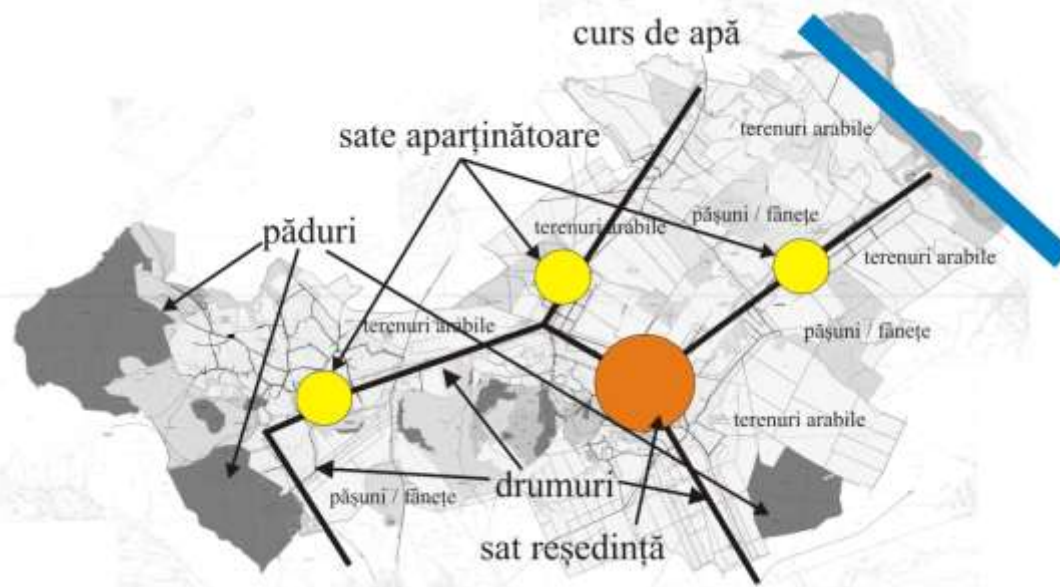

Fig. nr. 24: O unitate administrativ teritorială de bază (comună) și elementele ei componente formând o arie funcțională de bază

În concluzie se propune utilizarea noțiunii de **arie funcțională de bază** ca fiind: “formațiunea teritorială care în limitele unui teritoriu administrativ (comună sau oraș) cuprinde una sau mai multe localități precum și componente ale cadrului natural și antropic (terenuri agricole și neagricole, ape, căi de comunicații etc.) și care prin relațiile funcționale strânse stabilite între mediul său natural, social, economic și cultural reprezintă principala formă de organizare a comunităților locale cu o puternică stabilitate în timp și în spațiu”

La nivelul unei arii funcționale de bază (AFB) se vor asigura serviciile și echipamentele tehnice și sociale minime funcționării acesteia în raport de mărimea populației și întinderea spațială. Principalele echipamente și servicii se referă la următoarele domenii (domenii care vizează responsabilitatea statului și autorităților locale): **administrație, educație, sănătate, asistență socială, cultură, financiar-bancar, justiție, culte, siguranță publică, transport public, salubritate, alimentare cu energie electrică, alimentare cu apă, protecția mediului, intervenții pentru situații de urgență.**

În acest scop se recomandă elaborarea unui sistem de referință, cu privire la necesarul de dotări și echipamente tehnice raportat la numărul de locuitori care poate completa Regulamentul General de Urbanism (HG 525 / 1996; MO 149 din 16/07/1996) și care se poate corela cu propunerile de norme de dimensionare a dotărilor necesare pentru echiparea teritoriului urban și cu cele de dimensionare pentru terenuri și construcții⁴⁴.

⁴⁴ Proiect elaborat de un colectiv de specialiști în cadrul RUR (<http://rur.ro/transparenta>).

m. Introducerea unui sistem de clasificare a sistemelor / ariilor funcționale

Pentru stimularea grupării unităților administrativ teritoriale în jurul unor centre urbane sau a unor localități rurale mai dezvoltate – cu potențial de loc central se propune o clasificare a ariilor funcționale din România în funcție de aria de polarizare a **localității / localităților nucleu** și de dimensiunea aceasta. Identificarea și definirea unor categorii de arii funcționale se bazează pe concepte privitoare la diverse „entități teritoriale” precum: **zone suburbane, zone periurbane, zone de influență, zone metropolitane, regiuni urbanizate.**

Se au în vedere următoarele elemente și premise:

- Teritoriul național cuprinde așezări umane de diferite dimensiuni care sunt grupate și organizate în sisteme și sub-sisteme de localități și care formează entități teritoriale bazate pe relații funcționale și de cooperare numite generic arii funcționale.
- Unitățile administrativ-teritoriale de bază: municipiile, orașele și comunele formează arii funcționale de bază (sau primare), care prin forme de asociere și cooperare pot constitui arii funcționale extinse de o complexitate superioară celei de bază.
- Ariile funcționale constituite în jurul municipiilor și a orașelor cu peste 20.000 locuitori sunt **arii funcționale urbane (AFU)**, adică arii în care predomină – de regulă - caracteristicile urbane: activități preponderent terțiare și secundare, densitate mai ridicată a locuirii, un nivel relativ ridicat de echipare tehnică și socială
- Ariile funcționale constituite în jurul unor localități rurale cu potențial de polarizare („loc central”) precum și cele care se structurează în jurul orașelor incluse în categoria ”orașelor cu caracteristici rurale” sunt **arii funcționale potențiale (AFP)**; în cazul acestor entități teritoriale, nivelul relațiilor funcționale este de regulă mai scăzut (datorită și gradului mai scăzut de polarizare al orașului sau satului reședință de comună), dar este necesară sprijinirea, susținerea intensificării acestor relații, a formelor de cooperare și colaborare instituțională, al serviciilor publice și nu în ultimul rând în ceea ce privește planificarea spațială în sensul coordonării planurilor urbanistice și strategiilor spațiale și economice.
- Ariile funcționale pot fi ierarhizate în funcție de două caracteristici principale:
 - **dimensiunea acestora** și
 - **tipologia structurii lor spațiale** (mono-centrice, multi-centrice sau policentrice)

Structurile mono-centrice presupun existența unui singur centru polarizator, dominant care determină formarea entității teritoriale.

Structurile multi-centrice presupun existența a 2 sau mai multe centre, relativ egale și apropiate care determină formarea entității teritoriale (formațiuni bipolare de tipul Galați-Brăila sau Deva-Hunedoare; tri-polare ca în cazul grupării din Sud-estul județului Bior - Nucet-Ștei-Vaşcău, multi-polare, dezvoltate liniar precum formațiunile de pe Valea Prahovei sau din Depresiunea Petroșani).

Structurile policentrice presupun gruparea unor centre polarizatoare relativ egale și care au dimensiuni comparabile cu centrele polarizate (un exemplu poate fi gruparea din nord-estul județului Alba: Aiud, Blaj, Ocna Mureș, Teiuș, sau sistemul tri-polar din Sud-estul județului Bihor).

Imaginile următoare ilustrează organizarea teritoriului național în cele peste 3000 de unități administrativ teritoriale de bază (UATB) și modul în care acestea se pot agrega / grupa în jurul unui centru urban principal precum municipiul Brașov.

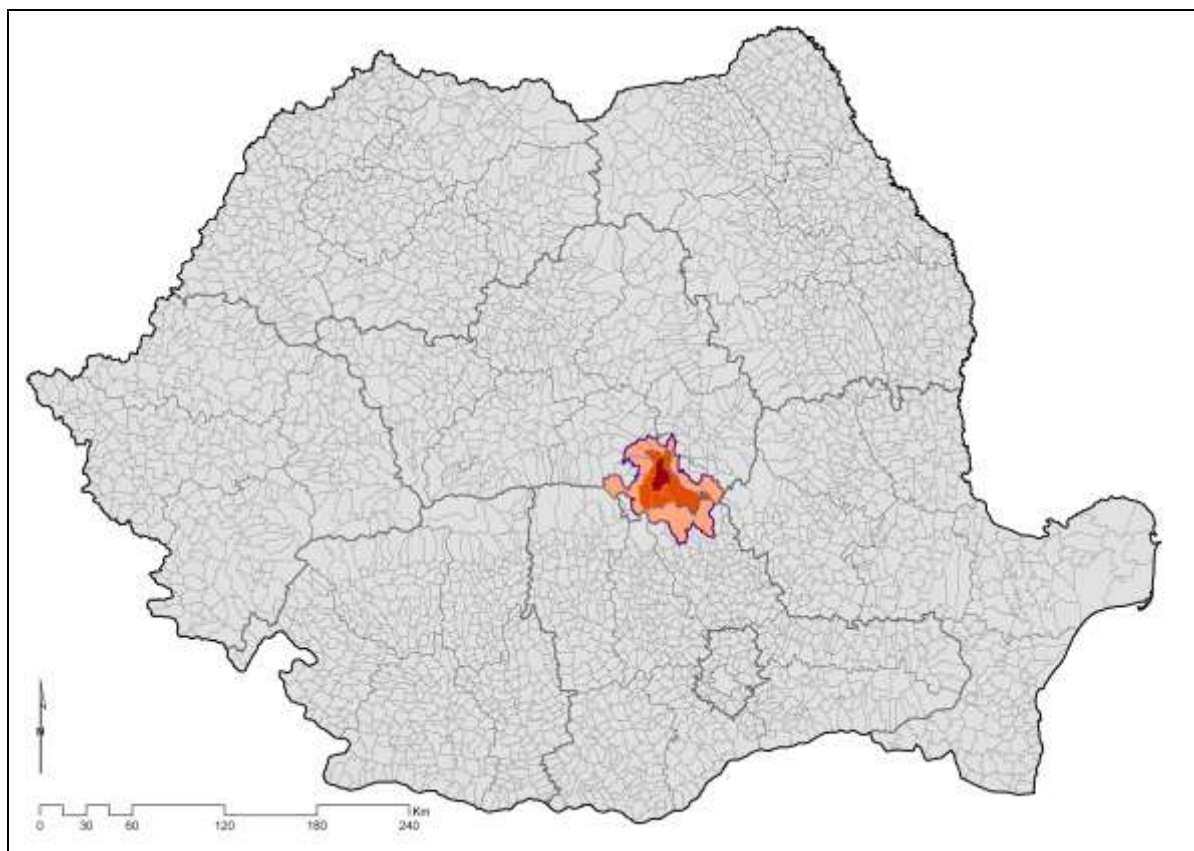

Fig. nr. 25: Teritoriul național cu AFB și un exemplu de formare a unei entități teritoriale în jurul municipiului Brașov

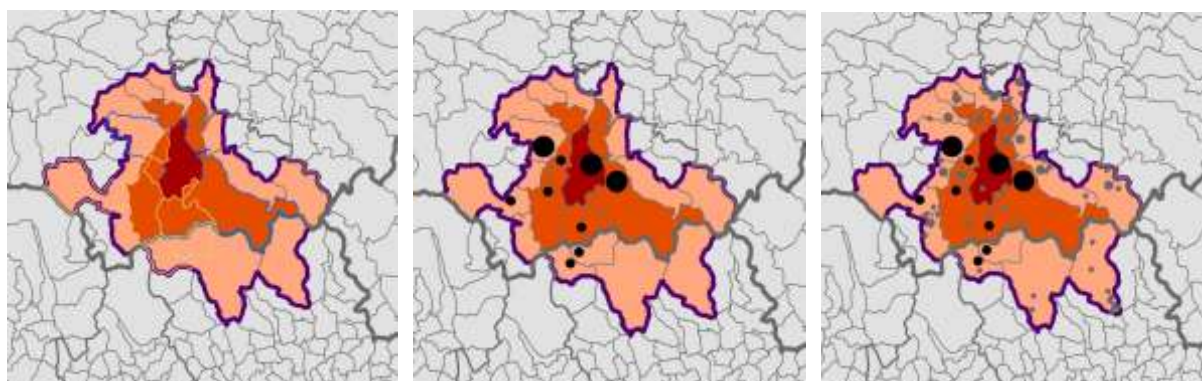

Fig. nr. 26: Forme de reprezentare a unei entități teritoriale cu și fără indicarea localităților

Figura de mai jos indică prin linii simple ce reprezintă tipuri de relații (principale, secundare și între diferite niveluri de complexitate organizatorică) ce converg către principalii poli naționali / regionali, între principalele centre de coordonare (localitățile reședință), indicând sistemul de legături ce acoperă ca o vastă rețea întregul teritoriu național.

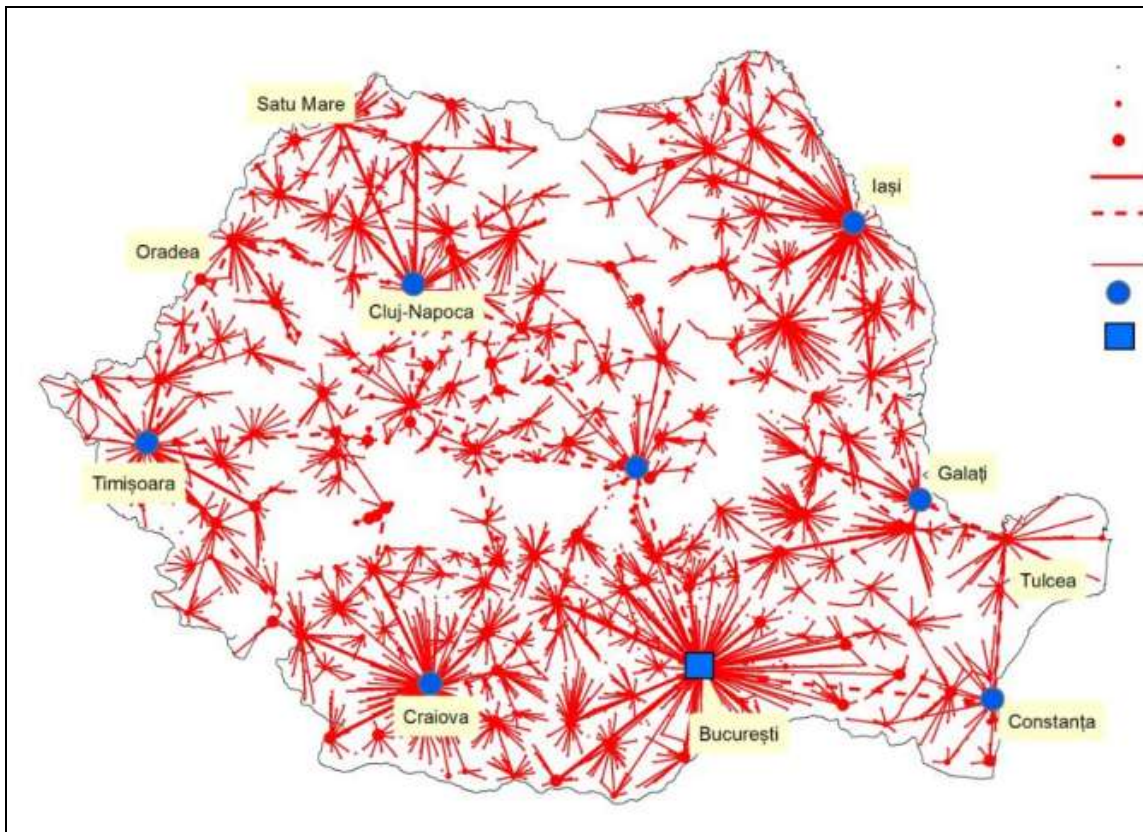

Fig. nr. 27: Modelul relațiilor dintre localitățile principale ce pot conduce la formarea de entități teritoriale⁴⁵

Din combinarea criteriilor și formelor de organizare spațială rezultă următoarele categorii de arii funcționale:

A. Arii funcționale urbane (AFU)

- i. **Arie / regiune metropolitană capitală (RMC)** – formată în jurul municipiului București, poate cuprinde în întregime regiunea de dezvoltare București – Ilfov și chiar o zonă mai extinsă în limitele zonei de influență extinse; în cazul în care Regiunea de dezvoltare nr. 8 ar deveni o regiune administrativă, se poate constitui o regiune metropolitană capitală similar altor capitale europene (Paris, Londra – Greater London, Madrid, Copenhaga etc.).
- ii. **Aglomeratii urbane de rang I (AU-I)** – entități teritoriale formate din două sau mai multe orașe / municipii alăturate / contigue (de tip conurbație / interurbație), a căror populație urbană depășește 250.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima și a 2-a centură); cel puțin unul dintre municipii are peste 200.000 locuitori
- iii. **Aglomeratii urbane de rang II (AU-II)** - entități teritoriale formate din două sau mai multe orașe / municipii alăturate / contigue (de tip conurbație / interurbație), a căror populație urbană depășește 150.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură); cel puțin unul dintre municipii are peste 100.000 locuitori

⁴⁵ CICADIT 2013, model prezentat la Academia Română în aprilie 2013 de prof. dr. Ioan Ianoș.

- iv. **Aglomeratii urbane de rang III (AU-III)** - entități teritoriale formate din două sau mai multe orașe / municipii alăturate / contigue (de tip conurbație / interurbație), a căror populație urbană depășește 75.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură); cel puțin unul dintre municipii are peste 50.000 locuitori
- v. **Grupări teritoriale de rang I (GT-I)** - entități teritoriale formate în jurul unui singur oraș mare (categoria II sau III) având peste 100.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima și a 2-a centură)
- vi. **Grupări teritoriale de rang II (GT-II)** - entități teritoriale formate în jurul unui oraș de mărime mijlocie mare (categoria IV sau V) având peste 50.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură)
- vii. **Grupări teritoriale de rang III (GT-III)** - entități teritoriale formate în jurul unui oraș de mărime mijlocie mică (categoria IV sau V) având peste 20.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură)

B. Arii funcționale potențiale (AFP)

- i. **Grupări teritoriale slab urbanizate (GTS)** (rur-bane) - entități teritoriale formate în jurul unui oraș mic (categoria VI sau VII), având de regulă sub 20.000 de locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură); în general este vorba despre entități formate în jurul orașelor cu caracteristici rurale cu rol zonal (poli terțiari județeni)
- ii. **Grupări teritoriale rurale (GTR)** - entități teritoriale formate în jurul comunelor ce cuprind sate reședință cu rol zonal – categoria I-R (localități rurale cu rol de loca central); cuprind de regulă comunele vecine / adiacente celei centrale

C. Arii funcționale de bază (AFB) – totalitatea unităților administrativ teritoriale de bază ce intră în compunerea ariilor funcționale urban și potențiale.

Definirea AFU și AFP se face în următoarele scopuri:

- cuprinderea tuturor comunelor, orașelor și municipiilor în **Arii Funcționale (AF)**
- formarea de **structuri asociative** de tip intercomunitar pe baza unor criterii de vecinătate și funcționalitate, ca etapă de tranziție către instituirea unui nivel de agregare teritorială de tip **LAU 1**
- consolidarea formelor de colaborare și cooperare teritorială **urban-urban și urban-rural** pentru asigurarea de **servicii sociale și tehnico-edilitare** pentru colectivitățile din cadrul AF creându-se posibilitatea concertării și concentrării investițiilor publice în domenii cheie precum educație, sănătate, justiție, cultură, recreere, siguranță publică, protecția mediului etc. la nivel de entități teritoriale
- partajarea sau delegarea competențelor în **domeniul planificării spațiale și managementului urban** la nivelul unor structuri comune de coordonare constituite în cadrul entității teritoriale
- posibilitatea definirii statutului de **comună suburbană** pentru comunele cuprinse în aglomerațiile urbane de rang I și II și al grupărilor teritoriale de rang I și II
- facilitarea accesului la **programe și fonduri europene** și crearea premiselor pentru pregătirea și implementarea de proiecte teritoriale integrate pentru etapa viitoare de programare a Uniunii Europene

Ariile funcționale de tip A și B pot dobândi un statut juridic prin **asocierea voluntară** a UATB componente (AFB) în conformitate cu prevederile legale actuale.

În perspectiva unei viitoare **reformă administrative** și a **descentralizării**, AFU și AFP pot dobândi statut administrativ și forma împreună cu nivelul regional un alt tip de organizare administrativ teritorială tot pe 3 niveluri: **național, regional, intercomunal** (denumirea acestui nivel poate fi: district, grupări teritoriale, microregiuni etc.).

Limitele ariile funcționale vor fi stabilite prin **studii speciale incluse în planurile de amenajarea a teritoriului județean**, care vor fi avizate de ministerul de linie și aprobate de Consiliile Județene conform legii. Această obligație va trebui inclusă în conținutul cadru al PATJ. Stabilirea AF se poate face și premergător elaborării PATJ prin **planuri de amenajare a teritoriului zonal intercomunal, interorășenesc, periurban sau metropolitan** (PATZI, PATZO, PATZP, PATZM) după caz.

Stabilirea limitelor **RMC** se va face prin elaborarea unui studiu special, iar limitele acestea se vor aproba la nivel de Guvern, în baza unei **legi speciale a capitalei** care va trebui elaborată.

Planificarea strategică și spațială la nivelul AF / entităților teritoriale propuse va utiliza instrumentul de cooperare **PACT TERITORIAL**. Acest instrument va fi utilizat pe măsură ce se vor constitui AF cu caracter asociativ și va include participarea unor entități teritoriale superioare (județ, regiune, nivel național) cu scopul de a susține programe, proiecte, măsuri de dezvoltare a AF.

Aglomerările urbane de rang I și grupările teritoriale de rang I pot avea statut de **zonă metropolitană**.

Organizarea de noi comune sau modificarea componenței unei UATB se poate face în condițiile asigurării funcționalității și viabilității noilor entități teritoriale care se formează cu acordul orașelor și comunelor componente.

Caracterul mono- sau poli-centric al AF

- Aglomerările urbane au un caracter complex putând fi mono-centrice (ex. București), bi-polare (ex. Brăila – Galați) sau multi – și poli-centrice (ex. Deva – Hunedoara).
- Grupările teritoriale au un caracter preponderent monocentric.
- AF de tip B pot avea un caracter multi- sau poli-centric, cu mențiunea că există un nivel redus de centralitate în general, care poate fi evidențiat doar în procesul dezvoltării și consolidării entităților teritoriale.

Din punct de vedere morfologic pot fi identificate AF **circulare** (ex. Cluj-Napoca, Timișoara, Craiova), **semicirculare** (în jurul orașelor costiere precum Constanța sau Giurgiu), **lineare**⁴⁶ (dezvoltate axial în zone depresionare), **alungite, amorse / neregulate** etc.

Sunt identificate **17 Aglomerații Urbane (AU)** și **58 de Grupări Teritoriale (GT)**. **Ariile funcționale potențiale (AFP) - Grupări teritoriale slab urbanizate (GTS) și Grupări teritoriale rurale (GTR)** – vor fi stabilite prin studii ulterioare. Se estimează ca posibilă identificarea a cca. **110 GTS** și cca. **400 GTR**

⁴⁶ Un caz particular îl reprezintă zona Văii Prahovei între Comarnic și Bușteni, care nu îndeplinește condițiile formale de a fi inclusă în categoria AU-III, fiind formată din orașe mici. Având în vedere însă caracterul particular al acestei arii funcționale se propune ca prin excepție să fie cuprinsă în această categorie.

Tabel nr. 25: Categoriile de Arii Funcționale (AF) și caracteristici

Nr. crt.	Categoriile de arii funcționale		Caracteristici ale ariilor funcționale		Exemple
			Dimensiune	Structură	
1.	Arie / regiune metropolitană capitală	RMC	Peste 2 mil. locuitori	Oraș capitală Orașe satelit Comune	Regiunea București -- Ilfov
2.	Aglomeratii urbane de rang I	AU-I (3)	Peste 300.000 locuitori și cel puțin un oraș mare de peste 200.000 locuitori	Orașe mari Orașe mici și mijlocii Comune	SU* Brăila – Galați PC Brașov** PC Constanța
3.	Aglomeratii urbane de rang II	AU-II (6)	Peste 200.000 locuitori și cel puțin un oraș mare de peste 100.000 locuitori	Orașe mari Orașe mici și mijlocii Comune	PC Ploiești În jurul PDU*** Baia Mare, Pitești, Târgu Mureș, Sibiu SU Suceava - Botoșani
4.	Aglomeratii urbane de rang III	AU-III (8)	Peste 100.000 locuitori și cel puțin un oraș mare de peste 50.000 locuitori	Orașe mijlocii Orașe mici Comune	PDU Râmnicu Vâlcea, SU Deva-Hunedoara-Orăștie, Turda – Câmpia Turzii, Alba Iulia-Sebeș, Alte sisteme urbane: Piatra Neamț, Târgu-Jiu, Târgoviște, precum și aglomerația urbană de tip liniar din Valea Jiului (Petrița – Uricani)
5.	Grupări teritoriale de rang I	GT-I (10)	Se formează în jurul unui oraș mare cu min. 100.000 locuitori	Oraș mare, Comune	În jurul PC Cluj-Napoca, Craiova, Iași, Timișoara și PDU Arad, Bacău, Oradea, Satu-Mare Alte orașe mari: Buzău, Drobeta Tr. Severin
6.	Grupări teritoriale de rang II	GT-II (18)	Se formează în jurul unui oraș mijlociu mare cu min. 50.000 locuitori	Oraș mijlociu mare, Comune	În jurul unor municipii reședință de județ sau poli secundari în județ: Bârlad, Roman, Vaslui, Focșani, Tulcea, Călărași, Giurgiu, Slobozia, Slatina, Reșița, Bistrița, Zalău, Mediaș, Sfântu Gheorghe**** și reședințele de județ Alexandria și Miercurea Ciuc (deși au sub 50.000) precum

Nr.	Categoriile de arii	Caracteristici ale ariilor funcționale		Exemple
				și gruparea urbană de tip liniar de pe Valea Prahovei (Câmpina-Azuga) se propune și includerea SU Dej-Gherla cu cca. 75.000 locuitori
7.	Grupări teritoriale de rang III	GT-III (30)	Se formează în jurul unui oraș mijlociu mic cu min. 20.000 locuitori	Oraș mijlociu mic, Comune În jurul unor poli județeni secundari: Dorohoi, Fălticeni, Huși, Onești, Pașcani, Rădăuți, Moinești-Comănești, Mangalia, Medgidia, Tecuci, Câmpulung, Curtea de Argeș, Fetești, Oltenița, Roșiori de Vede, Turnu Măgurele, Caracal, Drăgășani, Motru, Caransebeș, Lugoj, Carei, Sighetul Marmației (poate fi inclus și în SU Baia Mare), Aiud-Blaj, Făgăraș, Odorheiu Secuiesc, Reghin, Sighișoara, Târnăveni****
8.	Grupări teritoriale slab urbanizate	GTS	Se formează în jurul unuia sau mai multe orașe mici (sub 20.000 locuitori)	Oraș mic, Comune În jurul unor localități din categoria VI*****
9.	Grupări teritoriale rurale	GTR	Se formează în jurul unuia sau mai multe sate reședință de comună	Comune În jurul unor localități din categoria I-R

• SU = sistem urban

** PC = Pol de creștere definit prin HG 998 / 2008.

*** PDU = Pol de dezvoltare urbană definit ca atare prin HG 1149 / 2008

**** Ordinea din tabel este pe regiuni de dezvoltare și alfabetic.

***** De ex. grupări precum Nucet-Steii-Vașcău, Dăbuleni-Bechet, Dragomirești-Săliște de Sus-Vișeu de Sus, Țicleni-Tg. Cărbunești, sau în jurul altor municipii și orașe mici (Brad, Gheorgheni, Urziceni etc.)

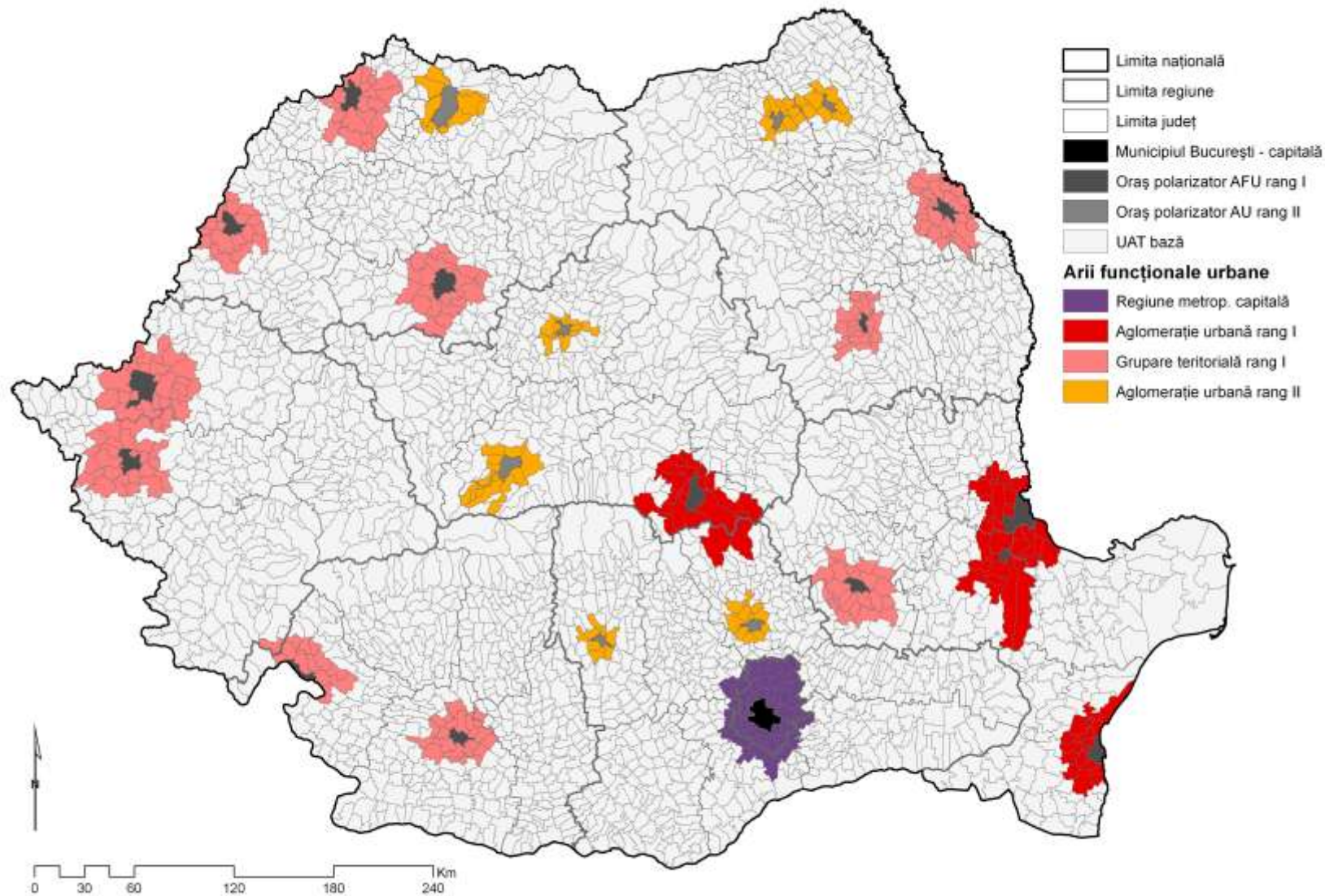

Fig. nr. 28: Distribuția primelor 20 de Arii Funcționale Urbane (RMC, 3 AU-I, 10 GT-I, 6 AU-II)

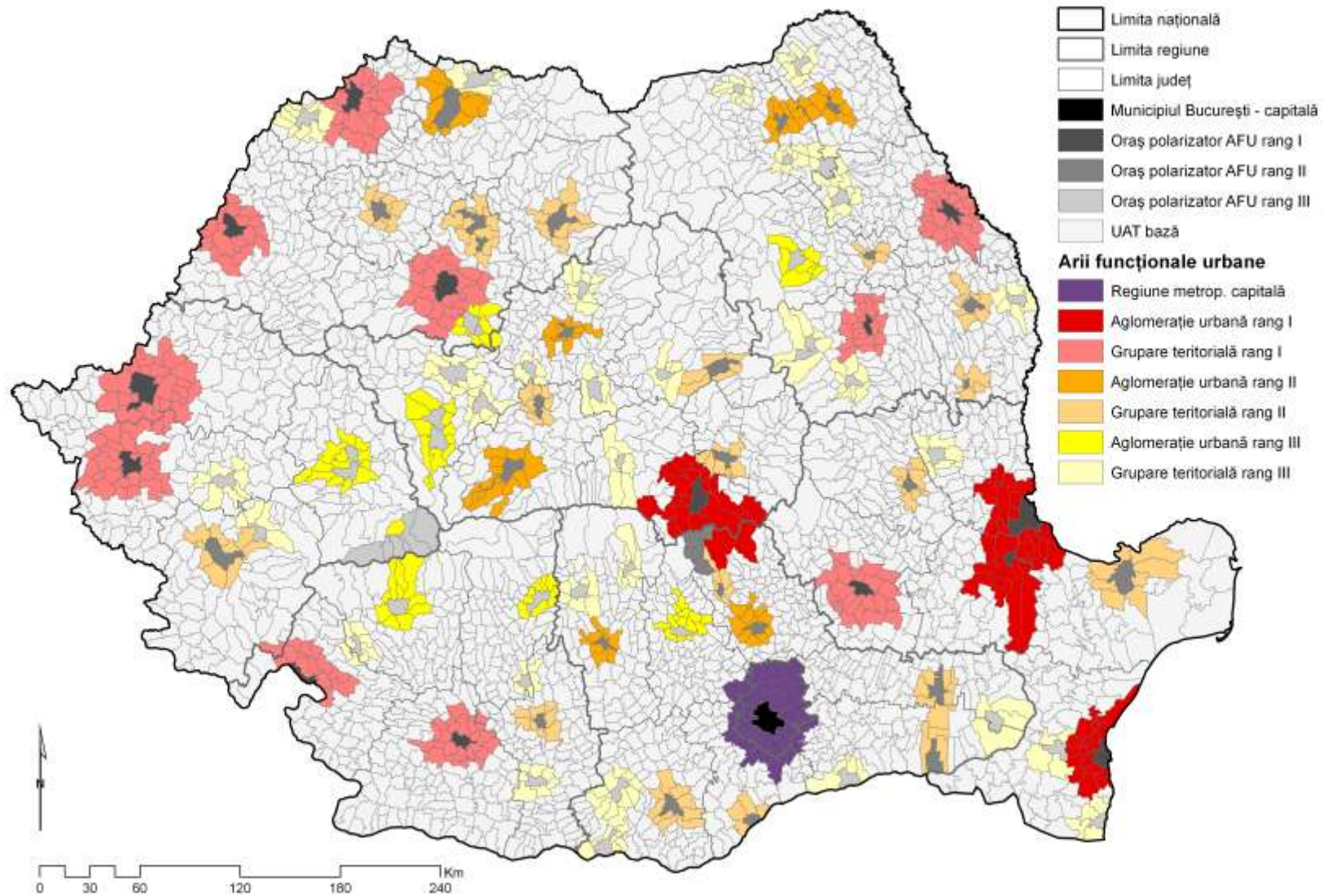

Fig. nr. 29: Distribuția celor 75 de Arii Funcționale Urbane principale și RMC (17 AU și 58 GT)

Pentru identificarea diferitelor categorii de AFU se recomandă a fi utilizată ca suport și propunerile formulate de **Studiul 15 – Rețeaua de localități după rang și importanță**⁴⁷ și **Studiul 16 – Formarea și dezvoltarea sistemelor de localități**⁴⁸, din seria studiilor de fundamentare pentru **SDTR** din care sunt reproduse imaginile de mai jos în care sunt ilustrate diverse categorii de sisteme urbane și ierarhizări posibile.

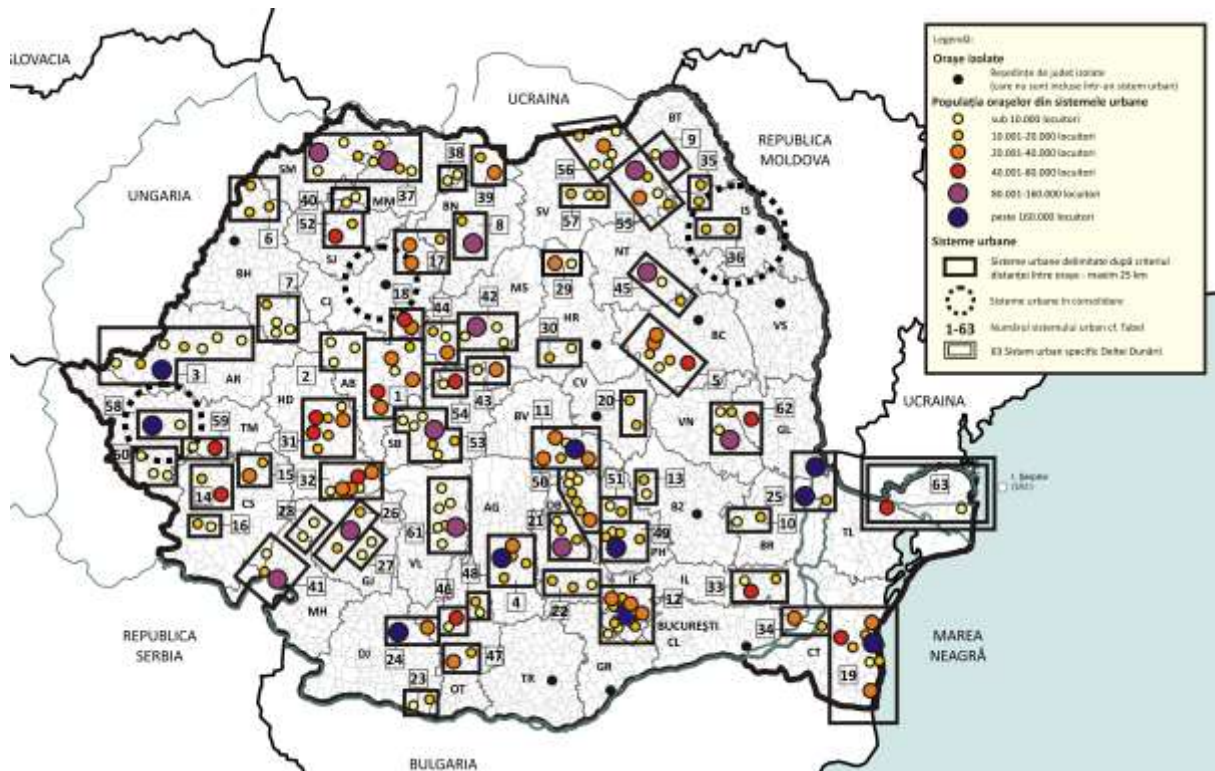

Fig. nr. 30: Delimitarea după distanța dintre orașe a sistemelor urbane⁴⁹

Studiul 16 identifică 53 de sisteme urbane cu 2-10 orașe componente, și 4 categorii de orașe / sisteme de tip capitală: **capitala țării, 3 capitale primare** (capitale ale unor provincii istorice: Cluj-Napoca, Iași, Timișoara), **10 capitale secundare** (capitală culturală sau turistică; de ex. Brașov, Constanța) și **9 capitale terțiare** (de ex. Craiova, Ploiești). Dintre cele 22, 20 corespund celor 7 Poli de creștere și 13 Poli de dezvoltare urbană definiți de HG 1149/ 2008.

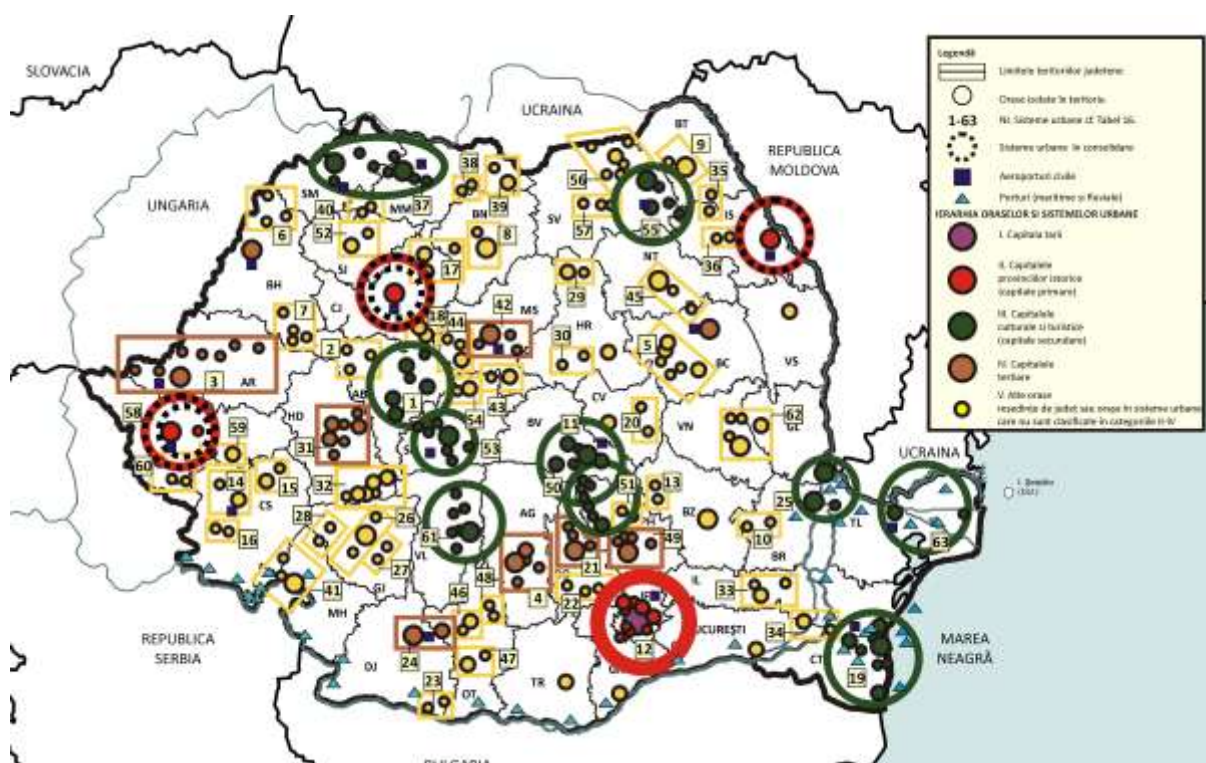
⁴⁷ *Agora Est Consulting, Quattro Design, Strategia de dezvoltare teritorială a României. Studiul 15. Rețeaua de localități după rang și importanță.* Asociat responsabil: Quattro Design (Șerban Popescu -Criveanu et al.), Raport Final.

⁴⁸ *Agora Est Consulting, Quattro Design, Strategia de dezvoltare teritorială a României. Studiul 16. Formarea și dezvoltarea sistemelor de localități.* Asociat responsabil: Quattro Design (Șerban Popescu -Criveanu et al.),.

⁴⁹ Sursa: Harta 15.33 din Studiul 15.

Tabel nr. 26: Sisteme urbane după numărul orașelor componente⁵⁰

Nr. orase componente	Nr. sisteme urbane	Nume sisteme urbane
2	30	[8] Bacău, [9] Piatra Neamț, [10] Marghita, [12] Făurei, [13] Botoșani, [15] Pătărlagele, [16] Turda, [18] Caransebeș, [19] Oravița, [21] Târgu Secuiesc, [22] Fieni, [23] Bechet, [24] Craiova, [26] Țicleni, [27] Tismana, [31] Odorheiu Secuiesc, [33] Fetești, [34] Hârlău, [35] Drobeta Turnu-Severin, [37] Luduș, [38] Târgu Mureș, [39] Sighișoara, [40] Caracal, [41] Slatina, [42] Mediaș, [43] Satu Mare, [44] Zalău, [45] Timișoara, [53] Tulcea
3-4	14	[1] Alba Iulia, [2] Câmpeni, [3] Pitești, [4] Arad, [5] Ineu, [7] Onești, [11] Stei, [17] Gherla, [25] Târgu Jiu, [28] Galați, [32] Slobozia, [36] Baia Mare, [49] Rădăuți, [52] Focșani
5-6	6	[14] Brasov, [29] Deva, [30] Petrosani, [48] Suceava, [44] Sibiu, [43] Ploiesti
7-8	3	[51] Râmnicu Vâlcea, [42] Campina, [20] Constanta
10	1	[6] București

Fig. nr. 31: Ierarhizarea orașelor și sistemelor urbane⁵¹⁵⁰ Idem, p. 30-31⁵¹ Sursa: Harta 15.34 din Studiul 15.

Studiul 16 identifică o serie de 11 categorii taxonomice în care se încadrează toate localitățile țării, stabilite după cum urmează:

Tabel nr. 27: Comparație privind sistemele de clasificare a localităților

Categoriile taxonomice conform Studiu 16 - SDTR	Categoriile propuse în prezentul studiu
I. Capitala țării (București)	Categoria I
II. Capitalele provinciilor istorice- capitale primare(3 centre)	Categoria II (inclusiv Constanța și Craiova)
III. Capitalele culturale și turistice- capitale secundare32 (10 centre) ⁵²	Categoria III parțial
IV. Capitalele terțiare (18 centre)	Categoria III și IV parțial
V. Alte orașe reședințe de județ, neclasificate în categoriile I. – IV. (17 centre)	Categoria IV
VI. Orașe obișnuite (279 centre)	Categoriile V-VII
VII. Localități urbane care fac parte din orașe (473 localități)	Categoria VIII
VIII. Sate aparținătoare localităților urbane (470 localități)	Categoria VIII
IX. Sate reședință de comună (2861 localități)	Categoriile I-R și II-R
X. -XI. Sate obișnuite (9626 localități): din care categoria XI reprezintă sate cu populație maximă 100 locuitori (243 localități, dintre care 114 cu 0 locuitori)	Categoria III-R

Se poate observa că ambele clasificări propune un număr total de 11 categorii taxonomice, dar:

- clasificarea propusă de studiul 16 – SDTR include 4 categorii pentru marile orașe ale țării (primele 32) și 4 categorii pentru localitățile foarte mici fără rol teritoriale (sate și localități componente conf. Legii 2 / 1968), rezervând 3 categorii pentru alte orașe și pentru cele 2861 sate reședință de comună
- propunerea din prezentul studiu cuprinde 3 categorii pentru marile orașe (primele 24) și doar 2 categorii pentru localitățile foarte mici fără rol teritoriale (sate și localități componente conf. Legii 2 / 1968), rezervând 6 categorii pentru cele alte cca. 3000 de municipii, orașe și sate reședință de comună.

⁵² Sunt incluse aici sistemul urban Galați- Brăila- Măcin (2 orașe mari, fiecare reședință de județ) și sistemul urban Sinaia- Câmpina (7 orașe care nu sunt reședințe de județ).

Corelarea sistemului de clasificare al localităților cu cel al ariilor funcționale

Cele 3 categorii de arii funcționale cuprind toate cele 11 categorii de localități propuse la pct. g. din prezenta lucrare, respectiv cele 8 categorii urbane și cele 3 categorii rurale. Se pot face următoarele corelări între cele 2 sisteme de clasificare:

- AFB pot fi AFB – urbane și AFB – rurale; cele urbane vor cuprinde o localitate din categoriile I-VII și de regulă una sau mai multe localități din categoria a VIII-a; cele rurale vor cuprinde o localitate din categoriile I-R sau II-R și una sau mai multe localități din categoria III-R
- AU (aglomerațiile urbane) de rang I, II, III pot cuprinde localități din toate categoriile cu excepția celor care pot forma Grupări teritoriale slab urbanizate (GTS) și Grupări teritoriale rurale (GTR), respectiv localități urbane din categoria a VI-a și localități rurale din categoria I-R
- Grupările teritoriale (GT) de rang I, II, III pot cuprinde localități din toate categoriile cu excepția localităților urbane din categoria a VII-a, care sunt de regulă cuprinse în AU și a celor care pot forma Grupări teritoriale slab urbanizate (GTS) și Grupări teritoriale rurale (GTR), respectiv localități urbane din categoria a VI-a și localități rurale din categoria I-R⁵³
- RMC (regiunea metropolitană capitală) va cuprinde localități urbane din categoriile VI, VII și VIII și localități rurale din toate cele 3 categorii; RMC poate cuprinde în cadrul ei arii funcționale din categorii GTS și GTR

Tabel nr. 28: Corelare clasificări Arii Funcționale / Localități

	Categoriile de localități urbane								Categoriile de localități rurale		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I-R	II-R	III-R
RMC											
AU-I											
AU-II											
AU-III											
GT-I											
GT-II											
GT-III											
GTS											
GTR											

⁵³ Orașele din categoria nr. 7 sunt incluse de regulă în Aglomerațiile Urbane I, II și III (de ex. Ovidiu, Eforie, Năvodari în AU Constanța sau Mioveni, Ștefănești în AU Pitești) precum și în cadrul RMC (orașe precum Chitila, Otopeni, Măgurele etc.).

n. Introducerea unui sistem de evaluare / monitorizare a nivelului de echipare socio-culturală a ariilor funcționale în raport cu aria de polarizare

Echiparea socio-culturală, prezența de servicii de interes general cu rază mare de acoperire sunt elemente definitorii pentru diferitele categorii de arii funcționale propuse. Natura și complexitatea acestor servicii trebuie să fie direct proporțională cu mărimea ariei funcționale după populație și după suprafață precum și cu nivelul de polarizare și poziția ierarhică. Principalele echipamente și servicii cu rol teritorial pot fi grupate în următoarele categorii⁵⁴:

Tabel nr. 29: Categoriile de echipamente și servicii de interes general după importanță

Nr. crt.	Categoriile de echipamente publice	Importanță / acoperire			
		Națională	Regională	Județeană	Zonală
1.	Echipamente și servicii administrative	Parlament, președinție, ministere, agenții naționale	Agenții regionale	Consilii județene, agenții județene	Agenții zonale
2.	Echipamente și servicii educaționale	Centre universitare, campusuri	Centre universitare, campusuri	Filiale ale unor universități, colegii, licee	Colegii, licee
3.	Echipamente și servicii de sănătate	Spitale de mari dimensiuni, clinici universitare	Spitale regionale, clinici universitare	Spitale, ambulatorii, policlinici	Ambulatorii, policlinici
4.	Echipamente și servicii culturale	Teatre, muzee, săli de concerte, biblioteci naționale	Teatre, muzee, săli de concerte, biblioteci	Teatre, muzee, săli de concerte, biblioteci	Muzee, biblioteci
5.	Echipamente și servicii juridice	Instanțe supreme, curți de apel, parchete	Curți de apel, tribunale, parchete	Tribunale	Judecătoria
6.	Echipamente și servicii pentru sport / recreere	Stadioane de mare capacitate, centre olimpice, săli de sport multifuncționale, parcuri, grădini botanice / zoologice	Stadioane de mare capacitate, săli de sport multifuncționale, parcuri, grădini botanice / zoologice	Stadioane, săli de sport, parcuri	Săli de sport, grădini publice
7.	Echipamente și servicii comerciale	Hipermarketuri	Hipermarketuri	Centre comerciale de dimensiuni medii	Supermarket-uri
8.	Echipamente și servicii speciale	ISU	ISU	ISU	Unități de pompieri
9.	Echipamente și servicii de transport public	Servicii de transport public metropolitan	Servicii de transport public metropolitan	Servicii de transport public periurban	Servicii de transport public local
10.	Alte echipamente și servicii de interes general	Sedii centrale de bănci și firme de asigurări	Sucursale de bănci și firme de asigurări	Sucursale de bănci și firme de asigurări	Filiale de bănci și firme de asigurări

⁵⁴ Tabelele 29-30 au un caracter exemplificativ. Categoriile de echipamente și servicii aferente diferitelor AFU vor fi stabilite prin consultări și analize ulterioare, în procesul de pregătire a actului legislativ.

Tabel nr. 30: Echiparea socio-culturală la nivelul Ariilor Funcționale Urbane și Rurale

Arii funcționale	Categoriile de echipamente publice pentru AF																							
	Administrație centrală	Administrație regională	Administrație județeană / zonală	Centru universitar	Filială universitară	Înv. liceal și prof.	Spital clinic	Spital regional	Servicii de sănătate specializat	Teatre, filarmonici	Muzee	Biblioteci publice	Curți de apel	Tribunale	Judecătoria	Stadioane de mare capacitate	Piscine, săli de sport	Parcuri și grădini publice	Grădini botanice, zoologice	Hipermarketuri	Centre comerciale de dimensiuni medii	ISU	Servicii de transport public	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	
RMC	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AU-I	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AU-II			x	X	X	X		X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X
AU-III			X		X	X			X		X	X			X			X				X	X	
GT-I	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
GT-II			X	X	X	X		X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X
GT-III			X		X	X			X		X	X			X		X	X				X	X	
GTS						X					X						X	X				X		
GTR						X											X					X		

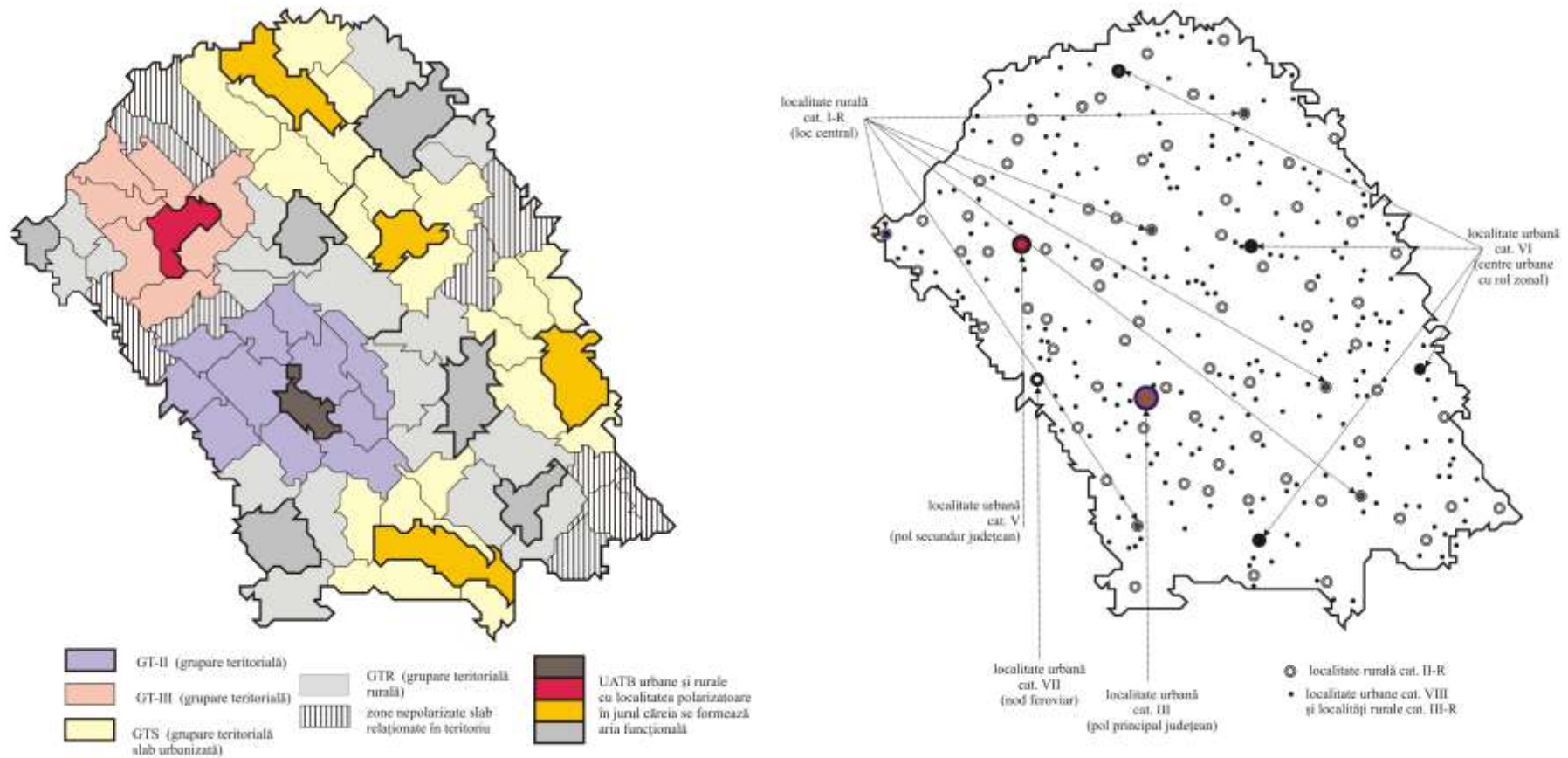

Fig. nr. 32: Scheme de exemplificare a grupării UATB-urilor în arii funcționale și categorii de localități la nivelul unui județ

o. Introducerea unei metodologii de definire a zonelor metropolitane / arii funcționale

Definirea zonelor metropolitane și a ariilor funcționale prin aplicarea unui sistem de analiză multicriterială care include criterii precum:

- Criteriul convergenței sistemelor de transport
- Criteriul economic
- Criteriul demografic
- Criteriul socio-cultural

Delimitarea practică a zonelor de influență urbană se poate realiza utilizând două categorii de indicatori: de flux (fluxuri ale persoanelor în scop lucrativ, pentru educație, în scop medical, ș.a.) și de stare (au la bază valorile indicelui de dezvoltare). Determinant pentru o foarte bună analiză în teritoriu este sistemul de indicatori utilizat pentru a contura limita zonelor de influență urbană după valoarea indicelui de dezvoltare⁵⁵.

Pentru delimitarea spațială a zonelor metropolitane / ariilor funcționale pot fi utilizate criterii precum:

- Izocronele de 45' și 60' cu autoturism, respectiv transport în comun
- Navetismul sau bazinul de colectare a forței de muncă
- Aria de servire a liceelor și școlilor profesionale
- Aria de servire a serviciilor de sănătate
- Aria de servire a unor servicii culturale (teatre, biblioteci etc.)
- Aria de petrecere a week-endurilor pentru locuitorii orașului
- Existența de sisteme zonale de alimentare cu apă, canalizare sau colectare a deșeurilor
- Aria de acoperire a transportului zonal interurban
- Aria de aprovizionare cu bunuri alimentare perisabile (hinterland)
- Aria de acoperire a unităților de cult (protoerii, episcopii etc.)
- Arii de acoperire a altor servicii: financiar-bancare, asigurări, intervenții de urgență etc

Trebuie observat că în delimitarea și stabilirea de AF / ZM limita administrativă a teritoriilor orașelor și comunelor este un criteriu determinant, cu alte cuvinte în orice AF / ZM o AFB / UATB va fi cuprinsă întotdeauna în integralitatea ei.

⁵⁵ Notă: metoda standardizării este descrisă în cap. 5 și 6 ale prezentei lucrări.

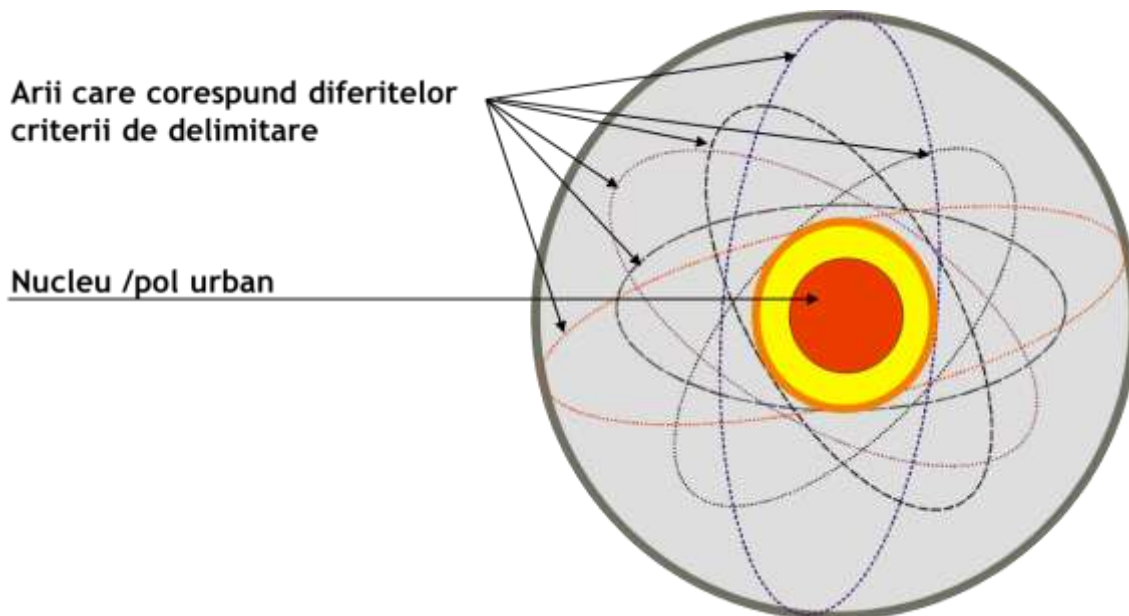

Fig. nr. 33: Schemă ilustrativă pentru delimitarea ariilor funcționale pe bază de fluxuri

p. Corelarea ariilor funcționale cu documentațiile de amenajarea teritoriului

La nivel de arii funcționale (AF) se vor întocmi PATZ-uri specifice:

- Plan de amenajare a teritoriului zonal metropolitan
- Plan de amenajare a teritoriului zonal periurban
- Plan de amenajare a teritoriului zonal interorășenesc
- Plan de amenajare a teritoriului zonal intercomunal

Existența acestor documentații poate deveni o condiție pentru participarea AF-urilor la programe naționale / regionale și accesarea unor surse de finanțare pentru realizarea de echipamente sociale sau servicii de interes general.*

* notă: procedura poate fi comparată cu cea aplicată în cazul polilor de creștere prin elaborarea de planuri integrate de dezvoltare (PID)

q. Definirea de zone problemă / prioritare (lipsite de centre / servicii urbane, în declin demografic, zone cu localități sub 100 de locuitori, zone cu localități izolate etc.)

În cadrul sub-capitolelor anterioare au fost identificate și detaliate 3 categorii de unități administrativ teritoriale urbane și rurale care se confruntă cu probleme de dezvoltare:

- Categoria orașelor cu caracteristici rurale (pct. h)
- Categoria municipiilor și orașelor în declin demografic (pct. i) și
- Categoria comunelor cu declin demografic semnificativ (pct. j)

În ceea ce privește **prima categorie**, sunt identificate 104 orașe care manifestă un anumit proces de ruralizare fie sub aspect ocupațional, fie din cauza unui nivel mai redus de dezvoltare infrastructurii stradale sau / și al unei dispersii relativ mari a populației în teritoriu.

Deși se poate observa (fig. 15) că fenomenul este relativ generalizat pe cuprinsul țării, anumite grupări / concentrări se remarcă în:

- Nordul Moldovei (jud. Botoșani, Suceava)
- Nordul Maramureșului,
- Vestul Transilvaniei (Regiunea Centru, cu precădere în jud. Alba)
- Nordul Olteniei (jud. Gorj și Vâlcea)

Cele mai multe orașe din această categorie se află în regiunile de dezvoltare Nord-est (18) și Sud-vest (20).

Municipiile și orașele în declin demografic sunt identificate în funcție de 2 criterii: pierderea relativă și pierderea absolută de populație între 1990 și 2012. Sunt 69 de municipii și 126 de orașe în contracție dintre care 20, respectiv 35 sunt în contracție accelerată. Fenomenul este generalizat la nivelul întregii țări, cuprinzând peste 60% din totalul municipiilor și orașelor și prezintă o anumită concentrare în centrul și vestul țării (Regiunile Centru și Vest).

Pot fi identificate 51 de orașe care prezintă simultan caracteristici rurale și declin demografic accentuat. Dintre acestea **11 sunt în Regiunea Vest**, câte **9 în regiunile Centru și Sud**, câte 6 în regiunile Nord-vest și Sud-est și câte 5 în regiunile Nord-est și Sud-vest. În **judetele Alba și Arad** sunt câte 5 orașe în declin demografic și cu caracteristici rurale.

Tabel nr. 31: Orașe care sunt în declin demografic și prezintă și caracteristici rurale

Nr. crt.	Județ	Denumire oraș	Pierdere pop. 2012-1990	%
1	Alba	ABRUD	-1529	-21,41
2	Caras Severin	ANINA	-4533	-34,89
3	Alba	BAIA DE ARIES	-997	-19,43
4	Harghita	BALAN	-7825	-52,04
5	Galați	BERESTI	-804	-20,14
6	Neamț	BICAZ	-1329	-13,79
7	Caras Severin	BOCSA	-5789	-25,49
8	Maramureș	BORSA	-2323	-7,57
9	Harghita	BORSEC	-621	-18,63
10	Prahova	BREAZA	-2086	-10,78
11	Suceava	BROSTENI	-1835	-22,79
12	Călărași	BUDESTI	-3548	-33,16
13	Alba	CAMPENI	-1359	-15,29
14	Sălaj	CEHU SILVANIEI	-1821	-19,05
15	Arad	CHISINEU-CRIS	-1638	-16,61
16	Timiș	CIACOVA	-2676	-34,41
17	Sibiu	CISNADIE	-5738	-26,13
18	Bacău	COMANESTI	-2113	-8,39
19	Prahova	COMARNIC	-1473	-10,28
20	Olt	CORABIA	-3788	-16,75
21	Alba	CUGIR	-9660	-27,51
22	Arad	CURTICI	-2857	-25,96
23	Dolj	DABULENI	-2095	-14,44
24	Maramureș	DRAGOMIRESTI	-543	-14,62
25	Ialomița	FIERBINTI-TARG	-1614	-26,07
26	Timiș	GATAIA	-3024	-32,77
27	Hunedoara	GEOAGIU	-656	-10,52
28	Arad	INEU	-1850	-16,32

Nr. crt.	Județ	Denumire oraș	Pierdere pop. 2012-1990	%
29	Brăila	INSURATEI	-1039	-12,96
30	Arad	LIPOVA	-2637	-19,54
31	Sibiu	MIERCUREA SIBIULUI	-1028	-19,39
32	Suceava	MILISAUTI	-3053	-36,06
33	Caras Severin	MOLDOVA NOUA	-7238	-36,05
34	Gorj	NOVACI	-855	-12,6
35	Vrancea	PANCIU	-1349	-13,55
36	Buzău	PATARLAGELE	-1315	-14,53
37	Dâmbovița	RACARI	-1584	-19,39
38	Bihor	SACUENI	-1362	-10,32
39	Maramureș	SALISTEA DE SUS	-809	-13,91
40	Arad	SEBIS	-1073	-14,81
41	Prahova	SINAIA	-4504	-28,36
42	Prahova	SLANIC	-1800	-21,95
43	Suceava	SOLCA	-2189	-45,15
44	Tulcea	SULINA	-1600	-27,49
45	Galați	TARGU BUJOR	-895	-10,7
46	Gorj	TISMANA	-1028	-11,88
47	Mehedinți	VANJU MARE	-1865	-23,21
48	Teleorman	VIDELE	-1427	-11,01
49	Maramureș	VISEU DE SUS	-5959	-26,87
50	Teleorman	ZIMNICEA	-3241	-18,06
51	Alba	ZLATNA	-1317	-14,03

În ceea ce privește comunele, au fost identificate 174 de comune din 30 de județe au suferit scăderi de peste 30% în intervalul 1991 – 2012 dintre care în 7 comune scăderile au fost de peste 50%. Principalele concentrări se află în județele din **vestul Transilvaniei** (Alba, Hunedoara) și în județele **Mehedinți** și **Teleorman**.

Alte categorii de localități și zone problemă pot fi:

- zonele lipsite de centre urbane pe o rază de 25-30km și
- zonele în care au fost declarate orașe noi după 2001 și în care aceste orașe noi satisfac mai puțin 50% din criteriile minimale stabilite

Analiza prezentată în etapa a II-a a elaborării prezentului studiu⁵⁶ indică faptul că noile orașe declarate după 2001 au apărut în doar **9 din cele 17 zone** identificate în PATN, respectiv în zonele 2 (Constanța), 3 (Brăila, Călărași, Ialomița), 5 (Dolj), 6 (Dolj, Gorj, Vâlcea), 8 (Arad, Timiș), 11 (Maramureș, Sălaj), 12 (Bistrița-Năsăud, Cluj, Mureș), 13 (Botoșani, Iași) și 16 (Buzău, Vrancea). Zonele 1 (Constanța, Tulcea), 4 (Argeș, Olt, Teleorman), 7 (Dolj, Mehedinți), 9 (Arad, Bihor), 10 (Sălaj), 14 (Iași, Vaslui), 15 (Iași, Neamț, Bacău, Vaslui) și 17 (Brăila, Buzău, Galați, Vrancea) rămân în continuare lipsite de orașe pe o rază de 25-30km⁵⁷. Noile orașe îndeplinesc între 1 și 5 criterii din cele 13 analizate și care se referă la indicatorii minimali stabiliți prin legea 100 / 2007. Cu excepția orașului Flămânzi, toate celelalte 12 orașe au în prezent populații sub pragul de 10.000 locuitori, unele având chiar sub 5000 locuitori (Bechet – Dolj, Căzănești – Ialomița).

⁵⁶ Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN. - Etapa II, vol. I, p. 133-175.

⁵⁷ A se vedea Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN. - Etapa II: vol. I Tabel nr. 3.6 și Figura nr. 3.26, pag. 138 și Figura nr. 3.26.

Numărul de criterii îndeplinite de cele 14 orașe:

- 5 criterii – Berbești (VL)
- 4 criterii – Bălcești (VL), Bechet (DJ)
- 3 criterii – Băbeni (VL), Flămânzi (BT), Recaș (TM), Șomcuța Mare (MM)
- 2 criterii – Băneasa (CT), Căzănești (IL), Dăbuleni (DJ), Pătârlagele (BZ), Ștefănești (BT), Ulmeni (MM)
- 1 criteriu – Sârmașu (MS)

Se poate observa că toate cele 14 orașe îndeplinesc sub 50% (sub 7) din numărul de 13 criterii analizate, 7 dintre ele îndeplinind doar 1-2 criterii.

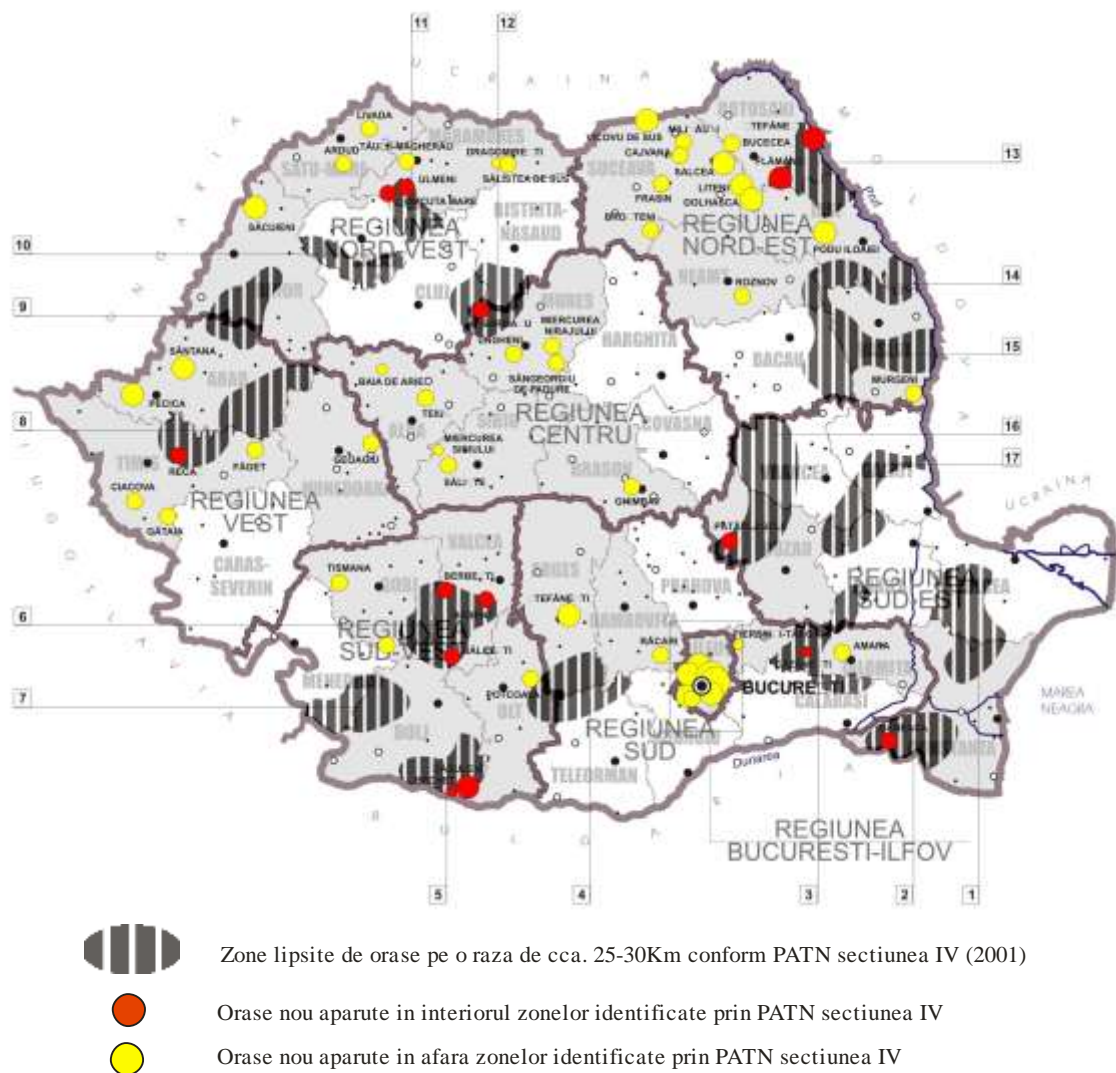

Fig. nr. 34: Cele 17 zone lipsite de orașe stabilite prin legea 351 / 2001 și distribuția orașelor noi, declarate după 1990

În concluzie: trebuie dezvoltate politici de sprijinire a dezvoltării urbane în toate cele 17 zone identificate de legea 351 / 2001 de aprobare a Secțiunii IV din PATN.

Pentru o definire mai riguroasă a zonelor lipsite de așezări urbane se propune adoptarea unei metode delimitare care utilizează programe mai noi de prelucrare grafică și statistică și care permite o delimitare mai nuanțată și mai precisă a unor astfel de zone.

Metoda se bazează pe trasarea automată pe o hartă a unor cercuri cu raza de 25km (corespunzător scării de lucru) și selectarea comunelor care nu sunt cuprinse în limitele respective în 3 variante: comune al căror centru de greutate este în afara razei (metoda 1), comune aflate cu tot teritoriul administrativ în afara razei (metoda 2) și comune al căror teritoriu se află doar parțial în afara razei (metoda 3).

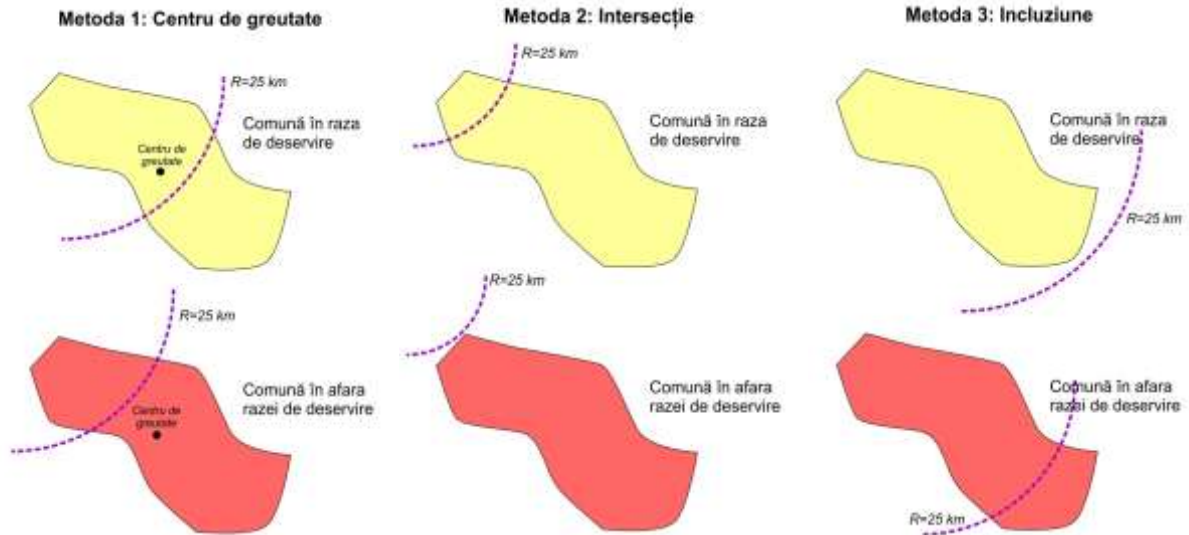

Fig. nr. 35: Cele 3 metode grafice de stabilirea incluziunii unei comune în raza de 25 de km a unui oraș

Verificarea celor 3 metode indică drept cea mai adecvată, metoda 1 – a centrului de greutate inclus / în afara raze de deservire a orașului. Se poate observa (figura de mai jos) că metodele 2 și 3 (intersecție / incluziune) generează situații extreme și nerealiste. Aplicarea metodei 1 (centru de greutate) pe situația actuală (adică luându-se în considerare și noile orașe) conduce la o imagine mai fragmentată a zonelor lipsite de orașe, multe având dimensiuni relativ mici. Se remarcă menținerea unor zone mai extinse în județele Tulcea, Galați, Vrancea, Maramureș (figura nr. 37).

Aplicarea acestei metode poate conduce la o redefinire a zonelor lipsite de centre urbane pe o rază de 25-30km.

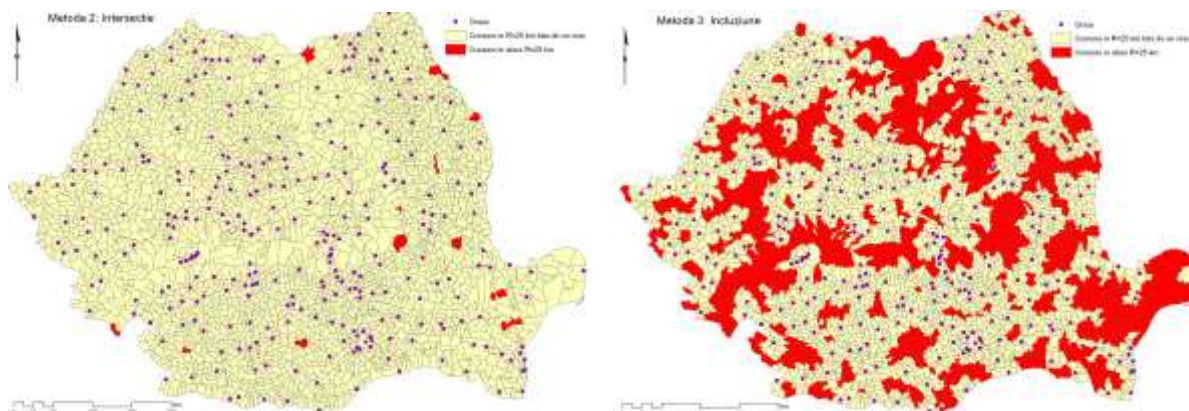

Fig. nr. 36: Zone rurale lipsite de orașe rezultate în urma aplicării metodelor 2 (intersecție) și respectiv 3 (incluziune)

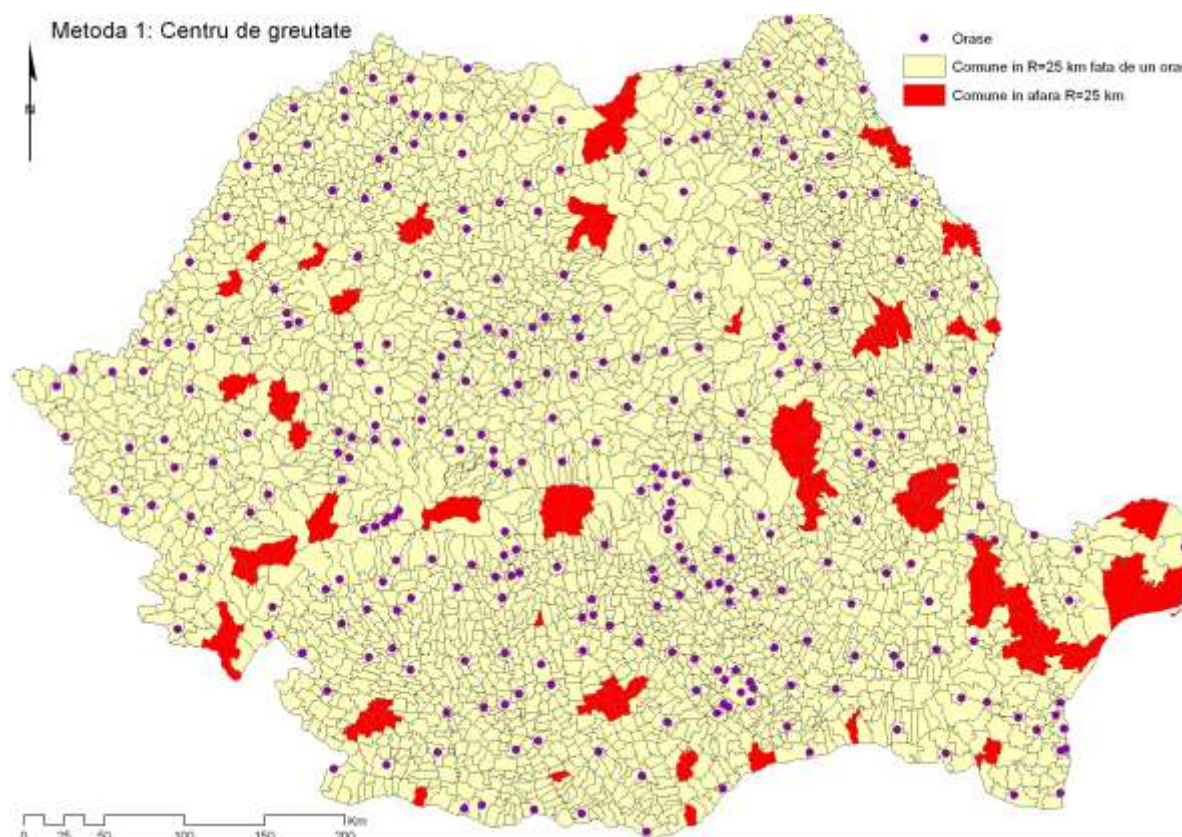

Fig. nr. 37: Zone rurale lipsite de orașe rezultate în urma aplicării metodei 1 (centrul de greutate)

Alte categorii menționate în analizele efectuate în etapele precedente ale lucrării se referă la cazul zonelor rurale cu localități foarte mici (zone cu comune cu localități sub 100 de locuitori la rec. din 2011 - cca. 1700 de sate din care peste 360 în județul Alba) și a celor cu localități izolate din zone montane sau Delta Dunării⁵⁸.

r. Identificarea actelor normative care trebuie modificate sau relaționări cu alte legi

Actualizarea secțiunii IV a PATN – Rețeaua de localități implică o serie de revizuiți ale cadrului legislativ, constând atât în modificarea / completarea unor legi cât și în promovarea de noi legi, astfel:

a. Acte normative care pot suferi modificări / revizuiți / actualizări

- actualizarea legii 2 / 1968 privind organizarea administrativ – teritorială
- revizuirea legislației privitoare la taxe și impozite locale (de pus în acord cu noul sistem de clasificare a localităților)
- revizuirea legislației privitoare la administrația publică locală (legea 215 / 2001, (de pus în acord cu noul sistem de clasificare a localităților)
- revizuirea legislației privitoare la cercetarea statistică și organizarea INS

⁵⁸ A se vedea lista satelor cu populație "0" la recensământul din 2002, pe județe și comune / orașe / municipii și reprezentările grafice pe regiuni din Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN. - Etapa II, vol. I, p. 362-366 precum și pct. 4.7 din Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN. - Etapa I, p. 132-133, Tabelele nr. 20-22 din același studiu, p. 165-167 și Cartograma nr. 7, p. 191.

b. Acte normative care ar trebui promovate

- Legea zonelor metropolitane
- Legea capitalei
- Legea intercomunalității / lege privind cooperarea intercomunală

s. Lista cartogramelor propuse a fi incluse în proiectul de lege:

- Principalele categorii de localități urbane și rurale (categoriile I-VII)
- Principalele categorii de localități rurale (categoriile I-II)
- Regiunea metropolitană capitală și principalele arii funcționale urbane (AU I-III și GT I-III)
- Orașe cu caracteristici rurale
- Municipii și orașe în contracție și în contracție accelerată
- Comune cu scăderi de populație de peste 30% și respectiv peste 50%
- Zone lipsite de centre urbane pe o rază de 25-30km (inclusiv zone în care au fost declarate orașe noi după 2001 și în care orașele noi satisfac mai puțin 50% din criteriile minimale stabilite)
- Zone rurale / comune cu localități sub 100 de locuitori la rec. din 2011
- Zone rurale cu localități izolate (zone montane și Delta Dunării)

t. Lista indicatorilor care trebuie monitorizați prin constituirea unei baze de date (în cadrul Observatorului Teritorial - OT)

O listă minimală de indicatori care să fie urmăriți la nivel de UATB și la nivel de localitate trebuie să cuprindă domeniile următoare: utilizarea terenurilor (date generale de bilanț teritoriale), demografie, economie, echipare tehnică, echipare socio-culturală, locuire, starea mediului, nivel de trai, guvernarea. O posibilă listă de indicatori este propusă în tabelul de mai jos.

Tabel nr. 32: Listă indicatori de monitorizare la nivel local prin intermediul OT

Nr. crt.	Domeniu	Denumire indicator	Unitate de măsură	La nivel de UATB	La nivel de localitate
1	Elemente de bilanț teritorial	Suprafețe ale diferitelor categorii de terenuri agricole și neagricole	Ha / %	X	
2	Elemente de bilanț în intravilan	Suprafețe ale diferitelor categorii de zone funcționale	Ha / %		X
3	Demografie și migrație	Populație totală	Nr.	X	X
		Structura pe vârste, gen	Nr. / %	X	X
		Structura după nivelul de educație	Nr. / %	X	
		Stabiliri cu domiciliul	Nr.	X	X

Nr. crt.	Domeniu	Denumire indicator	Unitate de măsură	La nivel de UATB	La nivel de localitate
		Plecări cu domiciliul	Nr.	X	X
4.	Economie și forță de muncă	Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii	Nr.	X	X
		Întreprinderi nou create	Nr. / an	X	X
		Populație ocupată (total și pe sectoare economice)	Nr. / %	X	X
		Salariați (total și pe sectoare economice)	Nr. / %	X	X
		Investiții directe	Mii ron	X	
5.	Echipare tehnică	Lungime străzi, (total, din care străzi modernizate)	Km. / %	X	X
		Lungime rețea alimentare cu apă	Km. / %	X	X
		Lungime rețea canalizare	Km. / %	X	X
		Lungime rețea gaze naturale	Km. / %	X	X
6.	Echipare socio-culturală	Unități școlare și liceale și spații specifice (săli de clasă, laboratoare, săli de sport etc.)	Nr.	X	X
		Biblioteci publice	Nr. / nr. volume	X	X
		Spații de cultură (teatre, muzee, galerii de artă etc.)	Nr. / mp	X	X
7.	Locuire / calitatea locuirii	Locuințe cu instalații sanitare	Nr. / %	X	X
		Populație / gospodării racordate la rețele de distribuție a apei, canalizare, gaze naturale	Nr. / %	X	X
		Mărimea medie a locuinței (suprafața locuibilă)	mp	X	X
8.	Starea mediului	Spații verzi amenajate	mp	X	X
		Ape uzate epurate	% din apa distribuită	X	
		Calitatea aerului	concentrații	X	
		Nivelul de zgomot	db.	X	
9.	Nivel de trai	Indicele de motorizare	Nr. vehicule	X	
		Gospodării cu PC	Nr. PC	X	
		Venitul mediu în gospodărie	Ron / euro	X	
10.	Guvernanță	Bugetul local	Ron / euro		

u. Clarificarea noțiunii de stațiune turistică / stațiune balneo-climaterică

Ordonanța nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România definește la art. 2:

- i) localitate turistică - așezare urbană sau rurală cu funcții turistice dezvoltate pe baza resurselor specifice de care dispune;
- j) **stațiune turistică - localitate sau parte a unei localități** cu funcții turistice specifice, în care activitățile economice susțin exclusiv realizarea produsului turistic;

Hotărârea nr. 852/2008 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice cu modificările și completările ulterioare introduce o anumită ambiguitate în lista stațiunilor numită **"LISTA LOCALITĂȚILOR ATESTATE CA STAȚIUNI TURISTICE DE INTERES NAȚIONAL, RESPECTIV LOCAL"** datorită faptului că în listă sunt introduse la stațiuni de interes național la poz. 38 și 39 Zona Parâng-Petroșani - județul Hunedoara (*Introdus de Hotărârea nr. 1205/2009 art 2. aln 1 lin 1 la 13.10.2009*) și Zona turistică a municipiului Piatra-Neamț - județul Neamț (*Introdus de Hotărârea nr. 511/2010 art 2. aln 1 la 14.06.2010*) și la stațiuni de interes local la poz. 45, 46 și 47: Zona Fântânele - județul Cluj, Zona Muntele Băișorii - județul Cluj, Zona Șuior-Baia Sprie, orașul Baia Sprie - județul Maramureș (*Introdus de Hotărârea nr. 1181/2011 art 2. aln 1 la 08.12.2011*).

Lista stațiunilor turistice cuprinde categorii diverse de localități: de la municipii precum Mangalia, la orașe de dimensiuni variate precum Predeal, Vatra Dornei, Horezu până la sate reședință, sate aparținătoare sau localități componente precum Albac, Snagov, Mamaia, Timișu de Sus, Cheia dar și părți de localități care nu apar în legea 2 / 1968 precum Poiana Brașov, Cap Aurora, Venus Călimănești-Căciulata etc.

Lista nu indică unitatea administrativ teritorială de bază din care face parte stațiunea, ci doar județul.

În unele cazuri precum cel al orașului Eforie (UATB), sunt listate ambele localități componente ale acestuia.

Se propune ca să se atribuie caracterul de stațiune turistică doar la nivel de localitate, iar în anumite cazuri la nivel de UATB, atunci când caracterul turistic se extinde la nivelul mai multor localități / sate cuprinse în teritoriul administrativ (de ex. Horezu, Eforie, Mangalia...).

De menționat faptul că localități precum 2 Mai, Vama Veche sau dezvoltări recente precum Râncea (oraș Novaci, jud. Gorj) nu sunt incluse în lista stațiunilor.

PARTEA a II-a

Elemente suport pentru fundamentarea propunerii de lege privind Rețeaua de localități

3. EVALUAREA OPORTUNITĂȚII INTRODUCERII DE NOI CONCEPTE

Având în vedere dinamica procesului de urbanizare și a formelor de concentrare teritorială a urbanului, există câteva concepte care pot fi adaptate și adoptate la nivel național, încât sistemul național de localități (incluzând rețeaua de localități) să fie mai corect prezentat și ușor de asimilat în proiectele de planificare urbană și teritorială. Din acest punct de vedere considerăm că merită a acorda mai mare atenție **formelor de concentrare urbană**, care ar putea constitui baza unei regândiri a sistemului național de localități.

2.1. Concepte privind orașul și formele de concentrare urbană cu aplicabilitate la România

Atracția exercitată de orașe de-a lungul timpului, geneza de noi orașe pe un spațiu relativ restrâns și impactul acestora în teritoriu au favorizat apariția de noi forme de concentrare urbane, pe care le putem asocia unor concepte deja cunoscute în literatura de specialitate, dar și regăsite în lumea reală. Printre acestea, cele mai viabile concepte delimitate spațial și funcțional la nivelul României sunt: **aglomerația urbană, gruparea urbană, conurbația, interurbația și metropola** (Erdeli și Ianoș, 1983). Dacă avem în vedere faptul că orașele și formele de concentrare urbană nu sunt izolate, ci crează spații de susținere de extensiune variabilă, atunci putem individualiza, în mod corespunzător în jurul acestora diferite tipuri de zone: **zone suburbane, zone urbane funcționale, zone periurbane, zone de influență**. Ținând cont că spațiile urbanizate pot depăși limitele unui spațiu conturat în jurul unei metropole, conurbații sau aglomerații urbane, se pot individualiza **regiuni urbane, regiuni urbanizate**. Acestea pot avea **caracter monopolar, bipolar sau multipolar**, în raport de rolul pe care îl joacă centrele polarizatoare interne.

a. Aglomerația urbană.

Acest concept este caracteristic orașelor mijlocii, mari și foarte mari, constituindu-se ca un **ansamblu urban ce a luat ființă în urma dezvoltării relațiilor complexe între orașul respectiv și aria sa înconjurătoare**. Dezvoltarea orașului a dus la lărgirea zonelor sale suburbane, cu profil rezidențial și industrial, precum și la apariția unei categorii de localități, care cu timpul au devenit localități / orașe-satelit.

Pentru a nu ne depărta de sensul inițial dat aglomerației urbane, considerăm că adoptarea definiției în sensul celei exprimate de specialiștii americani în formularea Standard Metropolitan Area (SMA) este cea mai relevantă. În esență aceasta presupune **existența unui oraș cu cel puțin 50.000 de locuitori, în jurul căruia se conturează un spațiu incluzând localități rurale și urbane cu mai puțin decât populația orașului central**. Caracteristica principală a acestuia este ca populația ocupată în ramurile sectorului primar să nu depășească 35%.

Rezultă că aglomerațiile urbane la nivelul României pot să fie conturate în jurul a **circa 92 de orașe**, având extensiuni, puternic afectate de diminuarea activităților industriale și a procesului de navetism spre aceste orașe. Schema generală a unei aglomerații urbane ar putea fi sintetizată ca în figura de mai jos.

Cele mai tipice aglomerații urbane în România sunt cele create de **Brașov, Ploiești, Sibiu și Constanța**.

b. Gruparea urbană.

Conceptul de grupare urbană reprezintă un sistem teritorial alcătuit dintr-un număr variabil de orașe, apărute independent, situate la o relativă apropiere și cu relații dominate de distanța relativă. Discuțăm de distanța relativă, întrucât gruparea urbană individualizată este în funcție de scara de analiză. Pentru a aprecia viabilitatea unei grupări urbane este necesară transformarea distanțelor de pe hartă în timp real, întrucât la o scară foarte mică gruparea urbană individualizată pe hartă poate reuni orașe situate la sute de kilometri.

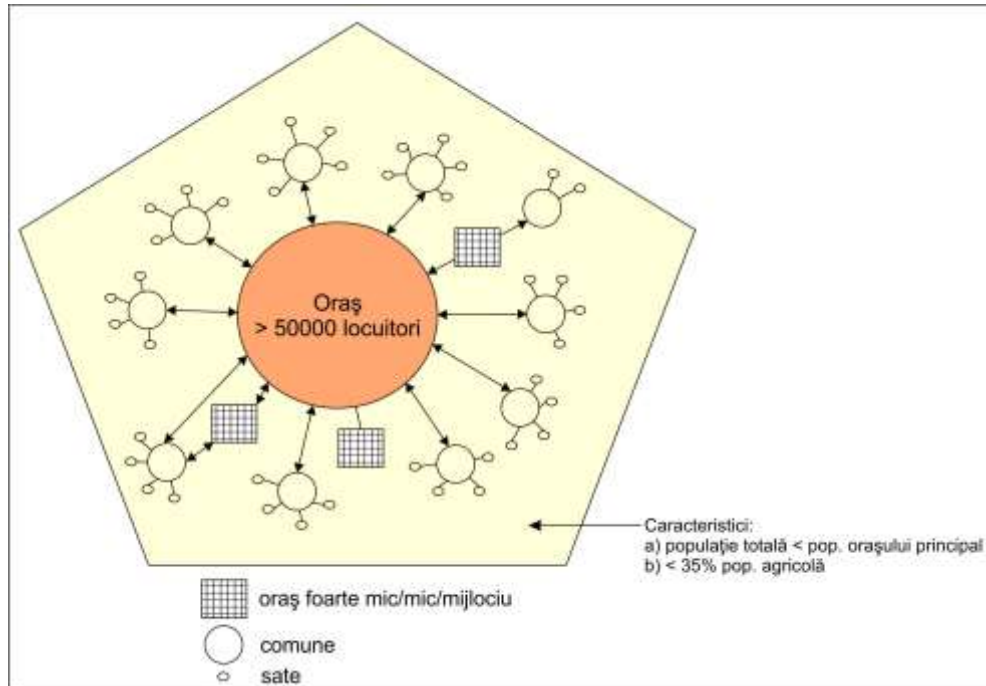

Fig. nr. 38: Reprezentarea schematică a aglomerației urbane

Realitatea geografică și dimensiunile spațiului românesc ar permite existența unei grupări urbane la o distanță de maximum 30 de km, pentru orașe de peste 100.000 locuitori și maximum 20 de km pentru orașe sub acest prag. Gruparea urbană, rezultată exclusiv pe baza proximității fizice nu are conotații funcționale. Din punct de vedere funcțional aceasta poate fi orice altă formă de concentrare urbană.

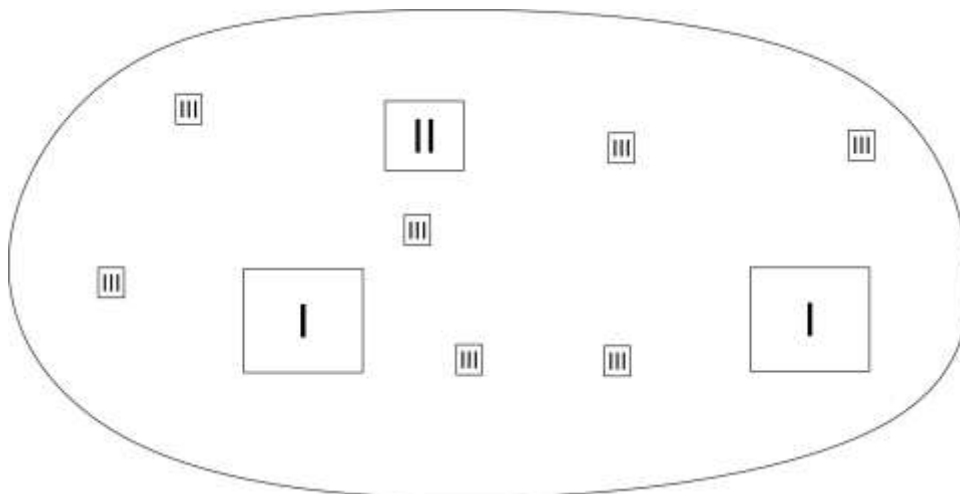

Fig. nr. 39: Reprezentare schematică a grupării urbane – distribuția spațială a orașelor

În literatura românească de specialitate există cel puțin două grupări urbane, individualizate și caracterizate în lucrări recunoscute: **gruparea urbană Galați-Brăila** și **gruparea industrială Huneadoara – Valea Jiului**.

c. Conurbația

Aceasta constituie o entitate teritorială născută din accentuarea relațiilor dintre două sau mai multe orașe, situate la distanțe apropiate și dezvoltate independent. Diferența dintre conurbație și aglomerație este dificilă a fi sesizată mai ales atunci când acestea coincid spațial. **Agglomerația presupune o dependență mai accentuată a unor orașe de unul principal**, pe când **în conurbație orașele își mențin personalitatea**, deși sunt incluse în același sistem urban.

Rezultă, deci, că o conurbație apare în condițiile unei interferențe a orașelor și a zonelor de influență apropiată a acestora, după ce au evoluat separat multă vreme. Ierarhizarea în ceea ce privește supremația a apărut ulterior datorită dinamicii diferențiate a orașelor componente.

Cele mai clare conurbații se formează între două orașe legate funcțional (conurbație bipolară), dar există nenumărate cazuri în care acestea au un caracter multipolar, înglobând orașe de mărimi demografice și puteri economice diferite.

Conurbațiile au apărut în zone cu importante zăcăminte minerale (spre exemplu, **Valea Jiului**), în zone cu activități industriale și de transport (**Galați-Brăila**).

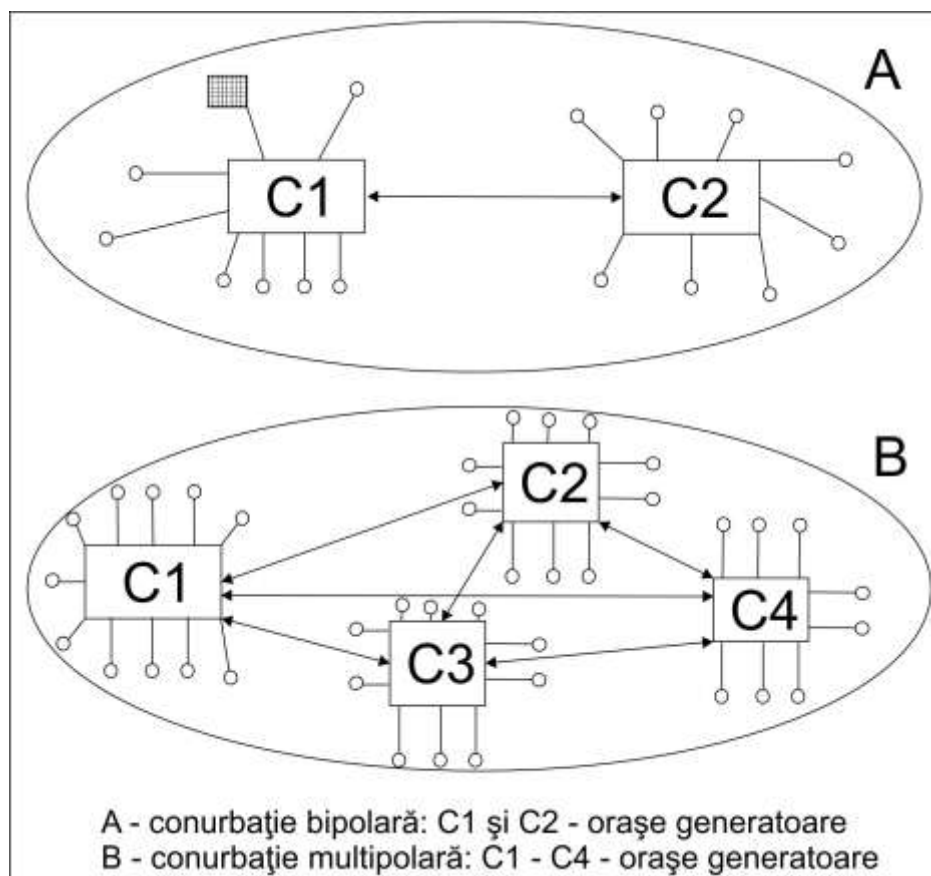

Fig. nr. 40: Reprezentarea schematică a unei conurbații și tipuri de conurbații

d. Interurbația

Această formă de concentrare poate fi considerată o formă particulară de conurbație, care presupune existența în teritoriu a unor **orașe de mărime variabilă, situate la distanțe apropiate, dar care au funcții diferite, completându-se reciproc**. Ansamblul format a fost denumit *interurbație* de geograful suedez Niels Bjorsjo. În mod frecvent, interurbațiile apar atunci când lângă un oraș mai vechi se dezvoltă un oraș nou, ca rezultat al unor activități industriale. De regulă, orașul cu activități industriale noi, depinde de rețeaua de servicii a orașului vechi, care la rândul său furnizează forță de muncă pentru orașul nou. În țara noastră cele mai tipice exemple din categoria interurbațiilor, mai ales înainte de anul 1990, au fost **Deva-Hunedoara și Turda-Câmpia Turzii**. În aceste două cazuri, orașele industriale au fost Hunedoara, respectiv, Câmpia Turzii, iar orașele care ofereau o gama mult mai largă de servicii sociale și culturale celelalte două.

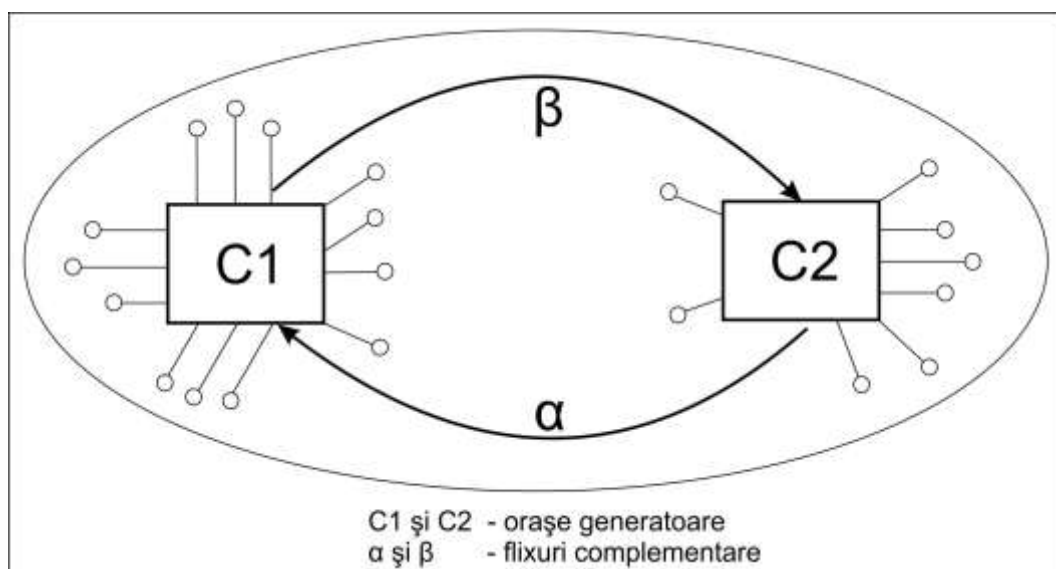

Fig. nr. 41: Reprezentarea schematică a unei interurbații – orașe complementare funcțional

e. Metropola

Metropola este un oraș cu peste 2 milioane de locuitori. Termenul datează din perioada extinderii imperiilor coloniile și se referea la orașul principal din care plecau vasele cu produse prelucrate și în care soseau bogățiile coloniilor. În unele țări, ca în Franța, termenul de metropolă este utilizat și pentru **orașe cu funcții regionale**, care au darul de a reechilibra sistemul urban național. Mai precis, se utilizează termenul de **metropolă de echilibru**, care se asociază cu **orașe având peste 500.000 locuitori** și cu funcțiile menționate anterior.

Dacă la dimensiunile Franței este acceptată valoarea de 500.000 locuitori pentru metropolele regionale, considerăm că la nivelul României cifra de **300.000 locuitori** ar putea fi recomandată. În această situație țara noastră ar dispune doar de trei „**metropole regionale**” (**Cluj-Napoca, Iași și Timișoara**), ceea ce pare absolut credibil, ținând cont de distribuția teritorială a acestora.

f. Oraș cu caracteristici rurale și oraș ruralizat.

Plecând de la ideea unei neconcordanțe dintre **fenomenul urban statistic** și **fenomenul urban real**, vom constata că evidența teritorială arată o diferență majoră între populația orașelor și populația care locuiește în localitățile urbane componente ale orașelor ca unități administrativ teritoriale de tip urban (Ianos și Talângă, 1994). Aceasta pentru că în cazul mai multor orașe (ca UATB) sunt incluse două categorii de localități: sate aparținătoare și localități componente ale orașelor. Satele incluse în prima categorie se află, uneori, la distanțe de peste 10 km de orașul propriu-zis și, aproape în totalitate au caracteristici rurale dominante. Localitățile din cea de-a doua categorie, atunci când sunt în continuitatea orașului, prezintă uneori caracteristici pseudo-urbane, cu elemente puternice de ruralism.

Această realitate ne conduce la ideea definirii unui oraș particular, distinct de orașul cunoscut în literatură, în care ruralul este cvasi-prezent și manifestat printr-o populație numeroasă ce locuiește în mediul cvasi-rural (respectiv peste 40% din populația totală a orașului, ca unitate administrativă, locuiește în satele aparținătoare și localitățile componente), printr-o populație dominant ocupată în ramuri aparținând sectorului primar și printr-o infrastructură care nu depășește nivelul unui sat mediu dezvoltat. Un astfel de oraș ar putea să fie considerat ca făcând trecerea spre urban, dinspre rural și să fie inclus într-o categorie aparte de orașe: **oraș cu caracteristici rurale**.

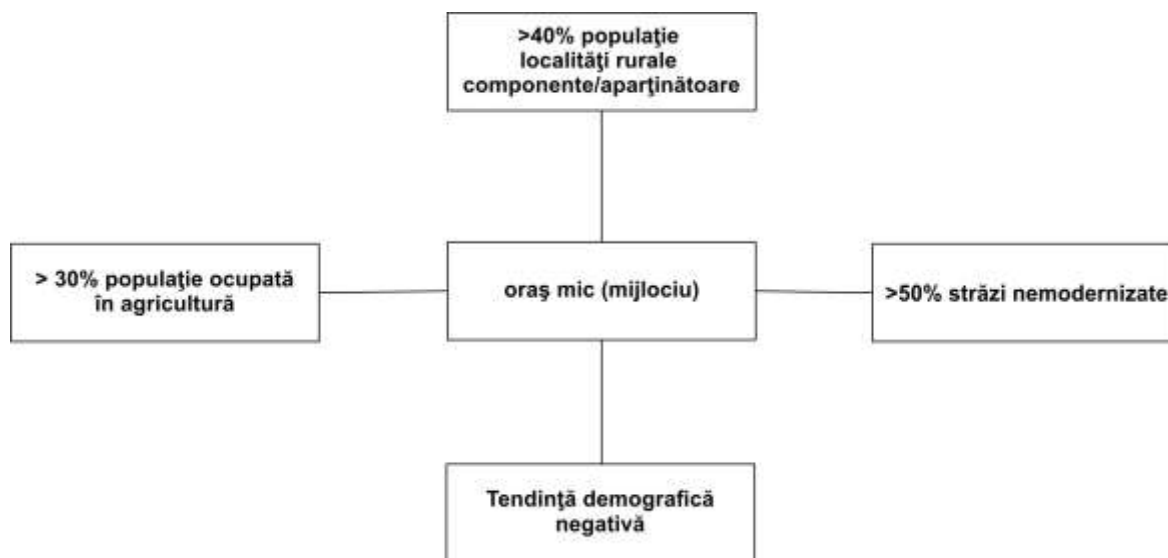

Fig. nr. 42: Reprezentarea schematică a modului de definire a orașului cu caracteristici rurale

Evident, că procesul de tranziție a fost dur și neselectiv, în special față de orașele mici și o parte din orașele mijlocii, care au cunoscut impactul procesului de dezindustrializare. Urmare a acestui proces o mare parte din populație s-a reîntors la activitățile agricole de subzistență, înregistrând un veritabil proces de ruralizare. De aici și denumirea folosită, uneori de **oraș ruralizat**.

Recunoașterea existenței acestui tip de oraș poate avea efecte pozitive în domeniul planificării teritoriale, întrucât s-ar crea cadrul conceptual și câmpul de aplicabilitate a unor forme de dezvoltare conforme cu realitatea. Supraevaluarea capacității de polarizare a unui oraș ruralizat sau cu caracteristici rurale, pentru spațiul profund rural din jur ar releva o imagine falsă a teritoriului, iar elementele de planificare nu ar avea efectul scontat. Din această cauză,

recunoașterea oficială a existenței acestei categorii nu poate avea decât efecte benefice pentru realismul politicilor de dezvoltare urbană și teritorială.

Tabel nr. 33: Forme de concentrare urbană

Nr. crt.	Categorii	Caracteristici	Exemple
1.	Oraș cu caracteristici rurale și oraș ruralizat	<ul style="list-style-type: none"> - oraș mic - Scădere demografică - >30% din populație ocupată în sectorul primar - >40% din populație în sate aparținătoare - >50% din străzi nemodernizate 	
2.	Aglomerația urbană	<ul style="list-style-type: none"> - oraș mijlociu mare și oraș mare - Populația totală < populație oraș principal - < 35% populație agricolă 	Brașov, Constanța, Ploiești, Sibiu
3.	Gruparea urbană	<p>Sistem teritorial alcătuit dintr-un număr variabil de orașe situate la distanțe relativ mici</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Pentru orașe mari – D = max. 30km ii. Pentru orașe mici și mijlocii – D = max. 20km 	Brăila-Galați, Depresiunea Petroșani, Hunedoara-Deva
4.	Conurbația	<p>Forme de grupări sau aglomerații urbane de orașe foarte apropiate care dezvoltă relații funcționale puternice</p> <p>Bipolare sau multipolare</p>	Depresiunea Petroșani
5.	Interurbația	Categorii particulare de conurbații formate din orașe apropiate cu funcțiuni complementare	Deva-Hunedoara, Turda-Câmpia Turzii
6.	Metropola	<ul style="list-style-type: none"> - oraș mare cu peste 300.000 locuitori - funcții de nivel regional 	București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara

2.2. Concepte privind entitățile teritoriale create datorită capacității orașelor de structurare a spațiului și cu aplicabilitate la România

În contextul general al fluxurilor teritoriale, orașul este beneficiarul unor fluxuri de intrare diversificate, unele permanente altele temporare sau ocazionale, a căror structură este dominată de cele de masă și energetice. În afara acestora, în cantități mult mai reduse se individualizează fluxuri de informație și fluxurile financiare. Diferențierile dintre orașele mari și mici în materie de inputs-uri constau nu numai din volumele diferite ale masei și energiei primite, dar și din faptul că fluxurile de informații primite sunt mai mari în cazul orașelor mici și ceva mai reduse în cazul celor mari. În structura fluxurilor de ieșire un loc important revine masei, informațiilor și energiei. Fluxurile de masă sunt reprezentate în principal, prin produse înalt prelucrate și prin deșeuri, sub diferite forme, iar cele de informații, prin diversele servicii adresate unor spații reduse sau foarte vaste, prin ideile de organizare și structurare a spațiului, prin transmiterea modelelor de comportament.

De regulă, fluxurile de intrare depășesc pe cele de ieșire în cantități absolute, cea mai mare parte a acestei diferențe fiind materializată în extinderea spațiilor construite (rezidențiale, industriale, de transport și cu alte destinații), a facilităților social-edilitare, în satisfacerea cerințelor biologice ale unei forțe de muncă și populații sporite ș.a.m.d.

În mod evident, cea mai mare parte a fluxurilor compensatorii generate de existența unui oraș sunt atenuate de spațiul de susținere. Acesta, prin potențialul care îl deține încearcă să estompeze ruptura introdusă de oraș în teritoriu și să asigure un anumit echilibru dinamic în relația potențial de dezvoltare - capacitate de consum. Influențele reciproce sunt subînțelese, orice modificare petrecută în oraș resimțindu-se la nivelul zonei de influență și invers. Dezvoltarea contemporană a orașelor relevă însă, în condițiile contractării spațiului, o dependență tot mai redusă a orașelor de spațiile lor de susținere în comparație cu noile tipuri de relații induse de specializarea funcțională și interdependența globală. Aceasta înseamnă că relațiile orașului cu mediul său s-au extins până la limite nebănuite și că acesta a devenit sensibil la ceea ce se întâmplă la nivel național, continental și mondial.

Urmare a proceselor care au avut loc de-a lungul timpului se poate distinge sincronismul dar și diacronismul acestora având ca rezultat individualizarea mai multor entități teritoriale, care pot constitui baza unei reconsiderări a Planului de Amenajare a Teritoriului Național, respectiv a secțiunii legate de rețeaua de localități. În acest sens conceptele cele mai uzitate cu proiecție spațială sunt:

a. Zona suburbană.

Aceasta se conturează în cadrul orașelor mari și mijlocii și este rezultatul unui proces de suburbanizare clasic sau a unuia atipic, ca cel generat de dezvoltarea spațiului apropiat al fostelor orașe socialiste. Dacă zona suburbană clasică a fost rezultatul descongestionării centrului prin părăsirea acestuia de către rezidenți cu venituri ridicate și ale căror exigențe față de calitatea vieții urbane. Aceasta s-a degradat foarte mult prin coabitarea activităților industriale, a celor comerciale și a unei populații tot mai dense, generând poluare ridicată, criminalitate crescută și insatisfacții față de calitatea mediului construit. Atipismul suburbanizării în orașele postsocialiste românești rezultă din faptul că sursa suburbanizării nu s-a aflat în centrele orașelor, ci la periferiile acestora, respectiv în marile cartiere muncitorești.

În raport de mărimea și complexitatea centrului urban, zona suburbană este simplu structurată, îndeplinind rolul de „dormitor” sau este complexă îmbinând activitățile economice cu cele de cazare. Spațial, aceasta se limitează la prima și a doua coroană de comune din jurul orașului, este dezvoltată doar de-a lungul axelor majore de circulație sau se individualizează în spații foarte atractive, formând arii distincte. Caracteristica principală este dominanța fluxurilor reciproce între oraș și spațiul din jurul acestuia.

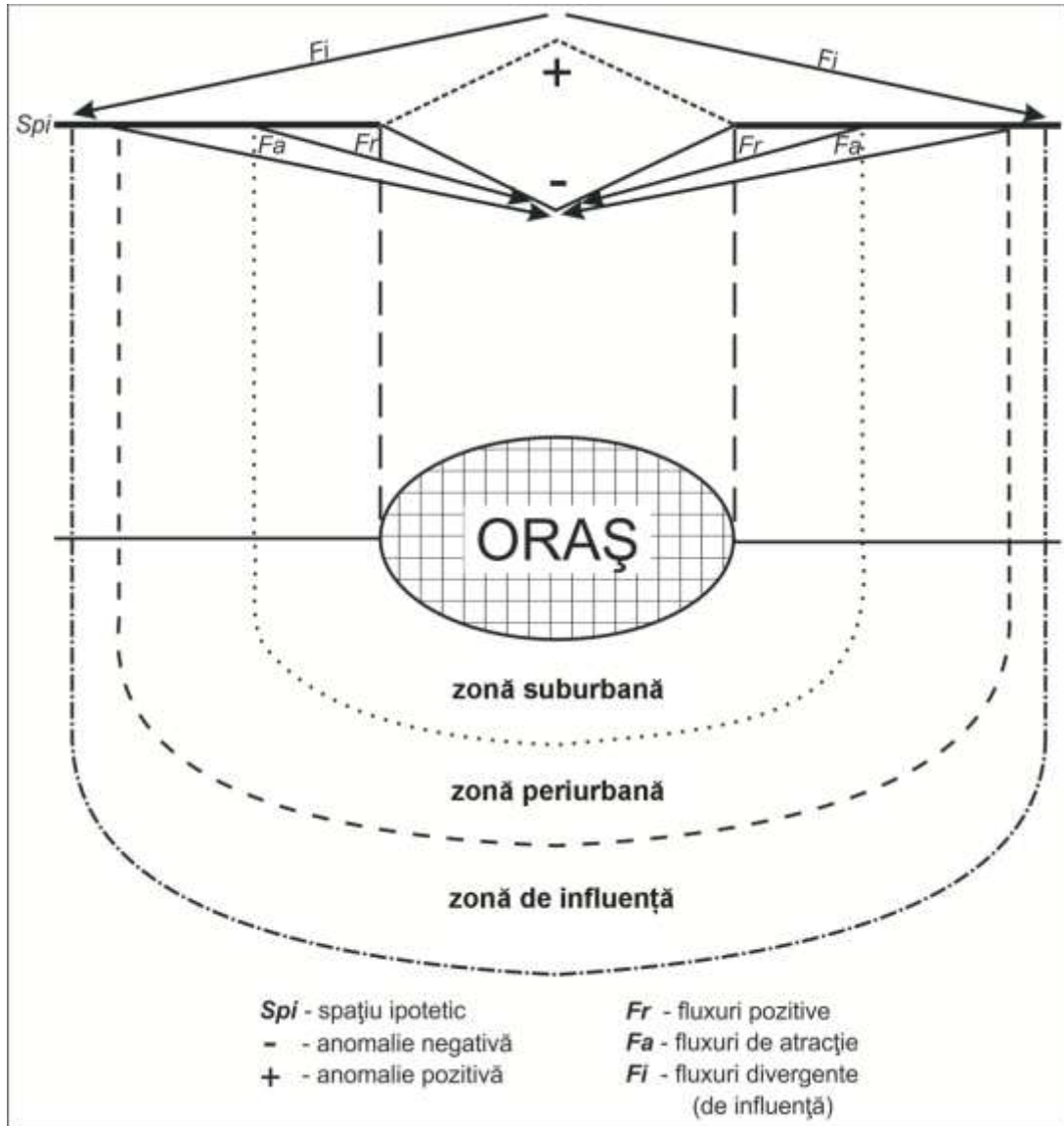

Fig. nr. 43: Geneza zonelor suburbană, periurbană și de influență (după I. Ianoș, 2004)

b. Zona periurbană.

O astfel de entitate depășește zona suburbană, reprezentând un spațiu, ale cărui localități au legături funcționale cu orașul generator. Dacă în cazul zonei suburbane domină relațiile reciproce între aceasta și oraș, în cazul zonei periurbane este vorba de o dominanță a relațiilor convergente, de **aprovizionare cu forță de muncă, resurse energetice, materiale** etc. Zonele periurbane, în cazul marilor orașe, pot poseda nuclee de dezvoltare de importanță

locală, care sparg monotonia funcțională dominată de orientarea generală a fluxurilor spre aceste centre urbane.

c. Zona de influență.

Majoritatea orașelor, indiferent de mărime, posedă spații în care își difuzează informația și producția de cunoaștere. Rolul acestora se resimte la **distanțe care depășesc limitele zonei periurbane**. Complexitatea influențelor scade de la centru spre periferie, iar, local, aceasta poate crește în raport cu apariția nucleelor emergente de noi poli de influență locală.

În raport de extinderea zonelor de influență, putem distinge **zone de influență continue**, în care discutăm de un spațiu relativ uniform, de regulă rural (pentru orașele mici și, parțial, mijlocii) și **zone cu discontinuități** de diferite intensități (pentru orașele mari). În arii puternic urbanizate, unde fenomenul urban este aproape continuu, există orașe mici, care nu au individualizat nici măcar o zonă de influență. Astfel de situații se pot remarca în unele depresiuni montane (Valea Jiului) sau de-a lungul unor axe (Valea Prahovei).

d. Zona metropolitană.

O astfel de entitate este **proprie metropolelor**, inclusiv metropolelor regionale, fiind asimilată cu **o zonă periurbană mai restrânsă**. În cazul zonelor metropolitane discutăm de cel puțin două sensuri: unul, care este reprezentat de influențele reale ale metropolei în teritoriu și impactul acesteia asupra intensității fluxurilor convergente, iar celălalt, de accentul pus pe gestionarea acestor zone prin implicarea benevolă a actorilor administrativi teritoriali. În acest sens, asocierea benevolă a comunelor și orașelor din spațiul metropolitan poate afecta funcționalitatea zonelor metropolitane. Procesele reale pot fi blocate de lipsa unor verigi teritoriale, care nu fac parte din zona metropolitană, iar de aici imposibilitatea asigurării unei coeziuni teritoriale a spațiului metropolitan.

e. Aria funcțională urbană.

Frecvent utilizată în studiile ESPON, dar și în alte studii asupra analizei teritoriale, îndeosebi asupra relațiilor urban-rural, **acest concept este destul de ambiguu**. Fluiditatea sa rezidă din faptul că în afara criteriului declarativ al relațiilor funcționale ale unui oraș cu spațiul său de susținere, nu există seturi de indicatori măsurabili. Modul de individualizare a acestui spațiu, relativ concentric în jurul unui oraș, conduce la ideea unui spațiu complex care **include zona suburbană, dar și un spațiu tampon între aceasta și zona periurbană**.

f. Regiune urbanizată.

Așa cum rezultă din denumire este vorba de un teritoriu vast care presupune existența mai multor orașe distribuite aproape în continuitate, fără a exclude spațiile rurale. În raport cu dimensiunile fizice ale unui asemenea teritoriu se poate individualiza și conceptul de microregiune urbană, însemnând extinderea zonei pe câteva sute de kmp. Un exemplu, ar putea fi **microregiunea Valea Jiului**, mult mai restrânsă decât **regiunea urbanizată Valea**

Prahovei-Brașov, care grupează două mari orașe (Brașov și Ploiești), precum și numeroase alte orașe mijlocii și mici.

Tabel nr. 34: Entități teritoriale

Nr. crt.	Categorii	Caracteristici	Exemple
1.	Zona suburbană	prima și a 2-a coroană de comune	
2.	Zona periurbană	mai amplă decât zona suburbană	
3.	Zona de influență	mai extinsă decât zona periurbană	
4.	Zona metropolitană	zonă de tip periurban proprie metropolelor	
5.	Arie funcțională urbană	concept vag, nedefinit clar; poate include zone de tip urban, suburban, periurban, metropolitan	
6.	Regiune urbanizată	teritoriu vast care presupune existența mai multor orașe distribuite aproape în continuitate, fără a exclude spațiile rurale microregiune urbană (dimensiuni mai reduse)	Valea Prahovei Depresiunea Petroșani

4. RESTRUCTURAREA SETULUI DE CRITERII ȘI INDICATORI PRIVIND IERARHIZAREA LOCALITĂȚILOR URBANE ȘI RURALE

Actualizarea PATN, Secțiunea a IV-a, Rețeaua de localități după 14 ani de la promulgarea Legii și la aproape 20 de ani de la întocmirea Studiului de Fundamentare de la mijlocul anilor '90, ridică, dincolo de problemele tehnice ale analizei morfologiei rețelei, probleme privind obiectivele pe termen mediu și lung urmărite prin reactualizarea acestei Legi.

Factorul timp, în perspectiva evoluțiilor cantitative și structurale petrecute la toate nivelele de agregare ale localităților este considerat în analiza dinamicilor așezărilor umane din România în cadrul acestui studiu de fundamentare. Perspectiva asigurării condițiilor de dezvoltare trebuie în mod necesar să fie corelate cu opțiunile decizionale pe scară larg-teritorială pe care decidenții le vor lua în ceea ce privește politicile generale (chiar doctrinare). Din această perspectivă (simplificând lucrurile), direcțiile liberale și cele socialiste privind dezvoltarea teritoriului, exprimate în special prin concentrarea resurselor în zonele marilor aglomerații ale populației și activităților, respectiv prin distribuția cât mai echitabilă a acestora în teritoriu, pot avea efectele urmărite prin continua adaptare a cadrului normativ-tehnic, dar numai în contextual general economic, politic, social, atât cel național cât și cel geopolitic.

Prima opțiune, în care se poate **stimula existența, funcționarea și dezvoltarea** (folosind sintagma mult utilizată) unor “locomotive ale dezvoltării poate fi contrapusă celei care se referă preponderent la “**ajustarea**” **permanentă a distribuirii resurselor** pentru tot teritoriul. Abordările generale proactivă, respectiv cea reactivă (fără a fi absolutizate) sunt de natură, la fel ca și alte nuanțări la nivelele superioare ale deciziei, să poată determina aprofundarea și sintetizarea elementelor specifice studiului “tehnic” (studiul de fundamentare).

Contextul în care se desfășoară distribuția fondurilor comunitare sugerează, dată fiind poziția extrem periferică (spațial și teritorial) a României în cadrul Uniunii Europene, precum și rezultatele studiilor girate de către Comisia Europeană (în special studiile ESPON), ne sugerează **sintetizarea studiului de fundamentare și pe teritoriile mai largi ale zonelor funcționale urbane.**

Din perspectiva efectelor politicilor de dezvoltare, aceasta înseamnă creșterea nivelului de angrenare în cadrul dezvoltării teritoriale coordonate a unor “**microsisteme**” **urbane** care cuprind o populație mai mare. Această politică a orientării privind **asigurarea condițiilor de dezvoltare către aglomerări urbane** bine constituite trebuie exprimată de către decidenți, dar ea se exprimă la nivelului tehnic prin **identificarea și ierarhizarea rețelelor de zone funcționale.**

Dacă se va considera faptul că populația care poate beneficia de o viziune a dezvoltării bazată pe relațiile potențiale de colaborare imediate dintre centrul polarizator și UAT-urile subordonate ierarhic (din punctual de vedere al taliei și al distribuției spațiale) reprezintă în cele mai multe dintre cazuri (dar nu exclusiv!) factorul inițial și determinant în definirea unor “zone de coagulare teritorială”, această sinteză este posibilă la nivelul reședințelor de județ. Elementul simplificator se poate referi la **reconsiderarea conceptului de comună suburbană**, pentru aceste entități urbane, lăsând deschise opțiunile pentru celelalte orașe. Această abordare poate nuanța și reconsiderarea în timp a categoriilor de oraș și a celei de municipiu. Deși în mod evident această înțelegere nu definește *Aria Funcțională Urbană*,

definirea acestor decupaje spațiale (mai degrabă asumată mecanic privind teritoriile administrative contigue centrelor polarizatoare), poate, până la definirea ariilor funcționale prin studii punctuale dedicate fiecărui caz, să asigure un minimum de coordonare a dezvoltării zonelor respective.

Definirea pentru fiecare oraș a acestor arii funcționale, se poate face în condițiile legii, prin **definirea unor parametri (indicatori) minimali**, care vor fi aleși din rândul setului de indicatori aleși în final. Propunerea trebuie însă să fie relaționată cu prevederile Legii Administrației Locale prin reducerea (de fapt subordonarea administrativă) a unora dintre funcțiunile UAT-urilor, care să permită **întocmirea coordonată a planurilor de urbanism și de amenajare a teritoriului** și să nuanțeze chiar dirijarea local-centralizată (colectarea și distribuția) a unora dintre resursele financiare ale teritoriului. Evident, sunt necesare schițarea unor precizări, atât în ceea ce privește prevederile **legii 350 / 2001 (a Amenajării Teritoriului și Urbanismului)** – privitor la definirea și funcționarea Ariilor Funcționale Urbane și la relațiile dintre documentațiile de urbanism), la **legea (fostă 215 / 2001) a Administrației Publice Locale** (privitor la rolul și atribuțiile, precum și la transferul unora dintre acestea către centrul polarizator, în special la definirea organigramei minime /maxime, deci și a bugetului de funcționale a administrației și a serviciilor locale comunale) și la **legea Finanțelor Publice** (colectare, distribuire). Acest aspect se deosebește de cadrul actual de asociere prin formarea de ADI – Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (permis, dar nu obligatoriu) și necesită un **act de autoritate asumat politic**, la nivelul Legii privind rețeaua de localități. Acest lucru apare necesar și datorită eșecului chiar la nivelul întocmirii PATZ periurban al orașelor.

Este necesară reluarea (verificarea) aglomerărilor urbane formate din municipii și comune-orașe suburbane (conform Legii 2/1968) din punctul de vedere al numărului de locuitori. Aceasta poate fi relevantă pentru stabilirea acestui nou palier de agregare teritorială dar necesită și identificarea sa administrativă (poate prin definirea unui nivel de tip LAU 1 din clasificarea NUTS a Eurostat). Acest lucru înseamnă nu numai definirea unor **asocieri de UAT-uri posibile dar și impuse legal**, capabile să asigure o dezvoltare coordonată a unui teritoriu care depășește întinderea centrului polarizator.

Ipotezele inițiale vizează acceptarea (ca și stabilire a Ariei Funcționale) a unui oraș /municipiu polarizator, definit prin mărimea populației (față de următorul U.A.T. în rang și față de populația totală a aglomerației respective). Luarea în considerație a U.A.T.-urilor învecinate centrului urban polarizator va evita (cel puțin în această etapă) definirea unor posibile decupaje trans-județene ale acestor ipoteze.

Obiective preliminare ale acestui proces de **definire a Rețelei de Arii Funcționale din România** (obiectiv viitor al unei completări a Legii și în concordanță cu mecanismele propuse prin **Pactul teritorial**) vizează, pe lângă operaționalizarea prin redefinirea cadrului administrativ și a celui privind documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism astfel **orientate către asigurarea condițiilor pentru dezvoltare coordonată spațial- funcțională și creșterea eficienței programelor și proiectelor de dezvoltare**, argumentate politic prin mărirea șanselor de creștere a calității vieții pentru un număr mai mare de locuitori decât cel al orașului centru polarizator, precum și accesul preferențial la finanțările nerambursabile pentru dezvoltare.

Condițiile necesare pentru operaționalizarea conceptului vizează **modificări legislative** prin re-distribuirea atribuțiilor și drepturilor U.A.T.-urilor componente prin redefinirea domeniilor de competență administrativă (tehnice, juridice, economice, financiare, de organizare și finanțare internă a activităților U.A.T.-urilor componente).

Condiții minimale ale studiului de fundamentare vor viza în acest moment identificarea categoriilor posibile de Arii Funcționale și criteriile de definire a acestora precum și nivelul minimal de echipare socio-culturală.

Formularea concluziilor preliminare privind centrele probabile pentru care refacerea asocierilor (alta decât aceea voluntară permisă prin Legea 215 / 2001 a Administrației Publice Locale) va fi bazată numai pe elemente morfologice (în special evoluția populației totale), iar aprofundarea studiului (dotări, activități economice) se va face ulterior pentru cele mai probabile cazuri și definitivarea propunerilor de definire a Ariilor Funcționale Urbane. Un rol important va reveni documentațiilor viitoare de amenajarea teritoriului (PATJ, PATZ) care vor trebui să identifice diferitele categorii de arii funcționale la nivel județean / regional / zonal.

Se are în vedere **păstrarea și aprofundarea conceptului de ierarhie a taliei populației** ca și element esențial de structurare a relațiilor, funcțiunilor și de identificare a priorităților de dezvoltare. De asemenea, se poate introduce **idea de intervale minimale de indicatori pentru Arii Funcționale Urbane**, mai mici decât cele referitoare la localități și în plus referirea (pentru o primă etapă a acestei legi) numai la **serviciile minimale prin care se manifestă în teritoriu rolul statului: sănătate, educație, ordine publică**, la care se pot adăuga **indicatori de accesibilitate**.

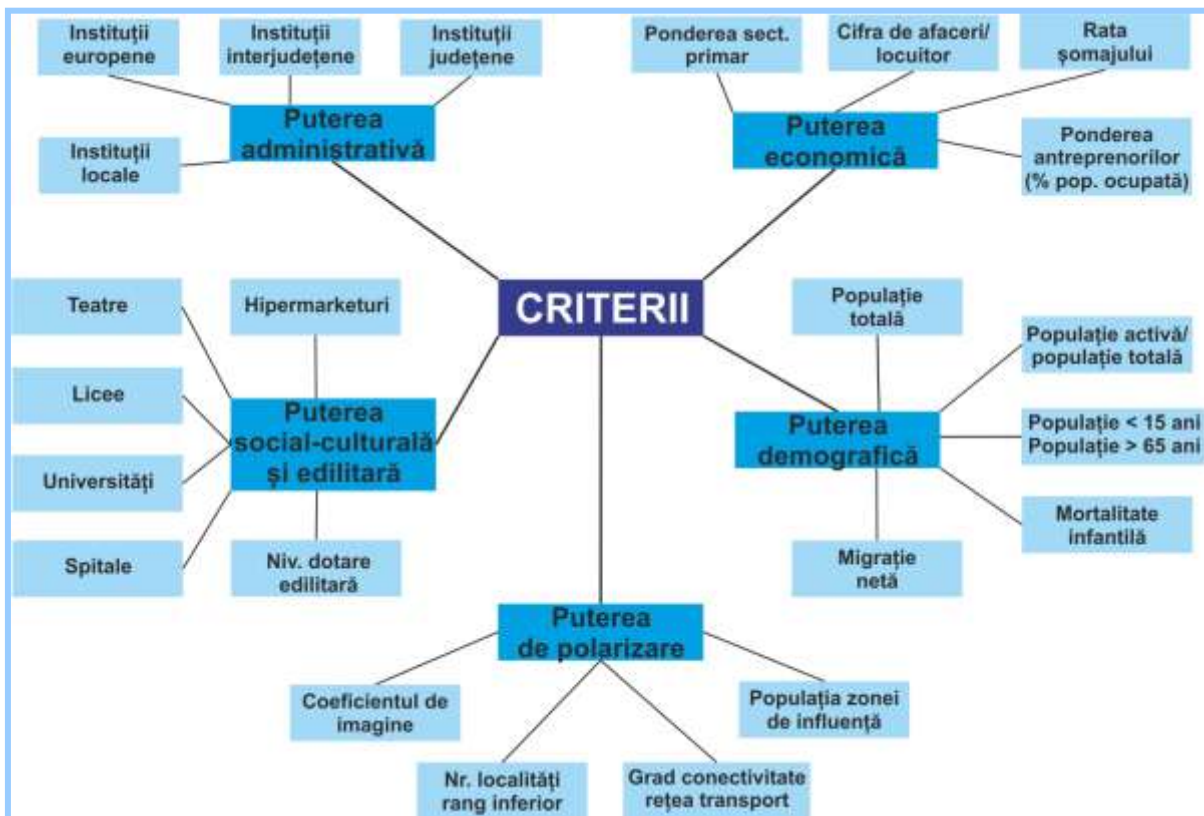

Fig. nr. 44: Schema criteriilor de definire ierarhiilor urbane și rurale

5. ELABORAREA IERARHIILOR (separate pentru urban și rural) CU INTRODUCEREA UNOR RANGURI NOI PENTRU LOCALITĂȚI RURALE

5.1. Necesitatea și scopul ierarhizării

Acest preambul evidențiază necesitatea de a cerceta critic această problematică a ierarhizării așezărilor umane, această activitate depășind interesul cunoașterii academice prin implicațiile practice ale efectelor pe care administrațiile diferitelor nivele de organizare teritorială le au atât la nivel local cât și la nivele superioare.

Necesitatea existenței unor categorii de așezări umane reprezintă o expresie a nevoii de a înțelege mai bine structurarea acestora în cadrul teritoriului, relațiile funcționale dintre ele și de a formula modul de organizare a activității de management al acestora.

În plan general, existența și funcționarea rețelei de așezări umane în teritoriu presupune ierarhizarea acestora, ierarhizare care poate fi făcută prin adoptarea unor criterii. Aceste criterii corespund sistemului funcțional al administrației în teritoriu, iar o secțiune pe verticală a acestuia relevă ierarhizarea pe **arii de competență** de la nivelul național către cel local. Această ierarhizare de la general la unitățile cele mai mici reprezintă o paradigmă administrativă și statistică a istoriei teritoriului antropizat și poate fi identificată (deși cu scop expres precizat ca fiind statistic) și în clasificările Eurostat-ului (NUTS și LAU)⁵⁹. Evident, aceasta din urmă ierarhizare a tipurilor de unități teritoriale (statistice), comportă discuții privind teritoriile naționale cărora li se adresează și nu impietează asupra administrării diferitelor categorii de unități teritorial-administrative, acestea fiind apanajul legilor fiecăreia dintre țările Uniunii Europene. Culegerea și structurarea datelor privind teritoriul UE are ca și scop identificarea disparităților și a facilitarea cercetării disfuncțiilor complexe teritoriale, consecința dezirabilă constituind-o cunoașterea în vederea fundamentării politicilor comune de dezvoltare și, mai pragmatic (și simplificând) are rolul de a fundamenta gestionarea cât mai eficientă a dezvoltării prin finanțări din fonduri europene (evident pentru atingerea obiectivelor coeziunii teritoriale).

Scopul clasificărilor prin indicatori

Dincolo de paradigma istorică a ierarhizării după mărime (aflată implicit în raport direct cu puterea – biologică, economică, politică) simplu concretizată în structurările de tip rang/talie (legea Zipf), există o serie de alte caracteristici care generează tipuri distincte de așezări umane. **Aceste caracteristici trebuie puse în relație cu scopul practic al ierarhizărilor și categorisirii, iar în perspectivă practică acestea sunt sintetic ilustrate de către indicatori.**

Scopurile practice privesc monitorizarea și eventual controlul unor parametri considerați esențiali pentru atingerea obiectivelor de funcționare a așezărilor umane în folosul locuitorilor

⁵⁹ Eurostat este biroul de statistică al Uniunii Europene și a fost creat în 1953. Clasificarea NUTS (Nomenclatorul Unităților Teritoriale Statistice) cuprinde o serie de diviziuni ale teritoriului UE în scopuri statistice și cuprinde 3 niveluri NUTS – regiuni macro-economice, regiuni de bază (NUTS2) pentru aplicarea politicilor regionale și regiuni mici pentru analize-diagnostic – și 2 niveluri LAU (superior și inferior, foste niveluri NUTS4 și NUTS5). (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nuts_nomenclature/introduction)

săi și care să permită administrațiilor elaborarea unor strategii multisectoriale ale dezvoltării. Diferențele de mărime, amplasarea concretă în teritoriu și rolul așezărilor umane, ținând cont de dinamica acestora acoperă un larg evantai de situații, de unde rezultă și necesitatea de reformulare a unor indicatori care determină și clasificarea.

Obiectivele urmărite prin utilizarea indicatorilor pentru clasificarea localităților

Obiectivele vizează în mod preponderent gestiunea coerentă și îmbunătățirea nivelului de viață din concentrările umane, iar cei mai mulți indicatori simpli fac această referire deoarece locuitorii reprezintă scopul și mijlocul esențial al activității administrațiilor. Clasele de obiective urmărite se pot referi la:

- **caracteristici ale populației**
- **caracteristici care vizează mărimea și utilizarea (definite prin criterii simple) a teritoriului localității**
- **caracteristici care pot viza anumite domenii în care statul are atribuții definite**
- **caracteristici tehnologice**
- **caracteristici economice**
- **caracteristici ecologice**
- **caracteristici culturale**

Aceste domenii **nu trebuie să genereze liste lungi** care sunt apanajul unor pachete de date și informații statistice detaliate care definesc fișele localităților, alegerea indicatorilor trebuind să vizeze sinteza care permite clasificarea așezărilor umane.

Situația actuală a clasificării așezărilor umane din România

Legea 351/2001, completată și modificată prin Legea 100/2007 se referă la ranguri ale localităților, aspect care pune de la început în relație ierarhia, cu mărimea populației (tală). Aceasta clasificare este însoțită de o serie de caracteristici, de asemenea precizate în lege care vizează, pe lângă componenta demografică și cea spațială și distincția dintre oraș și localitatea rurală, precum și precizarea componentei economice și instituțional-administrativă a acesteia. De asemenea, principalii indicatori cantitativi și calitativi minimali de definire a localităților urbane (orașe și municipii) ilustrează unele dintre prioritățile de dezvoltare urbană ale momentului. Efectele urmărite prin Legea 2/1968 și următoarea din același an au determinat o creștere evidentă a calității vieții în localitățile reședințelor de județ, uneori în detrimentul altor orașe (mai mici) aflate în acel moment la nivele similare de dezvoltare.

5.2. Indicatori pentru clasificarea localităților

Caracteristici ale indicatorilor utilizați pentru clasificarea așezărilor umane

Natura activității administrațiilor locale sugerează **formularea** unor **indicatori** care să fie:

- **măsurabili** (indicatori cantitativi, cuantificabili)
- **cât mai simplu de înțeles** (intuitivi pe cât este posibil)
- **ușor de utilizat** de către diverse categorii ale aparatului administrativ și decizional
- **monitorizabili** (înțelegând de fapt monitorizarea cât mai ușoară și rapidă a caracteristicilor așezărilor umane aflate în evoluție)
- **comparabili tehnic** între diferitele localități ale aceleiași UAT și între diferite categorii de așezări umane
- **universal aplicabili** (aplicabili pe întregul teritoriu național).

Aceste considerente ilustrează **caracterul descriptiv și intuitiv** al acestor indicatori care descriu caracteristici **comprehensibile**, la care poate fi adăugată și caracteristica independentă dar dezirabilă ca **acești indicatori să nu fie** (în mod imperativ) **relaționați cu sfera politicului decât într-un singur sens, dinspre indicatorii obiectivi și verificabili** (un **principiu de independență** al considerentelor tehnice față de cele politice)

În ceea ce privește **indicatorii calitativi** cuprinși în legea de aprobare a Secțiunii PATN – Rețeaua de localități, aceștia se referă strict la existența unor dotări sau activități (de ex. cele cultural-sportive sau gestionarea deșeurilor menajere), fără a preciza mărimea și calitatea acestora. Este de **discutat problema înlocuirii acestora** cu alții considerați necesari în acest moment.

Consecințe ale utilizării clasificărilor prin definirea unor indicatori universal valabili

Cele mai generale consecințe directe ale utilizării unor indicatori care satisfac acestor

- **posibilitatea clasificării și încadrării în tipologii** cu efect practic în administrarea localităților
- **generarea unor ierarhizări între localități de același tip** și al unor clasificări sectoriale, toate acestea putând sugera priorități ale dezvoltării
- **permite feed-back-uri** (reacții adecvate de natură politică, administrativă, financiară, tehnică), adecvate pentru echilibrul dinamic al evoluției localităților
- **dinamica schimbării clasificărilor privind așezările umane ilustrează** (sau ar trebui să ilustreze) numai schimbările caracteristicilor identificate și redefinite prin constatarea modificării acestor indicatori și nu prin acte decizionale din sfera politicii.

Clasificarea așezărilor umane după setul de criterii (concretizate prin indicatori) **este direct relaționată nu numai cu domeniul politicii organelor alese, dar și cu sectoare orizontale și verticale:**

- **administrație** (organigrama funcțională, număr de salariați, fondul și nivelul de salarizare)
- **finanțare și autofinanțare** (strângerea taxelor și impozitelor, pe categorii, fonduri de la nivelele administrative superioare, co-finanțări)
- **domeniul tehnic** (eventualele competențe tehnice de monitorizare, control, eventual amenzi prin servicii / direcții din cadrul administrațiilor locale respective)
- **mediu și cultură** (ca mai sus)

Principii țintă pentru eventuale modificări ale indicatorilor

- **renunțarea la indicatorii calitativi**, necuantificabili, potențiali subiectivi (de exemplu săli de sport, cultură, sau precizarea unor elemente de capacitate minimală pe unitate sau la număr de locuitori)
- **micșorarea numărului de indicatori** (eventual)
- **păstrarea distincție** dintre definirea orașului în raport cu localitatea rurală
- **introducerea unui indicator economic minimal** și sintetic (PIB-ul/loc – acesta trebuind să fie și un indicator accesibil) – *decizia privind adoptarea acestei sugestii necesită o consultare rapidă cu persoanele/instituțiile competente*
- **nuanțarea aspectelor ecologice privind gestiunea deșeurilor** (aici e nevoie pur și simplu de indicarea existenței sau nu a activității de colectare a deșeurilor menajere și neapărat depozitarea în locuri legale, dar cu precizarea dacă se află în gestiunea administrației UAT-ului).
- **discutarea de urgență a oportunității transformării indicatorilor cantitativi ai echipării edilitare în indicatori simpli** raportați la accesibilitatea locuitorilor la aceste servicii (apă, canal). Sesizăm un factor de relativitate datorită dinamicii mai accentuate a factorului uman care intră în ecuație. Asta mai înseamnă faptul că în (mare) perspectivă, acest indicator ar trebui să fie eliminat ca și criteriu de clasificare, echiparea apă /canal urmând să devină un element firesc al locuirii (poate și al definirii așezării umane).
- **discutarea de urgență a problemei comunelor suburbane**, din perspectivă tehnică (interesul politic fiind evident – reamintim transformarea sectorului agricol Ilfov în Județ). Reinstaurarea acestei categorii de localități implică modificări legislative privind administrarea acestora (fiind vorba în primul rând despre competențe reduse în ceea ce privește dezvoltarea spațială și subordonarea/coordonarea acestora cu cele ale centrului urban polarizator). **Aceste discuții nu pot avea efect direct în Legea pregătită de acest studiu de fundamentare ci doar pe acela de recomandare**, cu referire la procedeu legal de asociere voluntară. *Este posibilă semnalarea celor mai notorii dintre situații, similar cu semnalarea zonelor rurale lipsite de orașe din actuala lege*. Problema tehnică pe acest subiect este identificarea orașelor care pot și au nevoie de instituționalizarea unei coroane de comune suburbane (prima referire ar fi la orașele de rangul I, dar posibil și la orașele reședință de județ), cu precizarea că

este posibilă existența unor cazuri ale unor orașe de talie mai mică unde fie prin apropiere, fie prin tradiție economică ar putea fi necesare (și posibile) înființarea de comune suburbane.

- **referitor la spațiul rural**, apare ca fiind necesară **reducerea numărului de UAT-uri**, cu efecte benefice privind eficientizarea cheltuielilor administrative. Remarcăm totuși că și această recomandare nu este fezabilă în actualii parametri de timp de studiu și în plus, situațiile geografice și istorice concrete necesită unele cercetări suplimentare. În plus, subiectul este sensibil, el intrând în coliziune cu interesele politice locale.

la nivelul spațiului rural se pot avea în vedere categorii diversificate în funcție de rolul și mărimea satelor, respectiv:

- sat cu funcții intercomunale (funcții de loc central);
- sat reședință de comună (funcții administrative, economice și social-culturale de bază);
- sat cu grad ridicat de autonomie funcțională (posedă instituții locale - școală, cămin cultural, biserică);
- Sat
- Cătun (grupare de gospodării, situată la distanță de vatra satului cel mai apropiat)

6. STABILIREA METODOLOGIEI DE DELIMITARE A ZONEI DE INFLUENȚĂ URBANĂ

Delimitarea unei zone de influență se realizează în contextul ansamblului de relații care se stabilesc între oraș și zona sa polarizatoare. Complexitatea relațiilor dintre oraș și zona polarizată face foarte dificilă delimitarea zonei de influență a centrului urban.

Primele studii consacrate stabilirii limitelor unei zone de influență își au originea în teoriile de localizare, între cele mai importante fiind cele formulate de **Walter Christaller** cu **Teoria Locurilor Centrale** (1933) care a pornit de la ideea că organizarea sistemelor de așezări, de la cele mai mici localități, care sunt și cele mai numeroase, până la cele mai mari, este generată de existența unor nivele corespunzătoare de funcții urbane. Ulterior în 1958, **Beckmann** transpune ideile lui Christaller matematic, oferind astfel teoriei locurilor centrale o fundamentare științifică (Ianoș I., 1987).

Importanța orașelor din punct de vedere al capacității lor de a polariza teritoriile adiacente va cunoaște o nouă contribuție a lui **Perroux Francois** fondatorul „**Teoriei dezvoltării polarizate și a poliilor de creștere**”. În 1955 acesta definea **polii de creștere ca fiind orașe situate în regiuni polarizate, în care o întreprindere sau o ramură economică declanșează un proces de creștere, conducând la stabilirea unor dezechilibre inter și intra-regionale** (Ianoș I., 1987).

În concepția autorului francez **Daniel Noin** (1977) delimitarea zonelor de influență a orașelor din Franța a fost stabilită utilizând patru criterii:

- atracția comercială a unui oraș,
- atracția universitară,
- relațiile telefonice și
- accesibilitatea prin mijloace de transport în comun.

Autorii francezi Otile-Andan (1972) și J. B. Garnier (1973) consideră că **principalul criteriu în delimitarea ariilor de influență urbană este reprezentat de transporturi**, ca urmare a faptului că orașul este centrul către care converg toate forțele unei regiuni.

Există o serie de criterii principale în delimitarea zonelor de influență urbană care au la bază considerente economice, sociale, istorice, culturale și naturale atât sub aspect cantitativ, cât și sub aspect calitativ. De asemenea, au fost stabilite și o serie de criterii complementare care se referă strict la problemele legate de spațiul adiacent polarizat (avându-se în vedere aspectul și dotările existente), acestea fiind menite să clarifice și să elimine o serie de îndoieli legate de extensiunea spațială a zonei de influență a unui oraș.

- **Criteriul convergenței sistemelor de transport** se referă la deplasările zilnice efectuate de populație atât în scopuri lucrative, cât și în alte scopuri. Modalitatea în care o rețea de transporturi este organizată atât din punct de vedere „calitativ” cât și „cantitativ” într-o zonă de influență a unui oraș, reflectă gradul de dezvoltare atât al centrului urban, cât și a zonei sale polarizatoare. În delimitarea unei zone de influență urbană se iau în considerație rutele de transport rutier și feroviar, care prin gradul de accesibilitate facilitează o strânsă legătură între oraș și zona pe care acesta o polarizează.

- **Criteriul economic** reflectă cele mai intense relații dintre un oraș și zona sa de influență, respectiv relația dintre sectorul agricol și necesarul agro-alimentar al acestuia prin prisma producției agricole din zona adiacentă a unui oraș. Această producție este orientată funcție de cerințele și necesitățile orașului.

Funcția industrială a zonei este influențată de existența unor unități industriale în afara orașului ce generează fluxuri economice reciproce, acestea îmbrăcând caracterul de cooperare și de alimentare cu produse fabricate sau materii prime ce urmează a fi procesate în cadrul centrului polarizator. Dezvoltarea activității industriale a avut la bază, fie descongestionarea orașului, prin procese de delocalizare determinate de anumite avantaje privind costurile de producție sau forța de muncă, fie de valorificarea optimă a materiei prime existente în aria adiacentă orașului.

- **Criteriul demografic** se referă la relațiile complexe ca intensitate și frecvență realizate pe linie demografică între oraș și zona adiacentă. Orașul influențează structura socio-profesională a locuitorilor din spațiul adiacent, prin atracția selectivă, dar și prin impunerea de activități economice. Mobilitatea teritorială zilnică pentru activități lucrative rezultă dintr-un deficit de forță de muncă al orașului, dar și din caracterul de dormitor pe care îl au noile arii rezidențiale din zona de influență urbană.
- **Criteriul socio-cultural** este definit de „puterea de atracție școlară exercitată de un oraș asupra ariei înconjurătoare, a existenței unor instituții culturale, a serviciilor sanitare uneori specializate, servicii de asistență socială, juridică, a existenței unor posturi de radio și televiziune locală, etc” (Tănasă, 1998, p. 221). Cu cât capacitatea de polarizare culturală a centrelor urbane este mai puternică, cu atât ea poate mobiliza fluxuri umane considerabile, pe distanțe mari și invers.

Delimitarea practică a zonelor de influență urbană se poate realiza utilizând două categorii de indicatori: **de flux** (fluxuri ale persoanelor în scop lucrativ, pentru educație, în scop medical, ș.a.) și **de stare** (au la bază valorile indicelui de dezvoltare). Determinant pentru o foarte bună analiză în teritoriu este sistemul de indicatori utilizat pentru a contura limita zonelor de influență urbană după **valoarea indicelui de dezvoltare (INDEZV)**. În general, se poate sublinia că sistemul de indicatori disponibili în România se caracterizează printr-o relativă sărăcie și prin nivele de relevanță foarte diferite. În continuare se prezintă o metodologie de calcul a unui astfel de indicator prin standardizarea valorilor:

Întrucât scopul este de depistare a nivelelor de dezvoltare la nivel intraregional, indicatorii (elementari) utilizați – 10 la număr - acoperă cel puțin trei mari domenii (Ianoș, 1997):

- **economic** (impozitul pe venit mediu pe locuitor, rata șomajului, ponderea salariaților în populația activă, densitatea fiziologică - locuitor/ha teren agricol)
- **socio-demografic** (intensitatea depopulării-populația în anul „x” /populația în anul „y”, populația ocupată în agricultură, ponderea populației în vârstă - populația de peste 60 de ani / populația totală, ponderea populației absolvente de liceu în populația de peste 20 de ani)
- **standardul de viață** (suprafața locuibilă / locuitor, numărul de abonamente telefonice la 1000 de locuitori)

Întrucât este imposibilă lucrarea cu valori care au unități de măsură atât de diferite este necesară standardizarea valorilor astfel încât să se ajungă la un numitor comun. Formula aplicată la fiecare șir de date (indicatori) este:

$$V_{sx1} = \frac{V_M - V_{xi}}{V_M - V_m}$$

unde V_{sx1} fiind valoarea standard a unității administrative avută în vedere

unde V_{sx1} fiind valoarea standard a unității administrative avută în vedere

- V_M este valoare maximă din șirul de date analizat.
- V_m este valoarea minimă din șirul de date analizat.
- $V_M - V_m$ este diferența dintre valoarea maximă și valoarea minimă din șirul respectiv de date
- V_{x1} este valoarea reală a respectivului indicator pentru unitatea administrativă respectivă.

După ce se calculează valoarea standard medie (vsm) pentru fiecare unitate administrativ-teritorială pentru toți cei 10 indicatori elementari, pentru fiecare unitate administrativ-teritorială în parte se va aplica formula:

INDEZV= 50+14*(- impozitul pe venit mediu - suprafața locuibilă - ponderea populației absolvente de liceu - nr. tel 1000/locuitori- densitatea fiziologică - ponderea salariaților + intensitatea depopulării + ponderea populației în vârstă + ponderea populației ocupate în agricultură + șomaj)/10

Indicele complex de dezvoltare se calculează ca **scor Hull**, având variații cuprinse între o valoare maximă și una minimă (teoretic între 0-100).

Important în determinarea acestui indice este aprecierea raportului direct sau invers al fiecărui indicator parțial cu măsurarea dezvoltării. Astfel, pentru indicatorii considerați ca având influență directă și pozitivă valorile acestora s-au scăzut, iar pentru cei a căror influență este considerată ca fiind negativă s-au adunat. Logica acestei matematici este următoarea: întrucât valoarea maximă ale valorilor standard medii (vsm) este 1, pentru a „penaliza” unitățile administrative care înregistrează o pondere ridicată a populației ocupate în agricultură sau un nivel ridicat al șomajului este logic și corect ca acea valoare să fie scăzută astfel încât valoarea indicelui de dezvoltare să fie mai mică, în concordanță cu nivelul mai slab de dezvoltare.

Delimitarea practică a zonelor de influență urbană se realizează prin formule matematice, care iau în calcul diferenții factori ce caracterizează și delimitează zonele polarizate de un anumit centru urban. Astfel pe baza calculării indicatorilor, se pot individualiza mai multe categorii de arii de influență: **economică, comercială, demografică, a activităților de loisir și turism de week-end, socio-culturală.**

- Pentru delimitarea și reprezentarea cartografică a **ariei de influență economică** se au în vedere mai multe aspecte și anume: fenomenele de delocalizare, aportul local de

mărfuri provenind din aria imediată la aprovizionarea orașului (aprovizionarea cu materii prime), numărul investițiilor ce provin din centrul urban respectiv (poate fi redat prin numărul IMM-urilor la 1000 locuitori).

- **Aria de influență comercială** se delimitează pe baza relațiilor comerciale dintre un centru urban și localitățile din jur, respectiv punctele de aprovizionare cu mărfuri de larg consum și frecvența legăturilor între centrele de desfacere situate în mediul rural și cele de aprovizionare situate în oraș sau a deplasărilor pentru cumpărături pe fiecare individ în parte. Influența comercială mai poate fi redată și de aria de proveniență a comercianților care își desfășoară activitatea în piețele agro-alimentare sau târgurile comerciale din perimetrul unui oraș.
- **Aria de influență demografică** este delimitată cel mai frecvent după indicele de navetism, acesta fiind atât un indice cantitativ, cât și unul calitativ. Un alt indicator uzitat în delimitarea ariei de influență demografică este migrația în lanț (deplasările definitive). Alți indicatori indirecți, care ar putea ajuta în delimitarea ariei de influență demografică sunt: ponderea populației ocupate sau ponderea numărului de salariați.
- **Aria de influență socio-culturală** se referă printre altele la opțiunile elevilor de gimnaziu din aria de influență în a urma cursurile liceale pe teritoriul orașului. *Influența sanitară* este de asemenea inclusă tot în cadrul ariei socio-culturale.

7. IDENTIFICAREA ZONELOR DE INFLUENȚĂ URBANĂ – EXEMPLE

7.1. Zona de influență a municipiului București

Sunt prezentate în continuare două metode de delimitare a zonei de influență a capitalei: delimitare teoretică și după indicatori de flux.

7.1.1. Zona de influență teoretică a municipiului București.

În delimitarea zonelor de influență urbană teoretică, cea mai mare parte a modelelor elaborate au la bază formula elaborată de geograful american Reilly W.J. pe baza căreia în 1929 a stabilit o analogie între capacitatea de atracție a două orașe și legea atracției universale a lui Newton (Rusu R., 2007). Variabilele care intră în ecuația formulei sunt **numărul de locuitori ai orașelor și distanța dintre acestea**.

Atracția exercitată de un oraș asupra zonei sale adiacente este cu atât mai mare cu cât talia acestuia este mai importantă și distanța față de acest centru este mai mică.

Conform ideii lui Converse, există un punct intermediar C, pe dreapta AB, unde volumul cumpărăturilor efectuate în cele două orașe, este egal (Rusu, 2007, p. 470). Formula matematică a fost îmbunătățită ulterior de către Converse P.D. în 1935 prin adăugarea teoriei lui Reilly a unei idei referitoare la existența unui punct de frontieră între cele două orașe bazată pe determinarea atracției comerciale între două orașe. Formula, datorită calculului facil de realizat și accesibilității obținerii datelor și trasării concrete pe hartă a unor elemente, este cea mai utilizată⁶⁰.

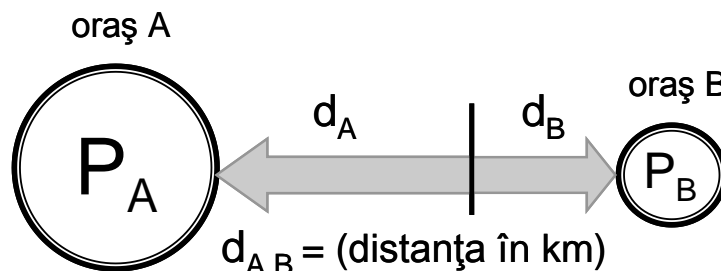

Fig. nr. 45: Ilustrarea modelului gravitațional⁶¹

Formula utilizată este:

$$d_A^2 = d_{AB}^2 / (1 + \sqrt{P_B / P_A})^2$$

unde A și B sunt orașele, P populațiile și d distanțele.

Referitor la distanța dintre orașe, aceasta a fost calculată ca lungime a căilor rutiere dintre orașul A (municipiul București) și orașele B (alte orașe aflate în spațiul luat în analiză pentru determinarea zonei de influență a municipiului București).

⁶⁰ I. Ianoș (1987), *Orașele și organizarea spațiului geografic, studii de geografie economică asupra teritoriului României*, ed. Academiei, unde se face o delimitare a zonelor de influență urbane, la nivel național.

⁶¹ G. Pascariu (2011), *Structura și dinamica sistemelor de așezări umane și procesul de planificare teritorială*, ed. Universitară Ion Mincu, București.

Spațiul luat în analiză pentru delimitarea zonei de influență urbană a municipiului București este cel suprapus limitelor administrative ale celor 7 județe din jurul acestuia: Ilfov, Prahova, Ialomița, Călărași, Giurgiu, Teleorman și Dâmbovița (regiunea Sud Muntenia).

În delimitarea zonei de influență teoretică a orașului capitală, cu ajutorul formulei Reilly-Converse s-au luat în calcul populația și distanțele dintre municipiul București (orașul A) și orașele B (municipiile Târgoviște, Ploiești, Slobozia, Fetești, Călărași, Giurgiu, Alexandria, Roșiorii de Vede, Urziceni și orașele Oltenița și Găești. Astfel, au fost luate în calcul orașele cu statut de municipiu, din cadrul județelor din jurul capitalei, deoarece acestea au o populație superioară din punct de vedere numeric față de orașe, au și o funcție administrativă bine conturată, formează o centură aproape continuă în jurul capitalei. Pentru a întregi această centură, au mai fost incluse și orașele Oltenița și Găești.

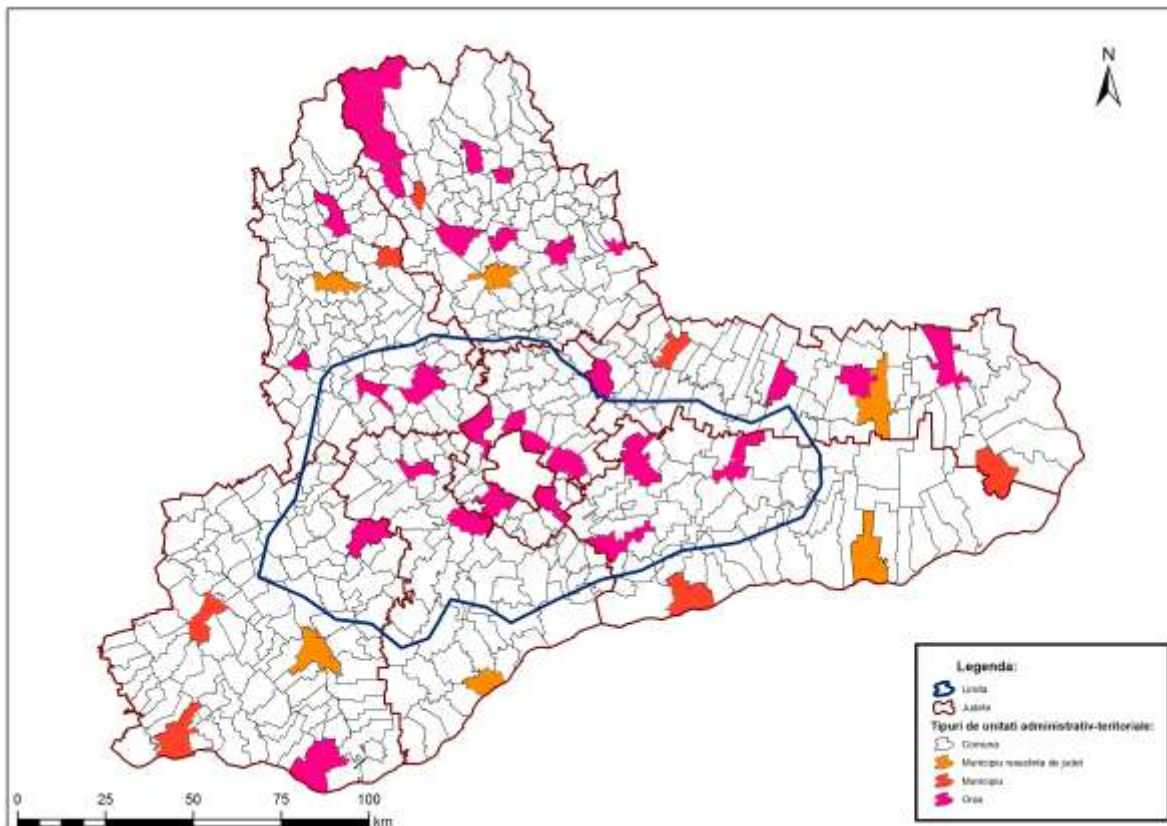

Fig. nr. 46: Limita zonei de influență a municipiului București (după formula Reilly-Converse)

După cum rezultă din figura de mai sus, zona de influență a municipiului București este foarte extinsă datorită numărului de extrem de mare de locuitori al acestuia, în comparație cu orașele B (celelalte orașe în funcție de care a fost stabilită zona de influență a orașului capitală), în cazul în care, în prezent, despre București se poate vorbi deja de o hipertrofie urbană chiar și în raport cu orașele de rang I ale țării.

O analiză a hărții rezultate conturează o zonă de influență teoretică a municipiului București mult extinsă spre est, datorită numărului de locuitori redus al municipiilor Slobozia, Fetești și Călărași, precum și a distanțelor relativ mari între acestea din urmă și orașul A (capitala), oarecum aplatizată la sud, datorită proximității capitalei de municipiul Giurgiu și orașul Oltenița, dar și de existența frontierei cu Bulgaria, o barieră artificială care limitează

extensiunea zonei de influență către această direcție. În partea de vest, zona de influență se extinde până la municipiile Alexandria și Roșiorii de Vede, iar în nord și nord-vest până aproape de Ploiești, Târgoviște și Găiești.

7.1.2. Zona de influență reală a municipiului București.

Definirea zonei de influență reală pe bază de fluxuri a fost stabilită prin delimitarea unui număr de arii de influență sectoriale referitoare la: influența comercială, influența serviciilor sanitare, educaționale, culturale și influența transporturilor (rutiere, feroviare, transportul în comun).

a. Aria de influență comercială a municipiului București a fost stabilită pe baza unei analize care a urmărit din doi indicatori, unul care prezintă **aprovizionarea cu produse agro-alimentare a piețelor capitalei** și unul care indică **puterea de atracție comercială exercitată de marile suprafețe de desfacere** (hyper și supermarket-uri) localizate în municipiul București.

Legat de aprovizionarea cu produse agro-alimentare a piețelor capitalei, de-a lungul timpului în spațiul adiacent orașului capitală s-au conturat două bazine de aprovizionare cu produse agricole: unul se suprapune pe comunele din jurul municipiului București (coincide cu indicele de aprovizionare cu produse agro-alimentare al acestuia, parte componentă a ariei de influență comercială a capitalei).

Al doilea bazinet, foarte bine conturat din punct de vedere al producției de legume și fructe, este ce care se suprapune pe așezările județului Dâmbovița (sunt comune renumite pentru zarzavaturi: Băleni, fructe, în special, meri și pruni: comunele Cândești-Vale, Voinești, legume: cartof: Văleni, Lungulețu). Al doilea bazinet apare oarecum izolat, aflându-se mai mult în aria de influență a municipiului Târgoviște. Totuși datorită saturației piețelor agro-alimentare din orașele județului Dâmbovița, oferta de produse agro-alimentare, depășind cu mult cererea, determină ca o mare parte a producătorilor să desfacă produsele și în piețele agro-alimentare din orașul capitală.

În privința atracției comerciale a municipiului București, analizând harta următoare, se observă faptul că supermarket-urile localizate în orașul capitală exercită o putere de atracție destul de mare asupra populației din județele situate în jurul capitalei. Au fost analizate atât supermarket-urile care comercializează produse cu amănuntul cât și cele ale căror clienți solicită marfă în cantități mari, pentru a rezulta un spectru mult mai larg în ceea ce privește natura clientelei, dar pentru a obține un rezultat cu o valoare cât mai apropiată de realitate au fost luați în calcul numai clienții care sunt posesori ai unor mici firme, a căror produse comercializate provin inclusiv din supermarket-urile localizate în capitală.

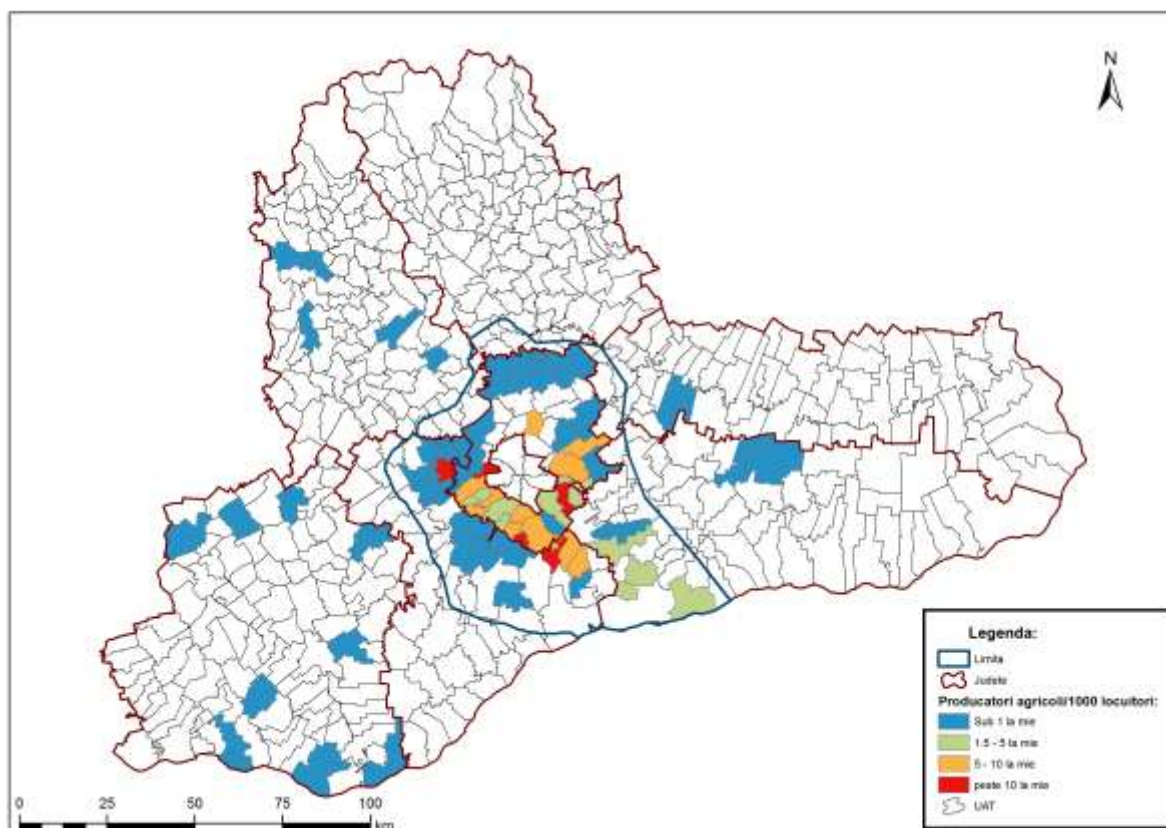

Fig. nr. 47: Aria de influență și bazinele de aprovizionare cu produse agro-alimentare a municipiului București

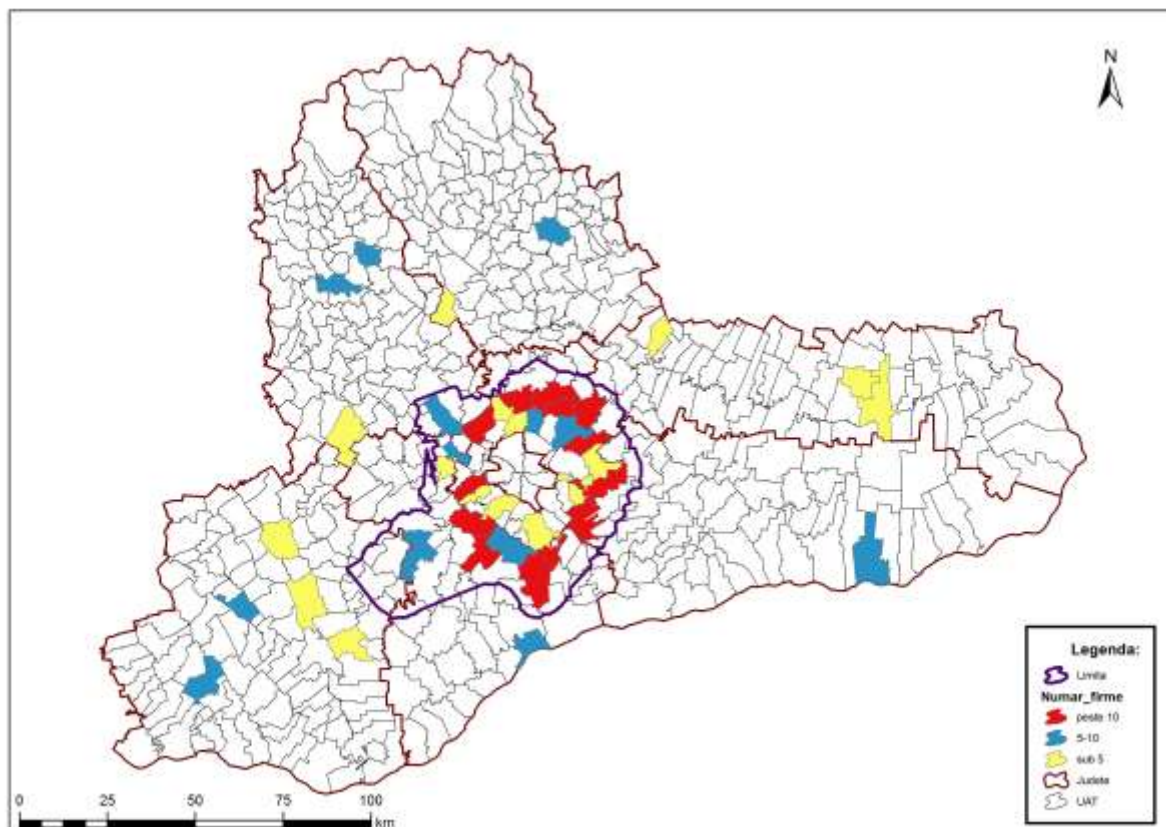

Fig. nr. 48: Aria de influență comercială a municipiului București

Se observă analizând harta ariei de influență comercială a municipiului București, că majoritatea clientelei, ce provine din afara capitalei formează o axă NE-SV, datorită prezenței unor importante artere de circulație care converg în capitală (Autostrada București-Pitești spre vest, Autostrada București-Ploiești spre nord, Autostrada Soarelui: București-Constanța spre est, șoselele Giurgului și Olteniței spre sud). Distanța relativ scurtă pe direcție sudică până la frontiera cu Bulgaria, lipsa unui alt oraș important din punct de vedere comercial și în cele din urmă prezența unor centre comerciale localizate la extremitatea sudică a capitalei, determină o reorientare a fluxurilor pe direcție SE-NE și SV-NE. Pe direcție nord-estică, aria de atracție comercială se extinde pe o distanță de peste 35 km (comuna Gruiu, județul Ilfov), iar pe direcție sud-vestică aceasta ajunge chiar aproape de 50 km (comuna Ghimpați, județul Giurgiu).

b. Aria de influență sanitară a municipiului București este dată de numărul de pacienți care au beneficiat de serviciile medicale în unitățile medicale localizate în orașul capitală, avându-se în vedere atât spitalizările de lungă durată, cât și cele ambulatorii sau cazurile de urgență.

Așa cum reiese din figura următoare, aria de influență sanitară a municipiului București are o suprafață foarte extinsă (cu o oarecare dezvoltare spre est), acest lucru fiind influențat de un număr mare de factori, precum:

- importanța pe care o are capitala în asigurarea unor servicii medicale de calitate, atât la scara județeană, regională, cât și națională,
- numărul mare de spitale în raport cu celelalte municipii și orașe din zona sa polarizatoare,
- existența unor specializări unice la nivel național ale unor spitale (ex. Spitalul Clinic de Chirurgie Plastică Respiratorie și Arsuri) (Espon Grosee, 2014),
- gradul de dotare tehnico-medicală a infrastructurii medicale și
- cel de înaltă specializare a cadrelor medicale.

Se observă un flux mai important și o predominare a pacienților cu domiciliul în comunele sau orașele situate în partea de est a capitalei, fapt datorat pe de o parte prezenței unuia dintre cele mai mari spitale la nivelul capitalei (Spitalul Fundeni), de importanță națională, situat în partea de est, iar pe de altă parte absența unor unități spitalicești de renume în municipiile și orașele de aici determină o reorientare spre unitățile spitalicești din Ploiești, cei din vest la spitalele din Pitești și Târgoviște. La toate acestea mai concură și infrastructura rutieră, mai dezvoltată în partea de est (Autostrada A2), care facilitează accesul mai rapid al ambulanțelor spre spitalele localizate în partea de est a capitalei. Spitalele care prezintă o accesibilitate medie sunt cele situate în extremitatea sudică a orașului (ex. spitalul Bagdasar Arseni) (Espon Grosee, 2014). Cum gradul de atracție al capitalei pentru serviciile medicale este dispus radiar-concentric, a fost considerată ca limită a ariei de influență sanitară comunele până la limita intervalului median cu valori cuprinse între 7-15%, iar pentru păstrarea unei anumite continuități a limitei au fost incluse și acele unități administrativ-teritoriale a căror valoare se situează în afara intervalului mai sus menționat.

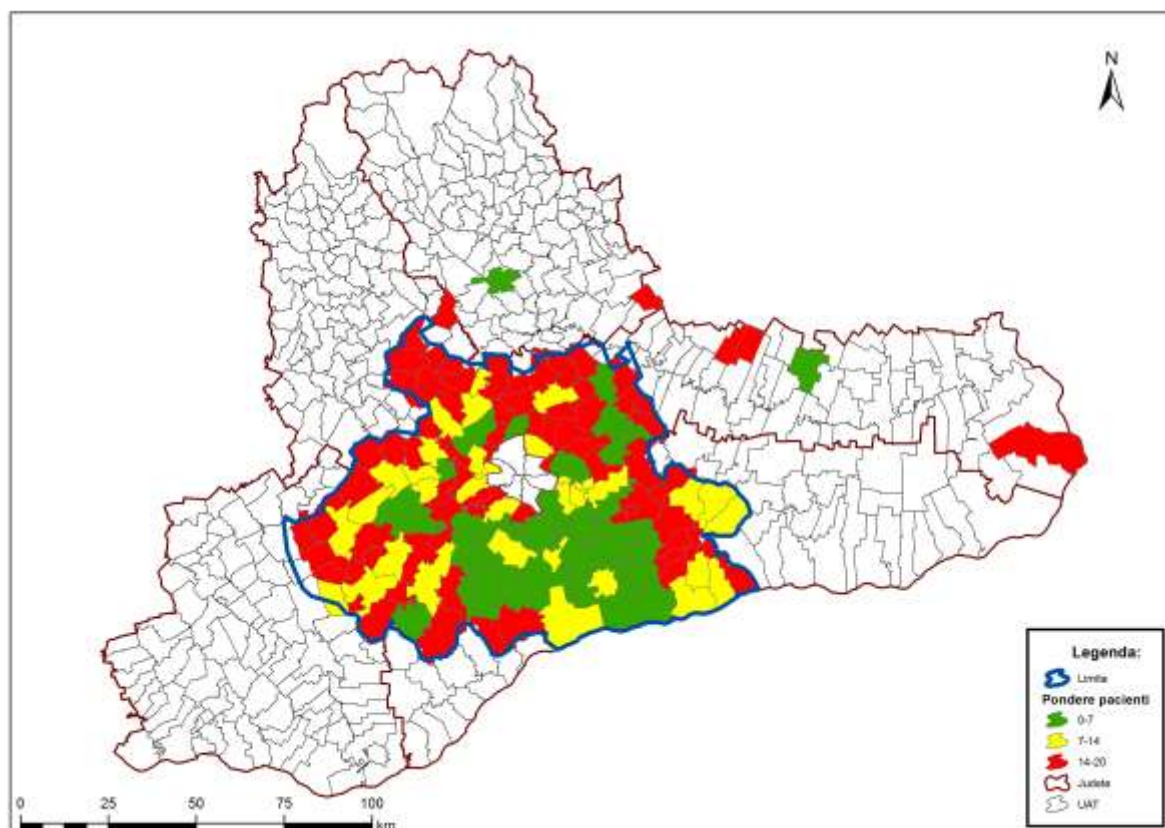

Fig. nr. 49: Aria de influență sanitară a municipiului București

Bucureștiul atrage un număr mare de pacienți din numeroase regiuni ale țării, mai ales în cazul tratării afecțiunilor grave, acesta fiind cel mai important centru medical din România (Espon Grosee, 2014).

c. Aria de influență culturală și de învățământ a municipiului București a fost delimitată luându-se în calcul numărul elevilor din comunele extra-bucureștene care au optat pentru liceele din capitală și populația acelor comune care a absolvit învățământul de 8 clase. Atracția exercitată de capitală în legătură cu numărul elevilor este mare, ca urmare a unui cumul de factori (gradul de dotare al infrastructurii de învățământ-laboratoare dotate cu materiale didactice la care se adaugă specializarea cadrelor). Aceștia se adaugă motivația celor mai mulți dintre liceeni de a urma studiile superioare la universitățile de prestigiu din orașul capitală. Cea mai mare pondere a elevilor care optează pentru a urma studiile liceale în municipiul București provine din comunele și orașele din imediata vecinătate a capitalei (cu ponderi între 20 și 65%): 1 Decembrie, Popești, Chitila, Clinceni, Grăția, Joița, Bragadiru, Otopeni, ș.a. (conf. fig.....).

Unele unități teritorial-administrative care, fie sunt de tip urban, fie posedă o infrastructură de învățământ liceal, fie se află la o distanță mai mare de capitală, înregistrează ponderi sub valoarea de 5% (Videle, Găești, Slobozia). Cu o pondere și mai diminuată (1%) se încadrează reședințele de județ (Alexandria, Ploiești, Târgoviște). Deoarece bazinul de recrutare al elevilor pentru liceele din municipiul București este foarte mare, s-a considerat ca limită a ariei de influență culturală și de învățământ unitățile administrativ teritoriale situate în intervalul 10-65%.

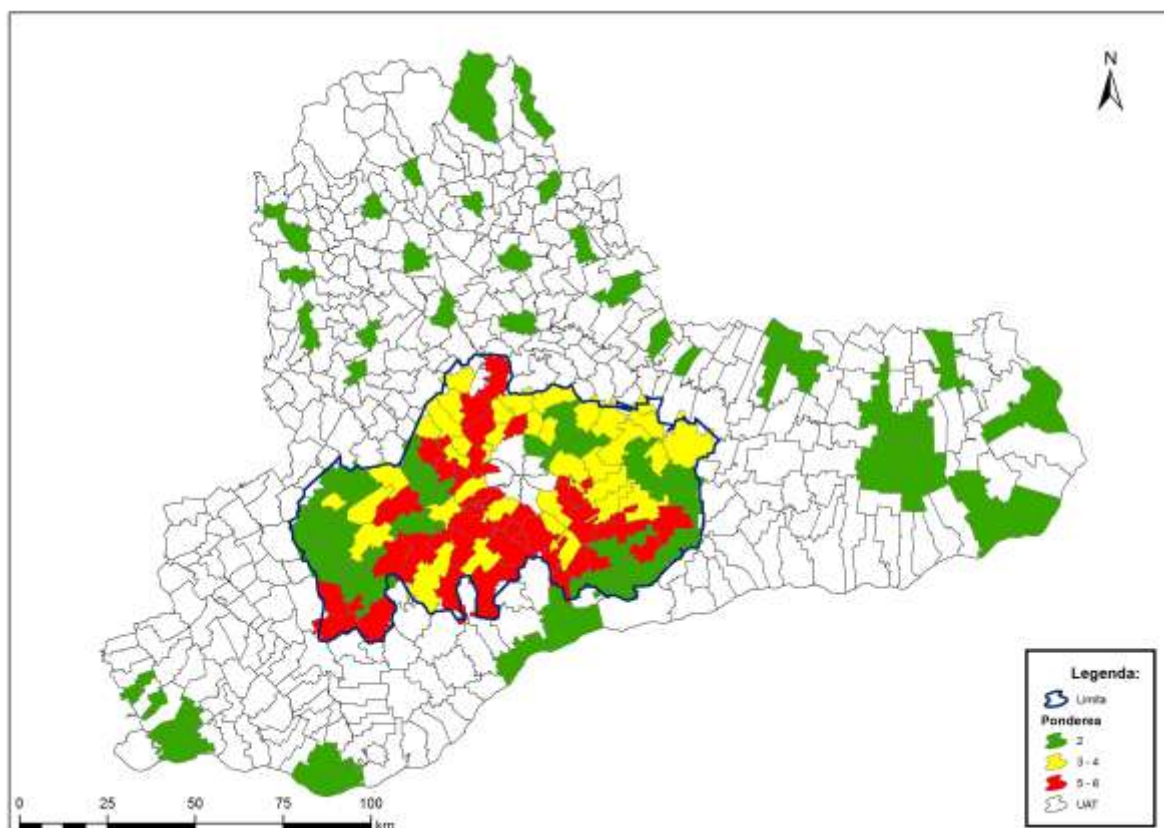

Fig. nr. 50: Aria de influență culturală și de învățământ a municipiului București

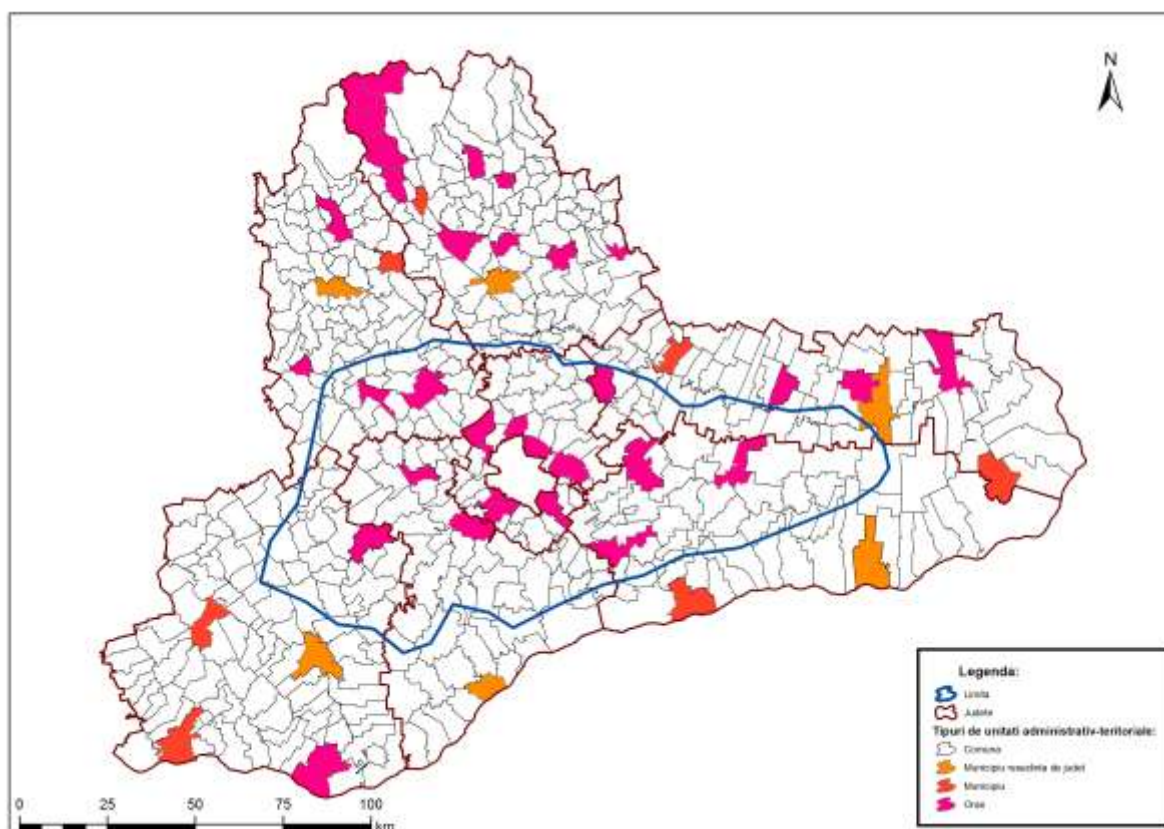

Fig. nr. 51: Aria de influență a învățământului universitar pentru municipiul București

Un alt segment important al acestui indicator îl reprezintă bazinul de atracție al universităților din capitală. Acest bazin are o suprafață foarte întinsă. Practic majoritatea absolvenților de liceu care locuiesc în interiorul ariei polarizate de orașul capitală aleg ca primă opțiune una dintre universitățile bucureștene. Trebuie menționat că existența unor centre universitare în orașele situate în partea de nord, respectiv Ploiești (Universitatea de Petrol și Gaze), Târgoviște (Universitatea “Valahia”) determină ca influența capitalei pe această direcție să se reducă, spre deosebire de celelalte direcții, unde spre est limita ajunge până aproape de Slobozia, în sud-est până la Călărași, în sud până la Giurgiu, iar în sud-vest până la Alexandria (conf. fig.....).

d. Aria de influență a transporturilor pentru municipiul București a fost delimitată luându-se în calcul atât transporturile rutiere, prin numărul de curse de autobuze și microbuze, cât și cele feroviare (prin numărul de curse perechi) care fac legătura între capitală și unitățile administrativ-teritoriale din aria polarizatoare a acesteia.

Pentru a stabili aria de influență a **transporturilor rutiere** au fost colectate date privind cursele preorășenești puse la dispoziția populației de către Primăria Municipiului București, prin intermediul Regiei Autonome de Transport București (RATB), ca operator cu capital de stat la care se adaugă cursele efectuate de operatorii privați. Cursele operate de firmele private de transport au trasee mai lungi decât cursele preorășenești, acestea din urmă fiind funcționale numai pe raza județului Ilfov. Raportându-ne la anul 2013 se constată că unitățile administrativ teritoriale situate în primul și al doilea inel, care înconjoară municipiul București, sunt cele mai bine deservite din punct de vedere al transportului rutier. Însă se remarcă comparativ cu anii anteriori că Regia Autonomă de Transport București (RATB), fie a redus frecvența curselor în anumite localități din zona metropolitană: Măgurele (503 curse /săptămână), Cernica (448 curse /săptămână), fie a eliminat unele curse preorășenești (București-Brănești, București-Jilava, București-Periș, București-Moara Vlăsiei-Sitaru, ș.a.), acestea fiind realizate în prezent numai de către operatori privați.

De menționat este faptul că RATB a decis multiplicarea numărului de curse ale liniei expres care leagă capitala de aeroportul internațional Otopeni, asigurând curse și pe timpul nopții cu o frecvență de 45 de minute (Espon Grosee, 2014). Totodată, în 2009 a fost deschisă o nouă linie de expres care circulă dinspre Gara de Nord spre aeroportul Otopeni. Trenul circulă pe traseul Gara de Nord București – Triaj – Chitila – Mogoșoaia – Balotești, de unde pasagerii își continuă călătoria cu autobuze până la aeroportul internațional Otopeni. Legat de transportul rutier asigurat de firmele de operatorii privați, se observă că cel mai mare număr de curse se păstrează predominant pentru localitățile din județul Ilfov: Popești Leordeni (3486 curse /săptămână), Chitila (2440 curse /săptămână), comuna Berceni (2736 curse /săptămână), comuna Balotești (2170 curse /săptămână) (fig. Nr.....).

Analizând **accesibilitatea feroviară** calculată pentru anul 2013 se constată că cel mai bine deservit areal este cel nord-vestic, dar comparativ cu anii anteriori se constată o reducere a numărului de trenuri în cadrul arealului (localitățile Buftea, Răcari, Periș) deservite între 13-22 de garnituri de trenuri/zi (figura de mai jos). Excepția face localitatea Chitila, care se menține cu cea mai mare valoare (23-40 garnituri de trenuri /zi), aceasta reprezentând un important nod feroviar (din Chitila se ramifică magistrala 1000 Ploiești și linia secundară 901 Titu – Pitești).

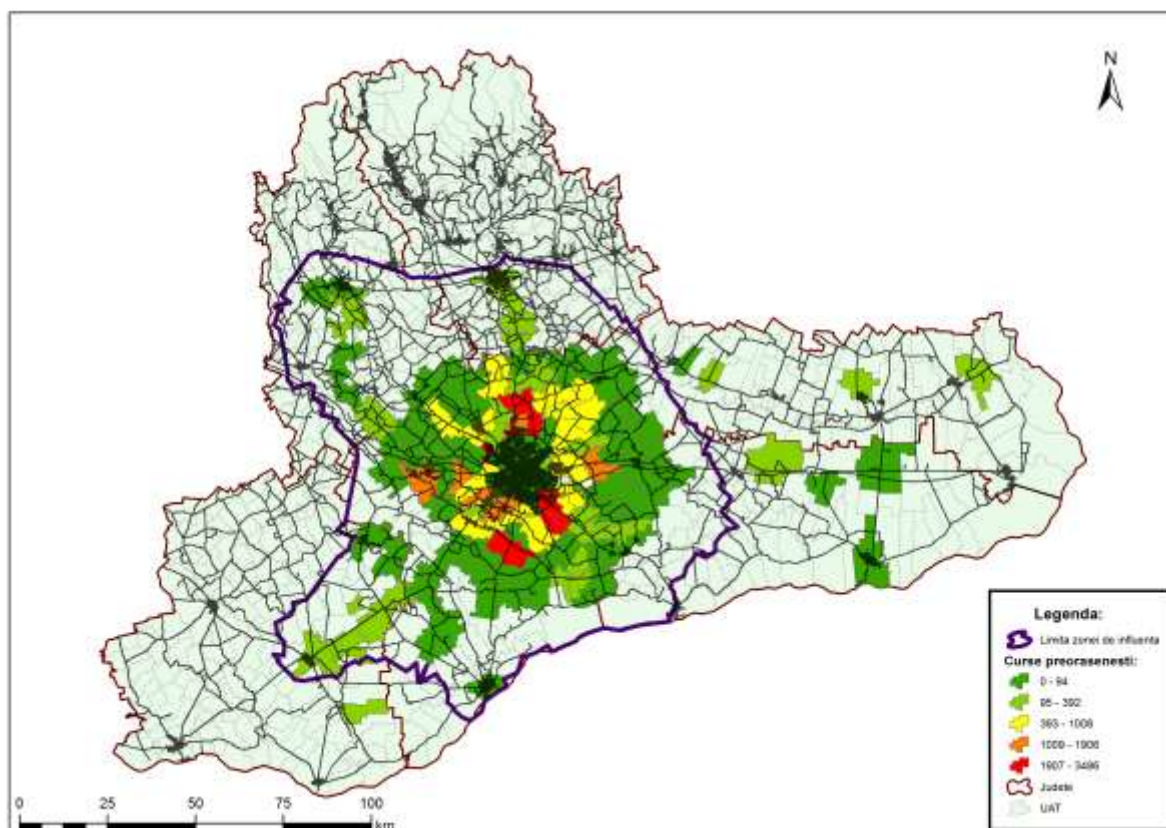

Fig. nr. 52: Aria de influență a transporturilor rutiere a municipiului București

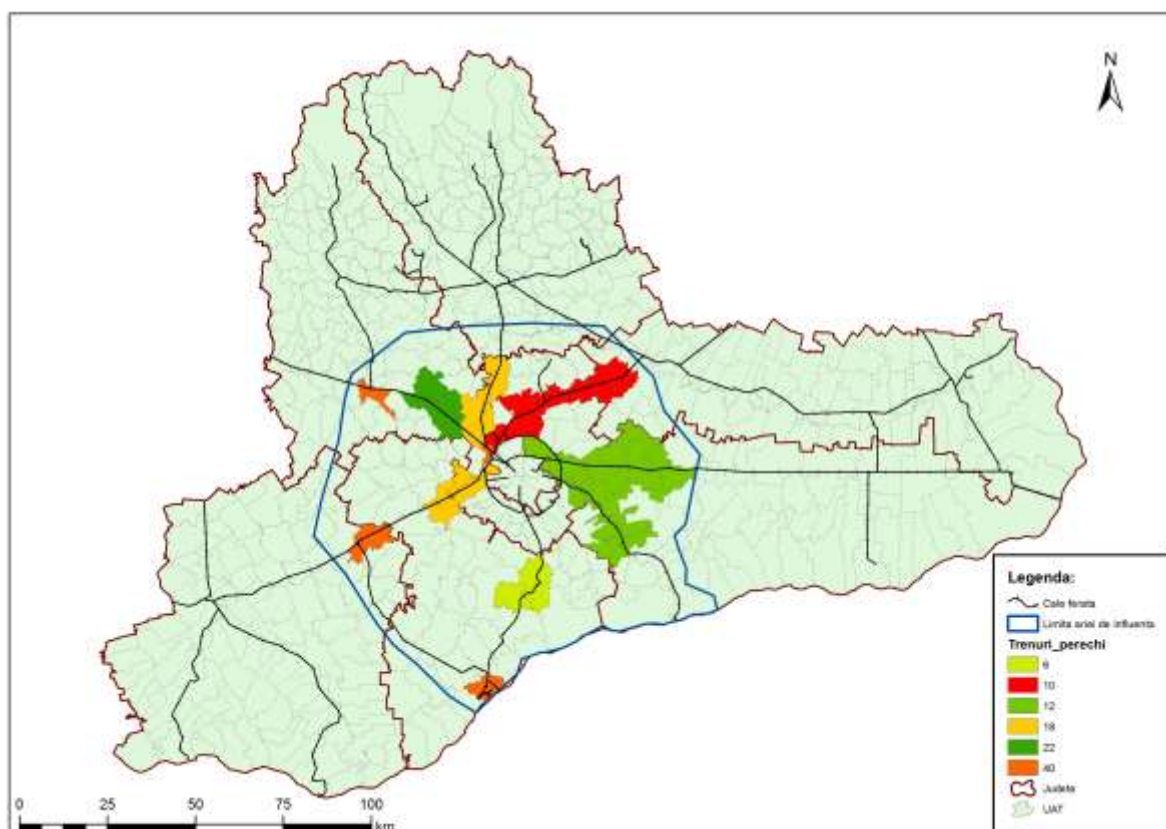

Fig. nr. 53: Aria de influență a transporturilor feroviare a municipiului București

Arealul nord-estic este mai bine deservit în intervalul 2012-2013, comparativ cu anii anteriori, fiind reincluse în circuitul feroviar stațiile Balotești și Grădiște, la care se adaugă noile curse de trenuri care asigură legătura între orașul capitală și aeroportul internațional Otopeni. Au fost evidențiate cursele de trenuri reluate pe segmentul de cale ferată Giurgiu-Comana (câte 6 perechi de trenuri /zi), calea ferată nefiind complet dată în folosință (pe segmentul Comana-București), deoarece lucrările de reconstruire a podului din localitatea Grădiște nu au fost încă finalizate (fig. Nr.....).

În urma intersecției extensiunii spațiale a celor **8 arii de influență** pentru municipiul București, a rezultat zona sa de influență, un teritoriu alcătuit din **185 de unități administrative teritoriale**, din care **2 municipii** (Giurgiu și Urziceni), **18 orașe** și **165 de comune** (Fig.).

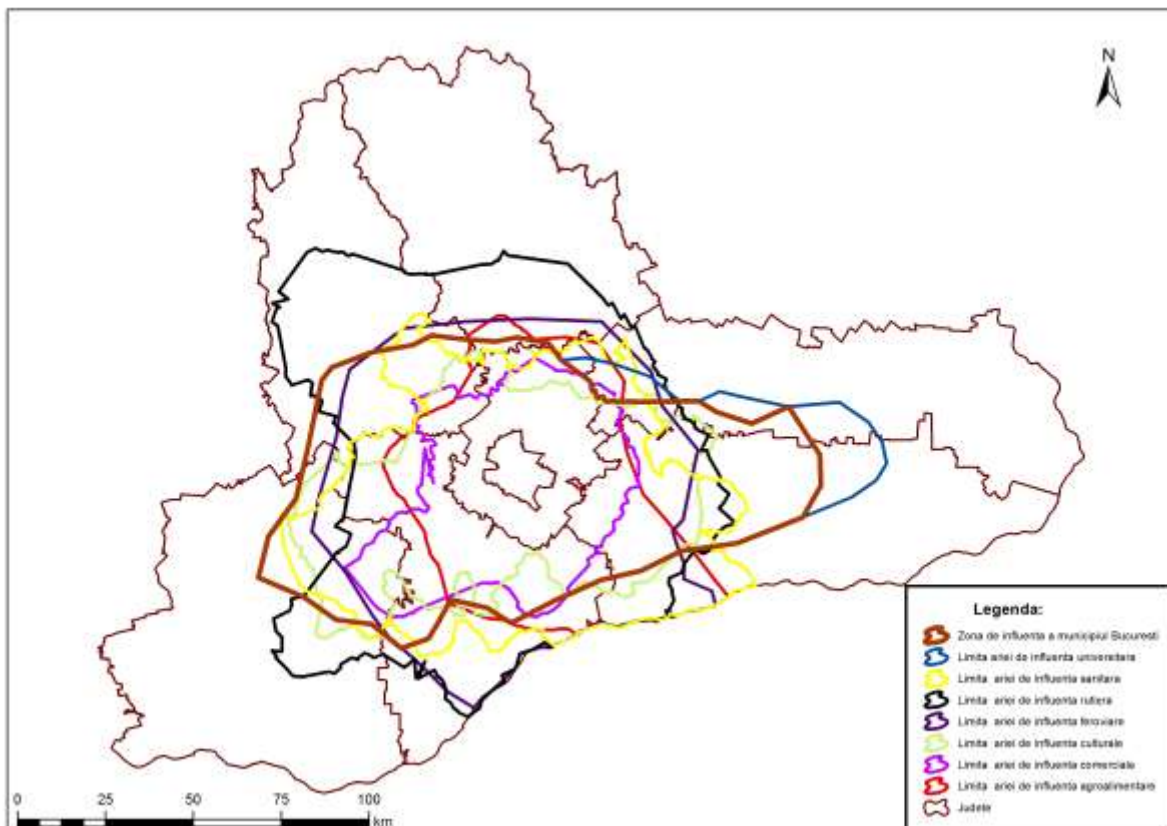

Fig. nr. 54: Zona de influență a municipiului București

Se observă că zona de influență are o configurație ce prezintă în partea nordică un obstacol reprezentat de aria puternic urbanizată a Văii Prahovei. Extinderea acesteia spre celelalte puncte cardinale și îndeosebi spre Dunăre arată că centrele urbane situate la circa 60 de km pe aceste direcții nu sunt capabile în a oferi o polarizare care să diminueze forța de influență a orașului capitală.

7.2. Zona de influență urbană a municipiului Baia Mare

Model de delimitare pe baza indicelui de dezvoltare:

Conform rupturilor valorice (Schwab și Stoian, 2009) cât și grupării unităților administrativ teritoriale se individualizează următoarea configurație teritorială a zonei de influență Baia Mare stabilită luând în calcul valorile **indicelui de dezvoltare** (tab. 1).

Tabel nr. 35: Unitățile administrativ-teritoriale care alcătuiesc sistemul teritorial al zonei de influență

Nr. crt.	Sistemul teritorial al zonei de influență Baia Mare	Indicele de dezvoltare
1	Baia Mare	53.1
2	Baia Sprie	51.5
3	Tăuții-Măgherauș	50.8
4	Seini	51.1
5	Șomcuta Mare	50.2
6	Cicârlău	49.9
7	Recea	51.2
8	Groși	51.4
9	Satulung	50.6
10	Remetea Chioarului	49.3
11	Săcălășeni	51.2
12	Fărcașa	49.5
13	Mireșul Mare	49.5
14	Cavnic	51.3
15	Șișești	49.7
16	Copalnic-Mănăștur	49.5
17	Coaș	50.1
18	Dumbrăvița	49.8
19	Coltău	49.7
20	Ardusat	49.1
21	Pomi	49

Sursa: date calculate

Configurația teritorială a zonei de influență a municipiului Baia Mare (Fig.....), stabilită după valorile indicelui de dezvoltare, reprezintă însă o imagine statică, un instantaneu al indicatorilor din anii în care au existat datele statistice necesare. Un sistem teritorial precum o zonă funcțională de tipul zonei de influență nu este însă mereu constantă ca alcătuire, și mai ales nu este continuă spațial. Discontinuitățile sunt foarte pronunțate, fluxurile acționează discriminant, ne-existând o lege care să respecte deplin proporționalitatea intensității fluxurilor în funcție de proximitatea geografică. Acest fapt se reflectă și în distribuția valorilor indicilor de dezvoltare care au fost incluși în zona de influență. Având în vedere însă indisponibilitatea datelor, dar mai ales că acest studiu este unul comparativ între dinamica

unui centru coordonator și polarizator și zona de influență a acestuia, cadrul, alcătuirea sistemului va trebui să fie fixă pe perioada aflată sub analiză și continuă spațial.

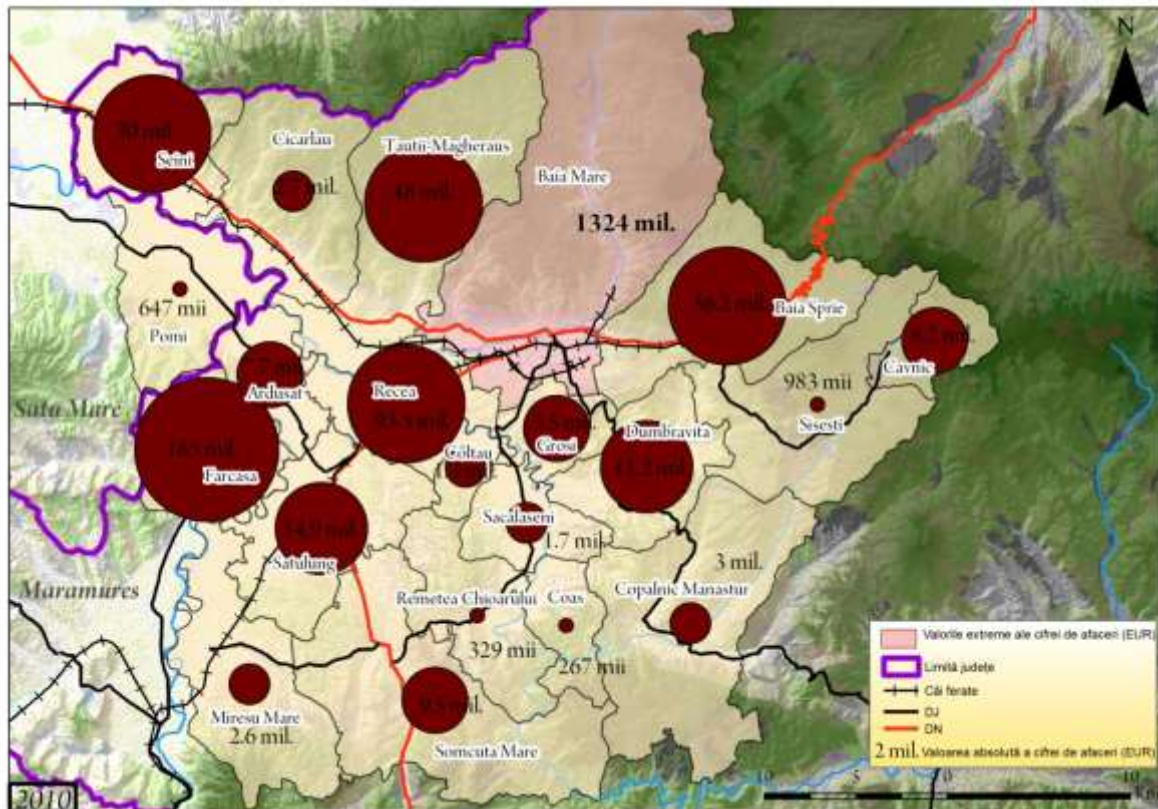

Fig. nr. 55: Volumul cifrei de afaceri la nivelul anului 2010 în unitățile administrative teritoriale ale zonei de influență a municipiului Baia Mare

Sursa: Schvab A., 2012

Valorile înregistrate la nivelul anului 2010 ale indicelui de dezvoltare pentru unitățile administrative-teritoriale, ce intră în componența zonei de influență a municipiului Baia Mare, scot în evidență cea mai ridicată cifră de afaceri nu în imediata apropiere a reședinței de județ, ci la nivelul unei așezări mai îndepărtate, respectiv comuna Fărcașa (185 mil. EURO) situată la 23 km distanță de municipiu. Economia comunei se bazează într-o pondere importantă pe activitatea S.C. Moeller Electro Producție S.R.L., dar și a societății Ridorail România specializată în industria prelucrării lemnului, ambele societăți participând la crearea unui număr semnificativ de locuri de muncă pe plan local.

Pe locul al doilea se situează comuna Recea (93,3 mil. euro) în cadrul căreia se remarcă prezența unor agenți economici de seamă ce funcționează în activități de producție relativ apropiate cazului anterior: S.C. I.M.I. S.R.L. specializată în instalații industriale, alături de S.C. Excomob S.R.L. și Făgetul Deac în domeniul prelucrării lemnului. În afara acestora, pe teritoriul comunei își desfășoară activitatea și alte societăți specializate cu precădere în industria alimentară.

În clasamentul investițiilor din 2010, pe locul al treilea și al patrulea se poziționează două orașe vecine municipiului Baia Mare și care înregistrează fiecare o cifră de afaceri de peste 30 mil. euro. Pe de o parte, este vorba de orașul Tăuții-Măgherăuș (48 mil. euro), caz în care volumul investițiilor străine a crescut foarte mult în ultimii ani ca urmare a înființării parcului

industrial în zona Aeroportului Internațional și a dezvoltării industriei componentelor electrice. Pe de altă parte, orașul Baia Sprie (36,2 mil. euro) este specializat în prelucrarea lemnului, turism, prelucrarea produselor agricole, dar și în industria ușoară și creșterea animalelor.

Într-o zonă în care activitatea minieră este în declin, economia se orientează către alte specializări, beneficiind de investiții în infrastructura rutieră pentru care există la ora actuală o serie de proiecte de reabilitare și strategii de dezvoltare (de exemplu, centura de ocolire a municipiului Baia Mare și introducerea unui al doilea inel de centură **în exteriorul localităților Tăuții-Măgherauș, Recea, Bușag, Lăpușel, Cătălina până spre Dumbrăvița**) și care **continuă să** reprezinte unul dintre avantajele principale în procesul de atragere de noi investiții în scopul dezvoltării economiei zonei de influență.

Bibliografie

- Cepoiu Andreea-Loreta (2009), *Rolul activităților industriale în dezvoltarea așezărilor din spațiul metropolitan al Bucureștilor*, Editura Universitară, București.
- Erdeli George, Ianoș Ioan (1983), *Mari concentrări urbane ale lumii*, Editura enciclopedică, București.
- Ianoș Ioan, (1987), *Orașele și organizarea spațiului geografic. Studiu de geografie economică asupra teritoriului României*, Editura Academiei R.S. România, București.
- Ianoș Ioan, Talângă Cristian (1994), *Orașul și sistemul urban românesc în condițiile economiei de piață*, Institutul de Geografie, București.
- Ianoș Ioan (1997), *Individualizarea și analiza disparităților intraregionale. Aplicație la Județul Alba*, Comunicări de geografie, Universitatea din București, p.103-110.
- Ianoș Ioan, (2004), *Dinamică Urbană. Aplicații la orașul și sistemul geografic românesc*, Editura Tehnică.
- Iordan Ion (1973), *Zona periurbană a Bucureștilor*, Editura Academiei, București.
- Rusu Raularian, (2007), *Organizarea spațiului geografic în Banat*, Editura Mirton, Timișoara.
- Schwab Andrei, Stoian Daniela, (2009), *Geographic analysis of territorial disparities in Maramureș County*, Romanian Review of Regional Studies, vol. V, nr. 1, pp. 37-50.
- Schwab Andrei, (2012), *Procese teritoriale adaptative la dinamica zonei de influență a municipiului Baia Mare*, teză de doctorat, manuscris, Universitatea din București.
- Tănăsă Marinela, (1997-1998), *Zona de influență socio-culturală a municipiului Botoșani*, Lucrările Seminarului Geografic "Dimitrie Cantemir", nr.17-18, pp. 221-228.
- *** ESPON GROSEE Project (*Growth Poles in South-East Europe Emergence of Growth Poles Network in South-East of Europe*), (2014), Applied Research 2013/2/19, Final Report, Scientific Report, 331 pp.

8. INTRODUCEREA VIZIUNII PROSPECTIVE ASUPRA DINAMICII REȚELEI DE LOCALITĂȚI CA STRUCTURĂ ÎN EVOLUȚIE, TRANSFORMARE ȘI DEZVOLTARE

Restructurarea sistemului național de așezări pe baza unui set de 7 principii având în centru dezvoltarea durabilă⁶².

(1) **Dezvoltarea durabilă** implică o serie de schimbări în modul de abordare a problemelor restructurării sistemului de așezări:

- integrarea problemelor de mediu natural în obiectivele diferitelor nivele de planificare (generale, sectoriale, administrative);
- interdependență și globalitate în abordarea problemelor mediului natural și construit;
- continuitatea procesului de evaluare (în opoziție cu secvențialitatea actuală) și abordarea analitică și anticipativă adecvată manifestărilor specifice ale mediului natural și antropic;
- abordarea interdisciplinară și consultarea publicului (derivate din modul complex de valorificare a mediului).

(2) **Echilibrarea internă** urmărește de fapt restructurarea sistemului de localități sub aspect configurativ și ierarhic prin remedierea a 3 aspecte majore:

- sprijinirea unor zone de activism urban și a dezvoltării unui **pol** puternic socio-economic, care să constituie o contrapondere a capitalei țării și a zonei sale de influență;
- stimularea dezvoltării unui anumit număr de **poli de creștere** (dezvoltare) în scopul realizării unei rețele policentrice, care să asigure dinamismul necesar, prin concurență și adaptabilitate la schimbare;
- asigurarea unor **condiții echitabile** de viață întregii populații, prin impulsivitatea dezvoltării centrelor urbane mici și a satelor reședință de comună cu potențial de obținere a statutului de oraș, în zonele cu rețea urbană deficitară, determinând o "acoperire" corectă a teritoriului național cu localități cu rol de servire (sistemul principal).

(3) **Principiul deschiderii spre exterior** are în vedere o dezvoltare a sistemului de localități orientat către și integrat în structurile macro-regionale și europene. Aceasta presupune o **atenție sporită acordată localităților din zonele de graniță**, dezvoltarea infrastructurii și funcțiilor economice care să asigure o relație optimă cu localitățile situate în spațiul transfrontalier. Este necesară de asemenea dezvoltarea acelor funcții și echipamente care pot asigura "branșarea" diferitelor categorii de localități la rețelele internaționale. O atenție deosebită trebuie acordată racordării marilor orașe la rețeaua europeană și internațională, având în vedere că dezvoltarea economiilor naționale depinde tot mai mult de acest lucru. În acest scop este necesară sprijinirea dezvoltării orașelor cu vocație europeană și internațională.

⁶² Sursă: G.Pascariu (2011), Structura și dinamica sistemelor de așezări umane și procesul de planificare teritorială, ed. Univ. Ion Mincu, București.

(4) **Valorificarea potențialităților:** poziția geografică, resursele naturale și umane, infrastructura tehnică și socială, conjunctura politico-economică sunt toate elemente determinante pentru stabilirea direcției de evoluție a localităților. Din această perspectivă ele devin "potențialități", iar valorificarea lor optimă, un principiu de bază al strategiei de restructurare a sistemului de localități. Cu alte cuvinte, fiecare condiție particulară favorabilă trebuie transformată într-un atu al afirmării personalității unei așezări. În acest sens trebuie subliniate o serie de elemente majore ale teritoriului național care, puse în context continental, constituie oportunități deosebite:

- zonele de contact cu **magistralele de comunicații transeuropene** (auto și feroviare) care pot asigura racordarea sistemului național de localități la marile trasee europene;
- **accesul la Dunăre** în porțiunea ei cea mai favorabilă navigației și care poate asigura relația directă cu mari regiuni și importante metropole europene;
- **accesul la Marea Neagră** care permite conectarea sistemului național de localități cu centre urbane și zone economice din bazinul pontic sau din spații mai îndepărtate.

Valorificarea potențialităților complexe ale teritoriului reprezintă, așadar, al patrulea principiu major al modelului conceptual.

(5) **Principiul concurenței** într-un cadru reglementat se referă la necesitatea creării unei ierarhii funcționale și a unor praguri calitative și cantitative corespunzătoare prin care localitățile să poată fi apreciate în raport cu rolul și statutul atribuit. Ierarhia și pragurile propuse nu trebuie să constituie un element dirijist și restrictiv, ele trebuie însoțite de politici specifice cu caracter stimulativ prin care localitățile să fie interesate să promoveze - într-un mod obiectiv - de la un nivel ierarhic la altul, sau de la un statut inferior la unul superior. Pornind de la acest principiu se pot stabili categorii și ranguri ale localităților în funcție de importanța și rolul teritorial.

(6) **Flexibilitatea structurală**, ca principiu, are în vedere evitarea unei utilizări rigide a sistemului ierarhic. Acest principiu presupune posibilitatea configurării și structurării rețelei de localități în funcție de condițiile și cerințele specifice zonei. Principiul flexibilității are aplicabilitate spațio - temporală în sensul că permite adaptarea modelului ierarhic în funcție de caracteristicile teritoriale și transformarea ierarhiilor locale în funcție de evoluția localităților. Utilizarea acestui principiu presupune în același timp o bună înțelegere a realităților din teritoriu și o continuă activitate de supraveghere și monitorizare pentru sesizarea schimbărilor care se petrec.

(7) **Principiul complementarității funcționale** are în vedere stimularea și **sprijinirea sistemelor bi-, tri- sau multipolare**, în sensul distribuirii diferitelor funcțiuni cu rol teritorial între centrele apropiate și comparabile ca mărime, permițând specializarea acestora. Acest principiu poate funcționa la orice nivel al teritoriului, nivelul de specializare fiind însă diferit. Astfel, la nivel regional se poate vorbi de centre culturale, financiar-bancare și de afaceri, comerciale și economice, în timp ce la nivelul inter-comunal specializarea se poate referi la anumite tipuri de servicii comerciale, administrative, de sănătate, educaționale, culturale sau sportive. Principiul complementarității nu se exclude cu cel al concurenței reglementate.

Aceste principii constituie un cadru conceptual pe baza căruia poate fi construită o strategie de restructurare a sistemului național de așezări, ale cărei obiective principale ar trebui să fie:

- dezvoltarea echilibrată a teritoriului național prin creșterea indicelui de policentricitate
- dezvoltarea economică prin valorificarea resurselor endogene și creșterea accesibilității;
- îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor;
- protejarea valorilor mediului construit și natural;
- optimizarea proceselor de planificare spațială prin cooperare teritorială și urban-rural.

Pentru a deveni viabilă, strategia de restructurare ar trebui însoțită de politici și acțiuni orientate precis în anumite zone ale teritoriului și către anumite categorii de așezări.

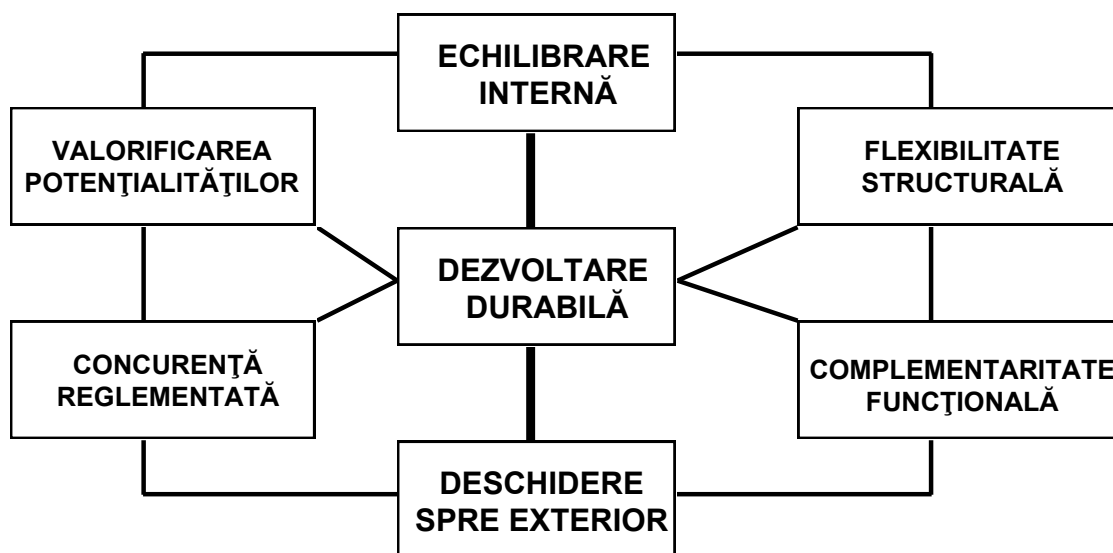

Fig. nr. 56: Principii ale modelului conceptual de dezvoltare a sistemului național de așezări⁶³

Necesitatea schimbării ierarhiilor în rețeaua urbană de localități

Marile distorsiuni din rețeaua urbană națională sunt: hipertrofierea capitalei, supradezvoltarea sectorului median și subdimensionarea celui inferior. Corectarea acestei situații impune intervenții și politici investiționale adecvate, pentru dezvoltarea selectivă și prioritară a orașelor din anumite categorii sau a unor sate reședință de comună. În sectorul median al ierarhiei urbane se detașează reședințele de județ (de după 1968) care în mare parte prezintă **un decalaj între rangul lor actual (prea mare) și forța propriu-zisă de polarizare (prea mică)** și potențialul real de dezvoltare.

⁶³ Sursă: G.Pascariu (2011), Structura și dinamica sistemelor de așezări umane și procesul de planificare teritorială, ed. Univ. Ion Mincu, București.

Modificarea treptată a situației sub acțiunea forțelor pieței poate accentua decalajele. Pentru corectarea situației se impune:

I. Stimularea orașelor de rangul II / poli secundari în județ. Această stimulare trebuie făcută eșalonat, un criteriu de eșalonare fiind raporturile dintre vechile și actualele reședințe de județ: de subordonare, de competiție și de indiferență; se propune optarea pentru cele aflate în relație de competiție sau indiferență (ex: Vaslui – Bârlad, Botoșani – Dorohoi, Călărași – Oltenița etc.).

II. Încurajarea detașării a 2-4 orașe de rang superior, care ar avea consecințe indirecte asupra evoluției actualelor reședințe de județ. Aceasta se corelează cu necesitatea stimulării orașelor mari din sectorul superior "subdezvoltat" al ierarhiei urbane naționale. Caracterul intervenției la acest nivel se apreciază că trebuie să fie **tranșant, concret focalizat** și, desigur, **bine fundamentat**. Este propus un set de **criterii pentru stabilirea unor ierarhii corecte în etajul superior al sistemului urban:**

- a) Corelarea rangului cu zona de influență reală;
- b) Criteriul detașării centrului coordonator față de orașul de rang imediat inferior;
- c) Nivelul superior al serviciilor de interes regional și de înaltă specializare;
- d) Capacitatea de preluare a unor funcții de la nivel central (**descentralizare**). Pentru actualele orașe de rang II sau III este necesar să poată prelua unele din funcțiile capitalei și să le exercite la nivel național (aspect important și din perspectiva unui viitor proces de **regionalizare**)

Dintre primele 6 orașe mari, urmărindu-se ideea că trebuie să existe o concordanță între centrul regional și potențialul complex al sistemului de așezări pe care-l coordonează, se apreciază că: orașele **Craiova, Timișoara și Constanța** nu pot depăși cadrul dat de dimensiunile regiunilor coordonate. Rămân astfel în competiție **Brașov, Cluj-Napoca și Iași**.

- Orașul Cluj este favorizat de faptul că domină cel mai mare și complex sistem regional de așezări (centrul și nord-cestul Transilvaniei)
- Iașiul se impune prin poziția sa transfrontalieră în raport cu Republica Moldova (inclusiv în ipoteza unei viitoare aderări la Uniunea Europeană a acesteia din urmă).
- Brașovul, prin situarea sa în centrul țării și prin relațiile bine dezvoltate în toate direcțiile.

Echilibrarea orașului capitală prin dezvoltarea unui pol alternativ și desconggestionarea Bucureștiului prin reducerea funcțiilor de oraș – capitală.

Se propun următoarele criterii pentru descentralizarea funcțiilor de oraș-capitală în unele centre regionale:

- i. **Poziția strategică**, cu implicații geopolitice.
- ii. **Poziția centrală**, necesară pentru facilitarea legăturilor, reducerii costurilor de transport.

- iii. **Mărimea orașului:** pentru a putea prelua mai rapid o parte din funcțiile coordonatoare la nivel național și pentru a avea un potențial de dezvoltare important trebuie ales un oraș mare.
- iv. **Condiții naturale favorabile unei dezvoltări de perspectivă** (caracteristicile sitului, rezervele de teren, posibilitățile de aprovizionare cu apă și energie, prezența elementelor naturale de risc).

Revigorarea Bucureștiului ca metropolă europeană, prin crearea cadrului funcțional și administrativ necesar acestuia;

Întărirea funcțiilor reprezentative la nivelul Europei de Est și de Sud-Est a unor mari orașe;

- Valorificarea atuurilor regionale, de poziție geografică în raport cu principalele axe de circulație europeană, cu spațiile transfrontaliere și cu marile structuri ale spațiului subcontinental;
- Accentuarea funcțiilor de concentrare a producției de cunoaștere, de dezvoltare a industriilor creative și de atragere a activităților de high-tech;

Constituirea controlată de concentrări urbane – promovarea și definirea spațială a acestora;

- Instituirea și introducerea în analize a **aglomerației urbane** ca un concept de bază;
- Protejarea relațiilor urban-rural, prin **promovarea și funcționarea reală a sistemelor de localități la scară intrajudețeană**;
- **Reconsiderarea importanței localităților rurale** în amenajarea teritoriului, din perspectiva schimbărilor climatice și ale globalizării.

CSDSR a fost prevăzut prin legea 289 /2006 și propune 9 obiective, între care 3 sau chiar 4 vizează sistemele de așezări:

O1: valorificarea periferalității prin dezvoltarea rolului de conector și releu la nivel continental și intercontinental

O2: racordarea la rețeaua europeană de poli și coridoare de dezvoltare

O3: structurarea și dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități

O4: afirmarea solidarității urban – rural

O5: dezvoltarea rurală

O6: consolidarea și dezvoltarea legăturilor inter-regionale ca suport al dezvoltării regionale

O7: dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii

O8: creșterea competitivității teritoriale

O9: protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural.

9. INTRODUCEREA CONCEPTULUI „IMPORTANȚA ORAȘELOR”

Scopul prezentei propuneri este ierarhizarea orașelor țării după importanță. Această ierarhizare este necesară pentru stabilirea pragurilor de diferențiere a orașelor, în vederea evaluării unor politici diferențiate de dezvoltare a acestora și în vederea susținerii corespunzătoare a politicilor adoptate. Conceptul de ”importanța orașelor” reprezintă o contribuție a studiului prezent la cercetarea localităților din țară.

a. Definiția conceptului ”importanța orașelor”

Importanța unui oraș rezultă din însemnătatea funcțiilor acestora în raport cu celelalte orașe din țară și din semnificația orașului în conștiința populației din țară și străinătate⁶⁴.

b. Dimensiunile principale ale conceptului ”importanța orașelor”

Pentru a deveni operațional, conceptul are următoarele dimensiuni principale, care pot fi explicitate prin indicatori măsurabili:

- Cadrul teritorial și patrimoniul
- Caracteristicile populației și evoluția acesteia
- Oranizarea cultelor religioase, infrastructurile culturale și cadrul de viață al locuitorilor
- Puterea economică și valoarea cercetării
- Evoluția organizării administrativă și coeziunea populației
- Organizarea actuală a puterii judecătorești

Menționăm că aceste dimensiuni ale conceptului nu se regăsesc în cercetările geografice și în planurile de amenajare a teritoriului; cercetările și planurile citate nu au avut ca obiectiv stabilirea importanței localităților⁶⁵.

c. Stabilirea indicatorilor conceptului ”importanța orașelor”

Pentru a putea măsura importanța orașului este necesară stabilirea unor indicatori – mărimi cunoscute – care să caracterizeze dimensiunile principale enunțate anterior. Pentru stabilirea indicatorilor s-au utilizat surse statistice obișnuite și date provenind din cercetări proprii ale autorilor studiilor. Având în vedere noutatea conceptului și a cercetării, indicatorii folosiți se împart în mai multe categorii:

- Indicatori care caracterizează gradul de aplicare al conceptelor europene (de exemplu: amplasarea orașelor în zone geografice, în zone economice speciale, în zone izolate; cifrele de afaceri ale firmelor; formarea poliilor de creștere și de dezvoltare; indicatori care caracterizează coeziunea populației ș.a.);

⁶⁴ Academia Română, Institutul de Lingvistică ”Iorgu Iordan”, *Dicționarul Explicativ al Limbii Române, DEX*, 1998, p.478:

- Important, -ă (adj.), Care are însemnătate, valoare; însemnat
- Importanță (s. f.), Faptul de a fi important, caracterul unui lucru important; însemnătate; semnificație.

⁶⁵ Studiarea monografiilor geografice ale județelor țării este prezentată în anexele 1 și 2; se poate observa diferența de conținut a acestor monografii în funcție de perioada de elaborare a lor. Planurile de amenajare a teritoriului au un conținut stabilit prin INCD Urbanproiect – București Conținutul cadru al documentațiilor de amenajare a teritoriului în concordanță cu prevederile legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului. Metodologie, beneficiar: MLPTL, mai 2002.

- Indicatori din cercetări (de exemplu: prezența valorilor de patrimoniu cultural; organizarea bisericească; organizarea administrativă; organizarea justiției ș.a.);
- Indicatori obișnuiți folosiți în statistică (restul indicatorilor).

Lista celor 51 de indicatori folosiți, înscrisi în funcție de dimensiunile principale ale conceptului, este prezentată în Anexă.

Numărul indicatorilor care explicitează dimensiunile principale ale conceptului reflectă importanța relativă pe care o au diferitele domenii ale vieții sociale, economice și ale cadrului de viață ale locuitorilor, după cum urmează:

Tabel nr. 36: Componentele conceptului „importanța orașelor” și numărul de indicatori

Nr. crt.	Dimensiunea principală a conceptului	Subdomeniul dimensiunii	Numărul indicatorilor
1.	Cadrul teritorial și patrimoniul	Teritorii Speciale	4
		Zone Protejate - Patrimoniu natural și construit	4
		Total:	8
2.	Caracteristicile populației și evoluția acesteia	Populație	3
		Total:	3
3.	Oranizarea cultelor religioase, infrastructurile culturale și cadrul de viață al locuitorilor	Organizarea cultelor religioase	3
		Învățământ	2
		Sănătate	2
		Cultură	3
		Sport	2
		Spații verzi	1
		Total	13
4.	Puterea economică și valoarea cercetării	Economie	2
		Transporturi	5
		Turism	2
		Comerț	1
		Cercetare	1
		Total	11
5.	Evoluția organizării administrative și coeziunea populației	Reședințe actuale	2
		Reședințe istorice	6
		Instituții internaționale	1
		Asociații de Dezvoltare Intrecomunitară (ADI)	3
		Total	12
6.	Organizarea actuală a puterii judecătorești	Instanțe judecătorești	4
		Total	4
Total			51

d. Ponderarea indicatorilor

Ponderarea indicatorilor este o operație care se efectuează în general în cadrul studiilor sociologice, economice sau de amenajare a teritoriului, operație prin care se acordă valori (ponderi) diferite indicatorilor; această operație se bazează pe cercetări anterioare cu același subiect, motiv pentru care în cercetarea nouă, repetitivă, se utilizează un număr redus de indicatori. Prin ponderarea indicatorilor se notează valorile rezultate pentru entitățile cercetate și se stabilește în final un scor pentru fiecare entitate.

Cercetarea prezentă se deosebește de alte cercetări prin aceea că are un caracter de mare noutate și că subiectul cercetării îl constituie un concept complex – importanța orașelor. Ca urmare, cercetarea a fost condusă după alte principii decât cele după care se conduc cercetările obișnuite:

- Dimensiunile principale ale conceptului sunt caracterizate printr-un mare număr de indicatori (în total s-au utilizat 51 indicatori).
- Indicatorii nu au fost ponderați pentru a feri cercetarea de inducerea unor idei preconcepute asupra subiectului (fiecare indicator reprezintă un punct valoric). De altfel, ponderea indicatorilor este implicită prin adoptarea unui număr mai mare sau mai mic de indicatori pentru caracterizarea fiecărei dimensiuni principale ale conceptului;
- S-a folosit un singur indicator cu valoare mai mare (2 puncte valorice) – populația orașelor la RPL 2011, pentru motivul că importanța orașului nu poate fi disociată de numărul locuitorilor⁶⁶.

Dimensiunile conceptului "importanța orașului"	Numărul indicatorilor care caracterizează dimensiunea	Punctajul maxim total al dimensiunii (număr puncte)	Procentul din punctajul maxim total al conceptului (%)	Graficul procentajului
Organizarea cultelor religioase, infrastructurile culturale și cadrul de viață al locuitorilor	13	13p	25%	
Evoluția	12	12p	23%	

⁶⁶ Ponderea relativ mică acordată numărului locuitorilor unui oraș are mai multe explicații. Pe de-o parte, mulți dintre indicatorii selectați în prezentul studiu cuprind implicit mărimea populației orașului. Pe de altă parte, acordarea unei ponderi mai mari pentru numărul locuitorilor dezavantajează orașele mici și avantajează pe cele mari. Situația țării noastre este aceea că are o rețea de localități urbane compusă din 320 entități cu dimensiuni foarte diferite: valoarea minimă - 1641 locuitori, orașul Băile Tușnad; valoare maximă de cca 1.100.188.425 locuitori Municipiul București (A se vedea și Diagrama Zipf prezentată de G. Pascariu, Structura și dinamica sistemelor de așezări umane și procesul de planificare teritorială, Editura Universitară "Ion Mincu", București, 2011). Acestei inegalități de populație i se adaugă faptul că cele mai mari orașe, în afară de orașul București, care au număr de locuitori de 150-180 ori mai mare decât cel mai mic oraș din țară (adică 245.000-325.000 locuitori), formează un "pluton" de 7 entități între care departajarea numai pe baza cifrei populației este foarte dificilă.

organizării administrative și coeziunea populației										
Puterea economică și valoarea cercetării	11	11p	21%							
Cadrul teritorial și patrimoniul	8	8p	15%							
Organizarea actuală a puterii judecătorești	4	4p	8%							
Caracteristicile populației și evoluția acesteia	3	4p	8%							
Totalul conceptului	51	52p	100%							

e. Scalarea indicatorilor

Scalarea indicatorilor e operațiunea prin care punctajul fiecărui indicator se împarte în intervale de mărime în scopul asigurării comparabilității indicatorilor care au măsuri foarte diferite:

Indicatorii utilizați în studiu au următoarele intervale de mărime:

- Populația orașului la RPL 2011: 6 intervale cu punctajul 0 – 2.00;
- Indicatori cu exprimare cantitativă – 5 intervale cu punctajul 0 – 1.00; fac excepție unii indicatori care nu au toate intervalele de mărime;
- Indicatori cu exprimare calitativă – 2 intervale cu punctajul 0 și 1.00, reflectând respectiv absența sau prezența caracteristicii care constituie indicatorul.

Scalarea indicatorilor este prezentată în Anexă.

În urma stabilirii procentajului pe care un oraș îl prezintă la fiecare indicator în parte, se analizează scorul de punctaj al orașului respectiv care este egal cu suma punctajelor obținute la toți indicatorii. În funcție de scorul de punctaj al orașului se obține ierarhia după importanța acestora.

10.1. Dimensiunile principale și indicatorii conceptului ”importanța orașelor”**1. Cadrul teritorial și patrimoniul (8 indicatori)****1.1. Teritorii Speciale**

1.1.1. Zone economice speciale

ZD – Zone Agricole Defavorizate

STBC - Stațiuni turistice, balenare, balneoclimatice

ZL – Zone libere

ZDI – Zone declin industrial (Zone prioritare de restructurare industrială)

1.1.2. Zone geografice

ZP – Zonă Prioritară (Munții Apuseni și Delta Dunării)

ZCMN – Zona costieră a Mării Negre

ZMK – Zona Montană cf. Convenției de la Kiev

ZFRM – Zonă de frontieră cu Republica Moldova cf. Legii 10/2010

1.1.3. Puncte trecere frontieră

1.1.4. Orașe în zone izolate

ZLO – Orașe declarate în zone lipsite de orașe pe o rază de 25-30km cf. Legii nr. 351/2001

1.2. Zone Protejate - Patrimoniu natural și construit

1.2.1. Arii naturale protejate

1.2.2. Monumente în Lista Patrimoniului Mondial (UNESCO)

1.2.3. Numărul Valorilor de Patrimoniu Cultural de Interes Național (VPCIN)

1.2.4. Numărul real de monumente istorice (grupa valorică A)

2. Caracteristicile populației și evoluția acesteia (3 indicatori)**2.1. Populație**

2.1.1. Numărul locuitorilor RPL 2011

2.1.2. Populație ocupată 2011

2.1.3. Creștere populație RPL 2002-2011

3. Oranizarea cultelor religioase, infrastructurile culturale și cadrul de viață al locuitorilor (13 indicatori)**3.1. Organizarea cultelor religioase**

3.1.1. Biserica Ortodoxă Română (BOR) – Mitropolie; Biserica Romano Catolică (BRC) - Arhidieceză

3.1.2. Biserica Ortodoxă Română - Arhiepiscopie, Episcopie; Biserica Romano Catolică - Dieceză, Vicariat; Biserica Reformată (BR) - Eparhie

3.1.3. Biserica Ortodoxă Română – Protoierie; Biserica Romano Catolică – Decanat; Biserica Reformată - Protopopiat

3.2. Învățământ

3.2.1. Învățământ universitar de stat

3.2.2. Învățământ universitar privat

3.3. Sănătate

3.3.1. Spitale publice

3.3.2. Spitale private

3.4. Cultură

3.4.1. Biblioteci

3.4.2. Instituții de spectacol

3.4.3. Muze

3.5. Sport

3.5.1. Complex sportiv național

3.5.2. Cluburi sportive subordonate Ministerului Tineretului și Sportului

3.6. Spații Verzi

3.6.1. Suprafața totală a spațiilor verzi (mp/loc.)

4. Puterea economică și valoarea cercetării (11 indicatori)

4.1. Economie

4.1.1. Cifra de afaceri 2012

4.1.2. Număr firme 2012

4.2. Transporturi

4.2.1. Port

4.2.2. Aeroport civil/militar

4.2.3. Nod feroviar CFR

4.2.4. Stații CFR

4.2.5. Autostradă care trece prin teritoriul administrativ

4.3. Turism

4.3.1. Total unități cazare

4.3.2. Număr hoteluri

4.4. Comerț

4.4.1. Hipermarket

4.5. Cercetare

4.5.1. Institute de cercetare și dezvoltare

5. Evoluția organizării administrative și coeziunea populației (12 indicatori)

5.1. Reședințe actuale

5.1.1. Reședințe județene

5.1.2. Agenții regionale (categorii și număr)

ADR – Agenția de Dezvoltare Regională

APM – Agenție de Protecția Mediului

ABA – Administrația Bazinală de Apă

RCF – Regională Căi Ferate-Centru conducere și coordonare / Regională Căi Ferate-Centru teritorial de întreținere exploatare și reparații

CZMI - Comisia Zonală a Monumentelor Istorice

5.2. Reședințe istorice

- 5.2.1. Reședințe (foste capitale) provincii istorice ante 1925
- 5.2.2. Reședințe ținuturi 1938-1940
- 5.2.3. Reședințe județene 1925-1950
- 5.2.4. Reședințe plăși 1925-1950
- 5.2.5. Reședințe de regiuni 1950-1968
- 5.2.6. Reședințe de raion în anul 1956

5.3. Instituții internaționale

- 5.3.1. Ambasade/consulate în 2014 (generale și onorifice)

5.4. Asociații de Dezvoltare Intrecomunitară (ADI)

- 5.4.1. Poli de creștere / Poli de dezvoltare
- 5.4.2. Zone metropolitane/Asociații de Dezvoltare Intercomunitară-Poli de creștere
- 5.4.3. Grupuri de acțiune locală (GAL)/Grupuri de acțiune locală de pescuit (FLAG)

6. Organizarea actuală a puterii judecătorești (4 indicatori)**6.1. Instanțe judecătorești**

- 6.1.1. Judecătorii
- 6.1.2. Tribunale
- 6.1.3. Curți de apel
- 6.1.4. Instanțe militare

10.2. BibliografieLegislație

O.M.T.I. nr. 709/2010 privind aprobarea Listei cuprinzând porturile și locurile de operare deschise accesului public și limitele acestora, a căror infrastructură de transport naval aparține domeniului public al statului, precum și a Listei cuprinzând limitele radelor portuare și ale zonelor de ancoraj

H.G. nr. 337/1993, pentru stabilirea circumscriptiilor judecatoriilor si parchetelor de pe langa judecatorii

H.G. nr. 736/2003, privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției

Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară cu modificările și completările ulterioare

Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități;

H.G. nr. 852/2008 pentru aprobarea normelor si criteriilor de atestare a statiunilor turistice cu modificările și completările ulterioare

O.U.G. nr. 109/2000, privind statiunile balneare, climatice si balneoclimatice si asistenta medicala balneara si de recuperare cu modificările și completările ulterioare

Legea 389/2006 pentru ratificarea Conventiei-cadru privind protectia si dezvoltarea durabila a Carpatilor, adoptata la Kiev la 22 mai 2003

H.G. 323/1996 privind aprobarea Programului special pentru sprijinirea dezvoltării economico-sociale a unor localitati din Muntii Apuseni

Legea 10/2010 pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind micul trafic de frontieră, semnat la Bucuresti la 13 noiembrie 2009

H.G. nr. 399/2001 privind concentrarea fondurilor PHARE 2001 - componenta coeziune economică și socială - și a fondurilor de cofinanțare corespunzătoare de la bugetul de stat, în zone de restructurare industrială cu potențial de creștere economică

H.G. nr. 156/1993 privind instituirea Zonei Libere Sulina și înființarea Administrației Zonei Libere Sulina

H.G. nr. 410/1993 privind înființarea Zonei libere Constanta-Sud, a Zonei libere Basarabi și a Regiei Autonome "Administrația Zonei Libere Constanta-Sud și a Zonei Libere Basarabi" cu completările și modificările ulterioare

H.G. nr. 190/1994 privind înființarea Zonei libere Galati și a Regiei Autonome "Administrația Zonei Libere Galati"

H.G. nr. 330/1994 privind înființarea Zonei Libere Braila și a Regiei Autonome "Administrația Zonei Libere Braila" cu completările și modificările ulterioare

H.G. nr. 788/1996 privind înființarea Zonei Libere Giurgiu și a Regiei Autonome "Administrația Zonei Libere Giurgiu" cu completările și modificările ulterioare

H.G. nr. 449/1999 privind înființarea Zonei Libere Curtici-Arad și a Regiei Autonome Administrația Zonei Libere Curtici-Arad cu completările și modificările ulterioare

Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate

OMCPN nr. 2361/2010 pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, și a Listei monumentelor istorice dispărute

H.G. nr. 1149/2008 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 998/2008 pentru desemnarea polilor naționali de creștere în care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională

H.G. nr. 998/2008 pentru desemnarea polilor naționali de creștere în care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională

Cărți și publicații

***Colecția "Județele Patriei", Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1972-1973

*** Colecția "Județele Patriei", Editura Sport - Turism, București, 1980

Rey, V., Groza, O., Ianoș, I., Pătroescu, M., *Atlasul României*. Ediția II, Enciclopedia RAO, București, 2006 (București, Ediția I, 2002)

Săgeată, Dănuț-Radu, *Deciziile politico-administrative și organizarea teritoriului*, Editura Top Form, Colecția Geografie Politică, București, 2006

Alexandru, Mihai, Profilul polilor naționali de creștere, 7 întrebări pentru 7 poli, în *Urbanismul Serie Nouă*, nr. 4/2010, „Poli de Creștere”

Popescu-Criveanu, Șerban, Petrescu, Ana, „Delimitări teritoriale actuale după criteriile geografice și funcționale”, în *Urbanismul Serie Nouă*, nr. 11/2012, „Regionalizare”

Popescu-Criveanu, Șerban, Petrescu, Ana, „România. Evoluția istorică a organizării administrative”, în: *Urbanismul Serie Nouă*, nr. 11/2012, „Regionalizare”

Modolea, P.C., Nicolau, I.C., Ieșanu, D., Stoicescu, N. Al., *Ghid administrativ*, Editura Cultura Națională, București, 1928

Academia Română, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan", *Dicționarul Explicativ al Limbii Române, DEX*, Ediția a II-a, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998

Pascariu, Gabriel. *Structura și dinamica sistemelor de așezări umane și procesul de planificare teritorială*, Editura Universitară "Ion Mincu", București, 2011

Studii de specialitate

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Urbanism și Amenajarea Teritoriului Urbanproiect – București (șef proiect: arh. Valentina Dumitru) (elaborator), Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" (colaborator), *Conținutul cadru al documentațiilor de amenajare a teritoriului în concordanță cu prevederile legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului. Metodologie*, Redactarea a II-a, beneficiar: Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, mai 2002

S.C. Rostrada S.A. (șef proiect: arh. Traian Popescu), *Metodologie pentru aplicarea legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului. Reglementare tehnică*, Redactarea a II-a, beneficiar: Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, mai 2002

Popescu, Toader, *Proiectul feroviar românesc, Ipostazele spațiale și culturale ale modernizării în planificarea și funcționarea căilor ferate, 1842-1916*, teză de doctorat, conducător științific prof. dr. arh. Ana-Maria Zahariade, U.A.U.I.M., mss, 2012.

S.C. Agora Est Consulting S.R.L., S.C. Quattro Design S.R.L., *Strategia de dezvoltare Teritorială a României. Studii de fundamentare. Studiul 15 Rețeaua de localități după rang și importanță*, Asociat responsabil: S.C. Quattro Design S.R.L. (Șerban Popescu -Criveanu et al), *Report Final*, beneficiar: MDRAP, 2014

S.C. Agora Est Consulting S.R.L., S.C. Quattro Design S.R.L., *Strategia de dezvoltare Teritorială a României. Studii de fundamentare. Studiul 16. Formarea și dezvoltarea sistemelor de localități*, Asociat responsabil: S.C. Quattro Design S.R.L. (Șerban Popescu - Criveanu et al), *Report Final*, beneficiar: MDRAP, 2014

S.C. Agora Est Consulting S.R.L., S.C. Quattro Design S.R.L., *Strategia de dezvoltare Teritorială a României. Studii de fundamentare. Studiul 20 Protecția monumentelor istorice și a patrimoniului construit*, Asociat responsabil: S.C. Quattro Design S.R.L. (Irina Popescu - Criveanu et al), *Report Final*, beneficiar: MDRAP, 2014

S.C. Agora Est Consulting S.R.L., S.C. Quattro Design S.R.L., *Strategia de dezvoltare Teritorială a României. Studii de fundamentare. Studiul 23 Zoncu specific geografic*, Asociat responsabil: S.C. Quattro Design S.R.L. (Cornelia Marin, Irina Popescu -Criveanu et al), *Report Final*, beneficiar: MDRAP, 2014

Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru urbanism și amenajarea teritoriului UrbanProiect - București, *Planul de Amenajare a Teritoriului Zonal Delta Dunării*, beneficiar: MDRL, 2009

Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru urbanism și amenajarea teritoriului UrbanProiect - București, *Metodologie de elaborare și conținutul cadru al documentațiilor de amenajare a teritoriului pentru zonele costiere; Plan de amenajarea teritoriului zonal – Zona costieră a Mării Negre*, beneficiar: MDTR, 2010

Guvernul României, *Strategia de Dezvoltare a Rețelei de Autostrăzi 2014-2018*, http://gov.ro/fisiere/stiri_fisiere/13-12-03-06-59-59Autostrazi_Romania.pdf, ultima accesare 04.12.2013

Site web

<http://www.catholica.ro/> - site Conferința Episcopilor Catolici din România, ultima accesare 07.02.2014

http://ro.wikipedia.org/wiki/Arhidieceza_de_Alba_Iulia - ultima accesare 07.02.2014

http://www.arcb.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=1453&Itemid=180 – site oficial Arhidieceza Romano-Catolică de București, ultima accesare 07.02.2014

<http://www.ercis.ro/> - site oficial Episcopia Romano-Catolică de Iași, ultima accesare 07.02.2014

<http://www.varad.org/ro/dieceza/prezentare/> - site oficial Episcopia Romano-Catolică Oradea, ultima accesare 07.02.2014

<http://www.politiadefrontiera.ro/> - site oficial Poliția de Frontieră Română, ultima accesare 07.04.2014

<http://whc.unesco.org/en/statesparties/ro> - site oficial UNESCO, World Heritage Convention, 07.04.2014

<http://www.recensamantromania.ro/> - site Institutul Național de Statistică dedicat Recensământului Populației și al Locuințelor

<http://www.kiralyhagomellek.ro/honlap/indexenus.html> - site oficial Eparhia Reformată de pe lângă Piatra Craiului, ultima accesare 23.05.2014

<http://www.reformatus.ro/> - site oficial Eparhia Reformată din Ardeal, ultima accesare 23.05.2014

<http://www.culte.gov.ro/biserica-reformata> - site oficial Guvernul României, Secretariatul de Stat pentru Culte, ultima accesare 23.05.2014

<http://www.cfr.ro/files/ddr/Anexa%209%20Lista%20general%20stati.pdf> - site oficial Compania Națională de Căi Ferate "CFR" SA, ultima accesare 05.06.2014

<http://www.caa.ro> - site oficial Autoritatea Aeronauticii Civile Române (AACR), ultima accesare 07.04.2014

<https://statistici.insse.ro/shop/> - site oficial Institutul Național de Statistică, baza de date Tempo Online, ultima accesare 07.04.2014

<http://mts.ro/cluburi-sportive/> - site oficial Ministerul Tineretului și Sportului, Instituții subordonate MTS, Cluburi sportive, ultima accesare: 20.05.2014

<http://mts.ro/complexuri-sportive-nationale/> - site oficial Ministerul Tineretului și Sportului, Instituții subordonate MTS, Complexuri sportive naționale, ultima accesare: 20.05.2014

<https://www.metro.ro/public/home/Magazinele+noastre> - site oficial METRO Cash & Carry Romania, ultima accesare: 21.05.2014

<http://www.auchan.ro/node/2> - site oficial Auchan Romania, ultima accesare: 21.05.2014

<http://www.carrefour.ro/magazine/> - site oficial Carrefour Romania, ultima accesare: 21.05.2014

<http://www.cora.ro/#/2> - site oficial Cora Romania, ultima accesare: 21.05.2014

<http://www.promotii-hypermarket.ro/lista-magazine-kaufland-romania-i8-j0-p1.html> - site oficial Kaufland Romania, ultima accesare: 21.05.2014

<http://www.selgros.ro/magazine> - site oficial Selgros Romania, ultima accesare: 21.05.2014

<http://www.anpm.ro> - site oficial Agenția Națională de Protecția Mediului, ultima accesare 07.04.2014

<http://www.feroviarul.ro/noutati-feroviare/restructurare-cfr-sa-aprilie-2011.html> - site portal feroviar, ultima accesare 20.05.2014

<http://arhiva.cultura.ro/documents.aspx?ID=74> - site oficial Ministerul Culturii, ultima accesare 24.03.2012

http://www.mae.ro/sites/default/files/file/2014.05.08_lista_corpului_diplomatic.pdf - site oficial Ministerul Afacerilor Externe, ultima accesare 15.05.2014

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet/files/documents/RO_FLAGcontacts_5.pdf - site oficial FARNET - The European Fisheries Areas Network (Comisia Europeană), ultima accesare 07.04.2014

ANEXE

Anexa nr. 1 Analiza structurii urbane în unele țări din Europa

Structura urbană este constituită din totalitatea relațiilor ce se stabilesc, în teritoriul urban, între elementele organismului urban: funcționale, psiho-sociale, fizico-spațiale, concretizate în diferite forme de manifestare și în raport cu mediul natural, prin integrarea structurii funcționale cu structura spațială.

Evoluția structurilor urbane contemporane este o consecință a concentrării demografice și dezvoltării economico-sociale și culturale diferențiate. Schimbarea tot mai evidentă a relațiilor dintre orașe, pe fondul contractării spațiului și al globalizării, stimulează dinamica sistemelor urbane. În cercetările de profil, un loc tot mai important îl dețin analizele întreprinse asupra discontinuităților și fragmentărilor sistemelor urbane.

În cele ce urmează este prezentată analiza structurii urbane în evoluția ei pe o perioadă variind între 20 și 30 de ani, în funcție de disponibilitatea datelor. Analiza s-a realizat la nivelul unui eșantion de orașe din mai multe țări europene: Polonia, Belarus, Grecia, Suedia, Ungaria, Bulgaria.

Analiza structurii urbane în unele țări din Europa

Pentru a putea compara evoluția structurilor urbane în câteva țări europene, s-a pornit de la premisele prezentate mai jos (vezi Tabelul de mai jos):

- Au fost luate în calcul eșantioane de orașe din mai multe țări europene (Polonia, Grecia, Suedia, Ungaria, Bulgaria); iar analiza va urmări orașe mai mari de 10.000 locuitori;
- Perioadele avute în vedere la realizarea studiului sunt cele furnizate de sursa de date disponibilă;
- Gruparea orașelor s-a făcut pe 14, 15 și 16 grupe de populație;
- Pentru comparabilitatea indicatorului de concentrare urbană s-a calculat indicatorul standardizat pe intervalul 0-1.

Tabel nr. 37: Țările, grupele de orașe și anii de analiză

Țări	Grupe orașe	Anul de bază	Anul curent	Nr. de ani
Bulgaria	15	1980	2012	20
Grecia	15	1991	2011	32
Ungaria	14	1980	2012	32
Suedia	16	1990	2012	32
Polonia	15	1980	2012	34
România	25	1978	2011	32

Conform datelor disponibile, am realizat gruparea orașelor în 14 grupe pentru Ungaria, 15 grupe pentru Bulgaria, Grecia și Polonia, 16 grupe pentru Suedia și 25 de grupe pentru România. Anul considerat **drept bază de pornire** pentru efectuarea analizei este: 1978 pentru România, 1980 pentru Bulgaria, Ungaria și Polonia, 1990 pentru Suedia și 1991 pentru Grecia. S-a avut în vedere o perioadă mai lungă de 25 de ani; **anii curenți** sunt 2011 pentru

România⁶⁷ și Grecia și anul 2012 pentru Bulgaria, Ungaria, Suedia și Polonia (Innovation Cities Europe Index, 2014).

Tabelul următor prezintă unele caracteristici ale structurilor urbane în perioada analizată precum și a populației medii pentru aceeași perioadă, conform datelor disponibile.

Tabel nr. 38: Populația urbană cuprinsă în eșantion

Țară	Oraș mediu (mii) bază	Oraș mediu (mii) curent	Dinamica oraș mediu	Pop. (mii) an baza	Pop. (mii) an curent	Creștere pop. urbana (nr.)	Dinamica pop. urbana
Bulgaria	92,98	87,34	93,9%	4.462,98	4.192,53	-270,45	-6,06%
Grecia	93,56	101,16	108,1%	6.174,97	6.676,60	501,62	8,12%
Ungaria	77,36	70,87	91,6%	5.337,53	4.889,98	-447,56	-8,39%
Suedia	39,88	45,96	115,2%	4.905,72	5.653,38	747,66	15,24%
Polonia	74,13	79,41	107,1%	17.346,00	18.583,07	1.237,07	7,13%
România	41,52	36,65	88,3%	9.757,93	11.727,15	1.969,23	20,18%

Se poate observa că dimensiunea orașului mediu a scăzut în Bulgaria, Ungaria și România și a crescut în celelalte țări. România înregistrează cea mai mare scădere a dimensiunii orașului mediu (11,7%) iar Suedia cea mai mare creștere (15,2%).

De asemenea se poate constata un fenomen de reducere a populației urbane în Bulgaria și Ungaria. În celelalte țări se înregistrează creșteri ale populației urbane. Cea mai mare creștere se înregistrează în România (20,18%) (INS Romania, 2014).

Analiza structurii urbane a urmărit identificarea tendințelor de concentrare /deconcentrare cu ajutorul indicelui de structură (IS). Acest indice a fost calculat cu formula:

$$p^* = \sqrt{\sum_{i=1}^n p_i^2}$$

unde: p_i = pondere (structură)

p^* = indicele de structură (IS)

IS reprezintă gradul de concentrare sau de dispersie a unei structuri.

IS poate lua valoare maximă 1, atunci când întreaga structură este concentrată într-un singur element (structură monocentrică) și cea minimă de $1/N^{0,5}$ atunci când toate elementele structurii sunt egal distribuite între cele N elemente ale structurii (n orașe cu populație egal distribuită). IS minim diferă de la un sistem urban la altul, în funcție de modul de grupare a orașelor componente pe când IS maxim nu poate avea decât valoarea 1. Între cele două valori se regăsesc sistemele urbane analizate. Deci domeniul lui p^* va fi:

$$\frac{1}{\sqrt{N}} \leq p^* \leq 1$$

unde: N = numărul elementelor de structură (în cazul nostru numărul grupelor de orașe).

⁶⁷ Date de recensământ.

$$p_{\min} = \frac{1}{\sqrt{N}}$$

$$p_{\max} = 1$$

$$IS_n = \frac{p^* - p_{\min}}{p_{\max} - p_{\min}}$$

unde IS_n = indicele de structură normalizat

Tabelul de mai jos prezintă indicatorii de concentrare urbană pentru țările analizate, în perioada avută în vedere la realizarea studiului. Se poate observa diferența între România și celelalte state analizate, diferență evidentă mai ales în cazul gradului minim de concentrare (IS minim), care este de 20% pentru România⁶⁸, în timp ce toate celelalte țări prezintă un grad minim de concentrare de peste 25%.

Tabel nr. 39: Indicatorii de concentrare urbană pentru orașele cuprinse în eșantion

Țări	Grupe orașe	Gr. Conc. Min	Gr. Conc. Maxim pt. grupele	Grad de Concentrare		Grad Concentrare (normalizat) (interval 0-1)	
				(An bază)	An curent	An bază	An curent
Bulgaria	15	25,82%	100%	34,37%	37,14%	33,95%	39,06%
Grecia	15	25,82%	100%	54,00%	50,50%	61,64%	57,68%
Ungaria	14	26,73%	100%	47,38%	41,11%	53,09%	44,30%
Suedia	16	25,00%	100%	34,23%	34,36%	35,08%	35,33%
Polonia	15	25,82%	100%	34,05%	35,22%	33,31%	35,60%
România⁶⁹	25	20%	100%	27,63%	26,80%	30,89%	29,16%

Sursa: calcule pe baza anexelor

Se poate observa, din analiza indicatorilor de structură din Tabelul 3, că gradul de concentrare (normalizat) a crescut ușor în Bulgaria și Polonia – care înregistrează procente variind în jurul a 35% - și a scăzut în Grecia, Ungaria și România. Este de remarcat gradul mare de concentrare urbană din Grecia, variind în jurul a 60%. Excepția din această analiză este reprezentată de Suedia, al cărei grad de concentrare urbană este practic constant, 35%, fapt ce denotă o inerție mare în timp și o stabilitate a structurii urbane.

Țările cu structurile urbane cele mai concentrate sunt Grecia (57,68% în anul curent) și Ungaria (44,3% în anul curent). Grecia are o populație de 11,3 milioane locuitori și aproape 4 milioane locuitori (35,4%) sunt înregistrați în doar două orașe (Atena și Salonic).

În Ungaria, capitala Budapesta concentrează o populație de 1,7 milioane locuitori, ceea ce reprezintă 17% din populația totală a țării (10 milioane locuitori în 2010) (OCUS Ungaria, 2014).

⁶⁸ Pentru România au fost disponibile date complete privind structura urbană și de aceea s-a trecut la normalizarea indicelui de structură

⁶⁹ În cazul României au fost disponibile date privind toate orașele pe când la celelalte țări au fost disponibile doar eșantioane menționate în metodologie.

Analiza structurii urbane în România

Sistemul național de așezări a suferit, în special în secolul XX, o serie de fluctuații, legate de variația numărului de așezări urbane, creșterea demografică a orașelor ca urmare a politicii de industrializare masivă, modificări ale bazei economice a așezărilor, prin orientarea preferențială a investițiilor către anumite domenii (Ianoș, 2004). Toate acestea și-au pus amprenta asupra evoluției structurii urbane în România, păstrându-se totuși o anumită constanță, generată de capacitatea de adaptare și autoreglare a sistemului urban (Antonescu, Popa, 2012).

După cum se poate observa în tabelul următor, în România numărul orașelor a crescut de la 235 în anul 1978 la 320 în anul 2011. Această evoluție a condus la scăderea mărimii medii a orașelor la nivel național, deoarece creșterea numărului de orașe s-a datorat transformării unor localități rurale în orașe, deci a crescut numărul de orașe mici. La aceasta s-a adăugat și scăderea generală a populației.

Tabel nr. 40: Evoluția structurii urbane în România

	1978	2011	Dinamică 2011/1978
Total pop.	9757,926	11727,153	1,20
Nr. orașe	235	320	1,36
Medie/oras	41,52	36,65	0,88
stdev	112,854	117,883	1,044

În urma analizei a rezultat faptul că mărimea medie a orașelor din România a scăzut. Acest lucru se datorează faptului că numărul de orașe mici a crescut mai repede cu 13,3% decât populația urbană (36,17% față de 20,18%), în perioada analizată. Acest lucru reiese și din analiza indicatorilor *oraș mediu și deviația standard* (vezi tabelul de mai sus). Indicatorul *oraș mediu* a avut o dinamică de 0,88, relevând scăderea populației orașelor, în timp ce *deviația standard* a avut o dinamică de 1,044, relevând o creștere a dispersiei populației urbane.

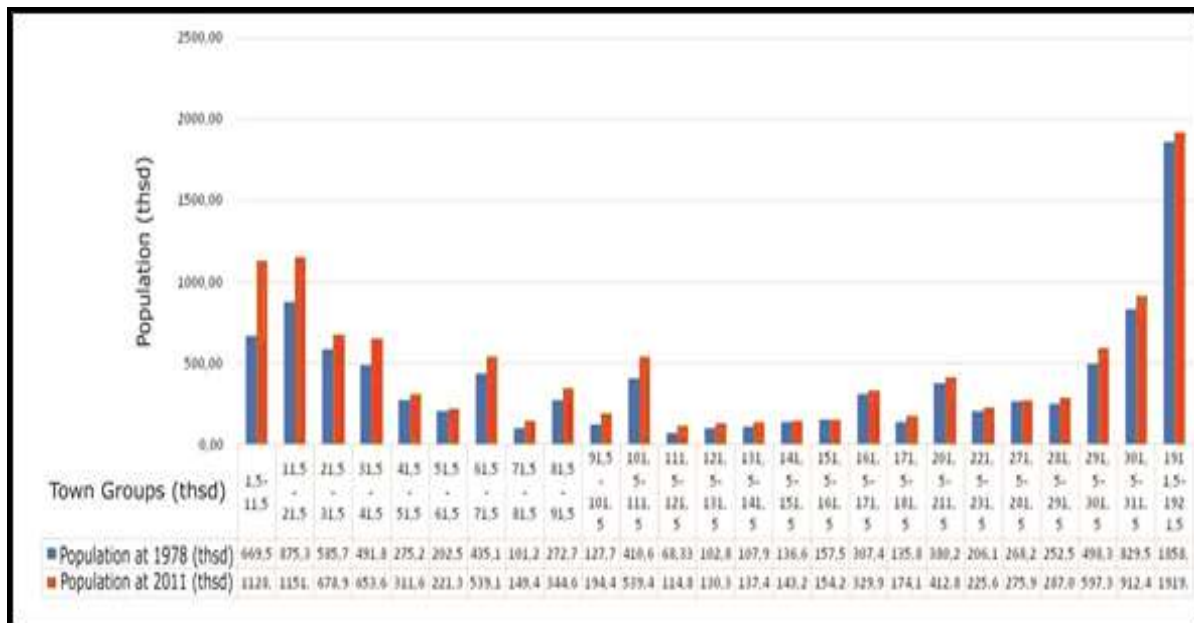

Fig. nr. 57: Evoluția structurii urbane în România între 1978 și 2011

În figura de mai sus se poate observa modul în care populația urbană a crescut în perioada analizată, pentru fiecare dintre grupele de orașe definite. Este evidentă creșterea populației mai ales la primele grupe, orașele mici, unde populația aproape s-a dublat din 1978 până în 2011.

Pentru comparație, s-a realizat aceeași reprezentare grafică pentru alte două state europene din eșantionul analizat, Grecia și Bulgaria. S-au folosit datele statistice disponibile – respectiv date corespunzătoare anilor 1991 și 2011 pentru Grecia și 1985 și 2012 pentru Bulgaria.

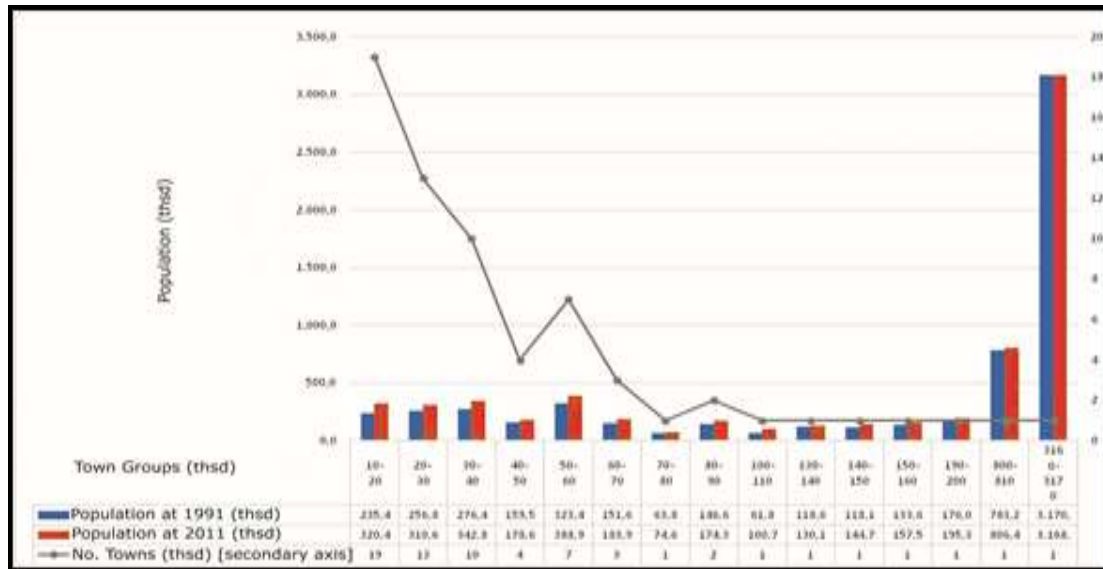

Fig. nr. 58: Evoluția structurii urbane în Grecia între 1991 și 2011

În Grecia evoluția înregistrată este asemănătoare cu cea rezultată pentru România: numărul locuitorilor a crescut (constant dar nu semnificativ) în majoritatea categoriilor de orașe. Singura categorie unde numărul locuitorilor nu s-a schimbat semnificativ este cea a orașelor foarte mari. Atena, singurul oraș cu populație de peste 3 milioane locuitori a avut o evoluție liniară, fără creșteri sau scăderi de populație (SGSNS Grecia).

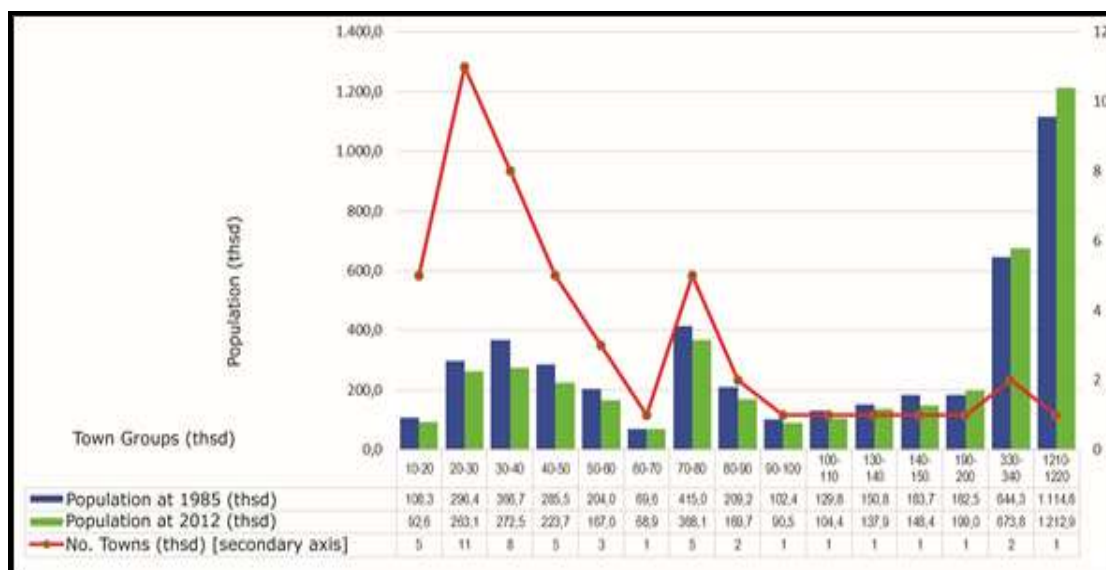

Fig. nr. 59: Evoluția structurii urbane în Bulgaria între 1980 și 2012

Bulgaria prezintă o evoluție total diferită de cea din România. Aici, categoriile de orașe mici și mijlocii au înregistrat scăderi semnificative de populație în perioada analizată iar cele mari au înregistrat creșteri. O creștere a populației se remarcă doar în ultimele trei categorii de orașe, cele mai mari (Sofia, Varna, Plovdiv). Sofia, capitala Bulgariei, a înregistrat cea mai mare creștere a populației, de la 1,114 milioane locuitori, în anul 1985, la 1,212 milioane locuitori în anul 2012 (INS Bulgaria).

Acest fenomen se poate atribui migrației populației către marile centre urbane, în special în scopul găsirii unor locuri de muncă mai bine remunerate.

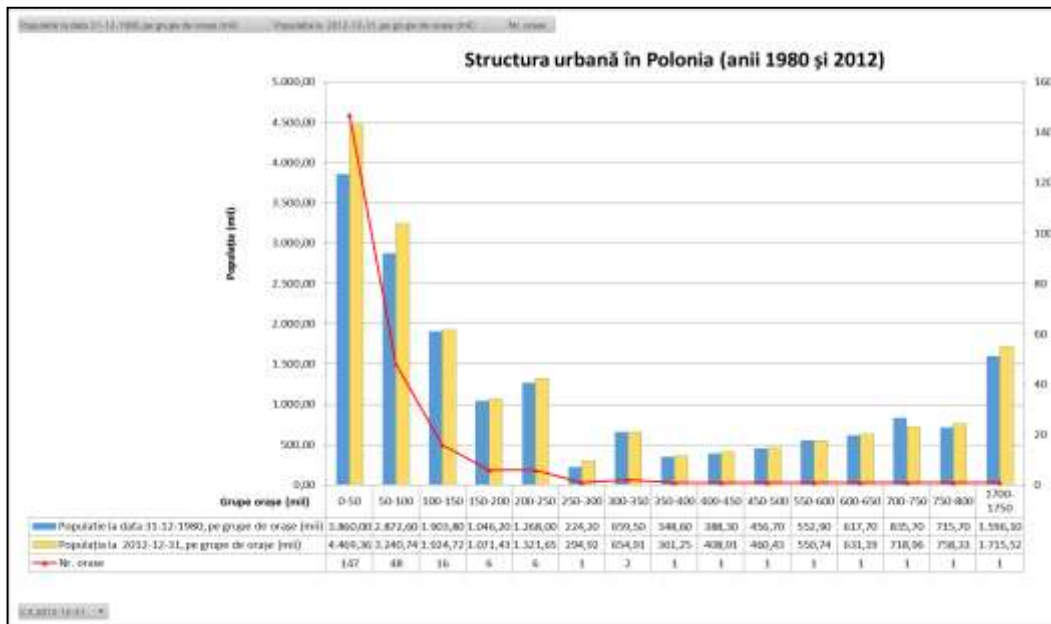

Fig. nr. 60: Evoluția structurii urbane în Polonia între 1980 și 2012

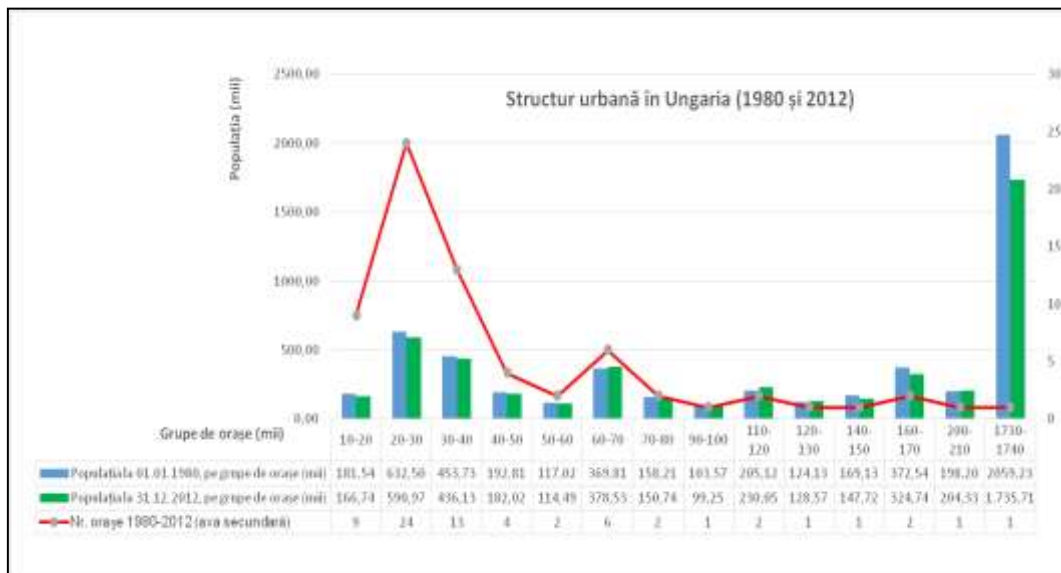

Fig. nr. 61: Evoluția structurii urbane în Ungaria între 1980 și 2012

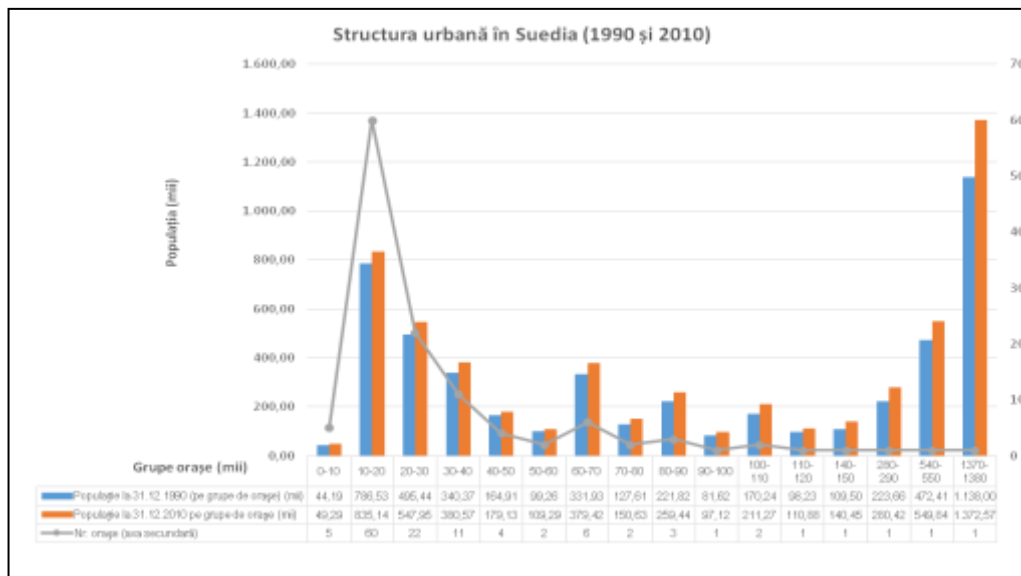

Fig. nr. 62: Evoluția structurii urbane în Suedia între 1990 și 2012

Concluzii

Sistemele urbane sunt caracterizate de o inerție mare, evoluția lor desfășurându-se extreme de lent, pe perioade de timp foarte lungi. Schimbările structurale sunt datorate unor factori de natură economică, socială sau politică (crearea de noi orașe, fenomene demografice etc.).

Indicatorul structurii urbane este un indicator calitativ poate fi folosit pentru identificarea caracterului structurii urbane: monocentric, policentric etc. și face posibilă compararea diverselor structuri urbane.

În capitolul prezentat am analizat atât structuri urbane monopolare – Grecia și Ungaria, focalizate în jurul capitalelor, Atena și Budapesta – cât și structuri urbane multipolare – România, Bulgaria și Polonia. În ambele cazuri, gradul de concentrare urbană a înregistrat fluctuații semnificative.

În urma analizei se remarcă existența a două categorii de țări:

- țări în care se manifestă concentrarea structurilor urbane – Bulgaria și Polonia;
- țări în care se manifestă o deconcentrare / dispersie a structurilor urbane – Grecia, Ungaria și România.

Excepție face doar Suedia, care își menține structura urbană aproape perfect constantă – de la 35,08% în anul 1990, la 35,33% în anul 2010.

În Grecia și Ungaria se constată o migrație a populației din orașele mari spre cele mici, mai puțin poluate și cu o infrastructură corespunzătoare populației locuitoare.

În Bulgaria și Polonia fenomenul migrației populației spre centrele urbane mari se poate atribui posibilităților de a găsi locuri de muncă mai bine remunerate.

Mărimea medie a orașelor în România a scăzut deoarece numărul de orașe mici a crescut mai repede (cu 13,3%) decât populația urbană (36,17% față de 20,18%), în perioada analizată.

De remarcat faptul că am întâmpinat dificultăți în privința omogenității datelor statistice, sursele fiind diverse și neactualizate.

Referințe

Antonescu D., Popa F., 2012, *Urban Planning - New Theoretic Approaches*, . Revista Economica, Lucian Blaga University of Sibiu, Faculty of Economic Sciences, vol. 0(1), pages 60-67, ideas.repec.org/a/blg/reveco/vsuplementy2012i1p60-67;

Antonescu D., Ghisa Silea M., 2007, *Cities and their place in the European Union Urban Policy*, Journal for Economic Forecasting, Institute for Economic Forecasting, vol. 4(2), pages 57-68;

Ianoș I., 2004, *Dinamica urbană. Aplicații la orașul și sistemul urban românesc*, Editura Tehnică, București.

Tălângă C., 2010, *Geografie urbană, note de curs*, Universitatea din București, Facultatea de Geografie, Editura Credis, București.

*** *Polii de creștere din România*, revista Urbanismul, nr.4/2010, București.

*** *București și zona sa metropolitană. Privire comparativă cu Sofia și Atena*, 2014, CICADIT, Universitatea din București.

*** Innovation Cities Europe Index (2014), <http://www.innovation-cities.com/indexes>

*** Institutul Național de Statistică, Romania, 2014, (web); <http://www.citypopulation.de/Romania-Cities.html>

*** SC Suedia, 2014, Statistiska Centralbyrån, Sverige; <http://www.citypopulation.de/Sweden-UA.html>

*** INS Bulgaria, 2014, Institutul Național de Statistică din Bulgaria (web); <http://www.citypopulation.de/Bulgaria-Cities.html>

*** pop-stat.mashke.org

*** SGSNS Grecia, 2014, Secretariatul General al Serviciului Național de Statistică al Greciei, <http://www.citypopulation.de/Greece-Aggl.html>

*** OCUS Ungaria, 2014, Oficiul Central Ungar de Statistică (web); <http://www.citypopulation.de/Hungary-Cities.html>

Anexa nr. 2. Clasamentul localităților urbane din România

LOCALITĂȚI URBANE						PUNCTAJ TOTAL	
Nr. crt.	Numar sistem urban (cf. SDTR, Studiul nr. 16)	Numele municipiului / orașului	Județ	Profil economic (cf. SDTR, Studiul nr. 15 și 23)	Kang locuare (cf. L. nr. 351/2001)	PUNCTAJ TOTAL ORAȘE	NUMĂR DE ORAȘE PE O POZIȚIE A CLASAMENTULUI
1	2	3	4	5	6	7	8
1	12.	BUCUREȘTI	B	multifuncț.	0	31.00	1 oraș pe locul 1
2	-	CLUJ NAPOCA	CJ	multifuncț.	I	30.15	1 oraș pe locul 2
3	58.	TIMIȘOARA	TM	multifuncț.	I	28.90	1 oraș pe locul 3
4	-	IAȘI	IS	multifuncț.	I	28.80	1 oraș pe locul 4
5	19.	CONSTANȚA	CT	terțiar	I	27.80	1 oraș pe locul 5
6	24.	CRAIOVA	DJ	multifuncț.	I	27.05	1 oraș pe locul 6
7	25.	GALAȚI	GL	multifuncț.	I	25.55	1 oraș pe locul 7
8		ORADEA	BH	multifuncț.	I	23.70	2 orașe pe locul 8
9	53.	SIBIU	SB	multifuncț.	II	23.70	locul 8
10	11.	BRAȘOV	BV	multifuncț.	I	23.30	1 oraș pe locul 9
11	55.	SUCEAVA	SV	multifuncț.	II	23.10	1 oraș pe locul 10
12	-	BACĂU	BC	multifuncț.	I	22.45	1 oraș pe locul 11
13	42.	TÂRGU MUREȘ	MS	multifuncț.	II	21.95	1 oraș pe locul 12
14	04.	PITEȘTI	AG	multifuncț.	II	21.70	1 oraș pe locul 13
15	03.	ARAD	AR	multifuncț.	II	21.20	1 oraș pe locul 14
16	01.	ALBA IULIA	AB	multifuncț.	II	20.35	1 oraș pe locul 15
17	49.	PLOIEȘTI	PH	multifuncț.	I	20.30	1 oraș pe locul 16
18	31.	DEVA	HD	multifuncț.	II	19.60	1 oraș pe locul 17
19	25.	BĂILA	BR	multifuncț.	I	19.45	1 oraș pe locul 18
20	37.	SATU MARE	SM	multifuncț.	II	19.20	1 oraș pe locul 19
21	37.	BAIA MARE	MM	multifuncț.	II	18.95	1 oraș pe locul 20
22	63.	TULCEA	TL	multifuncț.	II	18.85	1 oraș pe locul 21
23	-	GIURGIU	GR	multifuncț.	II	17.35	1 oraș pe locul 22
24	61.	RÂMNICU VÂLCEA	VL	multifuncț.	II	16.85	1 oraș pe locul 23
25	-	BUZĂU	BZ	multifuncț.	II	16.45	1 oraș pe locul 24
26	-	CĂLĂRAȘI	CL	multifuncț.	II	16.35	3 orașe pe locul 25
27	41.	DROBETA TURNU SEVERIN	MH	multifuncț.	II	16.35	locul 25
28	21.	TÂRGOVIȘTE	DB	multifuncț.	II	16.35	locul 25
29	08.	BISTRIȚA	BN	multifuncț.	II	16.10	1 oraș pe locul 26
30	-	MIERCUREA CIUC	HR	multifuncț.	II	15.60	1 oraș pe locul 27
31	45.	PIATRA NEAMȚ	NT	multifuncț.	II	15.10	2 orașe pe locul 28
32	26.	TÂRGU JIU	GJ	secundar	II	15.10	locul 28
33	09.	BOTOȘANI	BT	multifuncț.	II	14.95	1 oraș pe locul 29
34	62.	FOCȘANI	VN	multifuncț.	II	14.85	2 orașe pe locul 30
35	-	SFÂNTU GHEORGHE	CV	terțiar	II	14.85	locul 30
36	14.	REȘIȚA	CS	multifuncț.	II	14.60	1 oraș pe locul 31
37	15.	Caransebeș	CS	multifuncț.	II	14.35	1 oraș pe locul 32
38	59.	Lugoj	TM	multifuncț.	II	13.85	1 oraș pe locul 33
39	19.	Mangalia	CT	multifuncț.	II	13.60	4 orașe pe locul 34
40	-	Roman	NT	terțiar	II	13.60	locul 34

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

41	33.	SLOBOZIA	IL	multifuncț.	II	13.60	locul 34	
42	52.	ZALĂU	SJ	multifuncț.	II	13.60	locul 34	
43	-	ALEXANDRIA	TR	multifuncț.	II	13.35	1 oraș pe locul 35	
44	32.	Petroșani	HD	multifuncț.	II	12.85	3 orașe pe locul 36	
45	46.	SLATINA	OT	multifuncț.	II	12.85	locul 36	
46	-	VASLUI	VS	terțiar	II	12.85	locul 36	
47	-	Carei	SM	multifuncț.	II	12.60	1 oraș pe locul 37	
48	50.	Sinaia	PH	multifuncț.	III	12.35	1 oraș pe locul 38	
49	-	Bârlad	VS	multifuncț.	II	11.60	4 orașe pe locul 39	
50	-	Calafat	DJ	multifuncț.	II	11.60	locul 39	
51	-	Corabia	OT	multifuncț.	III	11.60	locul 39	
52	-	Curtea de Argeș	AG	secundar	II	11.60	locul 39	
53	-	Câmpulung	AG	multifuncț.	II	11.35	6 orașe pe locul 40	
54	57.	Gura Humorului	SV	multifuncț.	III	11.35	locul 40	
55	-	Oltenița	CL	terțiar	II	11.35	locul 40	
56	01.	Sebeș	AB	multifuncț.	II	11.35	locul 40	
57	-	Sighetu Marmăției	MM	multifuncț.	II	11.35	locul 40	
58	18.	Turda	CJ	multifuncț.	II	11.35	locul 40	
59	-	Horezu	VL	multifuncț.	III	11.25	1 oraș pe locul 41	
60	17.	Beclean	BN	terțiar	III	11.10	1 oraș pe locul 42	
61	17.	Dej	CJ	terțiar	II	10.85	4 orașe pe locul 43	
62	-	Gheorghieni	HR	multifuncț.	*	10.85	locul 43	
63	31.	Hunedoara	HD	multifuncț.	II	10.85	locul 43	
64	52.	Jibou	SJ	multifuncț.	III	10.85	locul 43	
65	17.	Gherla	CJ	terțiar	II	10.60	8 orașe pe locul 44	
66	19.	Medgidia	CT	multifuncț.	II	10.60	locul 44	
67	30.	Odorheiu Secuiesc	HR	multifuncț.	II	10.60	locul 44	
68	16.	Oravița	CS	multifuncț.	III	10.60	locul 44	
69	41.	Orșova	MH	multifuncț.	II	10.60	locul 44	
70	56.	Rădăuți	SV	multifuncț.	II	10.60	locul 44	
71	-	Vatra Dornei	SV	terțiar	II	10.60	locul 44	
72	-	Zimnicea	TR	multifuncț.	III	10.60	locul 44	
73	-	Babadag	TL	multifuncț.	III	10.50	2 orașe pe locul 45	
74	25.	Măcin	TL	multifuncț.	III	10.50	locul 45	
75	57.	Câmpulung Moldovenesc	SV	terțiar	II	10.35	7 orașe pe locul 46	
76	-	Roșiori de Vede	TR	multifuncț.	II	10.35	locul 46	
77	43.	Sighișoara	MS	multifuncț.	II	10.35	locul 46	
78	-	Târgu Neamț	NT	multifuncț.	III	10.35	locul 46	
79	20.	Targu Secuiesc	CV	terțiar	II	10.35	locul 46	
80	62.	Tecuci	GL	multifuncț.	II	10.35	locul 46	
81	-	Turnu Măgurele	TR	multifuncț.	II	10.35	locul 46	
82	28.	Baia de Aramă	MH	terțiar	III	10.25	1 oraș pe locul 47	
83	01.	Aiud	AB	multifuncț.	II	10.10	6 orașe pe locul 48	
84	-	Făgăraș	BV	multifuncț.	II	10.10	locul 48	
85	-	Huși	VS	multifuncț.	II	10.10	locul 48	
86	-	Sânnicolau Mare	TM	multifuncț.	III	10.10	locul 48	
87	29.	Toplița	HR	multifuncț.	*	10.10	locul 48	
88	39.	Vișeu de Sus	MM	multifuncț.	III	10.10	locul 48	
89	-	Agnita	SB	multifuncț.	III	10.00	7 orașe pe locul 49	
90	61.	Călimănești	VL	terțiar	III	10.00	locul 49	
91	-	Chișineu Criș	AR	multifuncț.	III	10.00	locul 49	
92	60.	Deta	TM	terțiar	III	10.00	locul 49	
93	08.	Năsăud	BN	terțiar	III	10.00	locul 49	
94	-	Rupea	BV	multifuncț.	III	10.00	locul 49	
95	63.	Sulina	TL	multifuncț.	III	10.00	locul 49	
96	01.	Blaj	AB	multifuncț.	II	9.85	6 orașe pe locul 50	
97	47.	Caracal	OT	terțiar	II	9.85	locul 50	

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

98	22.	Găești	DB	terțiar	III	9.85	locul 50	
99	-	Reghin	MS	multifuncț.	II	9.85	locul 50	
100	-	Salonta	BH	multifuncț.	*	9.85	locul 50	
101	-	Urziceni	IL	multifuncț.	II	9.85	locul 50	
102	19.	Eforie	CT	multifuncț.	III	9.75	2 orașe pe locul 51	
103	03.	Ineu	AR	multifuncț.	III	9.75	locul 51	
104	-	Adjud	VN	multifuncț.	II	9.60	4 orașe pe locul 52	
105	34.	Cernavodă	CT	multifuncț.	III	9.60	locul 52	
106	-	Dorohoi	BT	multifuncț.	II	9.60	locul 52	
107	-	Târgu Lăpuș	MM	multifuncț.	III	9.60	locul 52	
108	-	Hârșova	CT	multifuncț.	III	9.50	2 orașe pe locul 53	
109	56.	Siret	SV	multifuncț.	III	9.50	locul 53	
110	-	Băilești	DJ	multifuncț.	*	9.35	5 orașe pe locul 54	
111	04.	Costești	AG	terțiar	III	9.35	locul 54	
112	54.	Mediaș	SB	multifuncț.	II	9.35	locul 54	
113	05.	Moinești	BC	multifuncț.	*	9.35	locul 54	
114	-	Pașcani	IS	multifuncț.	II	9.35	locul 54	
115	02.	Câmpeni	AB	multifuncț.	III	9.25	2 orașe pe locul 55	
116	-	Novaci	GJ	multifuncț.	III	9.25	locul 55	
117	55.	Fălticeni	SV	multifuncț.	II	9.10	4 orașe pe locul 56	
118	31.	Orăștie	HD	secundar	II	9.10	locul 56	
119	12.	Otopeni	IF	terțiar	III	9.10	locul 56	
120	51.	Vălenii de Munte	PH	terțiar	III	9.10	locul 56	
121	41.	Băile Herculane	CS	terțiar	III	9.00	3 orașe pe locul 57	
122	23.	Bechet	DJ	multifuncț.	*	9.00	locul 57	
123	-	Făget	TM	secundar	III	9.00	locul 57	
124	-	Aleșd	BH	multifuncț.	III	8.85	6 orașe pe locul 58	
125	-	Brad	HD	multifuncț.	II	8.85	locul 58	
126	50.	Câmpina	PH	multifuncț.	II	8.85	locul 58	
127	34.	Fetești	IL	multifuncț.	II	8.85	locul 58	
128	-	Lipova	AR	multifuncț.	III	8.85	locul 58	
129	04.	Ștefănești (AG)	AG	multifuncț.	*	8.85	locul 58	
130	13.	Pătărlagele	BZ	multifuncț.	*	8.75	3 orașe pe locul 59	
131	-	Săveni	BT	terțiar	III	8.75	locul 59	
132	-	Târgu Bujor	GL	terțiar	III	8.75	locul 59	
133	07.	Beiuș	BH	multifuncț.	*	8.60	8 orașe pe locul 60	
134	20.	Covasna	CV	multifuncț.	III	8.60	locul 60	
135	19.	Năvodari	CT	multifuncț.	III	8.60	locul 60	
136	05.	Onești	BC	multifuncț.	II	8.60	locul 60	
137	19.	Ovidiu	CT	multifuncț.	III	8.60	locul 60	
138	11.	Râșnov	BV	multifuncț.	III	8.60	locul 60	
139	31.	Simeria	HD	terțiar	III	8.60	locul 60	
140	05.	Târgu Ocna	BC	multifuncț.	III	8.60	locul 60	
141	-	Isaccea	TL	multifuncț.	III	8.50	1 oraș pe locul 61	
142	53.	Avrig	SB	multifuncț.	III	8.35	6 orașe pe locul 62	
143	24.	Balș	OT	multifuncț.	III	8.35	locul 62	
144	-	Jimbolia	TM	multifuncț.	III	8.35	locul 62	
145	62.	Mărășești	VN	multifuncț.	III	8.35	locul 62	
146	-	Șimleu Silvaniei	SJ	terțiar	III	8.35	locul 62	
147	-	Strehaia	MH	terțiar	III	8.35	locul 62	
148	10.	Făurei	BR	multifuncț.	III	8.25	4 orașe pe locul 63	
149	31.	Hațeg	HD	multifuncț.	III	8.25	locul 63	
150	-	Lehliu Gară	CL	secundar	III	8.25	locul 63	
151	53.	Săliște	SB	multifuncț.	*	8.25	locul 63	
152	-	Drăgășani	VL	terțiar	II	8.10	6 orașe pe locul 64	
153	-	Filiași	DJ	terțiar	III	8.10	locul 64	
154	35.	Hârlău	IS	multifuncț.	III	8.10	locul 64	
155	21.	Pucioasa	DB	multifuncț.	III	8.10	locul 64	

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

156	06.	Săcueni	BH	multifuncț.	*	8.10	locul 64	
157	11.	Zărnești	BV	multifuncț.	III	8.10	locul 64	
158	-	Huedin	CJ	multifuncț.	III	8.00	3 orașe pe locul 65	
159	-	Murgeni	VS	multifuncț.	*	8.00	locul 65	
160	-	Șomcuța Mare	MM	multifuncț.	*	8.00	locul 65	
161	19.	Câmpia Turzii	CJ	multifuncț.	II	7.85	4 orașe pe locul 66	
162	11.	Codlea	BV	multifuncț.	II	7.85	locul 66	
163	19.	Murfatlar	CT	multifuncț.	III	7.85	locul 66	
164	37.	Negrești Oaș	SM	multifuncț.	III	7.85	locul 66	
165	50.	Bușteni	PH	multifuncț.	III	7.75	7 orașe pe locul 67	
166	59.	Buziaș	TM	multifuncț.	III	7.75	locul 67	
167	-	Segarcea	DJ	terțiar	III	7.75	locul 67	
168	-	Ștefănești (BT)	BT	multifuncț.	*	7.75	locul 67	
169	27.	Târgu Carbunești	GJ	multifuncț.	III	7.75	locul 67	
170	-	Țășnad	SM	multifuncț.	III	7.75	locul 67	
171	22.	Titu	DB	multifuncț.	III	7.75	locul 67	
172	45.	Buhuși	BC	multifuncț.	III	7.60	3 orașe pe locul 68	
173	44.	Luduș	MS	terțiar	III	7.60	locul 68	
174	04.	Topoloveni	AG	multifuncț.	III	7.60	locul 68	
175	-	Băile Tușnad	HR	terțiar	III	7.50	5 orașe pe locul 69	
176	46.	Piatra Olt	OT	multifuncț.	III	7.50	locul 69	
177	51.	Slănic	PH	terțiar	III	7.50	locul 69	
178	01.	Teiuș	AB	terțiar	III	7.50	locul 69	
179	07.	Vășcău	BH	multifuncț.	III	7.50	locul 69	
180	-	Moldova Nouă	CS	multifuncț.	III	7.35	3 orașe pe locul 70	
181	-	Râmnicu Sărat	BZ	multifuncț.	II	7.35	locul 70	
182	-	Videle	TR	multifuncț.	III	7.35	locul 70	
183	61.	Băile Olănești	VL	terțiar	III	7.25	5 orașe pe locul 71	
184	37.	Cavnic	MM	secundar	III	7.25	locul 71	
185	11.	Ghimbav	BV	secundar	*	7.25	locul 71	
186	53.	Ocna Sibiului	SB	multifuncț.	III	7.25	locul 71	
187	62.	Panciu	VN	terțiar	III	7.25	locul 71	
188	05.	Comănești	BC	multifuncț.	III	7.10	3 orașe pe locul 72	
189	33.	Țândărei	IL	secundar	III	7.10	locul 72	
190	44.	Târnăveni	MS	multifuncț.	II	7.10	locul 72	
191	61.	Băbeni	VL	multifuncț.	*	7.00	6 orașe pe locul 73	
192	-	Baraolt	CV	terțiar	III	7.00	locul 73	
193	-	Bicaz	NT	terțiar	III	7.00	locul 73	
194	-	Negru Vodă	CT	multifuncț.	III	7.00	locul 73	
195	03.	Sebiș	AR	multifuncț.	III	7.00	locul 73	
196	37.	Seini	MM	multifuncț.	III	7.00	locul 73	
197	06.	Marghita	BH	multifuncț.	*	6.85	5 orașe pe locul 74	
198	-	Mizil	PH	multifuncț.	III	6.85	locul 74	
199	03.	Pecica	AR	multifuncț.	*	6.85	locul 74	
200	11.	Săcele	BV	multifuncț.	II	6.85	locul 74	
201	36.	Târgu Frumos	IS	terțiar	III	6.85	locul 74	
202	60.	Ciacova	TM	multifuncț.	*	6.75	9 orașe pe locul 75	
203	-	Cristuru Secuiesc	HR	multifuncț.	III	6.75	locul 75	
204	43.	Dumbrăveni	SB	multifuncț.	III	6.75	locul 75	
205	60.	Gătaia	TM	multifuncț.	*	6.75	locul 75	
206	-	Întorsura Buzăului	CV	multifuncț.	III	6.75	locul 75	
207	07.	Nucet	BH	secundar	III	6.75	locul 75	
208	49.	Plopeni	PH	multifuncț.	III	6.75	locul 75	
209	50.	Predeal	BV	terțiar	III	6.75	locul 75	
210	-	Zlatna	AB	multifuncț.	III	6.75	locul 75	
211	37.	Baia Sprie	MM	multifuncț.	III	6.60	1 oraș pe locul 76	
212	50.	Azuga	PH	terțiar	III	6.50	6 orașe pe locul 77	
213	40.	Cehu Silvaniei	SJ	multifuncț.	III	6.50	locul 77	

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

214	-	Dărăbani	BT	multifuncț.	III	6.50	locul 77	
215	-	Negrești	VS	multifuncț.	III	6.50	locul 77	
216	-	Pogoanele	BZ	multifuncț.	III	6.50	locul 77	
217	06.	Valea lui Mihai	BH	multifuncț.	III	6.50	locul 77	
218	26.	Bumbești Jiu	GJ	multifuncț.	III	6.25	5 orașe pe locul 78	
219	31.	Geoagiu	HD	multifuncț.	III	6.25	locul 78	
220	03.	Nădlac	AR	terțiar	III	6.25	locul 78	
221	19.	Techirghiol	CT	terțiar	III	6.25	locul 78	
222	42.	Ungheni	MS	multifuncț.	*	6.25	locul 78	
223	10.	Ianca	BR	terțiar	III	6.10	1 oraș pe locul 79	
224	03.	Sântana	AR	terțiar	*	6.10	locul 79	
225	61.	Băile Govora	VL	terțiar	III	6.00	9 orașe pe locul 80	
226	-	Băneasa	CT	multifuncț.	*	6.00	locul 80	
227	38.	Dragomirești	MM	multifuncț.	*	6.00	locul 80	
228	-	Însuraței	BR	multifuncț.	III	6.00	locul 80	
229	22.	Răcari	DB	terțiar	*	6.00	locul 80	
230	58.	Recaș	TM	multifuncț.	*	6.00	locul 80	
231	53.	Tâlmaci	SB	multifuncț.	III	6.00	locul 80	
232	40.	Ulmeni	MM	multifuncț.	*	6.00	locul 80	
233	-	Vânju Mare	MH	multifuncț.	III	6.00	locul 80	
234	-	Cugir	AB	multifuncț.	III	5.85	3 orașe pe locul 81	
235	49.	Urlați	PH	secundar	III	5.85	locul 81	
236	12.	Voluntari	IF	terțiar	*	5.85	locul 81	
237	29.	Borsec	HR	multifuncț.	III	5.75	4 orașe pe locul 82	
238	61.	Brezoi	VL	multifuncț.	III	5.75	locul 82	
239	-	Căzănești	IL	multifuncț.	*	5.75	locul 82	
240	48.	Potcoava	OT	terțiar	*	5.75	locul 82	
241	-	Bolintin Vale	GR	multifuncț.	III	5.60	7 orașe pe locul 83	
242	12.	Buftea	IF	terțiar	III	5.60	locul 83	
243	50.	Comarnic	PH	terțiar	III	5.60	locul 83	
244	23.	Dăbuleni	DJ	terțiar	*	5.60	locul 83	
245	47.	Drăgănești Olt	OT	terțiar	III	5.60	locul 83	
246	15.	Oțelu Roșu	CS	multifuncț.	III	5.60	locul 83	
247	32.	Vulcan	HD	secundar	*	5.60	locul 83	
248	02.	Baia de Arieș	AB	multifuncț.	III	5.50	7 orașe pe locul 84	
249	-	Fundulea	CL	terțiar	III	5.50	locul 84	
250	53.	Miercurea Sibiului	SB	multifuncț.	*	5.50	locul 84	
251	03.	Pâncota	AR	multifuncț.	III	5.50	locul 84	
252	36.	Podu Iloaiei	IS	terțiar	*	5.50	locul 84	
253	55.	Salcea	SV	terțiar	*	5.50	locul 84	
254	56.	Solca	SV	multifuncț.	III	5.50	locul 84	
255	39.	Borșa	MM	multifuncț.	III	5.35	5 orașe pe locul 85	
256	55.	Dolhasca	SV	multifuncț.	*	5.35	locul 85	
257	21.	Moreni	DB	multifuncț.	*	5.35	locul 85	
258	-	Motru	GJ	multifuncț.	II	5.35	locul 85	
259	12.	Pantelimon	IF	terțiar	*	5.35	locul 85	
260	02.	Abrud	AB	terțiar	III	5.25	10 orașe pe locul 86	
261	16.	Anina	CS	multifuncț.	III	5.25	locul 86	
262	-	Berești	GL	multifuncț.	III	5.25	locul 86	
263	37.	Livada	SM	multifuncț.	*	5.25	locul 86	
264	62.	Odobești	VN	multifuncț.	III	5.25	locul 86	
265	-	Sârmașu	MS	multifuncț.	*	5.25	locul 86	
266	05.	Slănic Moldova	BC	multifuncț.	III	5.25	locul 86	
267	37.	Tăuții Măgherauși	MM	multifuncț.	*	5.25	locul 86	
268	28.	Tismana	GJ	multifuncț.	*	5.25	locul 86	
269	30.	Vlăhița	HR	multifuncț.	III	5.25	locul 86	
270	49.	Băicoi	PH	multifuncț.	III	5.10	3 orașe pe locul 88	
271	35.	Flămânzi	BT	secundar	*	5.10	locul 88	

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

272	56.	Vicovu de Sus	SV	multifuncț.	*	5.10	locul 88	
273	09.	Bucecea	BT	multifuncț.	*	5.00	3 orașe pe locul 89	
274	61.	Ocele Mari	VL	terțiar	III	5.00	locul 89	
275	07.	Ștei	BH	terțiar	III	5.00	locul 89	
276	05.	Dărmănești	BC	secundar	III	4.85	4 orașe pe locul 90	
277	04.	Mioveni	AG	multifuncț.	III	4.85	locul 90	
278	01.	Ocna Mureș	AB	terțiar	III	4.85	locul 90	
279	-	Sovata	MS	multifuncț.	III	4.85	locul 90	
280	33.	Amara	IL	terțiar	*	4.75	10 orașe pe locul 91	
281	32.	Aninoasa	HD	secundar	III	4.75	locul 91	
282	37.	Ardud	SM	multifuncț.	*	4.75	locul 91	
283	-	Bălcești	VL	multifuncț.	*	4.75	locul 91	
284	03.	Curtici	AR	secundar	III	4.75	locul 91	
285	-	Fierbinți Târg	IL	multifuncț.	*	4.75	locul 91	
286	38.	Săliște de Sus	MM	multifuncț.	*	4.75	locul 91	
287	42.	Sângeorgiu de Pădure	MS	multifuncț.	*	4.75	locul 91	
288	-	Sângeorz Băi	BN	multifuncț.	III	4.75	locul 91	
289	-	Turceni	GJ	secundar	*	4.75	locul 91	
290	49.	Boldești Scăieni	PH	multifuncț.	III	4.60	2 orașe pe locul 92	
291	12.	Bragadiru	IF	multifuncț.	*	4.60	locul 92	
292	-	Berbești	VL	terțiar	*	4.50	3 orașe pe locul 93	
293	54.	Copșa Mică	SB	multifuncț.	III	4.50	locul 93	
294	56.	Milișăuți	SV	multifuncț.	*	4.50	locul 93	
295	53.	Cisnădie	SB	multifuncț.	III	4.35	2 orașe pe locul 94	
296	13.	Nehoiu	BZ	multifuncț.	III	4.35	locul 94	
297	-	Broșteni	SV	multifuncț.	*	4.25	3 orașe pe locul 95	
298	12.	Mihăilești	GR	multifuncț.	III	4.25	locul 95	
299	45.	Roznov	NT	multifuncț.	*	4.25	locul 95	
300	50.	Breaza	PH	terțiar	III	4.10	4 orașe pe locul 96	
301	31.	Călan	HD	multifuncț.	III	4.10	locul 96	
302	32.	Lupeni	HD	terțiar	*	4.10	locul 96	
303	32.	Petrila	HD	multifuncț.	III	4.10	locul 96	
304	57.	Frasin	SV	multifuncț.	*	4.00	4 orașe pe locul 97	
305	44.	Iernut	MS	multifuncț.	III	4.00	locul 97	
306	42.	Miercurea Nirajului	MS	multifuncț.	*	4.00	locul 97	
307	27.	Țicleni	GJ	terțiar	III	4.00	locul 97	
308	14.	Bocșa	CS	multifuncț.	III	3.85	4 orașe pe locul 98	
309	12.	Măgurele	IF	terțiar	*	3.85	locul 98	
310	12.	Popești Leordeni	IF	multifuncț.	*	3.85	locul 98	
311	26.	Rovinari	GJ	secundar	III	3.85	locul 98	
312	-	Budești	CL	multifuncț.	II	3.75	3 orașe pe locul 99	
313	21.	Fieni	DB	secundar	III	3.75	locul 99	
314	55.	Liteni	SV	multifuncț.	*	3.75	locul 99	
315	-	Victoria	BV	multifuncț.	III	3.50	1 oraș pe locul 100	
316	12.	Chitila	IF	multifuncț.	*	3.10	2 orașe pe locul 101	
317	48.	Scornicești	OT	multifuncț.	III	3.10	locul 101	
318	32.	Uricani	HD	multifuncț.	III	3.00	1 oraș pe locul 102	
319	56.	Cajvana	SV	multifuncț.	*	2.25	1 oraș pe locul 103	
320	-	Bălan	HR	terțiar	III	1.50	1 oraș pe locul 104	

Notă:

*Orașe și municipii declarate în perioada 2002-2013 pentru care nu a fost modificat prin lege rangul localității (cf. Legii 351/2001)

Localitățile scrise cu majuscule sunt municipii, reședințe de județ.

Anexa nr. 3. Punctajul și poziția în clasament a localităților urbane din România, ordonate alfabetic

LOCALITĂȚI URBANE						PUNCTAJ TOTAL ȘI CLASAMENT ORAȘE ȘI SISTEME URBANE			
Nr. crt.	Număr sistem urban (cf. SDTR, Studiul nr. 16)	Numele municipiului/orașului	Județ	Profil economic (cf. SDTR, Studiul nr. 15 și 23)	Rang localitate (cf. L. nr. 351/2001)	PUNCTAJ TOTAL ORAȘE	PUNCTAJ TOTAL SISTEM APARTINĂTOR	POZIȚIE CLASAMENT ORAȘE	POZIȚIE CLASAMENT SISTEM URBAN APARTINĂTOR
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	02.	Abrud	AB	terțiar	III	5.25	20.00	locul 86	locul 38
2	-	Adjud	VN	multifuncț.	II	9.60	-	locul 52	-
3	-	Agnita	SB	multifuncț.	III	10.00	-	locul 49	-
4	01.	Aiud	AB	multifuncț.	II	10.10	64.00	locul 48	locul 6
5	01.	ALBA IULIA	AB	multifuncț.	II	20.35	64.00	locul 15	locul 6
6	-	Aleșd	BH	multifuncț.	III	8.85	-	locul 58	-
7	-	ALEXANDRIA	TR	multifuncț.	II	13.35	-	locul 35	-
8	33.	Amara	IL	terțiar	*	4.75	25.45	locul 91	locul 30
9	16.	Anina	CS	multifuncț.	III	5.25	15.85	locul 86	locul 46
10	32.	Aninoasa	HD	secundar	III	4.75	34.40	locul 91	locul 22
11	03.	ARAD	AR	multifuncț.	II	21.20	67.40	locul 14	locul 4
12	37.	Ardud	SM	multifuncț.	*	4.75	82.10	locul 91	locul 2
13	53.	Avrig	SB	multifuncț.	III	8.35	63.40	locul 62	locul 7
14	50.	Azuga	PH	terțiar	III	6.50	51.90	locul 77	locul 12
15	-	Babadag	TL	multifuncț.	III	10.50	-	locul 45	-
16	61.	Băbeni	VL	multifuncț.	*	7.00	57.85	locul 73	locul 9
17	-	BACĂU	BC	multifuncț.	I	22.45	-	locul 11	-
18	28.	Baia de Aramă	MH	terțiar	III	10.25	15.50	locul 47	locul 47
19	02.	Baia de Arieș	AB	multifuncț.	III	5.50	20.00	locul 84	locul 38
20	37.	BAIA MARE	MM	multifuncț.	II	18.95	82.10	locul 20	locul 2
21	37.	Baia Sprie	MM	multifuncț.	III	6.60	82.10	locul 76	locul 2
22	49.	Băicoi	PH	multifuncț.	III	5.10	42.60	locul 88	locul 16
23	61.	Băile Govora	VL	terțiar	III	6.00	57.85	locul 80	locul 9
24	41.	Băile Herculane	CS	terțiar	III	9.00	35.95	locul 57	locul 19
25	61.	Băile Olănești	VL	terțiar	III	7.25	57.85	locul 71	locul 9
26	-	Băile Tușnad	HR	terțiar	III	7.50	-	locul 69	-
27	-	Băilești	DJ	multifuncț.	*	9.35	-	locul 54	-
28	-	Bălan	HR	terțiar	III	1.50	-	locul 104	-
29	-	Bălcești	VL	multifuncț.	*	4.75	-	locul 91	-
30	24.	Balș	OT	multifuncț.	III	8.35	35.40	locul 62	locul 20
31	-	Băneasa	CT	multifuncț.	*	6.00	-	locul 80	-
32	-	Baraolt	CV	terțiar	III	7.00	-	locul 73	-
33	-	Bârlad	VS	multifuncț.	II	11.60	-	locul 39	-
34	23.	Bechet	DJ	multifuncț.	*	9.00	14.60	locul 57	locul 49
35	17.	Beclean	BN	terțiar	III	11.10	32.55	locul 42	locul 24
36	07.	Beiuș	BH	multifuncț.	*	8.60	27.85	locul 60	locul 26
37	-	Berbești	VL	terțiar	*	4.50	-	locul 93	-

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

38	-	Berești	GL	multifuncț.	III	5.25	-	locul 86	-
39	-	Bicaz	NT	terțiar	III	7.00	-	locul 73	-
40	08.	BISTRIȚA	BN	multifuncț.	II	16.10	26.10	locul 26	locul 28
41	01.	Blaj	AB	multifuncț.	II	9.85	64.00	locul 50	locul 6
42	14.	Bocșa	CS	multifuncț.	III	3.85	18.45	locul 98	locul 43
43	49.	Boldești Scăieni	PH	multifuncț.	III	4.60	42.60	locul 92	locul 16
44	-	Bolintin Vale	GR	multifuncț.	III	5.60	-	locul 83	-
45	39.	Borșa	MM	multifuncț.	III	5.35	15.45	locul 85	locul 48
46	29.	Borsec	HR	multifuncț.	III	5.75	15.85	locul 82	locul 46
47	09.	BOTOȘANI	BT	multifuncț.	II	14.95	19.95	locul 29	locul 39
48	-	Brad	HD	multifuncț.	II	8.85	-	locul 58	-
49	12.	Bragadiru	IF	multifuncț.	*	4.60	76.55	locul 92	locul 3
50	25.	BRAILA	BR	multifuncț.	I	19.45	55.50	locul 18	locul 10
51	11.	BRAȘOV	BV	multifuncț.	I	23.30	61.95	locul 9	locul 8
52	50.	Breaza	PH	terțiar	III	4.10	51.90	locul 96	locul 12
53	61.	Brezoi	VL	multifuncț.	III	5.75	57.85	locul 82	locul 9
54	-	Broșteni	SV	multifuncț.	*	4.25	-	locul 95	-
55	09.	Bucecea	BT	multifuncț.	*	5.00	19.95	locul 89	locul 39
56	12.	BUCUREȘTI	B	multifuncț.	0	31.00	76.55	locul 1	locul 3
57	-	Budești	CL	multifuncț.	II	3.75	-	locul 99	-
58	12.	Buftea	IF	terțiar	III	5.60	76.55	locul 83	locul 3
59	45.	Buhuși	BC	multifuncț.	III	7.60	26.95	locul 68	locul 27
60	26.	Bumbești Jiu	GJ	multifuncț.	III	6.25	25.20	locul 78	locul 31
61	50.	Bușteni	PH	multifuncț.	III	7.75	51.90	locul 67	locul 12
62	-	BUZĂU	BZ	multifuncț.	II	16.45	-	locul 24	-
63	59.	Buziaș	TM	multifuncț.	III	7.75	21.60	locul 67	locul 35
64	56.	Cajvana	SV	multifuncț.	*	2.25	37.45	locul 103	locul 17
65	-	Calafat	DJ	multifuncț.	II	11.60	-	locul 39	-
66	31.	Călan	HD	multifuncț.	III	4.10	66.75	locul 96	locul 5
67	-	CĂLĂRAȘI	CL	multifuncț.	II	16.35	-	locul 25	-
68	61.	Călimănești	VL	terțiar	III	10.00	57.85	locul 49	locul 9
69	02.	Câmpeni	AB	multifuncț.	III	9.25	20.00	locul 55	locul 38
70	19.	Câmpia Turzii	CJ	multifuncț.	II	7.85	19.20	locul 66	locul 40
71	50.	Câmpina	PH	multifuncț.	II	8.85	51.90	locul 58	locul 12
72	-	Câmpulung	AG	multifuncț.	II	11.35	-	locul 40	-
73	57.	Câmpulung Moldovenesc	SV	terțiar	II	10.35	25.70	locul 46	locul 29
74	47.	Caracal	OT	terțiar	II	9.85	15.45	locul 50	locul 48
75	15.	Caransebeș	CS	multifuncț.	II	14.35	19.95	locul 32	locul 39
76	-	Carei	SM	multifuncț.	II	12.60	-	locul 37	-
77	37.	Cavnic	MM	secundar	III	7.25	82.10	locul 71	locul 2
78	-	Căzănești	IL	multifuncț.	*	5.75	-	locul 82	-
79	40.	Cehu Silvaniei	SJ	multifuncț.	III	6.50	12.50	locul 77	locul 54
80	34.	Cernavodă	CT	multifuncț.	III	9.60	18.45	locul 52	locul 43
81	-	Chișineu Criș	AR	multifuncț.	III	10.00	-	locul 49	-
82	12.	Chitila	IF	multifuncț.	*	3.10	76.55	locul 101	locul 3
83	60.	Ciacova	TM	multifuncț.	*	6.75	23.50	locul 75	locul 34
84	53.	Cisnădie	SB	multifuncț.	III	4.35	63.40	locul 94	locul 7
85	-	CLUJ NAPOCA	CJ	multifuncț.	I	30.15	-	locul 2	-
86	11.	Codlea	BV	multifuncț.	II	7.85	61.95	locul 66	locul 8
87	05.	Comănești	BC	multifuncț.	III	7.10	43.75	locul 72	locul 15
88	50.	Comarnic	PH	terțiar	III	5.60	51.90	locul 83	locul 12
89	19.	CONSTANȚA	CT	terțiar	I	27.80	93.05	locul 5	locul 1
90	54.	Copșa Mică	SB	multifuncț.	III	4.50	13.85	locul 93	locul 51
91	-	Corabia	OT	multifuncț.	III	11.60	-	locul 39	-
92	04.	Costești	AG	terțiar	III	9.35	52.35	locul 54	locul 11
93	20.	Covasna	CV	multifuncț.	III	8.60	18.95	locul 60	locul 41
94	24.	CRAIOVA	DJ	multifuncț.	I	27.05	35.40	locul 6	locul 20

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

95	-	Cristuru Secuiesc	HR	multifuncț.	III	6.75	-	locul 75	-
96	-	Cugir	AB	multifuncț.	III	5.85	-	locul 81	-
97	-	Curtea de Argeș	AG	secundar	II	11.60	-	locul 39	-
98	03.	Curtici	AR	secundar	III	4.75	67.40	locul 91	locul 4
99	23.	Dăbuleni	DJ	terțiar	*	5.60	14.60	locul 83	locul 49
100	-	Dărăbani	BT	multifuncț.	III	6.50	-	locul 77	-
101	05.	Dărmănești	BC	secundar	III	4.85	43.75	locul 90	locul 15
102	17.	Dej	CJ	terțiar	II	10.85	32.55	locul 43	locul 24
103	60.	Deta	TM	terțiar	III	10.00	23.50	locul 49	locul 34
104	31.	DEVA	HD	multifuncț.	II	19.60	66.75	locul 17	locul 5
105	55.	Dolhasca	SV	multifuncț.	*	5.35	46.80	locul 85	locul 13
106	-	Dorohoi	BT	multifuncț.	II	9.60	-	locul 52	-
107	47.	Drăgănești Olt	OT	terțiar	III	5.60	15.45	locul 83	locul 48
108	-	Drăgășani	VL	terțiar	II	8.10	-	locul 64	-
109	38.	Dragomirești	MM	multifuncț.	*	6.00	10.75	locul 80	locul 57
110	41.	DROBETA TURNU SEVERIN	MH	multifuncț.	II	16.35	35.95	locul 25	locul 19
111	43.	Dumbrăveni	SB	multifuncț.	III	6.75	17.10	locul 75	locul 44
112	19.	Eforie	CT	multifuncț.	III	9.75	93.05	locul 51	locul 1
113	-	Făgăraș	BV	multifuncț.	II	10.10	-	locul 48	-
114	-	Făget	TM	secundar	III	9.00	-	locul 57	-
115	55.	Fălticeni	SV	multifuncț.	II	9.10	46.80	locul 56	locul 13
116	10.	Făurei	BR	multifuncț.	III	8.25	14.35	locul 63	locul 50
117	34.	Fetești	IL	multifuncț.	II	8.85	18.45	locul 58	locul 43
118	21.	Fieni	DB	secundar	III	3.75	33.55	locul 99	locul 23
119	-	Fierbinți Târg	IL	multifuncț.	*	4.75	-	locul 91	-
120	-	Filiași	DJ	terțiar	III	8.10	-	locul 64	-
121	35.	Flămânzi	BT	secundar	*	5.10	13.20	locul 88	locul 52
122	62.	FOCȘANI	VN	multifuncț.	II	14.85	46.05	locul 30	locul 14
123	57.	Frasin	SV	multifuncț.	*	4.00	25.70	locul 97	locul 29
124	-	Fundulea	CL	terțiar	III	5.50	-	locul 84	-
125	22.	Găești	DB	terțiar	III	9.85	23.60	locul 50	locul 33
126	25.	GALAȚI	GL	multifuncț.	I	25.55	55.50	locul 7	locul 10
127	60.	Gătaia	TM	multifuncț.	*	6.75	23.50	locul 75	locul 34
128	31.	Geoagiu	HD	multifuncț.	III	6.25	66.75	locul 78	locul 5
129	-	Gheorghieni	HR	multifuncț.	*	10.85	-	locul 43	-
130	17.	Gherla	CJ	terțiar	II	10.60	32.55	locul 44	locul 24
131	11.	Ghimbav	BV	secundar	*	7.25	61.95	locul 71	locul 8
132	-	GIURGIU	GR	multifuncț.	II	17.35	-	locul 22	-
133	57.	Gura Humorului	SV	multifuncț.	III	11.35	25.70	locul 40	locul 29
134	35.	Hârlău	IS	multifuncț.	III	8.10	13.20	locul 64	locul 52
135	-	Hârșova	CT	multifuncț.	III	9.50	-	locul 53	-
136	31.	Hațeg	HD	multifuncț.	III	8.25	66.75	locul 63	locul 5
137	-	Horezu	VL	multifuncț.	III	11.25	-	locul 41	-
138	-	Huedin	CJ	multifuncț.	III	8.00	-	locul 65	-
139	31.	Hunedoara	HD	multifuncț.	II	10.85	66.75	locul 43	locul 5
140	-	Huși	VS	multifuncț.	II	10.10	-	locul 48	-
141	10.	Ianca	BR	terțiar	III	6.10	14.35	locul 79	locul 50
142	-	IAȘI	IS	multifuncț.	I	28.80	-	locul 4	-
143	44.	Iernut	MS	multifuncț.	III	4.00	18.70	locul 97	locul 42
144	03.	Ineu	AR	multifuncț.	III	9.75	67.40	locul 51	locul 4
145	-	Însuraței	BR	multifuncț.	III	6.00	-	locul 80	-
146	-	Întorsura Buzăului	CV	multifuncț.	III	6.75	-	locul 75	-
147	-	Isaccea	TL	multifuncț.	III	8.50	-	locul 61	-
148	52.	Jibou	SJ	multifuncț.	III	10.85	24.45	locul 43	locul 32

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

149	-	Jimbolia	TM	multifuncț.	III	8.35	-	locul 62	-
150	-	Lehliu Gară	CL	secundar	III	8.25	-	locul 63	-
151	-	Lipova	AR	multifuncț.	III	8.85	-	locul 58	-
152	55.	Liteni	SV	multifuncț.	*	3.75	46.80	locul 99	locul 13
153	37.	Livada	SM	multifuncț.	*	5.25	82.10	locul 86	locul 2
154	44.	Luduș	MS	terțiar	III	7.60	18.70	locul 68	locul 42
155	59.	Lugoj	TM	multifuncț.	II	13.85	21.60	locul 33	locul 35
156	32.	Lupeni	HD	terțiar	*	4.10	34.40	locul 96	locul 22
157	25.	Măcin	TL	multifuncț.	III	10.50	55.50	locul 45	locul 10
158	12.	Măgurele	IF	terțiar	*	3.85	76.55	locul 98	locul 3
159	19.	Mangalia	CT	multifuncț.	II	13.60	93.05	locul 34	locul 1
160	62.	Mărășești	VN	multifuncț.	III	8.35	46.05	locul 62	locul 14
161	06.	Marghita	BH	multifuncț.	*	6.85	21.45	locul 74	locul 36
162	19.	Medgidia	CT	multifuncț.	III	10.60	93.05	locul 44	locul 1
163	54.	Mediaș	SB	multifuncț.	II	9.35	13.85	locul 54	locul 51
164	-	MIERCUREA CIUC	HR	multifuncț.	II	15.60	-	locul 27	-
165	42.	Miercurea Nirajului	MS	multifuncț.	*	4.00	36.95	locul 97	locul 18
166	53.	Miercurea Sibiului	SB	multifuncț.	*	5.50	63.40	locul 84	locul 7
167	12.	Mihăilești	GR	multifuncț.	III	4.25	76.55	locul 95	locul 3
168	56.	Milișăuți	SV	multifuncț.	*	4.50	37.45	locul 93	locul 17
169	04.	Mioveni	AG	multifuncț.	III	4.85	52.35	locul 90	locul 11
170	-	Mizil	PH	multifuncț.	III	6.85	-	locul 74	-
171	05.	Moinești	BC	multifuncț.	*	9.35	43.75	locul 54	locul 15
172	-	Moldova Nouă	CS	multifuncț.	III	7.35	-	locul 70	-
173	21.	Moreni	DB	multifuncț.	*	5.35	33.55	locul 85	locul 23
174	-	Motru	GJ	multifuncț.	II	5.35	-	locul 85	-
175	19.	Murfatlar	CT	multifuncț.	III	7.85	93.05	locul 66	locul 1
176	-	Murgeni	VS	multifuncț.	*	8.00	-	locul 65	-
177	03.	Nădlac	AR	terțiar	III	6.25	67.40	locul 78	locul 4
178	08.	Năsăud	BN	terțiar	III	10.00	26.10	locul 49	locul 28
179	19.	Năvodari	CT	multifuncț.	III	8.60	93.05	locul 60	locul 1
180	-	Negrești	VS	multifuncț.	III	6.50	-	locul 77	-
181	37.	Negrești Oaș	SM	multifuncț.	III	7.85	82.10	locul 66	locul 2
182	-	Negru Vodă	CT	multifuncț.	III	7.00	-	locul 73	-
183	13.	Nehoiu	BZ	multifuncț.	III	4.35	13.10	locul 94	locul 53
184	-	Novaci	GJ	multifuncț.	III	9.25	-	locul 55	-
185	07.	Nucet	BH	secundar	III	6.75	27.85	locul 75	locul 26
186	01.	Ocna Mureș	AB	terțiar	III	4.85	64.00	locul 90	locul 6
187	53.	Ocna Sibiului	SB	multifuncț.	III	7.25	63.40	locul 71	locul 7
188	61.	Ocelele Mari	VL	terțiar	III	5.00	57.85	locul 89	locul 9
189	62.	Odobești	VN	multifuncț.	III	5.25	46.05	locul 86	locul 14
190	30.	Odorheiu Secuiesc	HR	multifuncț.	II	10.60	15.85	locul 44	locul 46
191	-	Oltenița	CL	terțiar	II	11.35	-	locul 40	-
192	05.	Onești	BC	multifuncț.	II	8.60	43.75	locul 60	locul 15
193		ORADEA	BH	multifuncț.	I	23.70	-	locul 8	-
194	31.	Orăștie	HD	secundar	II	9.10	66.75	locul 56	locul 5
195	16.	Oravița	CS	multifuncț.	III	10.60	15.85	locul 44	locul 46
196	41.	Orșova	MH	multifuncț.	II	10.60	35.95	locul 44	locul 19
197	15.	Oțelu Roșu	CS	multifuncț.	III	5.60	19.95	locul 83	locul 39
198	12.	Otopeni	IF	terțiar	III	9.10	76.55	locul 56	locul 3
199	19.	Ovidiu	CT	multifuncț.	II	8.60	93.05	locul 60	locul 1
200	62.	Panciu	VN	terțiar	III	7.25	46.05	locul 71	locul 14
201	03.	Pâncota	AR	multifuncț.	III	5.50	67.40	locul 84	locul 4
202	12.	Pantelimon	IF	terțiar	*	5.35	76.55	locul 85	locul 3

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

203	-	Pașcani	IS	multifuncț.	II	9.35	-	locul 54	-
204	13.	Pătărlagele	BZ	multifuncț.	*	8.75	13.10	locul 59	locul 53
205	03.	Pecica	AR	multifuncț.	*	6.85	67.40	locul 74	locul 4
206	32.	Petrila	HD	multifuncț.	III	4.10	34.40	locul 96	locul 22
207	32.	Petroșani	HD	multifuncț.	II	12.85	34.40	locul 36	locul 22
208	45.	PIATRA NEAMȚ	NT	multifuncț.	II	15.10	26.95	locul 28	locul 27
209	46.	Piatra Olt	OT	multifuncț.	III	7.50	20.35	locul 69	locul 37
210	04.	PITEȘTI	AG	multifuncț.	II	21.70	52.35	locul 13	locul 11
211	49.	PLOIEȘTI	PH	multifuncț.	I	20.30	42.60	locul 16	locul 16
212	49.	Plopeni	PH	multifuncț.	III	6.75	42.60	locul 75	locul 16
213	36.	Podu Iloaiei	IS	terțiar	*	5.50	12.35	locul 84	locul 55
214	-	Pogoanele	BZ	multifuncț.	III	6.50	-	locul 77	-
215	12.	Popești Leordeni	IF	multifuncț.	*	3.85	76.55	locul 98	locul 3
216	48.	Potcoava	OT	terțiar	*	5.75	8.85	locul 82	locul 58
217	50.	Predeal	BV	terțiar	III	6.75	51.90	locul 75	locul 12
218	21.	Pucioasa	DB	multifuncț.	III	8.10	33.55	locul 64	locul 23
219	22.	Răcari	DB	terțiar	*	6.00	23.60	locul 80	locul 33
220	56.	Rădăuți	SV	multifuncț.	II	10.60	37.45	locul 44	locul 17
221	-	Râmnicu Sărat	BZ	multifuncț.	II	7.35	-	locul 70	-
222	61.	RÂMNICU VÂLCEA	VL	multifuncț.	II	16.85	57.85	locul 23	locul 9
223	11.	Râșnov	BV	multifuncț.	III	8.60	61.95	locul 60	locul 8
224	58.	Recaș	TM	multifuncț.	*	6.00	34.90	locul 80	locul 21
225	-	Reghin	MS	multifuncț.	II	9.85	-	locul 50	-
226	14.	REȘIȚA	CS	multifuncț.	II	14.60	18.45	locul 31	locul 43
227	-	Roman	NT	terțiar	II	13.60	-	locul 34	-
228	-	Roșiori de Vede	TR	multifuncț.	II	10.35	-	locul 46	-
229	26.	Rovinari	GJ	secundar	III	3.85	25.20	locul 98	locul 31
230	45.	Roznov	NT	multifuncț.	*	4.25	26.95	locul 95	locul 27
231	-	Rupea	BV	multifuncț.	III	10.00	-	locul 49	-
232	11.	Săcele	BV	multifuncț.	II	6.85	61.95	locul 74	locul 8
233	06.	Săcueni	BH	multifuncț.	*	8.10	21.45	locul 64	locul 36
234	55.	Salcea	SV	terțiar	*	5.50	46.80	locul 84	locul 13
235	53.	Săliște	SB	multifuncț.	*	8.25	63.40	locul 63	locul 7
236	38.	Săliște de Sus	MM	multifuncț.	*	4.75	10.75	locul 91	locul 57
237	-	Salonta	BH	multifuncț.	*	9.85	-	locul 50	-
238	42.	Sângeorgiu de Pădure	MS	multifuncț.	*	4.75	36.95	locul 91	locul 18
239	-	Sângeorz Băi	BN	multifuncț.	III	4.75	-	locul 91	-
240	-	Sănnicolau Mare	TM	multifuncț.	III	10.10	-	locul 48	-
241	03.	Sântana	AR	terțiar	*	6.10	67.40	locul 79	locul 4
242	-	Sărmașu	MS	multifuncț.	*	5.25	-	locul 86	-
243	37.	SATU MARE	SM	multifuncț.	II	19.20	82.10	locul 19	locul 2
244	-	Săveni	BT	terțiar	III	8.75	-	locul 59	-
245	48.	Scornicești	OT	multifuncț.	III	3.10	8.85	locul 101	locul 58
246	01.	Sebeș	AB	multifuncț.	II	11.35	64.00	locul 40	locul 6
247	03.	Sebiș	AR	multifuncț.	III	7.00	67.40	locul 73	locul 4
248	-	Segarcea	DJ	terțiar	III	7.75	-	locul 67	-
249	37.	Seini	MM	multifuncț.	III	7.00	82.10	locul 73	locul 2
250	-	SFÂNTU GHEORGHE	CV	terțiar	II	14.85	-	locul 30	-
251	53.	SIBIU	SB	multifuncț.	II	23.70	63.40	locul 8	locul 7
252	-	Sighetu Marmației	MM	multifuncț.	II	11.35	-	locul 40	-
253	43.	Sighișoara	MS	multifuncț.	II	10.35	17.10	locul 46	locul 44
254	31.	Simeria	HD	terțiar	III	8.60	66.75	locul 60	locul 5
255	-	Șimleu Silvaniei	SJ	terțiar	III	8.35	-	locul 62	-

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

256	50.	Sinaia	PH	multifuncț.	III	12.35	51.90	locul 38	locul 12
257	56.	Siret	SV	multifuncț.	III	9.50	37.45	locul 53	locul 17
258	51.	Slănic	PH	terțiar	III	7.50	16.60	locul 69	locul 45
259	05.	Slănic Moldova	BC	multifuncț.	III	5.25	43.75	locul 86	locul 15
260	46.	SLATINA	OT	multifuncț.	II	12.85	20.35	locul 36	locul 37
261	33.	SLOBOZIA	IL	multifuncț.	II	13.60	25.45	locul 34	locul 30
262	56.	Solca	SV	multifuncț.	III	5.50	37.45	locul 84	locul 17
263	-	Șomcuța Mare	MM	multifuncț.	*	8.00	-	locul 65	-
264	-	Sovata	MS	multifuncț.	III	4.85	-	locul 90	-
265	04.	Ștefănești (AG)	AG	multifuncț.	*	8.85	52.35	locul 58	locul 11
266	-	Ștefănești (BT)	BT	multifuncț.	*	7.75	-	locul 67	-
267	07.	Ștei	BH	terțiar	III	5.00	27.85	locul 89	locul 26
268	-	Strehaia	MH	terțiar	III	8.35	-	locul 62	-
269	55.	SUCEAVA	SV	multifuncț.	II	23.10	46.80	locul 10	locul 13
270	63.	Sulina	TL	multifuncț.	III	10.00	28.85	locul 49	locul 25
271	53.	Tâlmaciu	SB	multifuncț.	III	6.00	63.40	locul 80	locul 7
272	33.	Țândărei	IL	secundar	III	7.10	25.45	locul 72	locul 30
273	21.	TÂRGOVIȘTE	DB	multifuncț.	II	16.35	33.55	locul 25	locul 23
274	-	Târgu Bujor	GL	terțiar	III	8.75	-	locul 59	-
275	27.	Târgu Carbunești	GJ	multifuncț.	III	7.75	11.75	locul 67	locul 56
276	36.	Târgu Frumos	IS	terțiar	III	6.85	12.35	locul 74	locul 55
277	26.	TÂRGU JIU	GJ	secundar	II	15.10	25.20	locul 28	locul 31
278	-	Târgu Lăpuș	MM	multifuncț.	III	9.60	-	locul 52	-
279	42.	TÂRGU MUREȘ	MS	multifuncț.	II	21.95	36.95	locul 12	locul 18
280	-	Târgu Neamț	NT	multifuncț.	III	10.35	-	locul 46	-
281	05.	Târgu Ocna	BC	multifuncț.	III	8.60	43.75	locul 60	locul 15
282	20.	Targu Secuiesc	CV	terțiar	II	10.35	18.95	locul 46	locul 41
283	44.	Târnăveni	MS	multifuncț.	II	7.10	18.70	locul 72	locul 42
284	-	Țășnad	SM	multifuncț.	III	7.75	-	locul 67	-
285	37.	Tăuții Măgherauși	MM	multifuncț.	*	5.25	82.10	locul 86	locul 2
286	19.	Techirghiol	CT	terțiar	III	6.25	93.05	locul 78	locul 1
287	62.	Tecuci	GL	multifuncț.	II	10.35	46.05	locul 46	locul 14
288	01.	Teiuș	AB	terțiar	III	7.50	64.00	locul 69	locul 6
289	27.	Țicleni	GJ	terțiar	III	4.00	11.75	locul 97	locul 56
290	58.	TIMIȘOARA	TM	multifuncț.	I	28.90	34.90	locul 3	locul 21
291	28.	Tismana	GJ	multifuncț.	*	5.25	15.50	locul 86	locul 47
292	22.	Titu	DB	multifuncț.	III	7.75	23.60	locul 67	locul 33
293	29.	Toplița	HR	multifuncț.	*	10.10	15.85	locul 48	locul 46
294	04.	Topoloveni	AG	multifuncț.	III	7.60	52.35	locul 68	locul 11
295	63.	TULCEA	TL	multifuncț.	II	18.85	28.85	locul 21	locul 25
296	-	Turceni	GJ	secundar	*	4.75	-	locul 91	-
297	18.	Turda	CJ	multifuncț.	II	11.35	19.20	locul 40	locul 40
298	-	Turnu Măgurele	TR	multifuncț.	II	10.35	-	locul 46	-
299	40.	Ulmeni	MM	multifuncț.	*	6.00	12.50	locul 80	locul 54
300	42.	Ungheni	MS	multifuncț.	*	6.25	36.95	locul 78	locul 18
301	32.	Uricani	HD	multifuncț.	III	3.00	34.40	locul 102	locul 22
302	49.	Urlați	PH	secundar	III	5.85	42.60	locul 81	locul 16
303	-	Urziceni	IL	multifuncț.	II	9.85	-	locul 50	-
304	06.	Valea lui Mihai	BH	multifuncț.	III	6.50	21.45	locul 77	locul 36
305	51.	Vălenii de Munte	PH	terțiar	III	9.10	16.60	locul 56	locul 45
306	-	Vânju Mare	MH	multifuncț.	III	6.00	-	locul 80	-
307	07.	Vășcău	BH	multifuncț.	III	7.50	27.85	locul 69	locul 26
308	-	VASLUI	VS	terțiar	II	12.85	-	locul 36	-
309	-	Vatra Dornei	SV	terțiar	II	10.60	-	locul 44	-

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

310	56.	Vicovu de Sus	SV	multifuncț.	*	5.10	37.45	locul 88	locul 17
311	-	Victoria	BV	multifuncț.	III	3.50	-	locul 100	-
312	-	Videle	TR	multifuncț.	III	7.35	-	locul 70	-
313	39.	Vișeu de Sus	MM	multifuncț.	III	10.10	15.45	locul 48	locul 48
314	30.	Vlăhița	HR	multifuncț.	III	5.25	15.85	locul 86	locul 46
315	12.	Voluntari	IF	terțiar	*	5.85	76.55	locul 81	locul 3
316	32.	Vulcan	HD	secundar	*	5.60	34.40	locul 83	locul 22
317	52.	ZALĂU	SJ	multifuncț.	II	13.60	24.45	locul 34	locul 32
318	11.	Zărnești	BV	multifuncț.	III	8.10	61.95	locul 64	locul 8
319	-	Zimnicea	TR	multifuncț.	III	10.60	-	locul 44	-
320	-	Zlatna	AB	multifuncț.	III	6.75	-	locul 75	-

Notă:

*Orașe și municipii declarate în perioada 2002-2013 pentru care nu a fost modificat prin lege rangul localității (cf. Legii 351/2001)

Localitățile scrise cu majuscule sunt municipii, reședințe de județ.

Anexa nr. 4: Clasamentul sistemelor urbane din România

SISTEME URBANE							PUNCTAJ TOTAL ȘI IERARHIE SISTEME URBANE	
Nr. Crt.	Număr sistem urban (cf. SDTR, Studiul nr. 16)	Nr. localitate componentă în sistemul urban	Numele municipiilor/orașelor componente sistemelor urbane	Județ	Profil economic (cf. SDTR, Studiul nr. 15 și 23)	Rang localitate (cf. L. nr. 351/2001)	PUNCTAJ TOTAL SISTEME URBANE	IERARHIE SISTEME URBANE
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	19.	19.01	CONSTANȚA	CT	terțiar	I	93.05	locul 1
2		19.02	Ovidiu	CT	multifuncț.	III		
3		19.03	Năvodari	CT	multifuncț.	III		
4		19.04	Eforie	CT	multifuncț.	III		
5		19.05	Techirghiol	CT	terțiar	III		
6		19.06	Mangalia	CT	multifuncț.	II		
7		19.07	Medgidia	CT	multifuncț.	II		
8		19.08	Murfatlar	CT	multifuncț.	III		
9	37.	37.01	BAIA MARE	MM	multifuncț.	II	82.10	locul 2
10		37.02	Baia Sprie	MM	multifuncț.	III		
11		37.03	Cavnic	MM	secundar	III		
12		37.04	Tăuții Măgherauși	MM	multifuncț.	- *		
13		37.05	Seini	MM	multifuncț.	III		
14		37.06	Negrești Oaş	SM	multifuncț.	III		
15		37.07	Livada	SM	multifuncț.	- *		
16		37.08	SATU MARE	SM	multifuncț.	II		
17		37.09	Ardud	SM	multifuncț.	- *		
18	12.	12.01	BUCUREȘTI	B	multifuncț.	0	76.55	locul 3
19		12.02	Mihăilești	GR	multifuncț.	III		
20		12.03	Buftea	IF	terțiar	III		
21		12.04	Otopeni	IF	terțiar	III		
22		12.05	Bragadiru	IF	multifuncț.	- *		
23		12.06	Popești Leordeni	IF	multifuncț.	- *		
24		12.07	Chitila	IF	multifuncț.	- *		
25		12.08	Măgurele	IF	terțiar	- *		
26		12.09	Pantelimon	IF	terțiar	- *		
27		12.10	Voluntari	IF	terțiar	- *		

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

28	03.	03.01	ARAD	AR	multifuncț.	II	67.40	locul 4
29		03.02	Pecica	AR	multifuncț.	-*		
30		03.03	Nădlac	AR	terțiar	III		
31		03.04	Curtici	AR	secundar	III		
32		03.05	Sântana	AR	terțiar	-*		
33		03.06	Pâncota	AR	multifuncț.	III		
34		03.07	Sebiș	AR	multifuncț.	III		
35		03.08	Ineu	AR	multifuncț.	III		
36	31.	31.01	DEVA	HD	multifuncț.	II	66.75	locul 5
37		31.02	Simeria	HD	terțiar	III		
38		31.03	Orăștie	HD	secundar	II		
39		31.04	Geoagiu	HD	multifuncț.	III		
40		31.05	Hunedoara	HD	multifuncț.	II		
41		31.06	Călan	HD	multifuncț.	III		
42		31.07	Hațeg	HD	multifuncț.	III		
43	01.	01.01	ALBA IULIA	AB	multifuncț.	II	64.00	locul 6
44		01.02	Sebeș	AB	multifuncț.	II		
45		01.03	Teiuș	AB	terțiar	III		
46		01.04	Blaj	AB	multifuncț.	II		
47		01.05	Aiud	AB	multifuncț.	II		
48		01.06	Ocna Mureș	AB	terțiar	III		
49	53.	53.01	SIBIU	SB	multifuncț.	II	63.40	locul 7
50		53.02	Săliște	SB	multifuncț.	-*		
51		53.03	Miercurea Sibiului	SB	multifuncț.	-*		
52		53.04	Cisnădie	SB	multifuncț.	III		
53		53.05	Ocna Sibiului	SB	multifuncț.	III		
54		53.06	Tâlmaciu	SB	multifuncț.	III		
55		53.07	Avrig	SB	multifuncț.	III		
56	11.	11.01	BRAȘOV	BV	multifuncț.	I	61.95	locul 8
57		11.02	Ghimbav	BV	secundar	-*		
58		11.03	Codlea	BV	multifuncț.	II		
59		11.04	Râșnov	BV	multifuncț.	III		
60		11.05	Zărnești	BV	multifuncț.	III		
61		11.06	Săcele	BV	multifuncț.	II		
62	61.	61.01	RÂMNICU VÂLCEA	VL	multifuncț.	II	57.85	locul 9
63		61.02	Ocnele Mari	VL	terțiar	III		
64		61.03	Băile Olănești	VL	terțiar	III		
65		61.04	Băile Govora	VL	terțiar	III		
66		61.05	Călimănești	VL	terțiar	III		
67		61.06	Băbeni	VL	multifuncț.	-*		
68		61.07	Brezoi	VL	multifuncț.	III		
69	25.	25.01	GALAȚI	GL	multifuncț.	I	55.50	locul 10
70		25.02	BRĂILA	BR	multifuncț.	I		
71		25.03	Măcin	TL	multifuncț.	III		
72	04.	04.01	PITEȘTI	AG	multifuncț.	II	52.35	locul 11
73		04.02	Costești	AG	terțiar	III		
74		04.03	Mioveni	AG	multifuncț.	III		
75		04.04	Ștefănești (AG)	AG	multifuncț.	-*		
76		04.05	Topoloveni	AG	multifuncț.	III		

77	50.	50.01	Câmpina	PH	multifuncț.	II	51.90	locul 12
78		50.02	Breaza	PH	terțiar	III		
79		50.03	Comarnic	PH	terțiar	III		
80		50.04	Predeal	BV	terțiar	III		
81		50.05	Azuga	PH	terțiar	III		
82		50.06	Bușteni	PH	multifuncț.	III		
83		50.07	Sinaia	PH	multifuncț.	III		
84	55.	55.01	SUCEAVA	SV	multifuncț.	II	46.80	locul 13
85		55.02	Salcea	SV	terțiar	-*		
86		55.03	Fălticeni	SV	multifuncț.	II		
87		55.04	Dolhasca	SV	multifuncț.	-*		
88		55.05	Liteni	SV	multifuncț.	-*		
89	62.	62.01	FOCȘANI	VN	multifuncț.	II	46.05	locul 14
90		62.02	Mărășești	VN	multifuncț.	III		
91		62.03	Tecuci	GL	multifuncț.	II		
92		62.04	Panciu	VN	terțiar	III		
93		62.05	Odobești	VN	multifuncț.	III		
94	05.	05.01	Onești	BC	multifuncț.	II	43.75	locul 15
95		05.02	Târgu Ocna	BC	multifuncț.	III		
96		05.03	Slănic Moldova	BC	multifuncț.	III		
97		05.04	Dărmănești	BC	secundar	III		
98		05.05	Comănești	BC	multifuncț.	III		
99		05.06	Moinești	BC	multifuncț.	*		
100	49.	49.01	PLOIEȘTI	PH	multifuncț.	I	42.60	locul 16
101		49.02	Boldești Scăieni	PH	multifuncț.	III		
102		49.03	Urlați	PH	secundar	III		
103		49.04	Plopeni	PH	multifuncț.	III		
104		49.05	Băicoi	PH	multifuncț.	III		
105	56.	56.01	Rădăuți	SV	multifuncț.	II	37.45	locul 17
106		56.02	Milișăuți	SV	multifuncț.	-*		
107		56.03	Cajvana	SV	multifuncț.	-*		
108		56.04	Solca	SV	multifuncț.	III		
109		56.05	Vicovu de Sus	SV	multifuncț.	-*		
110		56.06	Siret	SV	multifuncț.	III		
111	42.	42.01	TÂRGU MUREȘ	MS	multifuncț.	II	36.95	locul 18
112		42.02	Ungheni	MS	multifuncț.	-*		
113		42.03	Miercurea Nirajului	MS	multifuncț.	-*		
114		42.04	Sângeorgiu de Pădure	MS	multifuncț.	-*		
115	41.	41.01	DROBETA TURNU SEVERIN	MH	multifuncț.	II	35.95	locul 19
116		41.02	Orșova	MH	multifuncț.	II		
117		41.03	Băile Herculane	CS	terțiar	III		
118	24.	24.01	CRAIOVA	DJ	multifuncț.	I	35.40	locul 20
119		24.02	Balș	OT	multifuncț.	III		
120	58.	58.01	TIMIȘOARA	TM	multifuncț.	I	34.90	locul 21
121		58.02	Recaș	TM	multifuncț.	-*		

122	32.	32.01	Petroșani	HD	multifuncț.	II	34.40	locul 22
123		32.02	Petrila	HD	multifuncț.	III		
124		32.03	Aninoasa	HD	secundar	III		
125		32.04	Vulcan	HD	secundar	*		
126		32.05	Lupeni	HD	terțiar	*		
127		32.06	Uricani	HD	multifuncț.	III		
128	21.	21.01	TÂRGOVIȘTE	DB	multifuncț.	II	33.55	locul 23
129		21.02	Moreni	DB	multifuncț.	*		
130		21.03	Pucioasa	DB	multifuncț.	III		
131		21.04	Fieni	DB	secundar	III		
132	17.	17.01	Dej	CJ	terțiar	II	32.55	locul 24
133		17.02	Gherla	CJ	terțiar	II		
134		17.03	Beclean	BN	terțiar	III		
135	63.	63.01	TULCEA	TL	multifuncț.	II	28.85	locul 25
136		63.02	Sulina	TL	multifuncț.	III		
137	07.	07.01	Beiuș	BH	multifuncț.	III*	27.85	locul 26
138		07.02	Stei	BH	terțiar	III		
139		07.03	Nucet	BH	secundar	III		
140		07.04	Vaşcău	BH	multifuncț.	III		
141	45.	45.01	PIATRA NEAMȚ	NT	multifuncț.	II	26.95	locul 27
142		45.02	Roznov	NT	multifuncț.	-*		
143		45.03	Buhuși	BC	multifuncț.	III		
144	08.	08.01	BISTRIȚA	BN	multifuncț.	II	26.10	locul 28
145		08.02	Năsăud	BN	terțiar	III		
146	57.	57.01	Câmpulung Moldovenesc	SV	terțiar	II	25.70	locul 29
147		57.02	Frasin	SV	multifuncț.	-*		
148		57.03	Gura Humorului	SV	multifuncț.	III		
149	33.	33.01	SLOBOZIA	IL	multifuncț.	II	25.45	locul 30
150		33.02	Țândărei	IL	secundar	III		
151		33.03	Amara	IL	terțiar	-*		
152	26.	26.01	TÂRGU JIU	GJ	secundar	II	25.20	locul 31
153		26.02	Rovinari	GJ	secundar	III		
154		26.03	Bumbești Jiu	GJ	multifuncț.	III		
155	52.	52.01	ZALĂU	SJ	multifuncț.	II	24.45	locul 32
156		52.02	Jibou	SJ	multifuncț.	III		
157	22.	22.01	Găești	DB	terțiar	III	23.60	locul 33
158		22.02	Titu	DB	multifuncț.	III		
159		22.03	Răcari	DB	terțiar	-*		
160	60.	60.01	Deta	TM	terțiar	III	23.50	locul 34
161		60.02	Ciacova	TM	multifuncț.	-*		
162		60.03	Gătaia	TM	multifuncț.	-*		
163	59.	59.01	Lugoj	TM	multifuncț.	II	21.60	locul 35
164		59.02	Buziaș	TM	multifuncț.	III		
165	06.	06.01	Marghita	BH	multifuncț.	*	21.45	locul 36
166		06.02	Săcueni	BH	multifuncț.	-*		
167		06.03	Valea lui Mihai	BH	multifuncț.	III		
168	46.	46.01	SLATINA	OT	multifuncț.	II	20.35	locul 37
169		46.02	Piatra Olt	OT	multifuncț.	III		
170	02.	02.01	Câmpeni	AB	multifuncț.	III	20.00	locul 38

STUDIU DE FUNDAMENTARE ÎN VEDEREA ACTUALIZĂRII P.A.T.N. - Etapa a III-a

171		02.02	Abrud	AB	terțiar	III		
172		02.03	Baia de Arieș	AB	multifuncț.	III		
173	09.	09.01	BOTOȘANI	BT	multifuncț.	II	19.95	2 sisteme urbane pe locul 39
174		09.02	Bucecea	BT	multifuncț.	.*		
175	15.	15.01	Caransebeș	CS	multifuncț.	II	19.95	locul 39
176		15.02	Oțelu Roșu	CS	multifuncț.	III		
177	18.	18.01	Turda	CJ	multifuncț.	II	19.20	locul 40
178		19.02	Câmpia Turzii	CJ	multifuncț.	II		
179	20.	20.01	Targu Secuiesc	CV	terțiar	II	18.95	locul 41
180		20.02	Covasna	CV	multifuncț.	III		
181	44.	44.01	Târnăveni	MS	multifuncț.	II	18.70	locul 42
182		44.02	Luduș	MS	terțiar	III		
183		44.03	Iernut	MS	multifuncț.	III		
184	14.	14.01	REȘIȚA	CS	multifuncț.	II	18.45	2 sisteme urbane pe locul 43
185		14.02	Bocșa	CS	multifuncț.	III		
186	34.	34.01	Fetești	IL	multifuncț.	II	18.45	locul 43
187		34.02	Cernavodă	CT	multifuncț.	III		
188	43.	43.01	Sighișoara	MS	multifuncț.	II	17.10	locul 44
189		43.02	Dumbrăveni	SB	multifuncț.	III		
190	51.	51.01	Vălenii de Munte	PH	terțiar	III	16.60	locul 45
191		51.02	Slănic	PH	terțiar	III		
192	16.	16.01	Oravița	CS	multifuncț.	III	15.85	3 sisteme urbane pe locul 46
193		16.02	Anina	CS	multifuncț.	III		
194	29.	29.01	Toplița	HR	multifuncț.	*	15.85	locul 46
195		29.02	Borsec	HR	multifuncț.	III		
196	30.	30.01	Odorheiu Secuiesc	HR	multifuncț.	II	15.85	locul 46
197		30.02	Vlăhița	HR	multifuncț.	III		
198	28.	28.01	Tismana	GJ	multifuncț.	.*	15.50	locul 47
199		28.02	Baia de Aramă	MH	terțiar	III		
200	39.	39.01	Borșa	MM	multifuncț.	III	15.45	2 sisteme urbane pe locul 48
201		39.02	Vișeu de Sus	MM	multifuncț.	III		
202	47.	47.01	Caracal	OT	terțiar	II	15.45	locul 48
203		47.02	Drăgănești Olt	OT	terțiar	III		
204	23.	23.01	Dăbuleni	DJ	terțiar	.*	14.60	locul 49
205		23.02	Bechet	DJ	multifuncț.	.*		
206	10.	10.01	Ianca	BR	terțiar	III	14.35	locul 50
207		10.02	Făurei	BR	multifuncț.	III		
208	54.	54.01	Mediaș	SB	multifuncț.	II	13.85	locul 51
209		54.02	Copșa Mică	SB	multifuncț.	III		
210	35.	35.01	Hârlău	IS	multifuncț.	III	13.20	locul 52
211		35.02	Flămânzi	BT	secundar	.*		
212	13.	13.01	Nehoiu	BZ	multifuncț.	III	13.10	locul 53
213		13.02	Pătârlagele	BZ	multifuncț.	.*		
214	40.	40.01	Cehu Silvaniei	SJ	multifuncț.	III	12.50	locul 54
215		40.02	Ulmeni	MM	multifuncț.	.*		
216	36.	36.01	Târgu Frumos	IS	terțiar	III	12.35	locul 55
217		36.02	Podu Iloaiei	IS	terțiar	.*		
218	27.	27.01	Târgu Carbunești	GJ	multifuncț.	III	11.75	locul 56

219		27.02	Țicleni	GJ	terțiar	III		
220	38.	38.01	Săliște de Sus	MM	multifunç.	- *	10.75	locul 57
221		38.02	Dragomirești	MM	multifunç.	- *		
222	48.	48.01	Scornicești	OT	multifunç.	III	8.85	locul 58
223		48.02	Potcoava	OT	terțiar	- *		

Notă:

*Orașe și municipii declarate în perioada 2002-2013 pentru care nu a fost modificat prin lege rangul localității (cf. Legii 351/2001)

- Localitățile scrise cu majuscule sunt municipii - reședință de județ.
- Sisteme aflate pe aceeași poziție în clasament

Anexa nr. 5: Minută

Masă rotundă cu tema:

Rețeaua de localități (definiri, abordări actuale, perspective)

12 noiembrie 2013

Sala de Consiliu UAUM

Participanți: reprezentanți ai UAUM-Facultatea de Urbanism, Universitatea din București – CICADIT, SC Quattro Design, invitați de la INCD-URBAN-INCERC, MDRAP.

Asistă numeroși studenți ai Facultății de Urbanism

Întâlnirea are loc în cadrul Zilelor Arhitecturii prilejuate de împlinirea a 150 de ani de învățământ de arhitectură. Întâlnirea este dedicată de asemenea Zilei Urbanismului (din data de 8 noiembrie).

Au luat cuvântul (în ordine): conf. dr. arh. Monica Rădulescu, lect. dr. arh. Liviu Ianăși, arh. Șerban Popescu-Criveanu, dr. arh. Andrei Mitrea, drd. urb. Paul Mureșan-Iuga, drd. geogr. Amalia Vârdol, conf. dr. arh. Cerasella Crăciun, prof. dr. geogr. Cristian Tălângă, prof. dr. arh. Alexandru Sandu, lect. dr. arh. Claudiu Runceanu, arh. Ion Peleanu, urb. Liviu Băileșteanu,.

Masa rotundă este moderată de conf. dr. arh. Gabriel Pascariu (GP) - UAUM, care face o scurtă introducere și comunică celor prezenți modul de desfășurare a mesei rotunde.

GP: aduce mulțumiri celor care au răspuns invitației de participare și subliniază că este vorba de o discuție colegială între membrii echipelor partener care elaborează studiul de fundamentare pentru modificarea secțiunii a IV-a din PATN. Studiul este comandat de MDRAP și este în derulare.

Este precizat scopul întâlnirii și anume: clarificarea conceptelor, ideilor și metodelor de lucru cu privire la rețeaua de localități și analiza acesteia. Totodată discuția are și un rol pregător pentru o întâlnire pe aceeași temă dar în contextul mai larg al pregătirii SDTR și care urmează a fi organizată de MDRAP în intervalul următor.

Sunt prezentate obiectivele principale ale studiului și prin cuvinte cheie, problematica pusă în discuție, respectiv:

1. Rețea /rețele de așezări, localități, orașe etc.
2. Raportul dintre rețea și sistem: elemente caracteristice, diferențe;
3. Rețea vs. metropolă / metropolizare
4. Tehnici, metode, instrumente de analiză și rolul noilor tehnologii informatice;

Se propune a se discuta aceste lucruri cu un scop pragmatic în sensul de a formula propuneri de elaborare de politici urbane și teritoriale și programe corespunzătoare.

Introducerea este completată de imagini și clipuri tematice cu scopul de a stimula schimbul de idei (pe ecran rulează de asemenea diferite citate despre noțiunea de rețea văzută sub diferite aspecte și din diferite puncte de vedere).

Moderatorul propune ca după urmărirea a 2 filmulețe (de câte 4-5 minute) să fie 2 tururi de masă, primul tur vizând aspecte teoretice, conceptuale, iar cel de-al doilea aspectele practice, politici și strategii.

În continuare sunt redată pe scurt ideile principale exprimate de cei care au luat cuvântul.

Monica Rădulescu (UAUIM):

- ce ar trebui să fie o rețea de localități?
- ce poate fi o rețea de localități la noi în țară în condițiile schimbării semnificative a raportului dintre mediul economic și social.
- de ce avem nevoie de o nouă formulă pentru rețeaua de localități?
- de ce e nevoie de o ierarhie?
- trebuie definit ce este rețeaua de localități la noi în țară și ce ar putea fi.

Liviu Ianăși (UAUIM):

- administrația nu a folosit secțiunea din PATN, aceasta nu a stat la baza politicilor;
- reorganizarea administrativ-teritorială este o acțiune politică; PATN poate influența împărțirea administrativ-teritorială, iar secțiunea în lucru este utilă doar dacă fundamentează politici;
- rangul în rețea suferă 2 mutații: localitățile fac parte din rețele multiple la multiple scări (spre exemplu Bucureștiul care este capitală S-E Europeană, capitală Europeană);
- la ce folosește rangul dacă nu există întâlniri de noduri de rețele, întâlniri de legături etc.?
- orașele trebuie să fie pregătite pentru schimbări nu să le influențeze (exemplul multinaționalelor);
- secțiunea în elaborare atrage atenția asupra unor procese;
- e absolut necesară o politică urbană (un subiect sensibil atât politic cât și public);
- atitudinea omogenă de neglijare a dus la dezechilibre în rețeaua de localități;
- începutul colaborării între localități este greșit înțeles/etichetat.

GP: devine tot mai greu să analizăm ce se întâmplă în rețea și datorită faptului că nu a existat în timp o monitorizare a datelor și evoluțiilor.

LI: este extrem de importantă dimensiunea socială a rețelei de localități; nu se discută în România că există localități în ”blândă moarte lentă” care trebuie asistate.

GP: 2 aspecte se leagă de rețelele de localități, unul fizic și unul relațional; pentru acesta din urmă avem foarte puține informații și o slabă capacitate de prelucrare.

Șerban Popescu Criveanu (QD):

- rețeaua de localități este o problemă mai complicată, de aceea este necesară o discuție mai amplă cu mai multe persoane;
- se încearcă o analiză a rețelei de localități prin care se înțelege și sat și oraș; se va pune în evidență existența celor peste 13.000 de așezări.

GP: în prezent Secțiunea IV a PATN nu se referă la rețeaua de localități; acest aspect trebuie modificat.

Andrei Mitrea (UAUIM):

- cu datele și tehnicile pe care le deținem nu putem face analize relevante mai ales de dinamică
- este foarte posibil ca din arhitectura rețelelor să apară o scindare în rețeaua urbană și rețeaua rurală; acestea apar ca 2 entități diferite, cu politici diferite;
- trebuie urmărită și specificitatea zonelor profund rurale, de asemenea ar trebui să existe un management de ciclu de folosință al politicilor care să implice mai puțin efort.

GP: în prezent se face o distincție la nivelul programelor naționale: program de dezvoltare a ruralului (PNDR) și un POR care pune accent pe urban, fără o integrare între ele.

LI: nu se ocupă de rural în sistem de rețea.

Paul Mureșan Iuga (UAUIM):

- ar fi interesantă o discuție cu privire la reintroducerea comunelor suburbane
- cu privire la problema regionalizării: s-a afirmat că nu vor fi modificări la nivelul NUTS 2.

Amalia Vârdol (MDRAP): dacă se va operaționaliza procesul de regionalizare vor putea fi făcute schimbări la nivel NUTS2.

Cerasella Crăciun (UAUIM):

- există confuzie la nivel terminologic care împiedică ușurința comunicării;
- care este capacitatea centrelor polarizatoare de a structura o rețea?
- care sunt avantajele și dezavantajele zonelor metropolitane?
- ar trebui comentată / definită noțiunea de rur-urban;
- ce se întâmplă cu zonele de conflict care pot fi și funcționale și administrative?
- o întrebare de cercetare: orașele mici sunt considerate ultimul palier al rețelei urbane?
- se remarcă faptul că există o împărțire etnografică, etnologică, care ține de limite care au rezistat în timp și pentru care nu are relevanță schimbările de acum.

GP: printre obiectivele studiului este și acela de a clarifica concepte.

Cristian Tălângă (CICADIT):

- important este procesul prin care se ajunge la rețele;
- trebuie să existe surse de informare la nivel local; specialiștii nu au posibilitatea să ajungă la celula de bază, de aceea este util să avem o bază de date pe care să se poată face aprecieri să se poată stabili o ierarhie etc.
- legat de terminologie, în legislație trebuie să fie termeni pe înțelesul tuturor; termenul de sistem este mai sofisticat, termenul de rețea este mai accesibil dar trebuie folosit în sensul său corect;
- așezările rurale sunt mai ușor de analizat, cele urbane mai greu pentru că nu există o bază de date stabilă;
- ar trebui în etapa următoare să fie un dialog cu autoritățile publice, cei implicați și interesați; dacă se vor stabili criteriile minime de desemnare a orașelor și municipiilor, să înțeleagă cei care fac acest lucru că acestea trebuie respectate.

GP: termenul de rețea are o anumită consacrare și pătrunde mai ușor; cu privire la statistică, problema acesteia este că oferă informații deja agregate și nu date de bază (localitate, sector, cartier).

Alexandru Sandu (UAUIM):

- problema rețelei de localități este cea mai discutată din punct de vedere profesional în urbanism, mai mult decât în alte domenii datorită complexității înțelegerii în activitatea spațială;
- termenul de rețea de localități devine termen caracteristic prin 1960, până la apariția termenului de sistem, consacrat de lucrarea lui Gustav Gusti; de la acea lucrare nu au fost remarcate evoluții substanțiale de optică și mentalitate în utilizarea termenului respectiv;
- practica lipsită de abordare teoretică devine inutilă, practica este un răspuns pragmatic (o realitate a momentului) care nu creează, ori în subiectul respectiv nu există decât o practică continuă dar nu creativă;
- politicul comunist și cel post-decembrist nu a fost interesat de o abordare teoretică pentru că acesta este un posibil subiect de cercetare fundamentală;
- în cazul referinței rețea-sistem, termenul care ar trebui utilizat este cel de sistem de localități;
- se remarcă lipsa unei abordări de esență; cum se formează o rețea? natural și convențional, iar cea de-a doua este luată în considerare în contextul planificării, dar trebuie luată în seamă și formația naturală;
- modul de manifestare al unei rețele poate fi pozitiv sau negativ, rețeaua poate fi configurată corect de profesionist dar alterată de politic; nu ar trebui să neglijăm exprimarea negativă (în comunism exista o manifestare pozitivă, neglijând negativul);
- trebuie discutată structura unei rețele, susținerea competitivității economice, pe ea se sprijină concurențialitatea și coeziunea;
- concurența între localități nu este motorul pentru stoparea disparităților dacă nu este bine înțeleasă, ea trebuie abordată inovativ, tehnologic;
- structura rețelei este relaționată de 2 termeni: textură și tramă;
- ce înseamnă analiza de rețea ca metodă și determinări?
- regionalizarea se va face fără a avea ca suport un studiu de rețea; analiza de regiune nodală este esențială;
- spațiul interstițial este un spațiu util pe care urbanismul trebuie să îl mobilizeze, este un spațiu foarte important în cadrul sistemului;
- este necesară punerea în rețea a obiectivelor;
- rețeaua trebuie să fie un sistem deschis.

GP: lipsa unui fundament teoretic duce la alimentarea cu concepte din studii de la nivel European (Programul ESPON); este necesar să abordăm aspecte teoretice principale dar cadrul actual nu favorizează cercetarea fundamentală.

Claudiu Runceanu (UAUIM): monitorizarea schimbărilor în rețea ar trebui să conducă la construirea unor instrumente care să faciliteze acest proces.

Ion Peleanu (URBAN-INCERC):

- prin acest studiu ministerul are o șansă unică să stabilească o configurație a sistemului teritorial sub toate aspectele sale;
- localitățile sunt noduri ale rețelei, rețeaua în sine este constituită din căi de comunicație;
- trebuie să vedem dacă localitățile sunt o rețea sau trebuie să construim o rețea;
- trebuie să ne ferim de o abordare de genul o rețea de localități urbane și o alta de localități rurale, ele trebuie abordate împreună la nivel teritorial;
- zona metropolitană ar putea fi folosită ca un compromis pentru reintroducerea comunelor suburbane;
- trebuie revăzută situația reședințelor de raioane și decăderea lor.

GP: datorită faptului că luările de cuvânt au fost mai lungi și au abordat de multe ori și aspecte teoretice și practice și datorită faptului că trebuie încheiată întâlnirea este adresată rugămintea către reprezentanții ministerului de a formula o opinie finală.

Liviu Băileșteanu (MDRAP):

- actualizarea secțiunii IV face parte dintr-un set mai amplu de acțiuni;
- se lucrează la realizarea Observatoarelor Teritoriale;
- este nevoie de instrumente pentru funcționarea rețelei, care trebuie definite în funcție de rangul localității;
- la nivelul UE au fost dezvoltate o serie de platforme pentru a facilita formarea de rețele între localități (EUKN);
- este importantă de asemenea și dezvoltarea cercetării la nivel național.

Întocmit,
Urb. Andra Rădulescu
Geogr. Ana Maria Pietrușel